

Polismyndighet

Protokollbilaga

Arkiv/Åkl. ex

Åklr
AM-101196-18

Signerat av
Anna Hedlin

Signerat datum
2019-04-08 14:45

INKOM: 2019-04-12
Datum: 2019-04-08
MÅLNR: B 10655-18

Enhet
Utredning 1 Stockholm SU

Handläggare (Protokollförare)
Anna Hedlin

Bitr. handläggare
Jesper Rundeberg

Undersökningsledare
Martin Tidén

Bitr. undersökningsledare
Bengt Åsbäck von Meyburg

Polisens diarienummer 0150-K3191-18				
Förtursmål Nej	Beslag	Målsägande vill bli underrättad om tidpunkt för huvudförhandlingen Nej		
Ersättningsyrkanden		Tolk krävs		
Misstänkt (Efternamn och förnamn) Thulin, Karl Johan		Personnummer 19800229-0594		
Delgiven information om förenklad delgivning vid ett personligt möte genom att skriftlig information överlämnats				
Underrättelse om utredning enligt RB 23:18a Underrättelsesätt, misstänkt	Underrättelse utsänd	Yttrande senast	Underrättelse slutförd	
Försvare Olsson, Thomas, förordnad 2019-02-14				
Underrättelsesätt, försvare	Resultat av underrättelse mt		Resultat av underrättelse försv	
Misstänkt (Efternamn och förnamn) Appelgren, Hans Christian		Personnummer 19830812-0255		
Delgiven information om förenklad delgivning vid ett personligt möte genom att skriftlig information överlämnats				
Underrättelse om utredning enligt RB 23:18a Underrättelsesätt, misstänkt	Underrättelse utsänd	Yttrande senast	Underrättelse slutförd	
Försvare Martinsson, Thomas, förordnad 2019-02-19				
Underrättelsesätt, försvare	Resultat av underrättelse mt		Resultat av underrättelse försv	
Misstänkt (Efternamn och förnamn) Bäckström, Hannes Erik		Personnummer 19871106-1435		
Delgiven information om förenklad delgivning vid ett personligt möte genom att skriftlig information överlämnats				
Underrättelse om utredning enligt RB 23:18a Underrättelsesätt, misstänkt	Underrättelse utsänd	Yttrande senast	Underrättelse slutförd	
Försvare Strand, Anton, förordnad 2019-02-13				
Underrättelsesätt, försvare	Resultat av underrättelse mt		Resultat av underrättelse försv	
Utredningsuppgifter/Redovisningshandlingar Diarien Uppgiftstyp				
FÖRHÖR MED UTBILDNINGSANSVARIGA INOM POLISEN				
Sida				

0150-K3191-18

Utbildningsansvariga inom polisen

Förhör med annan, Åström, Jan Oskar Adolf	1
Förhör med annan, Bertilsson, Mats Johan	25
Förhör med annan, Mårtensson, Lars Johan Fredrik	65
<i>Bilaga: "Ordermallen"</i>	
Förhör med vittne, Aminoff, Sofie Mari Astrid	78
Förhör med vittne, Hagstedt, Per Linus	107
Förhör med annan, Hagstedt, Per Linus	109

Dokument och riktlinjer

PM 2015:11 Riktlinjer Arbetsmiljö.....	118
Handläggningsordning Rgn Stockholm.....	125
<i>Bilaga: E-post till chefer i region Stockholm</i>	
6. Taktiska kunskapsområdet.....	187
Ordermall.....	203

Personalia

Bilaga skäligen misstänkt, Appelgren, Hans Christian.....	204
Personalia, Appelgren, Hans Christian.....	205
Bilaga skäligen misstänkt, Bäckström, Hannes Erik.....	206
Personalia, Bäckström, Hannes Erik.....	207
Bilaga skäligen misstänkt, Thulin, Karl Johan.....	208

Polismyndighet

1

Förhör

Signerat av

Signerat datum

Enhet

Utredning 1 Stockholm SU

Diariernr

0150-K3191-18

Hörd person

Åström, Jan

Personnummer

Den hörde är

Annan

ID Styrkt

Nej

Ställning till misstänkt - målsägande - vittne

Tolk

Språk

Brottsmisstanke / Anledning till förhöret

Pågående förundersökning

Underrättad om misstanke

Underrättad om rätt till försvarare (best i FUK 12§ iakttaga)

Försvare/ombud önskas

Försvare/ombud närvarande

Godtar den försvarare som rätten förordnar

Förhørsledare

Anna Hedlin

Förhørsdatum

2018-09-06

Förhör påbörjat

08:35

Förhör avslutat

10:04

Förhørsplats

SU, Stockholm

Typ av förhör

RB 23:6

Förhörssätt

Ljudbandsförhör

Förhörsvittne

Utskrivet av

JB

Berättelse

Med på förhöret är chefsåklagare Martin Tidén

Förhørsledaren skrivs som FL:

Den hörde skrivs som H:

Åklagaren skrivs som ÅKL:

FL: Då skulle jag vilja börja med att du berättar lite grann om dig själv hur länge du har jobbat som polis och hur länge du har varit lärare och lite runt det.

H: Ja Jan Åström heter jag då och jag har ju börj... gick ju då tio månader på PHS, Sörentorp, september -78 och sen gjorde jag då man gjorde ju sin så kallade då aspiranttjänstgöring på distriktet ett år på krim och på övrig verksamhet ordningen då sen var man färdig då. och sen, och då började jag i Västerort jobbade där då fram till -87. Flyttade upp till Umeå jobbar sju år där. -94 företrädesvis då på uniformerat då och sen -94 flyttade jag tillbaks till Stockholm och jobba på en, en liten... eller en specialenhet kan man säga ett par år då. Och sen efter det flyttade jag ut i Roslagen och fortsatte jobba i Stockholm bara. Då var jag närpolis ett tag och -01 tillbaks upp till Norrland, ordningen där då IG och ett år eller så sen blev det krimjouren ett år och sen sökte jag mig 2003 till, till polisutbildningen i Umeå för jag vill ha en ny utmaning och sen tycker jag det är intressant att jobba med utbildningen, har alltid gjort de rá så, och där är jag kvar nu rá och där har jag från början så var jag, hade all ansvar för taktiken och då hette det ju Nationell Bastaktik men jag va teorilärare på trygghetsmoment och även utredning (ohörbart) brott. Men sen 20... nu tror jag det var 2007 jag gick och tog ansvar för vapen och taktik helt och hållet. Det är en sanning modifikation varför jag säger 2007 var en kille som söker tillbaks till oss nu och han skrev att han var hos oss 2006, 2007 och jag tillträdde i samband med att han slutade så att, och där var jag då befunnit mig sedan dess.

FL: Du har lång erfarenhet från lärandet så att säga.

H: Ja det tycker jag.

FL: Vad har du själv för utbildning förutom-

H: Alltså förutom det gymnasia... jag gick min, 4-årig teknisk linje och sen tänkte jag hoppa på polisutbildningen för jag var lite studietrött, jag har tio månader i Stockholm med betalning och så fortsätter jag studera, sökte till jurist kom in där i inuistri-ekonomilinen i Linköping, kom in där men det tyckte jag var så kul efter dom här tio månaderna, då ville jag prova jobba så, ja på den vägen var det då. Så det är min första del men sen har jag ju utanför polisen om man säger min utbildning så har jag ju läst in 60 poäng pedagogik då som jag tyckte att är viktigt då med, efter har varit lärare ett tag så ville jag ju fördjupa mig lite grann och förstå lite mer runt omkring pedagogiken så läste jag, (ohörbart) jag gick A pedagogik B då på universitetet så att det är väl dom, den utbildningen jag har om man säger utanför min polisiära utbildning.

FL: Nu tänkte jag rent det här som du är lärare i.

H: Ja jag har ju egentligen, jag brukar säga jag är fullskiten med kurser va men jag har ju gått dom här första Bastaktikhandledarutbildningarna, dom var ju sju veckor och nio veckor 1 och 2. Jag har vapen steg 1, steg 2, MPF alltså förstärkningsvapen steg 1, steg 2, Taktisk konflikthantering, handledare i den ja Polkon är jag ju instruktörsutbildare i idag så att säga. Vad är det mer som är kopplat till det här då. Ja det är väl främst dom som är dom polisiära utb... sen är det, har jag, alltså sjukvårdsutbildning fick, gick, fick man ju när man gick (ohörbart) att man blev länsinstruktör i det, men det är ju färskvara. Håller man inte på med det så tappar man det så att säga så att ja, ja det är väl det jag har. Sen har jag ju andra polisiära utbildningar som FU-ledarutbildning och minst femton veckor och sånt där och så... ja.

FL: Berätta om ditt arbete på skolan.

H: Jag har ju ett planeringsansvar och jag är ju lärare, alltså min funktion är ju samordningsansvarig för lärande av vapen och taktik och nu idag är vi sex stycken. Sen har jag ansvar för Polkon när det gäller polisutbildningen då men den genomförs ju också av andra delar vi har ju kommunikation och konflikthantering och mental tränare som jobbar med Polkon också då men vi har ju också en del hos oss då i vårt ämne taktik och teknik specifikt för vapen kan man säga också då. Men sen undervisar jag ju lika mycket som dom andra i mitt lärarlag också då, eller mitt, vårt lärarlag så att det är väl den funktionen jag har då.

FL: Och rent konkret, vad är det du lär ut?

H: Ja vi, jag utbildar i vapenhantering kan man säga och i taktik då som är kopplat mot Polkon då, där ingår ju då fordonsstopp, det ingår lokaliseringssök med mera men det är den taktiken som ingår där.

FL: Mm, kan du beskriva någonting mer gällande det? Gällande övningar tänkte jag hur det här integreras med praktisk träning.

H: Ja men jag tänkte vi skulle komma till det.

FL: Ja.

H: Nu berättar ja bara va jag är utbildad i.

FL: Ja okej ja.

H: För att det här, hur vi sen lägger upp utbildningen för, för studenten då måste m... det sker ju liksom integrerat kan jag säga vi börjar... eh alltså dom får ju första trevande i taktik redan i termin 1 men inte av oss. Vi möter studenten i termin 2 och då vi börjar jobba både med vapenhantering torrt, tre lektioner tror jag det är och sen skjuter dom krutskytte och sen jobbar dom på ett tag och sen den, där den lektion sju i termin 2 mitten kanske då får dom ett taktikintro som vi jobbar med dom och det är ett, en fyratimmars lektion då. Det taktikintrot bygger då på att, att, att få en förståelse vad som krävs i en situation för att kanske kunna ha kontroll i situationen. Vilka parametrar som kommer i spel och då kan man väl säga att vi pratar om, vi visar då, vi har ju övningar där man då få en uppfattning om vad vi behöver för att då utföra en åtgärd och det här bygger till, till nåt som kallas en grundläggande (ohörbart)förklaringsmodellen det är den vi introducerar då. Och det är tre ben, det är en kontroll del där en, en tankeprocess och det är en taktisk riskhotbedömning och ska man... hur, om man sen använder dom så ska man ju kanske först, då jobbar man först med den taktiska riskhotsbedömningen och utifrån riskerna då som man identifierar så ska man då fundera om jag har kontroll på dom riskerna jag kan förutse och kan jag, kommer jag fram till det att jag har det, alltså kontroll, det brukar vi definiera att jag ska kunna ha tid och förmåga till att vidta en åtgärd då. Så där kommer min enskilda förmåga in. Men då rå för att få en uppfattning om, om, om jag har kontroll eller inte då kommer vi in då med dom mänskliga begränsningarna och det är kontroll delen och då har vi övningar som beskriver dom mänskliga begränsningarna alltså dom får utföra och uppleva och det är ju en, en som visar reaktionstid. Att vi behöver tid för att reagera och det går att göra på olika sätt men den övning vi jobbar där jobbar ju vi till exempel med, med effexvapen, vet... du vet vad det är?

FL: Effexvapen?

H: Ja du vet det är (ohörbart) det är alltså-

ÅKL: Jag vet.

H: -en form av paintball men det (ohörbart)

FL: Ja ja okej.

H: Och där man då står och, man, man har en reaktionsövning då så att man... en, en student står på det här sättet och en annan står och riktar vapnet där va och så ska jag, jag ska slå bort det vapnet och det är jag som styr, med min andra rörelse då ska den som ska skjuta mig agera, och då liksom gör han sådär va då... och så har man det är tre moment då, alltså tre delmoment. Fingret, dom står med fingret på avtryckarna, doubleaction, fingret på avtryckaren, single action va, alltså du får... och då sista momentet kan ju bli nån som blir lite så, färg på visiret då men det beror va hur man utför det då. Men alltså det är för att påvisa att vi behöver tid att reagera. Och sen efter det så går vi på en övning då som där vi ska förklara, påvisa där att vi behöver också tid att definiera och det är ju då att, det går till så att en student står med händerna bakom ryggen och en annan student står säg 5 meter bort då, 4, 5 meter med ett vapen framdraget i säker riktning och fingret på stommen, alltså har höjt sin beredskap med patron, patroner. Och så ska den då, får ju ha en riktpunkt då om vi säger framför tårna och så får den, ska den säga då: visa händerna. Och den som är icke polis har ju då förberett sig och den ska ta fram händerna fem gånger max tre gånger får dom då ta fram ett vapen, en pistol och trycka av. Och fem gånger totalt och tar dom fram tomma händer ska

dom göra sådär dom får inte, dom får inte göra så när dom tar fram tomma händer. Och då, i det här ska ju då påvisas att, att liksom påvisa dels att vi behöver ju reagera va, men vi måste ju också definiera vi måste ju se va personen har i händerna vi kan ju inte göra nå annat, alltså som (ohörbart) det är ju så att det funkar från grunden att vi måste ju alltid definiera då och där, det behöver vi också tid för. Och det är ingen bra situation å befinna sig i idag så att säga att, ska dom ju kanske då också försöka förstå eftersom vi behöver tid, vi är ju tvåa varje gång i stort sätt då eftersom det blir... och sen den sista övningen som vi har är en, en varseblivningsövning och hur den s... den. Syftet är densamma men idag ser den ut så att vi ställer en student... vi säger mitt på golvet framför 3 dörröppningar, en dörröppning rakt fram, en dörröppning i princip 90 grader till vänster och en dörröppning 90 grader till höger och när övningen... och dom, uppgiften studenten får är att dom ska försöka kontrollera dom här 3 dörrarna och dom får använda dom verktyg dom har på bältet och dom har ju då utrustade med batong, OC och effexvapen då, och även sin röst naturligtvis, men dom får göra hur dom vill. Men dom får inte lämna en ruta som vi har som vi har placerat dom i då. Dom får i... dom måste bli kvar där och så börjar då ett spel, den där dörr'n smäller upp det står en person där med en kvast och så försvinner den och så kommer den där dörren då är det nån som kanske står med en pinne alltså det blir olika såna hära scenarion. En flaska kan komma då, men inget g... från börja när det här hände det är inget, inget verktyg liksom som i en kniv eller ett skjutvapen men sen då när det här har gått en tid det går... ska jag säga, säg att det har uppspelats mellan 6 och kanske 6, 8, 9 såhär visn... olika scenario då kommer det upp en, en beväpnad med kniv i den dörren. Och dom här lämnar aldrig rummen, dom är i rummen alltså. Avståndet mellan där, där studenten står och dörröppningen är säg 3 meter ungefär och den som då drar kniven börjar också jobba verbalt säger till exempel: Snutjäväl, jag ska snitta dig din jävel! Och är hotfull med kniven. Och syftet där och det som händer är ju att den då studenten låser, låser sig på och lägger allt fokus på det här hotet, och då på andra sidan där då när så är det... en, en lär... figurant då med yxa bara som bara höjer yxan och står så här med yxan. Och där pågår ju det där och sen när det har gått en tillräckligt lång tid då kanske man säger (ljudlig harkling) och så när dom vänder sig om så ser dom ju yxan va och så då bryter vi där. Och det är ju påvisat där det är ju varseblivningsdelen då att vi också behöver tid att, att för varsebli och att ja och vi ska ju sträva då efter att hantera då så få riskområden utav det som möjligt. Det här är ju deras första kontakt med taktiken då och mellan det här, dom här övningarna så pratar vi om reaktionstiden, vi pratar om det vi har tid att definiera, vi pratar också om varseblivningsdelen va och den kan ju variera beroende på miljöer och sådär.

FL: Mm.

H: Men vi måste ju alltid reagera och definiera och det (ohörbart) tid för. Och att man måste att, och att vi vill medvetandegöra det för studenten att, och det är taktiken som ska ge oss tid. Det bygger ju det grundläggande, taktiska förklaringsmodellens kontrolldel på då. Om man sen fortsätter prata om den så, så, så om jag ställer mig den här frågan och kommer fram till alltså har kontroll, kontrollera riskerna som jag har identifierat genom min taktiska riskhotsbedömning och jag sa ju tidigare att när man kom... om man kommer då på en plats så är det, det man börjar med då ut... man, man försöker se var riskområdena är och var är riskområden och ja, det är ju varifrån ett angrepp kan ske på en människa är det händer och fötter. Huvudet kan man (ohörbart). Är det en byggnad kan ju ett riskområde vara fönster, dörrar och så vidare va. Så videförs och när det, så då, har då liks.. eh har ett rum om jag ska öppna dörren då kan det ju va det här är ju ett riskområde va, här kan det ju finnas nån.

FL: Du pekar på garderoberna.

H: Ja jag pekar på garderoberna ja precis. Men och då ska jag ju ställa mig frågan då om jag har kontroll på dom här riskområdena alltså har jag tid till en, till en motåtgärd så att säga.

Tid och förmåga till, till en, en del säger adekvat motåtgärd men det är stryket utan en motåtgärd. Och kommer jag fram till att jag har det för det ska jag göra bedömning utifrån en realistiskt hotbild och det är jätteviktigt att man försöker ha en realistisk hotbild för annars är det ju... ja då är det ju högt varje gång det kan ju alltid finnas ett skjutvapen nånstans men vi måste jobba utifrån säger vi till studenter den realistiska hotbilden va, utifrån dom ingångsvärden du har fått. Och det är det, det vi ska då koppla mot, mot det här då att kontrollera (ohörbart). Och kommer jag fram då till att ja, jag, jag kontrollerar riskerna. Ja men fortsatt och gör, jobba då med din taktisk som du har tänkt men kommer du fram till nej, jag vet att när jag är där borta kommer jag inte ha kontroll. Då som din hjälp går du in i tankeprocessen för att hitta en, den minst dåliga lösning och tankeprocessen det är kan man säga, två parallella staplar. Ena sidan har vi en, en person som är föremål för åtgärden kan man säga. Och då, den personen måste alltid på nåt sätt lokalisera oss innan dom ska utföra nånting mot oss. Dom måste också kanske på nåt sätt förbereda sig och i slutändan så går dom till nån form av vi säger ett angrepp då. och det här lokalisera förbereda kan ju byta plats då men dom har tre steg, sen ställer man polisen på sidan då. Vi måste ju också lokalisera den som är föremål för åtgärden, vi måste också på nåt sätt förbereda oss, men sen har vi ju också det här att vi måste definiera om det kommer ett, vi måste alltid definiera innan vi kan vidta våran... vår, våran åtgärd då så att säga. Så vi har ett steg till att gå igenom och för att hinna med det här definiera som vi har upptäckt tidigare att det tar tid här borta och vi, vi har... så är det ju taktiken då som ska ge oss tiden för att då liksom kunna hinna med det här. Och då måste, ska jag försöka flytta tid från mig till den som är föremål för åtgärden. Och då måste jag börja då, okej kan jag på nåt sätt försvåra lokaliseringen. Ja jag kanske kan göra det, jag kanske kan försöka vara lite tyst, jag kanske kan, kan hålla mig lite dold om det går va. Och här kommer ju den här sök, sökmetoden lokaliseringen/sök där vi jobbar med kikare in då men alla fall, jag ska inte bjuda på den va men okej dom kommer kunna lokalisera mig nån gång det är ju, det är ju bara så. Till slut gör dom ju det så när jag vet, jag ska inte, jag ska försvåra en då rå. Kan jag, kan jag jobba på deras förberedelser. Vet dom om att jag är där, då har dom ju alltid tid å förbereda sig. Är det ett scenario där du på nåt vis kan ta, jobba med nån form av överraskning då kan man ju också faktiskt jobba på förberedelse kanske då. Men, men må... vet, vet, vet personen i fråga om att vi är på plats där och då och har lokaliserat mig då oftast på nåt sätt kan dom förbe... dom kan ju knyta en hand eller vad som helst va. Och sen nästa steg är ju då det här alltså kan, alltså om dom väljer att gå till angrepp. Och det är inte ovanligt när man går dom här stegen att man kommer fram till ja när dom har lokaliserat mig och dom kan ha förberett sig så skulle dom kunna påbörja ett angrepp mot mig. Okej bra då vet jag det, vad har jag då och jobba på? Ja jag ska inte bjuda på lokaliseringen, förberedelsedelen kan vara svår kanske men sen får jag jobba med att försvåra att dom lyckas med sitt eventuellt påbörjade angrepp och då får jag försöka bygga en taktik mot det och ett sätt då till exempel då blir då att jobba på den personens mänskliga begränsningar. Det vill säga, (ohörbart) identifiera en situation där det är risky business alltså där det är farligt, om jag kan minimera den tiden så är ju, blir det ju säkrare för... för full säkerhet det får vi ju aldrig i vilken sökmetod vi än använder men vi ska ju försöka göra det så säkert som möjligt va. Det är liksom så vi jobbar med, med den här förklaringsmodellen och det vi, det man alltid då ska börja med då när man har kommit är att göra den här riskbildbedömningen då utifrån den realistiska hotbilden och sen ställa sig dom här frågorna, kontrollerar jag riskerna, har jag tid, förmåga till att vidta åtgärd, jag jobbar på då, har jag det inte ska du försöka hitta ett hur då den minst farliga (ohörbart) och till ditt stöd har du tankeprocessen då. Ungefär så funkar förklaringsmodellen.

ÅKL: Mm.

FL: Mm.

H: Var det begripligt?

ÅKL: Ja mycket.

H: Den här finns ju uppritad det är ju inga konstigheter.

ÅKL: (ohörbart)

FL: Nej men det, det spelar väl...

H: Det spelar ingen roll för mig vem som ställer frågorna.

FL: Jag tänk... det, det här... hur mycket träning får eleverna under dom här, den här tiden dom är på skolan?

H: Alltså om jag pratar vå... det är inte bara vi som pratar (ohörbart) alltså dom som jobbar med, med konflikthanteringen, gamla självskydds där är ju också, det är ju också intressant här dom pratar ju också det här språket va. Och varför vi för in det tidigt det är ju för att vi ska kunna använda den nomenklaturen gentemot studenten i övningar sen när vi utvärderar så att det pågår ju, det är svårt för mig och säga exakt timtal men alltså men från termin 2 då får ju introt, dom är att oftast eller har dom blir introducerade i det här tidigare, i (ohörbart) för dom startar lite, alltså självskyddet.

FL: Ja.

H: Eh lite tidigare men sen jobbar ju vi med det då när vi jobbar vidare med taktiken i termin 3 och i termin 4. Då pratar vi ju det här och, och i termin 4 då utmynnar ju det här i en ja att dom utför, då har dom ju lärt sig, eller fått utbildning i dom fastställda metoderna då, normalstoppet. (ohörbart) dom, dom till oss, vägspärr, lokaliseringssök och sen samma sak fast med utökad resurs då ett visst antal lektionstimmar då och då pratar vi ju om det här när vi utvärderar vad heter det, det som har skett i dom övningarna då. Så att det är ju, det är ju, målet från våran det är ju att studenten ska, ska, ska vad heter det... förstå och behärska det här. Sen vet ju vi att när det här är inför det säga men på, på nationell nivå då bastaktiken var ju samma och så hade man dom här, dom här 10 dar för den vanliga polisen fick. Det var väldigt svårt å få en förståelse för det GTF:en då, grundläggande taktiska(ohörbart) på tio dar.

FL: Grundläggande taktiska?

H: Förklaringsmodellen, då hette det förhållningssättet nu heter det taktiska kunskapsområdet men GTF är förkortningen och men vi försöker ju, vi försöker ju bedöma då när d... att studenterna som vi utbildar har, har förståelse för det här och kan använda det i metoden och gör vi bedömningen att dom inte har nått den förstå... då, då får vi, då utbildar, dom måste vänta lite till alltså, vi kallar det resurs alltså vi lägger på och så får dom göra om en övning då kanske så vi kan se det här så att... och vi har väl utbildat jag satt och tänkte om det är två, två och ett halvt tusen studenter då och brukar få bra feedback från, från polismyndigheten på våra studenter ja kompetens inom området, Polkon-området. Sällan eller nästan aldrig hört nånting annat egentligen då men ja, så så funkar vårat upplägg då just att det ska vara återkommande. Och varför det kommer in i termin 2 redan där det är ju för att dom jobbar ju övningsmiljöer även på teorisidan. Och då är ju, förut när jag börj... när jag började på, då va det bara i 4:an man fick taktiken då men då flyttade vi det här taktik då gjordes taktikintrot när bastaktiken kom och även då dom får grunden i ett loksök, bara på sökfunktionen och så grunden i hur man stoppar fordon, när vi går fram till bilen. För att i övningsmiljöer kunna använda sig av det här och då, nu får stoppa mig om jag pratar för mycket men då utbildar vi i 3 dagar alla instruktionslärare också i (ohörbart) och andra för att vi ska ju nå en enhetssyn

på, på det här och prata samma språk mot studenterna om vi säger så. Så det är ju grundtänket då att dom, att dom, dom ska kunna det här alltså det grundläggande taktiska förklaringsmodellen. Helt klart.

FL: och hur länge har det, just den här...

H: Ja det här börjades ju med innan, jag kommer inte ihåg när kravet kom på att studenterna skulle ha nationell bastaktik jag tror det var -0... det kan ha varit -07 men vi börja ju innan så att det jag kan säga jag skulle tro att det är uppemot 10 år som det har förekommit och så.

FL: Och då har övningarna sett ungefär likadana ut under den här tiden?

H: Övningarna har, har, har, har nog.. ja det skulle jag vilja påstå i stort sätt, just taktikintrot och dom övningarna har vi (ohörbart) ja, sen kom ju till det här utökad resurs det kom ju lite senare med (ohörbart) men i stort sätt ja.

FL: Idag vad jag förstår så går eleverna, dom går fyra terminer på skolan.

H: Ja.

FL: Ja och sen är dom ute i distriktet och sen kommer dom tillbaka.

H: Ja 8 veckor.

FL: 8 veckor?

H: Mm.

FL: Vad är det som händer då?

H: Jag kan säga, jag kan säga såhär att vi, vi, i... alltså vi har inte haft nånting mot dom utbilda i den 8-veckors perioden för det, det är ett väldigt. Det blir, det blir ytterligare nåt schemakomplicerad fråga utan då jobbar dom med... dom skriv, dom har jobbar med nå, nå, dom skriver en portfolieuppgift och dom jobbar i ledarska... ledarskap professionell, vad heter det professionell... heter det professionell ledarskapsutveckling eller nå sånt där. Dom har, dom har ju inte så mycket mot taktik överhuvudtaget skulle jag vilja påstå. Det låg en övning där tidigare den hära KFK alltså självskyddet hade från början sin... ja arbete med folksamlingar men den är flyttad så den gör dom innan tiden för polismyndigheten vill ju att man ska ha fått det med sig också innan man går ut på aspiranten. Så att dom har nog inte hos oss nånting direkt kopplat mot, mot taktiken då. Det vi jag nu gör och har gjort det sista att sen 2 eller 3 terminer det är att vi har fått möjlighet att ha ett seminarie på vapenlagstiftningen i 4 lektionstimmar per klass. Då vi jobbar, då blir det ju mot, mot ren vapenlagstiftning där dom får titta på olika scenario om 5, 4 eller 5 filmer var det senast men det, polisen agerar inte. Dom ser bara en händelse att polisen kommer till plats och sen ska dom själv då liksom fundera vilken lagstiftning som kommer behövas och det har vi fått timmar i, i ett av det här ledarskapsmomentet då att göra. Och det har varit väldigt uppskattat och det hoppas jag att vi kan fortsätta med då. Men, men ja det är väl det då.

FL: Nu jobbar ju du i Umeå men det här upplägget är det likvärdigt över landet?

H: Alltså jag tror, det tror jag inte. Eller jag vet att det inte är det.

FL: Man lär sig olika saker menar du?

H: Man ska lära sig samma saker men Polkon är grunden och utbildningsplanen är densamma men jag, sen var den utbildningsorten väljer att lägga delarna och antal studenttimmar man lägger på det, det äger ju då den, det lärosätet-

FL: Mm, men övningarna är dom upplagda så att man lånar övningar av varandra, skolorna emellan eller hur ser det ut?

H: Både ja och nej skulle jag vilja säga eftersom det är ju, det är lärarlaget där på den, det lärosätet som bygger utbildningen med, med kursplanen som grund för utbildningsplanen utmynnar i en kursplan och den fastställs centralt men sen utifrån kursplanen bygger ju lärarlaget utbildningen då. Så att övningarna är nog inte exakt samma även om vi ska genomföra samma moment så skulle jag kunna säga att det ska kunna utvärderas på olika sätt eftersom det är människor som är inblandade och det är inget karbonpapper mellan övningarna, det är de nog inte.

FL: Och hur följs det här upp sen då på myndigheterna har du nån insyn där hur mycket-

H: Med våran, det vi lär ut?

FL: Ja.

H: Jag har ju ingen insyn där och det blir ju, det blir ju bara spekulationer och hörsägen men, så det tycker jag polismyndigheten kan svara på.

FL: Du är inte involverad i fortbildning på, ute i landet?

H: Nej, inte jag ti... jag har v... inte nu, nej det kan jag säga nej. Jag har ju hjälpt till tidigare och utbildat i särskilda polistaktiken i (ohörbart) då i Göteborg och sådär men jag är inte ute och håller kurser (ohörbart) tillfrågad då, dom har egna instruktörer, Polkoninstruktörer som sköter det och det ligger ju, idag ligger ju utbildningen på KC:erna då, inte på regionerna primärt när det gäller Polkon och KC2 är ansvarig för Polkon i hela Sverige för Thomas Winberg heter han sitter väl här ute på PHS fortfarande eller gamla PHS, mm.

FL: Okej.

H: Och han, det, då har ju han.. och det är ju dom som utbildar som grundutbildar dom instruktörerna också och även instruktörsutbildarna så att det sker ju centralt kan man säga då sen sker ju ins... vi har kört en instruktörsutbildning på våra lärare som... och så då men det måste, det går ju då via KC2 som vi säger så här vill vi göra och så här kommer vi och göra och så säger dom okej vi kör till exempel. Men dom äger, dom äger Polkonmaterialet så att säga.

FL: Och undervisningsmaterialet och kursplanen den liksom, den är gemensam över hela landet?

H: Ja inte kursplanen-

FL: Inte kursplanen nej.

H: -men utbildningsplanen. Ja alltså du tänker Polkon?

FL: Ja.

H: Alltså grundmaterialet, Polkonmaterialet är ju gemensamt över hela landet det är det ju ja,

så är det ju.

FL: Och hur, hur revideras det? Alltså...

H: Det ska vara ett levande material men det har inte börja leva än. För när vi gjorde det här materialet jag var med i den materialet och gjorde... det som var mer tekniskspecifikt där på vapen och vapendelarna och tillsamm... jag var med i den gruppen men jag. Och då skulle, det här var ju tanken att allting skulle vara digitalt för det, för det gamla materialet det var ju gamla tjänstevapenhandboken tror jag var från -98 va och den revidera vi upp då och presentera digitalt spelade in filmer på allting och sånt där och sen är ju tanken att det finns en nationell samordningsgrupp då dit man kan vända sig om man tycker att nånting ska utvecklas och då fattar dom beslut om dom ska göra det och så ska man förändra det va. Men det har fortfarande inte ligga på nå... det ligger inte digitalt än men det är på gång säger dom. För nu är det på stickor va men det är digitalt material och det är tillgängligt för, det är för er också om ni skulle vilja komma åt.

FL: Jo men jag tror vi har tillgång till det.

H: Ja, Ja.

FL: Själva vapenträningen då.

H: Mm.

FL: Hur, hur mycket vapenträning får, i skarpt vapen nu kan vi väl säga?

H: Timmar eller ska jag beskriva?

FL: Ja beskriv, ja.

H: För dom, vi börjar med den i termin 2 och då får dom ju fö... alltså det kommer ju in... alltså det är ju civilister man måste ju förstå det och det finns ju allt ifrån dom som har militär bakgrund och är, har vapenvana att dom som har ett intresse dom kan till och med vara tävlingsskyttar privat (ohörbart) men sen dom som aldrig överhuvudtaget har hanterat ett, ett vapen. Så att utbildningen bygger ju på att alla ska vara med på tåget så det är ju väldigt basalt från början och det börjar ju då med en introduktion där vi berättar om ämnet men sen när det blir hands on då är det, om man säger 6 lektionstimmar uppdelat på 3 tillfällen då där det, där vi pratar om vapnen, hur det är uppbyggt mekaniskt, ammunition och sen, får dom också hantera vapen, grunder i hanteringen då, då får... och då jobbar vi med, med blindammunition va så det smäller inte utan då får dom lära sig hur man ordnar vapen i bärande tjänst det vill säga man för in en patron i patronläget och hålstrar det på ett säkert sätt. Hur man tar bort samma patron, hur man åtgärdar en vapenstörning då i form av klick, det säga du trycker på avtryckar'n det smäller inte så ska du då få bort den dåliga patronen och få in en ny då. Så att det får man torrt först och sen efter det då, deras lektion fyra då är, då ska dom skjuta skarpt för första gången. Och det sker ju då under en student och en instruktör och man får skjuta två skott, och så blir, går vi till nästa så att det blir domino. Vi är två instruktörer på en sext... eller på tolv studenter så att... och så tar, då börjar man funkar det att det funkar bra att dom ensam skjuter två skott, ja då gör vi, vi gör det en gång till och sen kanske funkar det också bra med bibehållen säkerhet. Säkerheten är ju, går ju främst hela vägen det är vi ju jättenoga med, med fyra grundläggande säkerhetsregler och sen finns det sju stycken som gäller för skjutbana. Och sen då får dom den lektionen, brukar i alla fall utmynna i att dom får skjuta också samtidigt allihopa på vårt kommando, det dom nyss har gjort då så att säga. Och då är den lektionen slut efter ett tag och sen då börjar ju det här då att

jobba eft... avfyrningstekniker, hur ska jag jobba med riktmedlena och så allt, alltså det byggs ju på succesivt men med säkerheten då som är väldigt uppstyrt från början sen när det gäller säkerheten, jag menar dom ska ju gå ut på stan med patron i patronläget till slut så vi släpper inte på säkerheten men vi ger dom, vi måste ju ge dom ökat rörelseutrymme för annars funkade det ju inte va. Så att ja, så det är det som är uppbyggt och det är ett... det skjuter igenom hela Polkonkonceptet utom ett delmoment som är när man ska, man ska lä... ramla ba... fingera att man ramlar bakåt och dra vapnet och skjuta, och så det gör vi inte det är det enda. I övrigt så är det helt enligt Polkon fullt ut. Det är det på skyttet, teknik(ohörbart)

FL: Mm och lagstiftningen då, hur?

H: Ja vi jobbar ju med lagstiftningen, dels är, dom har simulatorlektioner. Alltså kurslitteraturen är ju dom här, den van... dom klassiska, dom... polisen rätt att skjuta och polisens vapen, det är ju Noré och Westerlund som, som det är ju dom böckerna som finns om polisens...

FL: Fortfarande är det dom.

H: Ja och nu har ju den, dom Westerlunds har ju uppgraderats nu nyligen och då har faktiskt Linus Hagstedt heter han, han har samma funktion som mig på PHS tidigare tills dom la ned, nu är han instruktör på en annan enhet men han, han och en, en vapendragare till honom som är jurist, jag kommer faktiskt inte ihåg namnet nu har ju då skrivit en del i Westerlunds bok som, och då främst kopplat mot laga befogenhetsdelen. Så det är väl den nyaste upplagan och den kom tror jag förra året eller nu tror jag det var, eller om det var början på det här året. (ohörbart) Norés första kom väl -94, Annika. Och det är ju kurslitteraturen och då och sen jobbar vi då med simulator, alltså det är filmskjutbana så man förut det, och då har dom en lektion i, en fyratimmars lektion i termin 2 mot slutet lektion 10. Dom har tolv lektioner i termin 2 i vårt ämne. Dom har en sån lektion i termin 3, an... sista tredjedelen en simulatorlektion och sen har dom en sån lektion emot slutet på termin 4. Och termin 3 till och med 4 då är det 2 tvåtimmarslektioner då där det spelas upp och det är scenario och då ska dom agera utifrån det som spelas upp och så diskuteras lagstiftningen efteråt så att säga. Och där är ju då jag skulle nästan vilja säga till 99% så hinner ju alla studenter agera i ett tillfälle på den lektionen. Jag säger inte 100 eftersom jag har inte alla lektioner men, men det brukar vara så i alla fall.

FL: Mm.

H: Och det är obligatorisk lektion så att den ska vi fullgöras så att den kan man inte missa så att säga. Ja missar man den det kan man göra men då får man ju, då skapar vi ett nytt tillfälle så att den ska fullgöras. Och våra lektioner ligger som obligatoriska, alla lektioner som omfattar nya moment vissa, viss drill alltså drill alltså repetition mot själva kompetensprovet är inte obligatorisk lektion. Men i övrigt så är det ju det då för... och där pratas ju då lagstiftning (ohörbart) och sen som jag har, har vi haft ett ganska basalt skriftligt prov också ett digitalt prov där (ohörbart) svarsalternativ kopplat mot lagstiftningen där det då står typ vilken våldsanvändning som ska användas med olika former av, av situationer och där är skjutkungörelsen också med inne och det ska dom, måste man klara för att få sin... och sen blir det ju en fördjupning det här och det har vi ju försökt. Vi har faktiskt försökt få till det här, ett form av vapenseminarium under flera års tid innan vi fick, fick möjligheten och det tycker vi är jättebra och det hoppas vi verkligen kommer att vara kvar för det är nånting ändå som vi har kämpat det kan man inte prata nog om så att säga.

FL: Men det finns inte idag alltså?

H: Jo.

FL: Ja det finns?

H: Finns ja absolut det har nog funnits, jag tror jag kört i tre terminer, jag kan kolla minst två men jag tror det är tre. Jag kommer in... jag kommer faktiskt inte exakt ihåg.

FL: Jag skulle vilja att du beskriver lite grann om lagstiftningen och vilka lägen en polisman har rätt att skjuta.

H: Oj. Ja alltså det är inte enkelt.

FL: Nej.

H: Att bara snyta fram det på... eftersom det är ju den unika situationen där och då som avgör va om man, om man, ni är välinformerade det förstår jag utifrån vad som skjutkungörelsen till exempel säger. Eller, eller?

FL: Jag menar att med muntligen beskriver eller hur Martin (ohörbart)

ÅKL: Ja ja nej men det är bra.

H: Ja för, för om man... det är ju skjutkungörelsens första paragraf då den säger ju att om polismannen då möts eller utsätts för svårare våld eller trängande fara, polisman eller annan svårare våld eller trängande fara för sådant våld, då får man, får man använda skjutvapen då för att avvärja det här. Det är ju första paragrafen då så att säga. Eller också då om det är risk, överhängande risk för sådant våld va. Det står ju hot, hot som innebär trängande fara för det, dom blandar ju begreppen mellan skjutkungörelsen och nödvärnsparagrafen va. Eh och vi säger där då att skillnaden kan man säga det som är skillnaden va för att få använda skjutvapen det är ju att det står ju inte nå om egendom i skjutkungörelsen utan att använda vapen för det, för å, med kopplat mot egendom nu så säg utan det, det är ju då liv eller, liv och hälsa och sen svårare, svårare våld eller hot som innebär med trängande fara och sådant våld då får man använda skjutvapen för att avvärja det. Det är första paragraf, andra paragrafen det är, alltså våldet i första paragrafen det kopplas ju mot, mot nödvärnsvåldet då och det är ju då våld som ej uppenbart oförsvarligt. Om man kommer till andra paragrafen i skjutkungörelsen så är ju den kopplad mot laga befogenhetsvåldet alltså det försvarliga våldet och det är ju tre punkter. Och första det är ju att gripa den på sannolika skäl som är misstänkt för nåt av dom grova brotten och då... det följs ju för (ohörbart) dom här punkterna följs ju av en paraply där det står, där det står att det ska va, förut stod det ett omedelbart ingripande och nödvärnet nu stod det tror jag dom har vänt på det där, egentligen ska jag kolla i texten va det står. Ett nödvändigt... att nöd(ohörbart) att ingripa omedelbart men, men där... och där säger vi då att det är ju en bedömning va och det är ju då, ska va det stod ju tidigare ju eller Munk har ju sagt att det ska va en yttersta utväg, andra medel otillräckliga och det måste föreligga nån form av farlighet. I bedömningen då för att då tillfälligt oskadliggöra i syftet då för att kunna, när man ska gripa nån då på sannolika skäl misstänkt för nån av dom här grova brotten. Och sen är ju då andra punkten det är ju den som har rymt eller avvikit då när man griper dom för att omhänderta dom och tredje är att omhänderta den som... lider av allvarlig psykisk sjukdom, innehav av vapen, (ohörbart) missbrukas eller på annat sätt är farlig. Det är dom tre stegen där. Och syftet med dom, i dom tre leden är ju att, att tillfälligt oskadliggöra med... det är ju syftet med det, med det om du väljer att avlossa ett skott mot, mot personen är ju syfta tillfället att oskadliggöra dom. Medans syftet eller i första paragrafen är ju, är ju kanske syftet med skottet att stoppa, om man kopplar mot nödvärnsparagrafen det här påbörjade eller överhängande brottsliga angreppet av det, av det i princip dödlig karaktär

mot... det är ju det syftet med skottet och då ska dom ju välja riktpunkt utifrån det så att säga.

FL: Och hur väljs...

H: Ja det är ju, vi pratar ju om ammunitions verkan. Och ammunitions verkan är ju då om jag generaliserar kan man ju få en stoppande effekt att genom dels... ass... centrala nervsystemet det är ju då om det slås ut så då är det ju den snabbast stoppande effekten. Sen har du ju det kan bli ett urblödning, att det träffar en, ett blodkärl och blöder ut tar ju en viss tid. Du har ju smärta att det gör så ont va, så att dom väljer att avbryta, du har träff i bärande skelettdel till exempel om det är ett angrepp att dom måste fram till dig eller, eller oskadliggöra på det viset då. Det kan ju vara träff i skelettet att dom ramlar ihop och tappar nåt eller. Och sen har du psykisk reaktion då så att säga som kan vara en kombination av det här va. Det är generellt dom fem så att säga och då beror det ju på vad har du för syfte med ditt, det skott du ska avlossa och då ska du välja riktpunkt utifrån det då.

FL: Mm.

H: Och här kommer ju besluten in hos individen och det kräver ju, det blir ju en beslutprocess där också då hos individen. Så det här har ju diskuterats mycket, mycket och, och... ja men du måste ju fatta ett beslut att göra nånting då i så fall. Då ska du ju välja en riktpunkt som är då situationsanpassad och sen ska du också trycka på avtryckaren så att säga. Vi pratar ju bara skott mot person sen har du ju det här med varningsrop, varningsskott också då, punkt som finns innan det här, innan det, det, du tar, skjuter mot personen i fråga.

FL: Och vad lärs ut om det då?

H: En gång till?

FL: Vad lärs ut om det?

H: Ja det är ju det Fap:en och vi läser ju in alltså all lagstiftning och sånt där, vi läser ju ordagrant, det gör jag ju inte nu men vi läser ju ordagrant ur, ur Fap:ena 104-2 och skjutkungörelsen då för att det inte ska bli nå misstolkningar men, men... innebörden med varningsrop det är ju att vi ska avge det om det inte är direkt olämpligt eller, eller inte hinns med och likadant varningsskott. Finns det tid och är det rätt miljö att göra det i så ska vi ju, och det hinns med så ska vi ju sträva efter att göra det då. Sen, sen är det ju bedömningar som den enskilde har och vi säger ju till exempel ett varningsskott som grund aldrig inomhus, därför vi kan inte va säker på målets omgivning som fjärde säkerhetsregeln är va. Det kan gå igenom som att genom väggar och tak och, och då ska man veta att ja man ska veta att kulan stannar där så att säga annars så då får man hoppa över det ledet så att säga.

FL: Och det här med om du nu beslutar dig för att skjuta-

H: Mm.

FL: -mot personen.

H: Mm.

FL: När ska du då sluta skjuta?

H: Alltså det... det, ja det är ju en kontinuerlig, alltså vi följer ju upp skotten. Och sen är det ju en kontinuerlig verkanskontroll och du måste ju uppfatta effekten av skottet så att säga.

Och då gör det ju, då ska det... och... och då ska du agera utifrån de rå, och sen det, kan ju det här va väldigt svårt i vissa situationer beroende på angreppets beskaffenhet.

FL: Mm.

H: Det kan ju va, jag kan mycket väl tänka mig att vissa situationer kan det vara så att, att om det är väldigt akut och du blir, vi säger att du skulle bli beskuten med ett automatvapen och du har inte nåt skydd överhuvudtaget och då, då tror... och du väljer att, och du tar vapnet och skjuter mot den här personen då tror jag att du skjuter nog till dess att du ser, uppfattar en effekt av dina skott va. Och då kan det nog bli ganska alltså tät eldgivning från polisen eftersom det är, det kanske är så man brukar säga (ohörbart) paniknödvarn då. Men grundregeln är ju, brukar säga svensk polis skjuter, skjuter inte som kanske man lär ut till vissa, ja inte i Sverige kanske, dubleer som man säger va alltså. (Ohörbart) vi kan, vi får skjuta flera skott i tät följd som är oberoende av varandra.

FL: Vad menar du nu? Dubbléer?

H: Alltså så dubbléer det kan ju va att man kan träna in att man alltid skjuter två skott till exempel.

FL: Okej, mm.

H: Det är en dubblé, men det gör, vi skj... det gör inte svensk polis, vi skjuter ett skott i taget men sen kan dom komma i en tät följd men det är alltid krav på att vi ska göra en kontinuerlig verkanskontroll också. Sen finns det ju om man läser kurslitteratur så är, det har ni säkert gjort men i en stressad situation det finns ju nånting där att det kan bli en viss fördröjning mellan beslut som är fattade och så, jag tror det stod upp till 1½ sekund eller nåt sånt där, till och med kan det bli då. Men som nu pratar vi grund va, sen individnivå kan ju variera väldigt liksom ändå med stressnivåer och allting sånt där.

FL: Men det här med siktandet om man nu har beslutat sig för och vad lär ni ut där?

H: Grunden är korn sikte.

FL: Ja.

H: Riktat skytte pratar man om. I Polkon pratar man om riktat skytte och siktat skytte. Grunden är alltid korn sikte, den kan det va, situationen kan va sån och det är väldigt korta avstånd och du har, och i Polkon ingår ju vi... finns nåt som kallas bevakningsställning då. Alltså om, nu ställer jag mig upp, och det här är polisen har höjt sin beredskap. Patron i patronläget, vapnet, hanen är inte spänd alltså det är double actionfunktion. Personen har höjt, polisen har höjt sin beredskap. Om jag intar bevakningsställning så tar jag bara tillbak vapnet här.

FL: Nu kan du beskriva i ord vad du gör istället.

H: Ja eh att höja sin beredskap det är tillika med låg ställning då men att i begreppet höjd beredskap då ska, det står i Fap:en då 104-2 att det ska vara patron i patronläget och vapnet ska va i double actionläge och i säker riktning låt säga 45 grader. Och det skiljer sig här varför det står patron i patronläget är ju för att många bär ju sina vapen utan patron i patronläget och många bär sina vapen, med bärande den i tjänst med patron i patronläget så att...

FL: Men sen drog du åt dig armarna på nå vis, vad var det?

H: Ja bevakningsställningen den finns på bild i Polkonmaterialet, vapnet i 45 grader framåt och sen drar jag upp vapnet så att underarmarna kan man säga kommer i kontakt med revbensbågen men vapnet är alltså riktat och det är under förflyttning kan det vara, är det ju enklare till exempel också att ha vapnet där men även om jag ska stå länge så är det ju ansträngt att hålla fram ett vapen, blir väldigt stelt då kan man, drar man bara tillbaka, men däremot blev namnet bevakningsställning då. Och skulle du ha vapnet vi säj i, i nåt nån position som inte är riktat och det blir en, på kort avstånd det händer nånting och det definierar ett angrepp som är väldigt nära. Då kan det, då, då... och vi vill säga att första paragrafen är uppfylld i skjutkungörelsen och du har ju.. då f... lär vi ut riktat skytte och det är att man vinklar upp vapnet och pekar med vapnet mot angriparen och trycker av, det är ju riktat skytte då. Då används inte riktmedeln, grunden sen är ju att det här övergår ju då om du kan skapa avstånd eller hinner få upp vapnet sen att skott nummer två bara siktat skytte. Och det här om vi tittar i Polkon då utmynnar ju den övningen i att, att skott ett är riktat och sen under f... att man förflyttar sig bakåt och så blir skott nummer två... sen kan man alltid diskutera om det är rätt och flytta sig bakåt. Det kanske kan vara sida och alltså men det är riktat skytte och det finn... all, det är så att vi lär ut prova på lektioner som vi säger dom har, i termin 4 då får dom prova det här att utföra så att dom får en, dom får en kunskap och utföra det men för att behärska det ytterligare då måste dom träna på det. Så det många lektioner i termin 4 där det är ett lektionstillfälle där det här behandlas nu, och sen går vi vidare till nästa då så att säga. Det kan vara dolt bärande, det kan vara skytte i mörker, och det är riktat skytte också, det är vid två lektionstillfällen i termin 4 och det är då på korta håll, väldigt korta håll. Närmsta vi står där på skjutbanan i alla fall tror jag är tre, treyardslinjen, sen eller det som är längst ifrån treyards, närmsta är ju 50 centimeter alltså och då så att säga och då är det skytte att dom ska dra sitt vapen. Att, det är så här att det kommer emot en med kniv och du måste bara skydda det här för att inte få kniven i dig att kunna dra vapnet och trycka av så. Det är i princip kan bli påliggande så att dit... det, men det grunden är alltså riktat skytte, så att det, och det diskuterades ganska, det diskuteras i samband med Polkon då som pågick då, det projektet där. Det var ju klart 2013 kom rapporten då gick väl, gick väl runt två år och då var ju, ja olika referensgrupper då. då kom ju materialet fram och det är ju i Polkon det här finns då angivet.

FL: Och var du ska sikta på personen det beror på situationen?

H: Ja det blir ju situation, syftet med skottet helt enkelt. Är det ju då va.

FL: Det lär ju inte ut nåt speciellt där i skolan så att du ska sikta här och där eller?

H: Ja alltså det, vi försöker ju problematisera allting alltså vi kan ju aldrig... vi ka... vi aktar oss ju för att säga gör si och så, eftersom det är ju individen som fattar besluten. Det vi kan prata om det är ju alltså vad kan, vad får det för konsekvenser genom att dit... rent objektivt skulle kunna få genom att välja den riktpunkten eller den riktpunkten i den här situationen och så (ohörbart) sen är det ju alltid ett val som individen gör en riktpunkt. Det, det spelar ingen roll vad vi, om vi säger en sak för det är ju den som ska utföra det. Alltså vi pratar ju om alltså måste ju nånstans måste det ju va, hamna i konsensus med sig själv moraliskt, etiskt att göra det här också. Att på en skjutbana bara liksom skjuta på en tavla eller för all del gå in på, i simulatorn det är ju så vitt skilt gentemot en skarp situation och, och vi kallar nåt som kallas beslutsprocessen att vi brukar ju säga att det är få studenter förunnat att, att vara färdig med sin beslutsprocess när dom lämnar oss i termin 4 eftersom det är ju en process och den är ju individuell och det beror ju på, d... och vi vill ju att dom ska jobba tidigare det här tar vi upp redan på taktikintrot litegrann om att... ja, att man måste fundera på det här att syftet att varför polisen har vapen, skjutvapen på höften det är ju f... hemskt att, men det är ju faktiskt

för att om det krävs, måste använda det mot en annan medmänniska va i en kanske i en extrem situation.

Och att det här måste ju, v... vill vi att individen ska börja bearbeta och jobba med och även med känslorna i det hela då och känna på olika alltså se sig själv kanske utföra vissa ageranden, nåt som hjälper brukar vi säga då kan ni ju ta scenarion ni upplever på filmskjutbanan. Plocka några scenario där då har man i alla fall sätt då om man tänker då och hej bara kan det bli 12x3 olika scena... alltså 36 scenarion men, och sen bygga, hitta egna då och sådär och sen känna på det här alltså. Dels kanske hur skulle jag önska att jag agerade i den situationen, hur skulle det kännas om jag var tvingad att göra på det sättet och det sättet och så vidare, och så vidare. Så att vi försöker mer objektivt bara prata med våra studenter om det här för det är dom själv som måste fatta besluten i slutändan, och vi kan bara förklara på vilka konsekvenser som kan uppstå utifrån deras, det beslut dom fattar hos oss och sen är det dom, om dom tycker att ja, jag kommer göra så i alla fall ja men fine då är det deras beslut och då ska dom vara trygga i det så gott det går tycker, tycker vi då för att vi kan inte säga åt dom gör si eller så, vi kan försöka förklara rent objektivt va skulle konsekvenserna bli om du valde det beslutet och den riktpunkten i den situationen kopplat mot det beslutet i, i den situationen (ohörbart) så att det, det är liksom det är inte vi som fattar besluten och då ska vi inte säga gör si gör så. Så det, det aktar vi oss för.

FL: Du har ju varit inne, du har beskrivit dom här övningarna, hur ni har lagt upp det, dom här tre olika dörrarna och så.

H: Mm, det var ju taktikintrot.

FL: Ja.

H: Mm.

FL: Och jag förstår att det byggs på med övningar liknande dom.

H: Ja det byggs på övningar mm.

FL: Om du då-

H: Det här är termin två dom gör det då.

FL: Okej men det fortsätter väl sen.

H: Ja ja, termin 3 då kom... det... kommer en till upplevelsebaserad övning. Det har vi ju, och vi har en upplevelsebaserade övning i termin 4. Vi har tre upplevelsebaserade övningar där dom jobbar med sån här (ohörbart) då och så har vi tre simulatorövningar, en i varje termin.

FL: Och jag kan också föreställa mig då att, att det kommer fram personer som bär vapen men som inte agerar med vapnet mot,

H: Ja vill du att jag ska berätta om vilka övningar vi...

FL: Nej du behöver inte gå in på (ohörbart)

H: För det är ju det, det är ju... det kan ju va en sån övning som du har hört nånting om.

FL: Mm, men berätta om den.

H: För det är den som är i så fall i termin 3 då har vi en form av beslutsövning där vi försöker skala av all taktik, allting vi försöker liksom... utan det är en ren beslutsövning då och det går till så att studenten är utrustad då med FX-vapen för bärande i tjänst och då är ju en patron i patronläget som nu rå som studenterna har. Och sen, innan vi kör det här då berättar vi exakt syftet med den, med att, med det här och vi berättar också att vi skalar bort taktiken och såhär och sen visar vi också ni kommer utsättas för tre scenario, bara tre och dom kommer och vara... du kommer ställas inför nåt av dom här tre och så förevisar vi dom tre scenariorna. Och ett scenario det är ju då att på cirka 7 meters håll då står studenten... om vi säger som så här står man här där min ryggsäck står, alltså står framför väggen en halvmeter ner till framför väggen och har ingen reträttväg. Framför studenten då 7 meter bort från en dörröppning kommer det ut en person och ett scenario är, jag kanske, jag ska försöka prata medans jag visar, jag förstår att jag måste prata här. Det här att det kommer ut en person från rummet bärande en kniv i handen, väl synligt. Kliver ut håller kniven framför kroppen riktad ner, vänder sig om frontalt mot polisen, väntar tre sekunder höjer kniven och går mot polisen. Och säg, ska man säga nåt kan man säga: jag ska döda dig snutjäväl. Går mot polisen och ska då sticka den här kniven i, i poli... hugga polisen då så att säga. Det är ett scenario som kommer utspelas för dom.

Ett annat scenario, det börjar på samma sätt, där personen kommer ut med kniven, håller den framför sig. Vänder upp, väntar tre sekunder höjer kniven, tar ett steg framåt släpper kniven och fortsätter att gå med händerna framför kroppen hotfullt som att nu ska jag gå fram och, och övermannar polisen med våld eller slå ner polisen då. Det är scenario två och det sista scenariot då kommer det ut en person och det här är vi tydliga med att det är ett skarpladdat vapen, ni vet om att det är ett skarpladdat vapen dom kommer ut med. Håller det framför kroppen, vänder upp på samma sätt som tidigare, tittar mot polisen med vapnet sträckt ut åt sidan snett neråt och efter tre sekunder så höjer den här personen vapnet mot polisen och avfyrar vapnet mot polisen. Det är nåt av dom tre scenariorna dom kommer och ställas för. Och dom som är figuranter sen det här, det är ju studenterna själva. Och allting sker då under överseende av oss. Så i dom här lägena så vet dom exakt nåt och när det gäller pistolen så vet dom, dom vet att det är ett skarpladdat vapen. Dom vet att personen kommer att lyfta emot dom och skjuta mot dom. Och här har vi tagit bort taktiken då så att säga. Och det här görs då, det är fyratimmars lektion, och när det här har hä... när dom har fått ett scenario uppspelat för sig då får då individen då berätta, alltså den som har agerat berätta då vad dom gjorde, varför dom gjorde det och vilket lagstöd dom hade och hur dom uppfatta hela situationen då. och sen får dom andra studenterna ställa frågor och komma med reflektioner då och kommentera det dom har sett och så blir det ett resonemang mellan studenterna och vi försöker ju då ... att vi från lärarhåll inte lägger oss i den här, det här resonemanget utan låt dom resonera det här utan... å, å... å vad dom än kommer fram till där, lagstiftning kan vi kommentera men inte liksom nånting med agerandena på nåt sätt utan ha tålmod, låt dom göra det här. Och det försöker vi... för om, vi säger att jag jobbar då kanske med sex studenter och då kanske det blir sex genomföranden och sen bryter vi för en rast och sen kommer dom tillbaks, då bygger vi på det här att vi flyttar fram allting 7 meter till så att då har dom en reträttväg på kanske 7 meter bakom sig nästa gång och sen körs det här igen då, två scenario per student till då så totalt sätt har varje student gjort tre scenario, och oftast så får dom kanske ett av varje men det är inte säkert för det blir, vi varierar det där för vi vill inte dom liksom kan stå och räkna ut ja men nu har vi bara den här kvar nu får jag den. Och så utför man nåt mekanisk man har förberett sig redan innan. Det kan dom i och för sig göra i alla fall men, men här blir det ju då ett resonemang och det är då och så efter rasten då är vi också mer, mer delaktiga i, i resonemanget helt enkelt. Och det är ju också för var kan det bli för konsekvenser utifrån de val du gjorde och så vidare, och så vidare, och så vidare, och det finn... vi kan inte säga gör si gör så. Dom måste... dom måste ju själva förstå liksom

konsekvenserna av sitt utförande och sen får dom ju ställa sig frågor då är det okej. Det fick, för det varierar. Det varierar väldigt hur, hur det utförs dom här momenten alltså vilka val dom gör studenterna så att säga. Det... men det är en ren besluts... vi lägger på lite taktik efter när vi, när dom har möjlighet att retirera va det, för att dom skapar sig mer tid i vissa situationer. Och ja, det är liksom så är den övningen uppbyggd. Men som sagt syftet är, det är en beslutsövning då att dom ska liksom fatta beslut att agera på nåt sätt. Allt ifrån tjänstevapen till en vapenväxling blir det ju då när, när han släpper kniven och fortsätter va och så vidare. Och det skiljer på riktpunkter, av val av riktpunkter det skiljer ju när dom, om dom väljer att jobba med tjänstevapnet. Det, det gör det ju och konsekvenserna av sina valda riktpunkter, det måste problematiseras men i slutet är det deras val alltså det, vi kan aldrig välja åt dom.

FL: Och du har svårt att beskriva hur, ja du kan beskriva hur du skulle agera på en plats men du kan inte säga hur nån annan polis-

H: Nej.

FL: Agerar.

H: -det har ju med min beslutsprocess att göra, och men det är ju ett val som då den individen har gjort och det är ju kopplat också hur mycket du har jobbat med din beslutsprocess skulle jag vilja påstå, var du befinner dig där och ja... det är därför, det är en del i till exempel det här det inte jag kan, jag kan gå in och säga gör si eller så i den händelsen som det här då är kopplat emot. Utan det är individen så att säga utifrån sin förmåga och där dom befinner sig med kopplat till sin erfarenhet och, och ja kompetens helt enkelt där och då. Det är deras hur, inte mitt.

FL: Ja Martin vad säger du?

ÅKL: Då hakar vi på.

H: Absolut.

ÅKL: Jag har några frågor.

H: Ja ja självklart.

ÅKL: Men, men, men om vi då tar dom hära, eftersom du inte kan tala... vilket jag förstår, men om du då beskriver konsekvenserna om vi tar det hära exemplet som du nu har i din utbildning med en person som kommer in med, som dom vet är ett skarpladdad vapen.

H: Ja, jaa.

ÅKL: Och så bestämmer sig en student för att skjuta den här personen i benet eller försöka skjuta en person i benet.

H: Ja, ja.

ÅKL: Vilka konsekvenser, alltså när, när ni sen resonerar kring det här valet.

H: Ja.

ÅKL: Alltså vad kan det få för konsekvenser?

H: Ja det kan ju få hela spek... hela skalan. Det kan ju få konsekvensen att personen vi säger faller i, blir träffad i benet för det första. Det kan få konsekvensen av det här jag pratade tidigare om ammunitions verkan men säg att personen då skulle få en skelett... träff i skelettben så benpipan går av och den åker i marken. Det skulle få konsekvenser att den i samband med fall (ohörbart) tappar pistolen. Fastän den hade tänkt att skjuta mot polisen. Det kan också få konsekvensen fast att den skjuter på, mot polisen ett skott och det träffar eller och forts... alltså ingen vet ju vad konsekvenserna är av det skottet i benet. Det kan ju få liksom, ja det är ju bara att tänka själv, fantasin vilka konsekvenser det ska få. Och kommer man då in på ammunitions verkan och det är, polismannen då liksom där och då bedömer att det är situation då som kopplas mot, mot 24:1 skjutkungörelsens första paragraf och då gör ett val och skjuter i, mot centrala nervsystemet till exempel för att då få den, den stoppande effekten så fort som möjligt, då gör dom ju det. Det är ju det, den effekten det kan få men alltså det finns ju ett spektra på, på det här och sen likadant inte bara riktigt det är ju en stort det är skillnad på tiden när dom fattar beslutet att ta, att trycka på avtryckaren. Det är ju allt ifrån när (ohörbart) när dom kommer ut och definierar det skarpladdade vapnet och dom tittar på polisen i stort sätt till att det, det inte skjuts förrän du själv kanske har blivit beskjuten och träffad. Alltså det finns, och det är ju det blir ganska tydligt vilka konsekvenser det ena kan leda till och det andra kan leda till så att det finns inget facit. Det är ju det som blir... vi försöker förmedla till, till våra studenter.

ÅKL: Var är lättast att träffa i benet eller (ohörbart) alltså bålen?

H: Alltså jag skulle vilja påstå att det beror på alltså om, jag vet ju vad du, vad du, vad du... en större träffyta är ju lättare generellt och träffa än mindre. Men sen (ohörbart) också kopplat mot förmåga vad tycker du är lätt. Om du skulle tycka att i en situation att det var lika lätt och träffa båda då har du ju ökade valmöjligheter. Men sen är det ju då lagstiftningen som styr ju också va, vad jag kan välja för riktpunkt och vilken situation jag definierar att jag befinner mig i. så att det här är ju, det är ju, det är därför, det är så komplext hela grejen så att vi, vi... försöker va väldigt, väldigt noga och att inte leverera våra färdiga paketlösningar och färdiga hur för i situationen då är det den individen som det kommer som måste fatta besluten och det är dom som ska utföra det här va. Jag tror inte att det är, att lära ut ett hur då vad är det som garanterat det funkar då, det funkar när du tränar men vad är det som säger att det skulle funka i en, i en situation. Ehh när individen inte där och då är beredd att utföra det hur du i så fall då försökt å lära nån alltså... det är väl så den här beslutsövningen är det är mer, det är för att få igång tankarna och jobba med sina tankar runt omkring det här extrema situationerna som kan uppstå sen är det ju, det vet ju vi att vi har haft flera studenter inblandade i extrema situationer gan... eh så först som vi har ju haft ett antal som jag sa tidigare 2, 2½ tusen som har gått och våra har hamnat där ganska tidigt va, till och med under aspiranten om jag nu inte kommer ihåg helt fel. Men jag brukar säga det att ingen vet om man kommer hamna i den hära, men statistiskt sätt så, så vet ju alla att det är inte alla hamnar ju inte i dom här situationerna men du får inte, du kan inte göra bokslut förrän liksom du går i pension. Alltså det vill säga jag kanske, nu är så att jag är ju inte operativ va så att men, men alltså man måste jobba med dom här bitarna för att då va förberedd, förbereda sig om det värsta inträffar så att säga. Sen kan man ju inte jobba med det jämt men man, man måste jobba med det så man kommer upp i en nivå som är okej för mig att befinna mig i utifrån det jag själv tänker. Men sen måste jag kanske jobba vidare med det här och fräscha upp det. För det faller ju bort med tiden om du inte berör det och det är en ge... jag brukar faktiskt säga ju f... jag tycker det är jättejobbig resa och jobba med det här alltså, när jag jobba med det själv så, så att jag får tår... lägger på känslan då blir man tårögd alltså man... och likso... och för, för det är jobbiga bitar och ta i och i den här beslutsprocessen så handlar det ju också om att, att beröra det här att sin egen eventuella död.

ÅKL: Mm.

FL: Mm.

H: För det i situationen finns det inte tid att bearbeta, det är där och då. Dom här stora frågorna, dom måste jag, jag måste ha jobbat med dom själv innan så att jag nånstans har kommit i konsensus med mig själv om vissa, vissa liksom s... och sen kanske jag ska visualiseringsträna det här också att se mig själv utföra det här och jag kan ju se mig själv utföra det, jag kan till och med se mig själv vå... fortsätta vårda en gärningsman, se mig larma alltså jag kör hela dom här åtgärderna som är (ohörbart) på en, på en plats i en händelse och så jag inte avslutar det när jag nån gång om jag har tryckt på avtryckaren utan... och lägger man inte på känslorna när man jobbar med det här då blir det inte äkta. Därför, blir ganska platt då är det bara mekaniskt va för känslan finns där.

ÅKL: När man ska skjuta med en Sig Sauer.

H: Ja.

ÅKL: vilka avstånd tränar ni på då och har ni nån rekommendation?

H: Vi tränar ju, alltså vi tränar ju för... när vi tränar generellt då är det 10 meter vi skjuter på och 20. Och 20 meter det är ren precision, det är alltså single action vi tränar mest där och det här är ju varför det ligger nu den vapenträningen ska utmynna i ett kompetensprov och som kompetensprovet ser ut idag då är det ju ett avstånd på, det genomförs regel på 7 meter, vi tränar på 10 för det blir ett större felmarginal än på 7. Examinationen skjuter dom på 7 och kompetensprovet då är det fem skott i låg färdigställning, som jag har pratat om tidigare. Visningstid två sekunder, ett skott centralt. Det är fem, fem visningar (ohörbart) sen är det drag från hölster samma avstånd, tre sekunder visningstid du drar vapnet riktar i bröstet och trycker av. Och sen är tjugo meter du har fem skott på nittio sekunder så du har arton sekunder på dig i snitt per avfyring. Och det kanske inte är direkt så mycket polisiärt skytte det och då men man tränar ju en precisionsförmåga och det avståndet är 20 meter. Och sen får dom välja om dom vill skjuta single eller double action, double är ungefär 5½, 6 kilo, single är 1,8 kilo, det är ju lättare så vi tränar ju mest single och skott nummer två är alltid single om du inte påverkar hanen och slackar den. Och där har du 18 sekunder och jag tycker väl personligen att det är mera ett civilt skytte det vi gör där borta (ohörbart). Och så ser kompetensprovet ut och jag tycker inte att det är bra, det kan jag säga nu, det står jag för till 100 %. Därför det är väldigt statiskt.

ÅKL: Men pratar man om längre (ohörbart) alltså man kan ju hamna i situationer där, där situationen är sån att man hamnar på långa avstånd.

H: Mm.

ÅKL: Prat... diskuterar ni hur man ska hantera det?

H: Vi pratar ju lite ballistik i början då och hur kulbanan ser ut och sådär och dom märker ju själv på 25 meter att det är inte alldeles enkelt alltid, men som sagt det är ju individen och dom sen ska man, eller 20 meter förlåt är det vi står på, jag... sen är det väl, nåra säger ju till exempel att taktikal range på siggen är 25, eller 15 meter och den är ju så kort pipa så att det är ju inget precisionsvapen-

ÅKL: Nej.

H: -det måste vi förstå och det pratar vi också om det är ju väldigt, alltså 1 millimeter rörelse

på vapnet utifrån horisontallinjen på 20 meter det är 14 centimeter framme vid tavlan. Och, och i en stressad situation då så då är det ju väldigt svårt att skjuta på 20 meter skulle jag vilja påstå. Sen självklart beroende på individen, det är skillnad där också va men, men.... Men så är det ju.

ÅKL: Sen har jag faktiskt en fråga som inte har med skytte och göra och det, vi pratar om det här med när du kommer till ett område då så ska du göra den här riskkontrollen.

H: Mm risk- och hotbedömning ja.

ÅKL: Risk- och hotbedömningen. Och då är det ju så att det är inte alltid man är själv där utan det kan ju vara så att det kan va flera patruller, det kan finnas yttre befäl, det kan finnas LKC är inblandat och så där. Vem, vem gör, vem ska göra risk...

H: Jag vet inte hur dom väljer att göra, jag vet ju, jag vet ju hur jag skulle ha gjort om jag hade jobbat ihop med-

ÅKL: Men hur lär ni ut? Alltså är det, är det-

H: Ja vi lär inte ut det.

ÅKL: för du pratar ju väldigt mycket om individen-

H: Ja vi lär inte ut det.

ÅKL: Nej ni, nej.

H: Nej vi lär inte ut liksom på det sättet att hur dom ska jobba där och då i en patrullform och vem som ska göra vad. Det vi, vi pratar ju om utökad resurs i, i, då får dom ju men det är mer, då jobbar dom ju och då... då löser dom ju uppgifterna tillsammans och då får dom ju möjlighet att prata ihop sig innan också. Och, och, sen är det... om jag säger, om vi har någon övning på så, som dom ska genomföra så sitter dom ju och pratar innan och vi lyssnar ju. Och då pratar dom om ju i termer runt omkring såhär så att jag vet inte hur... ja va ska jag säga, hur den vanliga polisen då tänker och gör eller inte men det vi, det vi inte har pratat om här, jag vet inte om det blir svar på din fråga men det är ju dom taktiska grundprinciperna, dom har ju inte jag nämnt för er. Och sen har vi också en, en ordermall som finns i Polkon och dom tre taktiska grundprinciperna bygg... det är ju som en hjälp för, för individen att, att kunna, kunna skapa sitt hur.

ÅKL: Mm.

H: Och i nationella bastaktiken där, de är ju dom samma men dom är ändå mer utvecklade i Polkon men om det säger ju i princi.. att, att vi ska hålla taktiken defensiv. För, för ett defensivt förhållningssätt i tak... det ger oss också tid att kunna eventuellt lösa det genom att kommunicera. Och vi ska inte försöka få det, blir att det eskalerar va. Så det är grunden men sen är det ju också att vi kan gå, jobba mer offensivt då om, men då ska ju det va situationsanpassat då ska vi veta vinsterna med det agerandet va. Så att säga. Det skulle ge i så fall ge mig en ökad kontroll kanske i situationen va. För, för det är ju då en taktisk grundprincip. En annan taktisk grundprincip det är ju att, att försöka ha en fri reträttväg, och en re... det behöver inte vara samma väg jag kom ifrån men det ska väl va till en plats där jag kan hämta hem och mö... och liksom ja samla ihop för att kunna möte om det är fortsatt angrepp då. Och sen den sista är att vi ska hantera så få riskområden som möjligt i taget va, så att säga. Och det bygger ju mot våra mänskliga begränsningar va dom här taktiska

grundprinciperna. För att hålla nere stressen och anspänningen. Och, och om jag ska bryta mot dom alltså dom här ska vi försöka följa men, men jag får ju bryta mot dom om jag vet liksom vad jag gör för att om jag har stöd då i GTF:en till exempel att, att... som och göra nånting som ger mig mer kontroll över situationen då får jag bryta mot dom här taktiska grundprinciperna där och då, men då ska jag veta. Göra ett medvetet val, jag ska veta att vinsten är större än om jag ska ha följt dom, då kan jag bryta mot dom. Annars är det i princip det, dom jag ska stå, dom ska ju hjälpa mig i situationen va. Sen när det gäller, varför jag säger det här med ordermallen, den, den pratar vi ju om och den är ju... det är ju liksom en lägesbild i det första där va, och det här är en nomenklatur som vi egentligen, som svensk polis ska använda den. Och lägesbilden vad är den? Och den och var, den blir ju alltid en bedömning då, det kan ju vara allt ifrån att, att du själv ser nånting tills att du får uppgifterna från nån annan och utifrån en lägesbild då måste man ju, då står man ju där ta fram ett rättsläge som kan komma i spel. Finns det fattade beslut eller, och sånt här. Och sen, därifrån går man vidare då till nån form av insatsidé som det stod ett tag, men alltså att man tänker en strategi till exempel att man har en, försöker hitta en plan i alla fall va. Det kan ju va inledningsvis där eller slutligen att man bygger upp det på det å, det finns nåt som heter riktlinjer alltså ja men det kan va en stor order (ohörbart) det här, ni, ni genomför det här med metod nationell, eller i Polkon eller nånting, loksök, men sen går vi hela vägen ner och sista är då omfall alltså (ohörbart). Och det här ligger ju, det här försöker vi, pratar vi om också med studenterna för att få en, en förberedelse för vad man kan förvänta, vad som kan.. vars är jag på väg och vad ska jag (ohörbart) så man kan jobba med mentalt och så vidare och så vidare. Det är väl det som kom, det kom ju in och jag vet det när jag tänkte på din fråga där om, om det kan komma in om man har jobbat på den, dom bitarna va. För jag bru... jag brukar ju säga det i alla fall till att det här är inget egentligen utan får man ett jobb på vägen dit då gäller det ju, då ska man ju försöka förbereda sig inför jobbet och vad kan man mötas av kanske och, och så vidare så att, så att, man har nån form av handlingsberedskap i nån riktning då så att säga. Och då, ja lagstiftning att man har flera spår så att säga men, men, men det, det är väl det som den ligger och den vet jag, nu dom jobbar i, tar in redan i k... den här s... KFK som jag sa i termin 1 med studenterna då. Att jobba med ordermallen.

FL: K? TFK?

H: KFK.

FL: KFK.

H: Konflikthantering, kommunikation, ja. Det är inget lätt namn förut hette det ju självskydd och sen heter det ju konflikthantering men nu är, sen Polkon kom heter det ju konflikthantering med kommunikation, alltså man kopplar namnet mot Polkon. Så att, ja.

ÅKL: Mm.

H: Så att jag kan inte säga vem som gör vad, jag skulle nog vilja säga, alltså om jag kopplar det mot lok-söket då som är en sökmetod som de använder då, då är det ju funktioner där, det är ju en som söker och en så kallad säkringsfunktion. Och den som då, och sökfunktionen är ju längst fram och då är det ju sökfunktionen som gör den här riskbedömningen för det... eftersom den är längst fram. Om, om rör oss framåt.

ÅKL: Ja kan, kan du beskriva alltså om du beskriver det i... i lite mer, va ska jag säga lite mer målande. Du har ju gjort det tidigare under förhöret alltså lok-sök.

H: Ja lokaliseringssök är en av dom nationellt fastställda metoderna ingår i Polkon.

ÅKL: Mm.

H: Och jobbar man, jobbar i patrullform då är ju en sökfunktion och en säkringsfunktion.

ÅKL: Mm.

H: Och sökfunktionen ska ju då söka med metoden som grund och metoden bygger ju på snabba kikar och att jag inte ska exponera mig mer än nödvändigt. Och då jobbar jag ju på motståndarn's, eller motståndar'n, den jag sö... behöver inte va en motståndare, den personen jag letar efter, (ohörbart) deras reaktionstid då så att kikarna ska ju va så snabba så att jag går in och tittar i en sektor och den på vägen tillbaks kanske jag läser och är det då tomt i den sektorn då går jag ut och tar den sektorn igen alltså jag tar kontroll på den. Och så söker mig framåt, det finns väl beskrivet i utbildningsmaterialet men alla fall, säkringsfunktionens uppgift är ju då att kontrollera dom riskområden som inte sökfunktionen själv kontrollerar. Och det kan ju sökfunktionen styra genom att påvisa, peka på vilket riskområden som jag vill... jag kan till och med prata med dom, som sökfunktionen eller säkerhetsfunktionen ska, ska säkra. Samtidigt ska säkringsfunktionen vara en förhindrat angrepp på sökfunktionen då, för kontroll, det är in, in... det ska ju va, kunna på ett riskområde då ska man kunna vidta åtgärd också mot, mot ett angrepp som kommer därifrån. Och det beror ju på angreppets beskaffenhet om åtgärder så vi brukar säga att säkringsfunktioner måste vara väldigt flexibel i både väl djupled och sidled och säkringsfunktionens position är ju avgörande av sökfunktionen position till det riskområdet som säkerhetsfunktionen ska kontrollera. Ju närmare sökfunktionen och det riskområdet ju närmare sökfunktionen måste säkringsfunktionen vara. För du kanske också måste hinna dit fysiskt för och kunna stoppa ett angrepp. Ut med ja, ja men nå form av tekniker för angreppets beskaffenhet är inte, kanske inte är sådant att dom använder något tjänstevapen, okej kanske sprayar dom men, men kommer det en rusning mot sökfunktionen så hjälper nog inte sprayet. Men det, det, så funkar ju risk- och hotbedömning i söket då så att, så att det är väldigt svårt å säga för det är ju situationsanpassat skulle jag vilja påstå också. Det är ju väldigt situationsanpassat. Och mycket är ju kopplat mot lägesbilden skulle jag också påstå.

ÅKL: Mm.

FL: Känner du, vi oss nöjda?

ÅKL: Ja, ja.

FL: Tycker du att du har fått utveckla ditt område?

H: Det, alltså området är ju så stort men jag tycker väl att i stora drag hoppas jag att det har blivit begripligt. Det hoppas jag, det är väl det som ha varit ambitionen utan å bli för långgrandigt men jag skulle kunna prata om det här i flera timmar till. Och rita och vi... alltså för det är, det är så komplext. Det är så komplext va absolut.

FL: Det är ju möjligt att vi får återkomma med någon frågeställning.

H: Ja ni få jättegärna återkomma. Men jag, jag menar på att våran utbildning alltså ändå bygger... vi försöker ge verktyg och ge ss... men att individen själv måste bygga sitt hur i den unika situationen där och då, kopplat mot sin förmåga också. Och till det har dom fått en ny grundutbildning inom området men sen måste man ju vilja ändå klargöra att det här är en grundutbildning och det gäller alla ämnen inom, inom liksom grundutbildningen jobba med såväl brottsutredning som, som allting det är en grund. Och den är ju till för att då kunna fortsätta utvecklas inom dom här områdena, det är ingen färdig produkt vi lämnar. Som

lämnar utbildningen efter dom här fyra terminerna det måste man ju förstå. För sen tar ju aspirantterminen vid och det ska ju också vara en utbildning och sen ska det ju bli fortbildningar förhoppningsvis och vidareutbildning. Och jag brukar säga att det, man är inte fullä... an blir aldrig fullärd som polis. Men min bedömning är ju att det tar, det tar ju fl... det tar ju faktiskt några år att praktiskt alltså... efter aspiranten innan man kan ha, ha lärt sig alltihop och känner sig kanske trygg i jobbet. Det må...

FL: Men alltihop lär du dig aldrig.

H: Va?

FL: Och alltihop lär du dig aldrig.

H: Nej det går ju inte. Du blir bra på kanske just det du jobbar på men sen är det också viktigt att individen är öppen för ett fortsatt lärande och utveckling å här har ju alla ett ansvar då för det. Men främst individen själv men också andra, där dom, man jobbar då.

ÅKL: Mm.

H: Så att ja. Fast...har du?

FL: Nej jag har inte stängt av än. Nej vill du säga nånting mer?

H: Nej jag tänkte väl säga innan ni stänger av, jag vill ju gärna läsa igenom det som, som vi har pratat om och godkänna det.

FL: Mm.

H: För jag v... ja det ska ju kännas bra.

FL: Mm.

H: För min del även om jag inte tror att det behöver ändras nånting men jag vill bara.

FL: Det kan ju vara svårt med dialogförhör att det blir lite ohörbart och så men annars så skrivs det ju ut ordagrant. Det ska vi ju kunna ordna.

ÅKL: ja men det, det är väl bra.

FL: Självklart.

ÅKL: Mm, självklart.

FL: Då slutar vi-

H: Okej.

FL: - när klockan är 10.04.

Tillägg 2018-09-20:

Jan Åström har tagit del av förhöret i utskrivet skick. I e-post skickat till förhørsledaren,

2018-09-19, skriver Åström följande:

Jag har nu läst förhöret och måste göra ett tydliggörande gällande frågan:
om vad vi lär ut beträffande vem som gör den taktisk risk och hotbedömning som ställdes av
Åkl.

Vi lär ut att risk och hotbedömningen görs på individnivå.
I de fastställda taktiska metoderna gör individerna var och en och ibland tillsammans (om
behovet finns och situationen tillåter det) det är situationsbaserat. Vid tex lokaliseringssöket
gör sökfunktionen en taktisk risk och hotbedömning på det område som den överblickar och
söker medans säkringsfunktionen gör det över det område som den har fått uppgift att säkra
(ha kontroll över)

När det gäller förhöret i övrigt så är det ok.

/AH

Polismyndighet

25

Förhör

Signerat av

Signerat datum

Enhet

Utredning 1 Stockholm SU

Diariernr

0150-K3191-18

Hörd person

Bertilsson, Johan

Personnummer

Den hörde är

Annan

ID Styrkt

Nej

Ställning till misstänkt - målsägande - vittne

Tolk

Språk

Brottsmisstanke / Anledning till förhöret

Sin kunskap om utbildningen inom POLKON

Underrättad om misstanke

Underrättad om rätt till försvarare (best i FUK 12§ iakttagna)

Försvare/ombud önskas

Försvare/ombud närvarande

Godtar den försvarare som rätten förordnar

Förhørsledare

Jesper Rundeberg

Förhørsdatum

2018-09-17

Förhör påbörjat

10:00

Förhör avslutat

Förhørsplats

Kungsbron 21

Typ av förhör

RB 23:6

Förhörssätt

Ljudbandsförhör

Förhörsvittne

Tidén, Martin

Utskrivet av

aklj

Berättelse

Innan förhöret har Bertilsson fått en orientering i området där skjutningen inträffade. Bertilsson har då inte fått någon information om själva händelserna på platsen.

FL: Förhørsledare Kommissarie Jesper Rundeberg

JB: Johan Bertilsson

CÅ: Chefsåklagare Martin Tidén

FL: Vi har ju varit ute och tittat på platsen nu du och jag på Norra Stationsgatan 99 och så stod vi uppe på höjden på den där Norrbackatäppan...

JB: Mm

FL: Och så gick vi genom portalen in på gården...

JB: Ja

FL: ...på Norrbackagatan och stod där och språkade en liten stund eh men, ja jag säger det också så att det finns med på bandaren att du har ju inte fått några förutsättningar egentligen om vad som har hänt där ute och hur situationen var...

JB: Nej

FL: ...utan det, det sa vi att det bygger vi på med vartefter vi pratar

JB: Ja

FL: Eh så först så skulle jag väl egentligen vilja be dig att du berättar lite mer om vad, ja men vad du jobbar med och vilken kompetens du har i termer av POLKON och taktik osv så att vi får ett sammanhang lite granna

JB: Ja eh det är lätt och bli bli ska försöka hålla det någorlunda kort. Jag har hållit på jag har varit i gamla Polismyndigheten i Skåne så var jag ansvarig för taktik och självskydd eh i eh först fanns det en lokal utbildning i taktik och sen så...eh kom den polisiära eller vad säger jag, natione...nationella polistaktiken eh så det var ett annat system som utv..så kom den nationella bastaktiken så jag har varit insyltad i alla dom tre. Har jag varit instruktör. Och eh vi har haft varit ansvarig för och utbilda instruktörer och sånt i dom här bitarna. Eh och till vi har suttit tillsammans med Ulf Pettersson som är vapen, varit vapenansvarig i alla år också då i i...nere i Malmö då på, för Skånes...först...eh...eh...ja och som sagt jag började tidigt, jag började polisen -91 så att eh, jag började i gamla Polismyndigheten i Lund när det var så litet så att jag har följt utvecklingen sen dess. Men eh jobbat först ute i yttre tjänst ett eh, ja 15-tal år, suttit lite på radio och sådär och, varit lite på span och lite blandat sånt smått som man höll på med

FL: Mm

JB: Eh och sen eh sen 2004 då så har jag jobbat nästan heltid då eller i princip heltid med vapentaktik självskydd, och jag är vapeninstruktör också och MP5 och så vidare. Ehm och varit ansvarig för utbildning, inte bara grundutbildning för all yttre personal utan också instruktörernas utbildning och fortbildning osv och sånt där så det är det jag sysslar med då.

FL: Mm

JB: Eh...sedan 2009 också så har så är jag då doktorand på Intuitionen för kliniska vetenskaper på medicinska fakulteten i, i på Lunds universitet och eh det var lite bananskal in men vi, det vart ett samarbete då med, med polismyndigheten då. Och eh, det vi tittar på är då, eh eh perceptiva kognitiva och motoriska effekter av eh stress. Eh, eh på...i hot och våld situationer i synnerhet och eh, och då kopplat till utbildning då hur man kan påverka då utifrån hur nervsystemet ser ut och kopplat till hur orderingången ser ut, hur ser det ut ute. Och kopplat till att även när hjärnan och kroppen inte fungerar riktigt som den ska så bör vi ju fungera så taktiskt juridiskt etiskt och även moraliskt, även om det är den personliga delen då, så bra som möjligt, för det går inte och, systemet är inte perfekt det bygger på en blå kopia av en fisk, så allt är inte hundra, och det det är mycket buggar i systemet då. Men det måste vi ta hänsyn till för att det är ändå statens eh ja vi har ju monopol på använda våld mot våra medborgare...

FL: Mm

JB: ...och det är ju därför viktigt att vi, gör vår hemläxa så att vi inte, eh inte minst juridiskt då att det är så ändamålsenligt som möjligt och eh vetenskapligt grundat som möjligt är vår uppfattning då så vi, vi sa det här är en kvalitetssäkring på det vi gör så vi vill koppla in vetenskap och forskning då på det sättet då. Och våra chefer var positivt inställd till det här då när det bar sig.

FL: Mm

JB: Så på den vägen är det, jag gör det bara på 20% så att det är inte mycket tid jag hinner lägga på det. Det, det borde ta 25 år och bli klar då. Men vi är mest varit intresserade av våra studier och att ha det som en kvalitetssäkring och kunna få lite tid att läsa andra f...forskning

genom bla då, och vi har samarbete med psykologiska institutionen i Lund också och eh Linnéuniversitetet lite granna, en som jobbat hos oss tidigare som som är där också nu. Eh eh så att det är lite eh tvärvetenskapligt försöker vi för det, för det är det ju faktiskt då och vi tittar då lite grann både på skarpa händelser eh och försöker få ut så mycket data ut för att se hur det ser ut ute för att laboratorietester eller tester under i miljö där man utsätter dom för stress övningsmässigt är en sak, det har vi också tittat på. Eh och tittat på andra som har gjort också. Och då kan man få ut vissa saker men eh mest kritiskt är ju då den skarpa delen för att eh, eh det är svårt och få etikprövningsnämnden och gå med på att göra de mest alltså skrämman upp folk eh till den nivån som kan ske under skarpa incidenter då.

FL: Mm

JB: Så därför har vi tittat lite grann på eh sk...skarpa händelser. Vår vapeninstruktör som gjort ett superjobb som blev publicerat här i fjol, eh fick vi, lyckades vi få upp en studio av material han har, han har intervjuat alla som har skjutit, alla poliser som har skjutit, Ulf Pettersson då har intervjuat alla som har skjutit eh i Skåne eh från 1985 – 2012, så det är 130 drygt poliser som har skjutit vid 110 incidenter. Eh tittar man internationellt så är den siffran ganska hög och framför allt så är upplösningen i och med att han intervjuat alla minst en timme eh efter det har varit juridiskt klarlagt då, skuld och sånt vart färdigt då, så har man fått ut så högupplöst data så vi har kunnat säga saker om hur det ser ut, när man skuter och det, dom sakerna hur kritiskt det är då. Och det har rönt visst internationell...u...intresse också för det här...

FL: Mm

JB: ...för det här nu så att vi har en hel del som det börjar få i forskarsvängen då att dom börjar titta på det här

FL: Spännande

JB: Så att eh, ja så att det är det vi roar oss med.

FL: Mm

JB: Eh men eh ja just nu är det utbildningar, nu är det ny instruktörskurs i POLKON för nu är det POLKON som gäller det, efter bastaktiken så har det blivit POLKON också

FL: och du är instruktör för de som sen skall instruera

JB: Ja instruktörs eh vad heter det utbildad, bildare, eller vad det heter, så att jag är utbild...utbildar nya instruktörer där också och nu ska vi utbilda instruktörer i, snart alltså vi har, sitter mitt i smeten med planeringen här.

FL: Mm

JB: Förut vi har precis börjat dra igång grundutbildningen för yttre personal också då den vanliga POLKON. Eh med inriktning på terror och lite sånt där

FL: Mm. När vi var där ute du och jag så började du berätta lite vad du tänkte om miljön och så...

JB: Ja

FL: ...och jag stoppade dig och sa att vi måste ha något kvar och prata om när vi kommer in

också

JB: Ja just det.

FL: Kan du berätta vad vad liksom, vad noterar du när du först kommer ut till den här platsen, vad är, vad vilka ögon har du på dig och vad är det du tänker?

JB: Eh...om man tittar på, vi har eh ett sätt att bryta ner incidenter i eh mer användbara delar som är viktiga för säkerheten då så att säga och det vi det som vi, och det började, vi använde redan en bok från 1986, en bok som heter The Tactical Edge, Remsbergs bok då, som hade ett bra sätt att bryta ner, en alltså taktisk då hur man tittar på situationer så efter en incident har hänt så man kunde kvantifiera i princip problem och risker och hot osv och sånt där, och från olika platser i en miljö då. Och eh den använde vi och sen när bastaktiken kom så hade dom använt den boken som underlag och så därför så tyckte vi det var jättebra därför tyckte vi bastaktiken var bra idé. Eh och och det, det...så det har ju...kommit där då eh via den då och eh det är ett bra sätt och det vi använder då eh är helt enkelt när man tittar på en situation så tittar man på, har man ett problemområde där man, där man tror att eh vi har bekymret som, eller det möjligt potentiella hotet någonstans där han kan befinna sig, och det kan vara allt ifrån ett, ett större område som en gårdsplan, eller ett hus eller en bil eller flera bilar eller ett fält eller en skogsdunge, och det kan vara en enskild person när man hårdrar det så att säga som man står och pratar med. Står du utanför omedelbar räckvidd så är så då har vi det kallar vi ett problemområde. I problemområdet så finns det ett antal riskområden, riskområden är ställen från det här området i förhållande till där vi står där angrepp kan komma. Riskområde är därifrån ett angrepp kan komma. Dom viktas lite olika mycket för det är också en värdering här, köp sälj, där hur man värderar olika, en stängd dörr är när man tex söker igenom ett hus inifrån, är inte lika läskig som en öppen dörr därför att jag har en chans även om jag inte tittar på dörren, att höra att någon öppnar dörren och då har jag lite bättre chans att hinna göra någonting åt saken i alla fall upptäcka om det är ett problem. Medan om dörren är öppen och jag passerar den och inte tittar så kan någon, utan att jag märker det, rikta ett vapen mot mig eller kasta sten mot mig från det ut...den, alltså, så att därför viktas man det olika då också. Eh och vissa miljöer är mer komplexa och tätorter är extra komplexa framförallt när det är höga hus osv och sen är det då kuperad terräng, det är småhus byggnader alltihopa det här, ställer till det jättemycket för dom här riskområdena blir ju väldigt många. Och och eh det här svåröverblickbart för vårt nervsystem kan inte hantera mycket mer än en sak åt gången, och det vi försöker lära poliserna det är att skanna mellan riskområden. Och måste dom röra sig i området för vi har ständigt den här egen säkerhet kopplat till ingripande skyldigheten och överta annans nödvärn och eller fö...för vi vi kan inte bara stå och vänta. Och beroende på vad vi har för orderingång för vi har ju då...pågående våld eller pågående dödligt våld, det det gör att vi är lite mer eh ovarsamma och framförallt om vi har en ungefärlig riktning var vi vet vi hör ljud eller sånt då passerar vi osökta områden och s...och vi skannar fortfarande lite grann på vägen fram men vi rör oss snabbare fram mot objektet då eh eh för att avbryta våldet eller i värsta fall pågående dödliga våldet som är den mest extrema versionen av det men taktiken blir snarlik i dom två. Men nu ska vi bara hitta någon och det är ingen fara då då då kan man använda ett långsammare sök som kallas lokaliseringssök då. Men det är en bedömning helt utifrån den enskilde polisen på plats som får göra bedömningen här vad hur dom uppfattar situationen och hur brådskande det är och si och så och så givetvis utifrån vad dom får för order och sånt här. Så där har man då det, det och jobba med. Men kruxet är då att när du får en en väldigt komplex miljö alltså ett lokaliseringssök i ett hus är ganska lätt för det är dörrar och det är hörn och sånt och det är en, ett plan, men när man pratar öppna ytor vi pratar gårdar motsvarande så är riskområdena mycket tuffare det går, tar man ett foto så eh...fördelen med det här sättet och bygga upp det, riskområden är ju alltså därifrån ett angrepp kan komma och vi talade då tidigare om fokuspunkt. Fokuspunkten är när du håller på och rör dig i området

eller söker av eller tar det för att göra en annan arbetsuppgift i området till exempel eh men det är fortfarande så att det kan vara här någonstans det pågår, eh så kan ett av dom här eh riskområdena bli skarpt på riktigt och det innebär att du har alltså ett överhängande brottsligt eller hot då där från eh eller ett påbörjat. Så då omvandlas ett av riskområdena till ett överhängande eller påbörjat och då räknas det som fokuspunkt. Då är det farligast absolut farligaste av riskområdena just nu. Eh i alla fall så eh och då är det ju och då gäller det ju att man fokuserar helt på det och försöker eh hantera det så fort som möjligt för det, det beroende på hur stark hotet är, är det någon som kan (ohörbart...) använder man en typ av våldsanvändning eller då, knivar skjutvapen då är det en annan nivå.

Så att det här, det är så, det är så det är i princip uppbyggd eller det är så det är tänkt och fördelen med det sy...med det här då det är att man kan bryta ner en händelse efteråt, i dom här sakerna, man kan ta en bild på ett område och så kan man börja kryssa alla ställen därifrån ett angrepp kan komma och då kan man få en bild om det här är lätt överskådligt om det är bra och jobba med, problemet är att vi poliser eller poliser allmänt måste jobba i tuffa...man kan inte va, det går inte och vara 100% säker. Man köper och säljer och tar risker hela tiden i detta. Så man gör en köp sälj bedömning här hela tiden. Utifrån som man uppfattar situationen. Så det är, det är detta som är bakgrunden till hur vi försöker jobba.

FL: Mm

JB: Ehm eh och eh ja det det och ingen annan kan göra detta det är ingen annan som gör detta utan det är vi som får göra det då, och vi måste ta oss fram och se vad det är så att säga då men då gör vi det med, kan vi se vad riskområdena är då är sättet att hur man förflyttar sig förändras tex så måste vi över en större yta och det är en del riskområden, just nu ser vi ingen där det är inget, det är ingen angreppspunkt förlåt, sa jag fokuspunkt jag menar angreppspunkt, (ohörbart) det är man har pratat om fokuspunkt och angreppspunkt men i nomenklaturen vi använder, den heter Focuspoint på engelska nämligen, så vi, men det heter angreppspunkt i nomenklaturen då det gamla, det har tillfälligt tagits bort men Martin Lundin var, vi var överens om att det skulle återinföras för dom hade, det blev ett missförstånd i, vad ska man säga taktikkretsarna så att vissa är utbildade på att, dom kopplade inte att angreppspunkten var ett riskområde som hade blivit skarpt dom trodde det var där poliserna råkade titta, då hade man en miljard....där de råkade titta för stunden så det var ett missförstånd. Men det är utrett nu men men problemet är att vi har en del taktikinstruktörer som kanske lär ut eh som inte förstår riktigt nytta med angreppspunkten här i förhållande till problemområde riskområde och angreppspunkt. Eh...

CÅ: får jag bara alltså

JB: ja

CÅ: Alltså så angreppspunkt och fokuspunkt...

JB: Är samma sak

CÅ: ...det är samma sak ok bara så att, ja bra

JB: Ja ja eh eh och problemet var att förvirring är alltså att...

CÅ: Jag är med

JB: ...översättningen för boken blev inte helt bra i bastaktikhandboken för att vi kom fram till att när vi tittade på det, på polishögskolan som höll på med taktiken så såg jag att den kunde tolkas på det sättet när jag läste det igen, men vi gjorde ju inte det för vi utgick ju ifrån

original boken. Så vi misstolkade inte det nere hos oss då

CÅ: Nej

JB: Men det var många som inte misstolkade på andra ställen också

CÅ: Nej så att inte jag misstolkar dig när du pratar om det...

JB: Bra bra

CÅ: ...så att om du pratar om angreppspunkt...

JB: Japp då är det samma som samma som fokuspunkt

CÅ: ...så är det samma som fokuspunkt

JB: och jag kalla det fokuspunkt i början för det hette så på engelska eh eh och bara för att förklara lite grann att det kräver all fokus just nu då. Angreppspunkt valde dom att döpa om det till som gjorde eh bastaktikboken då. Men eh eh bra nomenklaturen är viktig där, så vi får ordning på det. Men eh så att då är det när man har då det här området eh eller dom ska förflytta sig i det här området då då är det dom här man har och ta hänsyn till och då måste man variera så du kanske gör en snabb flyttning för du kan inte kontrollera alla dom här under tiden. Eh ibland gör man så att en säkringsfunktion, vi kallar det sök säkringsfunktion då, sökfunktion är den som gör, har en annan arbetsuppgift och sköta och säkringsfunktionen är livvakten kan man säga, så det är den som skyddar medan den andre, så att, har man en kontroll av en person då står en och pratar kanske och den andra eh säkrar den andre genom att eller skyddar den andre, genom att ha blick ditåt men hela tiden skanna 360 grader och är det i en storstad och i vissa områden så måste man skanna alla balkonger och fönster runt omkring sig också för dom är också riskområden för där kan kastas saker osv så att det är ett eh därför förstår man på gårdar är det nästan (ohörbart) på hur hur man bedömer om det är, om man är rädd för balkongerna också så att säga eller fönstren också det beror ju på var man är någonstans.

Ja det är mer eller mindre problematiskt med sånt. Eh och eh ja så det är det man har och jobba med. Eh och så köper man och säljer dom här riskområdena och och man ska passera en osökt dörr. Men är det då eh, eh....ja beroende på typ av hot och problem så väljer man ju och vad man har för uppgifter vad man fått för uppdrag så försöker man råda ordning i detta då. Problemet är att, det som tillkommer nu, hela tanken från författaren av den ursprungliga boken som hette The Tactical Edge då av Remsberg var att man skulle göra den här medvetet. Att man ska analysera medvetet då med hjälp av, och då krävs frontallob eh delar av av hjärnbarken då för att kunna göra det, eh och sen när det väl rasslar till då var tanken att då skulle så att säga den träningen man har gjort då för då kommer hjärnan och gå ner och fatta beslut i, i lägre strukturer och i värsta fall väldigt låga strukturer i hjärnan då. Och då beslutar man eh mer stimulus respons alltså mycket snabbare och frontalloben får inte vara med och besluta så mycket längre och då är det träning och det är därför det är viktigt att träningen är genomtänkt, att den görs på rätt sätt, för vissa sätt och träna kan vara problematiskt naturligtvis därför det har visat sig då att eh....när jag har läst in mig på hur hjärnan funkade för jag fick läsa in mig på dom bitarna, då när jag började, innan jag började forska, eh så visade det sig att vissa saker vi trodde stämde inte, eller när man ser hur kretskortet ser ut i hjärnan så förstår man att vissa saker fungerar annorlunda eh, eller helt så det går inte och påverka vissa saker med träning på det sättet som man alltid har eller som man har trott ibland utan vi måste titta på det på annat sätt och det är en sån sak vi försöker förbättra pågående här då i...inom POLKON då. Eh med hjäl...men stöd av forskningen då. Eh och eh problemet då när man går ner och fattar beslut mer man reagerar på det man ser och gör saker

utifrån det man ser och och och ens känslor och då jobbar hjärnan med lite skript, gamla erfarenheter helt enkelt då och den den eh det blir en del av, vet vi nu också, av minnesbilden efteråt också det är därför minnen inte alltid stämmer så bra speciellt då under eh stress då lite stress brukar förbättra minnet lite grann, eh starkare stress så börjar man få större problem med minnesfunktion och minnet är egentligen den delen av av perceptionen man, hjärnan väljer och lag...lagra i långtidsminnet då, först i korttidsminnet och sen i långtidsminne, och eh problemet är då att vissa stresshormoner påverkar då eh...minnesinlagringen då lite problematiskt vet man då. Och just stress är ju en av dom här bitarna så tyvärr är minnet lite mer problematiskt för folk eh just eh vid stressade situationer.

FL: Mm

JB: Tre faktorer påverkar eh eh...ger alltid en stressrespons oavsett vilken träning du har i princip, du får alltid initialt en stark stressrespons, dom tre faktorerna, någon av tre faktorer, det räcker med en av dom, eh eh och då har vi, om hotet är okänt, det är en stark stressor om hotet är eh överraskande, om det dyker upp plötsligt, det är en sån också som ger väldigt stark stressrespons initialt eller om hotet är katastrofalt om man misslyckas eller riskerar och misslyckas så kan det få katastrofala konsekvenser. Då får man väldigt starka stress, stresseffekter då. Och jag har mätt stress eller puls då på erfarna poliser som har 6 års tjänst i ordningsgruppen i Malmö och såhär och på andra också. Mina egna instruktörer har jag mätt på och till och med i övningar fått markerad högre puls bara av, i övningar trots att dom är erfarna och vi har gjort stressövningar med dom så dom är till och med delvis tillvanda vid stress och stressövningar, så får dom ändå stresspåslag, det går liksom inte bort ens vid träningsstress då och när det är skarpt så är det då en helt annan....dom här tre faktorerna är väldigt kritiska. Eh och då spelar det ingen roll hur mycket du har tränat och vad du än har iDet det man kan få det är ju sån här militära alltså säg Vietnamkriget när dom tvingades vara ute i strid jättelänge då blev hjärnan helt avtrubbad och då minskade effekterna då, men det det för annan för oss övriga som inte har varit i strid under lång tid så så så kan vi inte räkna med att ha låg stress när det, när dom här händelserna händer för det är för sällan det händer i en polismans liv det här helt enkelt

FL: Mm

JB: Så dom kommer och...stor risk för att vara på på den högre...och det är ju trevligt på ett sätt att det är sällsynt och oftast inte händer. Men dom här faktorerna är i spel så man måste kunna lite grann hur hjärnan fungerar och kroppen fungerar under akut stress och sen så är det det här. Problemet är då som jag nämnde, alla dom här riskområdena, när en angreppspunkt uppstår så och i värsta fall ett vapen då har man ju olika typer av väl ja som väl studerat då, man får någonting som heter vapenfokus reflexen då. Eh alltså man får en uppmärksamhets låsning med annan nomenklatur i olika forskningsområden så, (ohörbart) på samma sak då, eh och redan när vi inte är stressade så har vi alltså någonting som kallas för uppmärksamhetsblindhet, det innebär att när vi tittar på någonting aktivt så är vår förmåga att upptäcka saker, om jag vill titta vad du håller på med och vill verkligen bli klok på vad du håller på med så har jag oerhört svårt att upptäcka andra väsentliga saker som händer eh i övriga synfältet

FL: Mm

JB: För när jag låser mitt fokus eller min uppmärksamhet eh vilket jag bör göra om något någon om du har blivit farlig för mig tex genom att du har tagit fram ett vapen eller att någon har kommit fram runt ett hörn med ett vapen eller något sånt då, då då är det ju överlevnads fördelar och det har det säkert varit. Men problemet är också då att då får jag svårt att upptäcka, ännu svårare att upptäcka andra eh då...så när jag står och pratar med någon så vill

jag ha en säkringsfunktion just därför att jag är helt värdelös på att upptäcka andra faror som dyker upp. Mitt nervsystem kan bara hantera en sak åt gången. Och därför så har man en en säkringsfunktion som vi kallar det, det heter cover officer på engelska då och eh eh...eh contact officer heter sökfunktionen och vi kallar det sökfunktion för vi fick det via lokaliseringssökets nomenklatur.

FL: Mm

JB: Annars hade vi också kunnat välja lite bättre men nu använder vi det vi har. Eh så det är det vi jobbar med taktiskt då, det är så man får jobba och då kan man plocka isär med hjälp av dom här eh när uppstår angreppspunkten och vilka var riskområdena för poliserna där dom stod. Skannade dom dom här, var det någon som var säkringsfunktion eller höll båda på och prata med eller titta på fel sak och såna här saker och det behöver vi veta för att veta hur vi ska påverka träningen, vad behöver dom, alltså måste vi vara hårdare på sök säkringsfunktion så att man man försöker dela upp. Sen är det såhär att när det väl rasslar till då kommer säkringsfunktionen med största sannolikhet att låsa också på det som är farligt just nu, då då och då kommer han inte kunna...alltså blir någon farlig på riktigt här då får man den här problematiken då att då kommer i princip alla och bli blinda för (ohörbart) tittar bara på hotet och det är ett klassiskt problem. Så det är det här som är i spel, det är det vi jobbar med det vi försöker påverka med träning eh och stresstillvänjning i viss mån genom att träna på ett visst sätt och det gäller att eh, och ett problem är här att en del av den här träningen har varit lite teoretisk, ursäktat *harklar sig* och problemet med, vi har ju våra minnesfunktioner då, så är det så att vi har olika delar av vårt minne då fungerar lite olika, den deklarativa, deklarativa delen av av minnet långtidsminnet, det är den vi kan redogöra för verbalt, är ni med?

FL: Mm

JB: Det är den eh och den i sin tur är indelad i en abstrakt del som innehåller vad ska man säga kunskap, kunskap lite abstrakt sådär om saker ni kan om saker att ni kan rabbla upp ett recept eller vad det är frågan om sådär. Sen har vi en del som är episod del i minnet av det deklarativa minnet då, den delen eh eh eh har vi lite bättre tillgång till lite längre i en stressrespons då, för det som, det som händer när vi får ett stresspåslag kallar vi för stressrespons då och det är ett helt fysiologiskt då, som börjar med ett eh det autonoma nervsystemet då, den sympatiska delen som drar igång stress responsen då, för det är den snabba, det är hemvärnet det går fort fram. Där finns stressområden i nervsystemet i överallt eh noradrenalin på adrenalin som man pratar om oftast, och dom är lagrade där, sen har man då eh i...i vad heter det eh, eh via njurarna då ska man få fler stressområden då och det, ska jag säga, mobiliserar armen som tar...hemvärnet tar sex timmar så tar det tre dygn innan armén var på plats när vi hade en armé, eller Försvarsmakten ju. Och då är tricket här att eh eh när hormonsystemet går igång, då kommer det och dränka blodkärl alltså blodet med samma stresshormoner och eh eh en del av dom är också signalsubstanser, så dom påverkas av nervsystemet, i och med att hela kroppen blir dränkt i stresshormoner och när signalsubstanser och ibland både och så att säga eh, eh så påverkas hela vårt nervsystem och vår perception och alltihopa och det här eh tar mycket lä....om det inte bromsas inom några sekunder säg 20 sekunder sådär, så kommer vi och få rätt mycket dumpat i blodet, så pass mycket dumpat att det tar väldigt lång tid innan det försvinner ur kroppen. Eh eh så att eh vi kommer att lida av effekter av sämre förmåga att tänka för det glömde jag säga, den abstrakta delen är den som checkar ut fortast, så all teoretisk utbildning, allting jag läst mig till, allting jag har fått föreläst för mig, allting jag har suttit och tänkte på, allting jag suttit och pratat med någon om, så all reflektion efter en övning är egentligen bortkastat om vi vill ha en effekt under stress nästa gång dom råkar ut för en liknande sak. Det du måste göra det är att öva i stället, prata inte så mycket, gör om istället och gör rätt, och ge positiv återkoppling när dom gör rätt, för får man en liten positiv koppling då ökar sannolikheten för att dom ska göra rätt

nästa gång dom råkar ut för samma sak. Så det är lite missförstånd missförstånd för den pedagogiska forskningen sysslar inte med den delen, stressdelen, så det som är bra pedagogiskt, det är kan vara en direkt motsatt effekt, när man ska ha färdigheter under stress

FL: Mm

JB: Och det här är en vital del av det vi tittar på som vi måste försöka nå igenom för nu har vi pedagogiska sidan som har mycket och säga till om här så att säga men vi har bra samarbete och dom eh forskare också i botten så dom, så så vi förstår varandra så att säga och kan hänvisa till vår studie så att det här är vad som är i spel och det är livsviktigt helt enkelt. Och eh problemet är att vi fungerar inte så bra helt enkelt då, och när vi blir riktigt stressade så blir det riktigt illa. Så vår beslutsamma förmåga att fatta bra beslut till och med att använda bastaktikens metod här, blir alltså sämre också under stress, för den är lite abstrakt. Det här med att man omvandlar eh terrängen här till riskområden, alltså man gör en abstrakt, det är precis som, det finns också i bastaktiken man döper om ett hus sidor till svart sida röd sida gul osv hjärnans förmåga att översätta mellan den gula sidan och den sidan jag står och tittar på eller den röda eller svarta, eh den upphör när stresspåslag kommer så när det börjar skjuta eller någonting börjar hända och folk börjar röra sig, då släcker dom delarna av frontalloben ner, så att och det kan vi inte göra någonting åt för det är en del av stressresponsen. Och då spelar det ingen roll att jag har jä...jätteduktig till och med världsmästare på att tala om vilken sida som är röd vit och varifrån (ohörbart...) och dessutom mottagaren kommer vara lika stressad så dom kan inte heller deschifrera och därför måste man använda mer klartext, och det här är liksom en liten brist hos bastaktiken i viss mån då så att säga då. Och det sättet man kan göra det är att man övar in bastaktiken som en färdighet men där är vi bara i lindan ännu, vi börjar göra det men att det blir i princip en stimuli of responseträning så att man gör nästan och rör sig rätt i miljön i förhållande till riskområdena och gör det i rätt takt rätt tempo och söker rätt skydd/skyl men nästan undermedvetet så jag kan ha koll på riskområdena och agera utifrån dom i stället så att jag, min förflyttning blir så så bra som möjligt. Och lite sånt får man lära sig i lumpen men nu gör ju nästan ingen lumpen längre så att problemet att vi tjänade ju förr på att folk hade en del från det gröna med sig men det har dom inte längre. Så att eh, det här är det här ska man säga ja det här var lite kortfattat vad vi sysslar med.

FL: När eh var det någonting särskilt i miljön på just den här platsen som du reagerade på utifrån taktiska synvinklar mer än att du nämnde ju att att bebyggelse är ju alltid svårt...

JB: Ja, ja det var....

FL: ...och höga hus är ännu svårare

JB: Ja ja det här var klassiskt tuff miljö i synnerhet med dåliga ljusförhållanden men alltså det gillar även utan dåliga ljusförhållanden är det jättesvårt och, och hinna skanna alla dom riskområdena som finns i den här miljön och och det är det alltså (ohörbart) man får helt enkelt gå igenom och söka och försöka se ett åtminstone synfältet någorlunda följer och sen så ha uppsikt och det tar lång tid och söka igenom så ju mer riskområden du har att skanna desto längre tid tar det innan du kommer tillbaks till varje punkt som kan ha omvandlats under tiden du inte tittade på den. Ett problem som tillkommer där är vad som kallas förändringsblindhet, därför att medan du tittar bort...och så händer någonting här och lite för långt ifrån för perifer seendet har bra förmåga att uppfatta rörelse, så det är en fördel, men om jag är där och tittar och det händer något här för att jag råkar ha ställt mig kanske mindre bra position eller jag tvingas vara i en position så när jag tittar tillbaka så har jag dessutom otroligt svårt och se om någon bara har dykt upp

FL: Mm

JB: För den personen kommer inte jag reagera på förrän han rör sig kanske eller lyfter ett vapen osv.

FL: Mm

JB: Så vi har alltså, vårt nervsystem är tyvärr inte så bra på det vi behöver vara bra på när det här, när vi jobbar med det här

FL: Är, är det just det att det är så mycket fönster som....

JB: Det är en faktor...

FL: Ja

JB: ...men men även på marken där, där är ju det är ju väldigt kuperad terräng i sig med med nivå alltså eh varenda hörn varenda... Vad skall man säga..tak, varenda liten buske träd alltså båda sidor om hus eller mindre hus byggnader på eh eh lekplatsen, alltså varje litet skrymsle där någon kan i princip stå bakom, eh kan är att betrakta som ett riskområde

FL: Mm

JB: Så när man tar ett foto så kan man i princip ta en rödpenna så kan man sitta och kryssa i. så kan man kvantifiera och se hur tufft det är att göra dom här bedömningarna

FL: Mm

JB: Så att där har man ju ett sätt att göra det på. Eh och det här är ju viktigt att eh att både juridiska sidan och eh alltså egentligen borde ju folk ha bättre koll på det allmänt för att man kräver ibland saker som är näst, i princip omöjligt och nervsystemet klarar inte av saken. Nu är Sverige ganska bra, vi har ett bra juridiskt eh eh alltså även om nödvärnslagstiftningen skrivet på 40-talet i nuvarande form om jag inte missminner mig så är det ju ändå eh väl anpassad eh i förhållande till hur nervsystemet blir lite sämre efter hand som det blir stressat så att säga, eh där du har först laga befogenhet, där man ska ha kontroll i situationen och lite sånt när det börjar bli lite läskigt, ja då då kommer nödvärnet in parallellt lite grand och när det blir riktigt, när hjärnan är verkligen läggs ner när vi pratar om att egentligen bara hjärnstammen och alltså inte ens dom vanliga eh det är ett steg till ner i källaren kan vi säga.

FL: Mm

JB: Eh eh...det som slarvigt brukar kallas reptilhjärnan eh eh...när vi fattar en beslut då och då har vi ju excess och det i vårt lagsystem så att det är förvånansvärt välanpassat och jag kan säga att jag har lite hum om Britternas system är ju inte alls lika väl anpassat och Ungern vet jag lite om också för jag har haft lite kontakter där och där är det, dom kräver i princip att man, man ska va hokus pokus att man ska va synsk eller magisk så att säga

FL: Mm

JB: Det det för vissa av deras krav då och juridiskt och det är tråkigt för det juridiska bör ju vara gift med eh...vad hur vi vet hur vi fungerar som eh..forskningsläget då, eh så det är väl det, man kan där, finns förbättringspotential men eh det känns bra i Sverige kan jag säga.

FL: Ja perfekt.

JB: Yes

FL: Jag funderar på om vi ska börja komma in lite mer på förutsättningarna i just den här situationen

CÅ: Yes

FL: Ja

JB: Gör det

FL: Eh och det som när vi stod där uppe på höjden så på Norrbackatäppan så visade jag för dig var Norra Stationsgatan var och så

JB: Ja

FL: sen hade vi Norrbackagatan och gården

JB: Ja

FL: Till höger om oss. Det det första som händer är att det kommer ett telefonsamtal då ifrån Norra Stationsgatan 99...

JB: Ja det var där du pekade

FL: Ja precis, där en, där en ganska ung kvinna säger att hon har sett en man med pistol eh...

CÅ: vi gör såhär, om du stänger av den här så ska jag gå och hämta....

FL: Mm

FL: Så jo det som drar igång det här då då det är att, att det ringer in en kvinna och eh berättar att hon och hennes kompis har sett en man med pistol, och han befann sig utanför porten på Norra Stationsgatan 99 på baksidan mot innergården. Eh och dom berättar också att den här personen gjorde ingenting alltså riktar inte vapnet mot dom, hotar dom inte utan visar upp pistolen och dom är jätterädda

JB: Mm

FL: Eh och det här är då klockan 03:47, 03:48

JB: Mm

FL: Eh och man sätter då tre stycken patruller på det här jobbet varav det i den ena bilen sitter ett yttre befäl som då blir polisinsatschef

JB: Mm

CÅ: Och det är han som ropas upp först

FL: Precis

JB: Ja ja

FL: Vad tänker du utifrån vad som liksom föreskrivs i POLKON koncept och annat utifrån den korta informationen, hur... kan man säga någonting om hur bör man lägga upp den här insatsen, vad bör man göra och vad bör man tänka på?

CÅ: Och får jag bara säga det, ja inte utifrån, för du har ju varit polis jättelänge?

JB: Ja alltså hur jag skulle gjort nej nej

CÅ: Nej utan utan utan utan vi pratar om alltså vad, hur hur hur är polisen utbildad att hantera det här

JB: Mm mm eh och, det och det....det jag har nämnt innan då det är ju det här vi jobbar med då eh vissa av dom kör kanske bara med riskområdena, riskområdena är kvar även i den, dom som inte kör den andra kört med riskområdesbeskrivningen då att eh, vi måst hålla koll på dom. Eh eh så att eh....i det här fallet det är och ta sig till platsen för att om om man misstänker att nåt där ska alltså, någon som går runt med vapen är det stadsjägaren eller är det något annat här, är det ett långt vapen eller kort vapen osv så, eh och sen så vill man ju ha information, eh på vägen fram, men det är ju dit fort för att kunna göra något åt det för att...alla andra där, om det skulle börja hända saker om det, om vi säger såhär, hade det varit för 20 år sen så hade det....hade man nog varit lite mer avslappnad även om man hade sagt att det var ett skjutvapen inblandat även om eh eh inte avslappnad men alltså att att eh man hade definitivt taggat upp för jag har själv åkt på såna och man hade puls då, inget snack, men men eh eh man hade nog inte förväntat sig det vi i dag pga att vi har förhöjd hotbild osv sånt där så att jag tror att det, redan det ger att folk är ännu mer mentalt förberedda så till vida på att det skulle kunna sluta illa. Eh...eh....men oaktat det så på vägen fram så mycket information som möjligt...och vi det gäller ju att ha...han inte kommer därifrån, för tappar vi honom och problemet är ju tillgång på potentiella offer, det är det som är, vi försöker begränsa då. Så att det gäller att försöka boxa som vi gör lite grann då problemet med boxning i det här fallet är ju att han har skjutvapen. Därför att vi kan inte, vi kan inte stå på varsin sida och ha honom mellan oss för då kan vi inte verka för då riskerar vi till och med att träffa varandra medan vi gör det. Så vi måste tänka på att kanske komma in från två sidor, vinkelrätt mot där han potentiellt finns, och vi behöver ha lite koll på varandra där så att vi inte råkar hamna på varsin sida, det är en sån basic-grej då som vi jobbar med, så L:et så brukar vi prata om eller vinkel säger en del och så vidare. Men L:et är optimalt då för att om någon skulle börja så kan vi alla verka mot det som är farligt utan att i grunduppställningen redan riskera och skjuta varandra så det är ju grund....bult nummer ett då. Och jag har varit på incidenter där, det har varit misstänkt vapen och där det har varit så illa och det har varit så många poliser som alla dragit vapen och stått i ring runt den misstänkte så att jag har lämnat platsen för det, bara försökt ta mig därifrån för att det det det är läskigt då. Eh men det var rätt länge sen och det var innan vi hade kommit igång med taktikutbildning på det här sättet då. Som är på..) lite mer genomtänkt. Så det här är en sån grundbult att försöka, vi försöker komma så nära som möjligt försöker få ögonkontakt, vi försöker inte köra ända fram, för köra ända fram in till då sitter vi illa på det i en bil. Där, dom har lätt och upptäcka oss, eh vi har svårt och upptäcka dom inifrån bilen, speciellt på på nätterna då man försöker köra fram så nära som möjligt men...så fort och tyst som möjligt men ja så man kan inte rusa motor för mycket heller för man vill inte avslöja, och sen så vill man ju ta sig fram till platsen helst till fots så man har sina sinnen med sig då så så nära som möjligt och försöka få någon form av kontakt från helst ett skydd, eh som och skydd/skyl då, skyl det är ju inte skyddar ju inte mot kulor, medan ett skydd gör det, alltså vissa typer av huskroppar tål det ju sådär så att säga, eh sten och och viss tjocklek på träd och sånt där, så att det, det är sånt man man tänker på. Eh och så försöker man få ögonkontakt för att kunna sen kanske då börja jobba därifrån då. Eh och problemet här är eftersom det är misstänkt skjutvapen det är ju skräckscenariot då eh eh därför att, står man inte i skydd skyl då så ligger man ju... det det är riskabelt då, men eh när det är eh

överhängande eller såna här saker då så väljer vi ibland att använda rörelse som skydd, att man rör sig snabbt, förflyttningar mellan skydd och skyl på vägen fram för att man om man om man har den uppfattningen att nu måste jag ta mig över en ganska lång strecka jag vill inte gå över här, om jag misstänker att någon finns med ett skjutvapen som jag inte vet....sen beror det på vilka indikationer jag har på detta. Misstänker jag att det är stadsjägaren så kanske jag inte är lika...eller vi har såna indikationer men det beror ju på övriga indikationer, vad har jag för övrig indi...indikationer på vad det kan va. Så att eh d....det det påverkar naturligtvis. Men eh.....något sånt....

FL: Mm

JB: Eh jag skulle ta mig fram så fort som möjligt eh vi hade en liknande incident i Malmö där vi var lite frustrerade för där var en som faktiskt gick och sköt, eh vid Triangeln i Malmö gick och sköt med pistol då, och det var ju fullt, det var ju folk och eh ,det var lite diskussion om poliserna skulle köra fram alls, eh ja dom skulle inte köra ända fram för då är man ju, sitting duck så att säga det är inte alls bra, men man bör komma så nära som möjligt av bilen och få skydd skyl se om man kan verka mot vederbörande eller eller s...få stopp på för att där kunde ju, det var bara tur att ingen blev ihjälskjuten där det var ingen som blev skadad heller som tur var...

FL: Mm

JB: ...så att eh...men eh men där kan man inte, då har vi det här pågående dödligt våld, då använder vi alltså ett högre tempo ett högre söktempo eh och risk för, som jag sa, i pågående våld pågående dödligt våld då gör man inte det här så långsamt utan då har man ett högre tempo för man vill snabbt få kontakt eh för att kunna påverka utgången en eventuell utgång då. Eh eh i det här fallet då och det är lite osäkrare när man inte exakt vet var dom är, då ja då får man ju göra så gott man kan, skanna över, söka vidare, skanna, tills man hittar då den man man misstänker och sen så försöker man jobba från skydd skyl och kommendera det är det vanligaste.

FL: Sögs det någonting i utbildningen om hur man, men hur ska man åstadkomma det här då att man ska röra sig i en L formation och att man ska se till att man inte är på var sin sida om.....

JB: Det man gör ja det man gör det är att man jobbar i vad ska man säg....eh bastaktiken då jobbar ju med det här med sök säkringsfunktion och man jobbar med eh vinkel och sånt där o..o...o...dom får pröva scenarior, och och göra praktisk och det vi vet har bäst effekt då för att kunna få med sig en färdighet ut på gatan då, det är att göra det praktiskt för då får du det i procedur minnet och det, det är bättre för du har lite bättre tillgång till procedur minne än episo...episodminne kan det ju vara någonting du har sett och det är ju bra, men det är ännu bättre om du har deltagit och gjort grejerna för då har du ännu bättre tillgång till det under stress. Så att eh vi försöker öva så mycket som möjligt och kan du dessutom öva eh och lyckas med dina övningar så att man inte gör det för svårt så att man hamnar i misslyckande och blir bortskjuten hela tiden och framförallt ännu värre om man blir skjuten med tvålskott som vi övar med ibland det är bra på rätt nivå då gör det ingenting om man får en liten, en liten märkla i benet men gör man det för tidigt i utbildningen så kan det vara problem för då kan man eh eh försämra förmågan helt enkelt, det är så att...ja tester ser ut ungefär såhär att, om du gör tio genomföranden på en timme av en ett scenario som du varierar lite grann eh och du ser till att figuranerna agerar på ett sätt som gör att att eh han eh att dom har god chans och lyckas dom håller igen lite och sådär si och så så dom lyckas då men det får ju inte va på bekostnad av säkerheten att dom tror att dom ska kunna göra saker som som är livsfarligt för då det är ju falsk trygghet. Så vi vill inte ha falsk trygghet så vi vill ha mitt

emellan här så dom får råd och stöd sen det här, jättebra men tänk på det här, så är det lite säkrare så gör dom om det igen, gör ett lite bättre genomförande och så bygger man och så har du då tio genomföranden kanske. Och då testar man dom under stress två veckor senare. I en snarlik situation. Då visar det sig att har dom lyckats och har dom slutat som vinnare varje gång så väljer dom oftast den bästa av sina lösningar från dom här genomförda övningarna, men har du fått en negativ återkoppling, det där gör du fel, gör om gör rätt, inte en gång till vill jag se det, mynningskontroll, har man gjort så på en av dom genomförandena så visar det sig att när man testar dom två veckor senare då väljer dom sitt sämsta genomförande, och det här, vi vet inte riktigt varför det bara är så upprepade studior visar det och det är förmodligen för att den emotionella kopplingen till en negativ återkoppling blir så stark så att procedurminnet kopplat till det blir att det är det dom väljer då, så det är ju jätte...bootcamp funkar alltså inte på riktigt på riktiga nervsystem men det är ju trevligt på film

FL: Mm

JB: Så glöm allt ni ser på film brukar vara det första jag säger på lektionen när vi har det det här. Så att det här är en viktig faktor och så att det, det är så man kan försöka påverka utfallet under stress sen då. Så att eh det är det som är tanken med, med, med övningen att man gör övningar att man upprepar övningar att dom får öva eh upprepat på liknande scenarior det är tanken

FL: Förstår, i, i just det här fallet då då så får patrullerna så småningom också information om att eh....eh dom får ett signalement, det kanske inte spelar så väldigt stor roll just nu, dom får veta att anmälaren säger att den här pistolen var jättestor och svart, eh udda, inte en sån som som poliserna har, eh och sen så kommer det också information ifrån RLC om ett tidigare historik ärende, att man har ett ärende med en person i det här kvarteret sen tidigare, eh inte just på den adressen Norra Stationsgatan 99 men på en annan adress i närheten att han har haft vapen där, eh och det finns kommentarer på honom i STORM och det står att han tidigare har hotat och skjuta poliser. Fortfarande så är ju inte den mannen som är där identifierad utan det här är....

JB: D...det är ju sånt dom får på vägen

FL:information om tidigare ärenden

JB: ...det är sånt dom får på väg fram

CÅ: Und...under under knappen historik

JB: Ja ja exakt exakt ja precis

CÅ: som det kallas för

JB: Ja precis och det är det det man vill ha lite på vägen fram så man kan bilda sig en uppfattning

FL: Ut..utifrån liksom dom dom taktiska koncepten och vad man lär ut, förändrar det här läget på något sätt utifrån vad du tidigare.....

JB: Nej jag skulle alltså om möjligt tagga upp skulle jag väl göra då alltså för om eh, eh om det finns en knytning så och det är nära adressmässigt och det är så pass att eh...eh att man har någon som som är känd för att ha vapen i området och eh alltså det hade inte gjort mig lugnar kan vi säg...

FL: Nej

JB: Och det gör nog det hade det nog inte på poliserna heller så att jag tror inte det...har en dämpande effekt på stressresponsen om vi säger så

FL: Nej

JB: Det det....

FL: Skulle det, skulle det utifrån vad man vad man lär ut ändra någonting hur man skulle gå till väga jämfört med vad du berättade tidigare om att man söker den här L formationen och att man så fort som möjligt ska försöka närma sig...objektet

JB: Eh nej men alltså få kontakt på något sätt eh det behöver man göra så att man får kon....kan kan börja ha en kontroll genom att kunna verka i värsta fall osv si och så så att man får kontakt från skydd skyl är det optimala så att säga att hitta. Och och kunna börja kommendera så att säga det ... så man får kontroll för då då eh men och det är också svårt för då då är det det här med med eh....alltså poängen är att vi måste vi behöver hitta honom innan han börjar göra andra saker osv osv men....

CÅ: Får jag bara fråga såhär, du säger vi?

JB: Eller inte vi ja förlåt....

CÅ: Ja men jo men du säger vi?

JB: Ja det är tanken polisens uppdrag

CÅ: Ja alltså ja just det och då pratar vi om hela den här alltså gruppen av av vad det nu blir sju poliser, för det är sju poliser (ohörbart)

JB: man behöver få kontakt ja och när någon har kontakt då behöver dom andra adaptera sig i förhållande till dom här eh sju eller det här L:et tillexempel eller kanske att någon kanske ska förhindra en flyktväg....

CÅ: Mm

JB: ...på nåt ställe så för att skulle han springa vill vi inte att han springer dit för där är det ännu mer folk eller risk för att osv fler eh vad som är potentiella offer, eh så att vi gör ju så, när vi ska gripa någon tjuv i någon husrannsakan då ställer vi någon på baksidan och (ohörbart) hoppar från balkongen och är det inte högre än två tre våningar så är det ju en risk för det så att men men är det förhöjd hotbild här som i det här fallet det här är ju förhöjd hotbild och är det förhöjd hotbild då då är det, då....ja....men kontakt behöver vi för annars så kan vi inte bedöma och vi kan inte göra något åt det om det börjar smälla och osäkerhe.... det blir mindre osäkert så fort man ögonkontakt så har vi visat att stressen minskar även om dom har ett skjutvapen, även om när man har ögonkontakt så är det faktiskt så att eller när dom har dolt vapen om dom inte säger att dom har det då är det mer stressande tills när han väl tar fram vapnet då blir man mindre stressad eller har en liten lägre upplevelse är mindre stressad

FL: Mm

JB: Och det är intressant därför att då är det solklart då vet dom vad dom har för verktyg och

det då är det tydligt hotet är klart det är liksom dom kan inte göra något misstag för att studier visar också att det värsta man kan råka ut för det är att att s...skada någon oskyldig eller i värsta fall döda någon oskyldig det är vår största ångest undermedvetet har det visat från alla erfarenheter ifrån krig och osv då att...det värsta är att att skada eller döda någon som är eh helt oskyldig eller att man ställer till det så att någon annan drabbas än en själv, eh...första svenska trupperna som åkte till Bosnien eh där trodde dom själva att dom skulle vara mest rädda för eget skinn, efter dom hade varit där så ändrade, hade dom ändrat uppfattning dom var mest rädda för att göra något så att någon annan blev drabbad, antingen någon annan i gruppen eller på annat sätt. Så att det här är universellt då, eh naturlig mänsklig begränsning då och det är ju positivt att det vi fungerar så. Finns undantag då naturligtvis, psykopatiska drag och såna här saker. Men eh så det innebär att....eh....eh nu ska vi se, ja en processor nu tog den rast här, eh var var vi nu, vad pratade vi om precis innan där, vi pratade om....

FL: Ja jag berättade ju om den här historik informationen(ohörbart)

JB: Ja precis historik informationen och när dom får (ohörbart) uppdraget är ju här att få kontakt så att man kan börja bedöma och när dom då, ja just det det var det här visa vapnet då va att dom är mer stressade när dom är osäkra, ja det är nog han men var är vapnet, alltså det då folk tycker folk det är läskigare. När vapnet kommer fram fast det de facto objektivt sett är mycket farligare när han redan har vapnet synligt för att det tar längre tid för honom att ta fram vapnet och komma till skott egentligen objektivt sett va, än att redan ha vapnet framme och komma till skott går mycket fortare objektivt sett, det kan vara triviala skillnader rent eh vad man ska hinna reagera på men framförallt så har du ju beslutet kvar, för har du inte sett vapnet så är det svårare och ta beslutet att skjuta för att just du har de här spärrarna och då är det ännu läskigare för då kan han, för att du har fortfarande inte identifierat eller sett att det är ett vapen och är det men nu har han redan börjat skjuta på mig, medan ser du vapnet redan från början, ja då vet jag att jag kan använda mitt tjänstevapen, sen är problemet att även om polisen skjuter någon eh eh...och det är ingen som har kritik för att alla alla omständigheter var riktigt och han var elak och han ville dö alltså spelar ingen roll, för det drabbar poliser o...eller människor får jag säga för det är lika illa, oerhört hårt efteråt för att dom får oftast PTSD ändå.

FL: Mm

JB: Så det har ingen betydelse så till vida, det ja det är ju lite värre, eller det är mycket värre om det är någon oskyldig naturligtvis, men men även när man skjuter så att säga rätt så är det inte....och det har man inte den effekten när dom bara blir skadade, men däremot om dom om dom avlider det är då det tar hårt på människor. Så att så att där har du som jag...så långt skulle jag uppfatta det så fortfarande, dom behöver ha kontakt men helst från skydd skyl och det är bra om fler får koll på var han är så att vi ser att någon av oss kan ta skottet utan att eh kanske eh tidigt skott hellre, kanske i ett för att få avbryta det, då är det problem med skjutvapen att han har skjutvapen det ställer till det rätt mycket för han kan ju vara livsfarlig även skadeskjuten, så kan han döda folk runt omkring sig på avstånd, kniv är det ju mycket bättre för då kan man kanske ta ett skott i benet och hoppas att det försä....sabbar hans mobilitet och då slipper man kanske döda honom i ett senare skede då, men väntar man för länge mot någon med kniv då har du ju, då är du ju illa på det, men skjutvapen är ju en hel dimension värre så att säga.

CÅ: Nu ve...nu är det ju fyra på morgonen här så att det är inte särskilt mycket rörelse...

JB: Precis och fördelen med det är att det är lite mindre rörelse det man får tänka på då är vad är det för typ av fastighet och vad är det för typ av fasadbeklädnad, klarar dom vår ammunition eller inte, eh fönstren kanske inte gör det oftast inte va, eh så att man måste ändå

tänka på framförallt om man ska skjuta i laga befogenhet, i det tidiga skedet, nu är det ju så att tack vare att han har skjutvapen så är i princip nödvärn parallellt ändå. Eh eh så att eh för han kan vara farlig för vem som helst där som han har, ser ni honom så kan han....

FL: Mm

JB: ...va farlig för dom

FL: Mm

JB: Och därför är skydd skyl viktigt så man visar så lite som möjligt av, av sina vitala delar när man konfronterar. Så att har man möjlighet till det så så....framförallt den som som kommenderar, behöver i princip alltså där är....

FL: Den som kommenderar....

JB: Det hade varit läskigt och kommendera från ett skyl bara, för han kan skjuta mot ljudet.

FL: Den som kommenderar..... (ohörbart)

JB: Den som (ohörbart) hade, had...alltså jag hade tyckt det vart jätteläskigt och till....tilltala någon med ett skjutvapen om jag inte hade ett skydd

CÅ: Nej

JB: Alltså ett som klarar dom första skotten då.

FL: Mm

JB: Så det, det är en sån liten punkt

FL: För att du då röjer din position

JB: Då röjer jag min position för det är den som är mest riskerar... utsatt då för dom första skotten eventuellt då så att eh...så att det är väl...ja det är vad jag kan se från från min p...mitt perspektiv

FL: Yes. Har, Martin har du några mer frågor såhär långt eller ska vi hoppa fram dit där dom får syn på den här mannen då så småningom? Är det någonting innan dess som du känner att vi bör....

CÅ: Ja bara för, så att jag förstår...

JB: Ja

CÅ: ...alltså vad du menar är att när dom kommer till plasten här så så måste eller eller så uppfattar jag det så att att då samordnar vi aktionen så att dom här sju poliserna...

JB: Ja...m...

CÅ: Alltså....

JB: Kommer därifrån så kommer vi därifrån, vi går in via, ha.... alltså man...

CÅ: Ja

JB:det är bra om poliserna har en viss bild, är dom helt gröna och inte har en aning om var dom är någonstans så blir ju det här mycket mycket svårare

CÅ: Mm

JB: Men är man erfaren och känner till och har varit där tidigare att man har lite koll så kan man ju, då har man ju bättre koll på också vad skydd skyl är och va..var riskområdena instinktivt....(ohörbart)

CÅ: Men om vi utgår ifrån att dom inte har varit här tidigare då då

JB: Ja

CÅ: Men men om jag förstår det så, det här med L:et och att man inte kör fram med sitting duck och och...

JB: Ja ja

CÅ: ...för då kan man använda sina sinnen också man går u.... och sen så är det kontakt mellan poliserna så så....inte man skjuter varandra och sånt där, det det är någonting som man lär ut på den här utbildningen?

JB: Eh.....

CÅ: Eller (ohörbart)

JB: D....man bör göra det i alla fall och vi försöker....

CÅ: Ja

JB: ...göra det, och vi har vi har försökt göra det jag kan bara svara för det jag har sett...

CÅ: Mm

JB:och det jag har gjort och det här är så att säga tanken bakom därför vi har jobbat med det i många år och eh det här är liksom inget eh eh...som som eh...ja...jag tror inte många hade haft eh....alltså det är min bild och annars har jag missat något viktigt

CÅ: Ok bra nej men då har jag inget mer

FL: Säger man någonting i utbildningen om hur man ska åstadkomma den där samordningen alltså, spelar det någon roll, träffas man eller tar man det över radion eller? Hur löser man det?

JB: Det är på vägen fram så är det ju radiotrafik och man är i olika bilar

FL: Mm

JB: Eh då gör man så, i bilen så växlar man kanske några ord innan då så att säga, jag jag säkrar dig kanske så att säga och du söker först så att säga då exempelvis då jag följer efter jag skannar, är din livvakt så att säga

FL: Mm

JB: Eh och....om om dom inte redan bär med patron i patronläget så höjer man beredskapen och såna saker och eh och ofta är det bra då om någon som känner bättre till området tar täten kanske då så att som vet lite grann, och och sen är det radio kontakt då, och det kan jag också avslöja speciellt på natten då hörs ljud och radiopip och alltihopa det är inte hundra att dom är så pipiga våra Rakelstationer ibland eh men eh ja och eh försöker men du vet då kommer dom därifrån och därför så ser dom, bara att man har tex om någon ska ha koll en gata så nu står vi här sänar så skulle han komma ut där eller där då kommer vi och se honom

FL: Mm

JB: Och då har man, vad kan man kalla för observations eh plats i princip då eh eh....och och om man men men....problemet är var tar han då vägen för då kan man inte göra något åt honom om man har en observationsplats då är du inte i position så du kan verka mot dom om dom skulle bli farliga där och då om man säger så då har du problem. Utan då behöver du ha en position som gör du har skottfältet gör att du säkert skottfält så att du inte skjuter på en vägg som inte klarar kulorna osv eller du skjuter uppifrån och ner åtminstone, eh och så så du kan verka utan att riskera någon utomstående är bra, eh är det riktigt illa och han redan verkar mot dig som du uppfattar det som nej då då finns ju inte det kvar heller och det det...eh...då trä...träder ju så att säga nödvärns och excess reglerna in ju, men eh ja...

FL: Mm

JB: Eh...men givetvis så skulle man kunna tänka sig att ta observationsplats, vi stannar bara här och kollar gatorna så får vi se om han kommer ut och sånt där att man kan tänka sig den den varianten också, man gjorde så lite mera förr. Eh men problemet här är ju att det är ju tätbebyggt eh eh osv osv så att det det är en bedömning eh där och eh...eh, risken är att eh, ja, eh...ja det finns, det finns det man säger många säger såhär ja det ska vara defensivt och säger så, ja eh men det beror på. Alltså defensivt eller offensivt det är någonting man väljer där och då beroende på de här faktorerna, hur man tolkar det vad är risken och si och så eh eh för utomstående andra är det några som kan råka illa ut här, rör det sig folk här på nätterna, eh och som ni säger då, är det på natten så är det kanske mindre folk som rör sig, lite lättare och göra ett ingripande då såg det ut som nu på dan, ja jag hoppas ingen jag får hoppas någon har tagit in barnen för det har ju....

FL: Ja nu var det fullt med barn som sprang runt där

CÅ: Ja nej precis

JB: Inte...inte roligt nej. Ja ja...

FL: Det här är ett flygfoto över den här gården som vi var inne på du och jag jag tror att vi stod här nere någonstans och pratade en lite längre stund

JB: Ok, vänta nu här, var det här...den den här själva...gången ut

FL: Just det den går igenom den huskroppen...

JB: Ja här lekte barnen

FL: precis

JB: Här lekte barnen

FL: Exakt

JB: jag ser det med

FL: Eh så här ser det ju ut på en lite större bild då...eh

JB: Just det här är platån (ohörbart)

FL: Här är platån där vi stod uppe på höjden, här är då Norra Stationsgatan 99

JB: Där dom ringde först ja

FL: Här är gården där vi var och tittade

JB: Ja. Lilla gången här till lekplatsen

FL: Med jättevajern till moppen där som du kommer ihåg

JB: ja precis, jag är med dig, jag är med dig

FL: Och sen är det portalen genom den här huskroppen

JB: Ja. Och här man kommer inte ut mer än via portalen där och denna härifrån om man inte eller jo man kommer igenom huset naturligtvis man går genom dörrarna men det är låst på nätterna kanske

FL: Tror inte det är genomgående då måste du in i en lägenhet i så fall

JB: Ja det är så, så att det är, ut där och det är dom två sätten in till till själva gården

FL: Det var ju tre polispatruller som åkte på det här jobbet, det var ju en, i en utav patrullerna så är det tre poliser

JB: Ja

FL: Eh dom parkerar sin polisbil ute på gatan här på Norrbackagatan utanför den här portalen

JB: Mm

FL: Inte precis mitt för portalen...

JB: Nej nej

FL: ...men eh lite förskjutet...

JB: Ja men det låter rimligt ja

FL: Men men står man inne i portalen så skulle man se en del av den bakre delen av polisbilen

JB: Ja ja

FL: Eh dom är på väg ut ifrån den här gården och går ut igenom portalen

JB: Vänta nu här vilka är på väg ut?

FL: Dom tre poliserna, dom har varit här inne...

JB: Ja så dom har gått in och sökt först ja

FL: Dom, precis, förlåt dom har gått och sökt där inne på gården

JB: Mm

FL: Dom är på väg ut igen och när dom kommer ut ur den här portalen så ser dom då åt höger i sin riktning när dom är ute på gatan, här uppe, att den här mannen eh med vapnet kommer gående ner mot portalen där dom...där dom befinner sig

JB: Ja, vänta nu här

FL: Är du med på själva orienteringen?

JB: Ja men du pekade du pekade här (ohörbart)

FL: Det är ju en flygfoto jag skulle nästan haft en en karta, men vi kan göra såhär...

CÅ: Nej men gör såhär...

FL: Här ser du

JB: Mm

FL: Det här är ju samma hus med innergården

JB: Är han på denna sidan eller är han där inne och...

CÅ: Nej

FL: Portalen som går här igenom...

JB: Ja ja

FL: Dom har sin polisbil parkerad här ute på gatan framför portalen

JB: Ja ja

FL: Eh när dom är på väg ut till den så ser dom åt höger här uppe...att mannen med vapnet är på väg mot polisbilen och portalen

JB: Jaha så han är ute på gatan och på väg mot dom

FL: Precis

JB: Ok ok jag är med mm

FL: Vad....ville du lägga till något mer om själva....

JB: Så dom är på gatan allihopa, det är på gatan här detta händer alltså på eller där dom det är

första kontakt här då?

FL: Ja dom är ju i portalen då

JB: Dom är i portalen

FL: Dom är preci...dom är på precis på väg ut....

JB: Ja just det så kommer han där från höger, han kommer från höger

FL: Från deras håll

JB: Ja just det just det

FL: Och är då på väg ner mot polisbilen och portalen

JB: Jaha just det just det mm

FL: Utifrån din kunskap om liksom POLKON konceptet och allt det här, vad...vad vad kan man säga att utbildningen föreskriver om hur man ska hantera en sån här situation

JB: Från dom här avstånden så är det det är ju kritiskt eh....eh hade det varit alltså hade det varit en gärningsman med ont uppsåt och riktigt vapen så ligger dom ju riktigt illa på det, på det där om dom står där och han är där så nära det är ju...helt det är ju en kritisk situation så till vida, eh så att eh det hade nog varit....och på grund utav att det är skjutvapen, hade det varit kniv så hade dom ju haft möjlighet och ta ut avstånd och såna saker om man säger så ju men eh...eftersom det är skjutvapen så är det ju riktigt illa. Om dom uppfattar det som ett skarpt alltså det är ju hela poängen här då att dom uppfattar det, dom uppfattar det så, för där, det avståndet och det...alltså det är inte.... sämsta tänkbara, det hade varit bättre om dom hade hittat honom inne på gården på en bit bort så att säga då va så man hade kunnat göra det här med kommendera och det här som vi är ute efter då i första hand och be honom slå...lägga vapnet backa alltså ge kommando då och förklara att du till och med kan skjuta eventuellt varningsskott och såna grejer då, om det finns möjlighet till det va, eh som man gärna vill, problemet nu när det blir såhär överraskande, det är det som är kruxet då eh....och så....

CÅ: Nu förstår inte jag vad är skillnaden på att man ser alltså...

JB: han är så nära

CÅ: Men vad betyder nära?

JB: Alltså nära, ja eh om det är så att han....om det är, från det här hörnet om han är så långt bort som till hörnet och dom kommer ut ur portalen och ser honom...

CÅ: Mm

JB: ...eh med tanke på skjutvapen så är det extremt nära

CÅ: Ja

JB: Ja det är alltså ,det är nära för kniv kan jag säg....

CÅ: Ja

JB: om rusat på dom med en kniv så hade dom inte hunnit undan om det är kortare, vi brukar säga, sex sju meter då hinner du aldrig undan, då hinner du aldrig undan om dom har en kniv

CÅ: Mm

JB: Och med skjutvapen är ju, är ju då har du ju räckvidden som är helt annorlunda

CÅ: Men om vi placerar honom lite längre upp där, och så han kommer kanske ännu högre upp här, inte riktigt vid hörnet där utan lite....

JB: Ja...eh....eh ja eh...det svåra är att eh, det är hur dom uppfattar det för att eh det är lätt och säga att ja, man kanske skulle ställt sig precis i hörnet och använt hörnet som ett skydd skyl men hur hur är det längre ner på gatan här är det....är det säkert skottfält där ja det är svårt och säga, men eh eh...var ska dom andra tre ta vägen för det är bara en som kan gömma sig där och ha uppsikt på honom osv...ja jag vet inte, har dom hunnit ut eller dom är i gattet när det här händer?

FL: I gattet

JB: Dom är i gattet ja...jag det är inte roligt. Eh och han är på väg mot dom?

FL: Mm

JB: Gåendes med vapnet...ja eh kritiskt här är ju att han han måste visa medgörlighet, för annars så så är det ju riktigt illa, ju närmare han kommer desto desto farligare är det för dom för att vi vet också att eh ju närmare man är med ett skjutvapen du du får alltså en exponentiell ökning av sannolikheten att bli dödad av vapnet, och dom flesta dödas på ganska korta avstånd även med skjutvapen men eh det det, ja det är fruktan....riktigt uselt läge skulle jag säga

FL: Och....

JB: Och då utgår jag ifrån att det hade vart en skarp farlig gärningsman om man säger så

FL: Mm, när du säger att han måste visa medgörlighet vad är det du tänker att (ohörbart)

JB: Ja alltså om om man skriker, om man skriker, vilket eh dom flesta vill göra även om objektivt sett det är egentligen skitfarligt på det här avståndet då med tanke på att han har ett skjutvapen, eh så objektivt sätt så kanske dom skulle börja verka direkt istället för att dom är så illa på det, hur beroende på hur dom tolkar det naturligtvis då. Men eh uppfattar dom det som att dom kanske har någon nytta av att kommendera först eller prova så gör dom flesta poliser det och det vill vi att dom ska göra om dom har något skydd skyl och det, jag hoppas dom utnyttjade valvet till det, eller portalen där, eh och det är det är och skrika då, kommendera, och då är det hur man tolkar det då beror ju på hur dom reagerar på det så att det, och är det så att dom inte visar någon medgörlighet där så ökar ju insatserna, naturligtvis drastiskt då för dom så att eh...eh ja, och nu vet jag ju inte hur det här spelade upp sig men det är min uppfattning av situationen det, det är liksom...tyvärr ett skjutläge så, som det ser ut där, det...

FL: Om man om man under en övning hade målat upp den här situationen, vad vad alltså...hur skulle man som utbildare vilja att dom agerar?

JB: Eh ja det beror ju på hur vi eh hur vi kör hur figuranten eh spelar

FL: Mm

JB: Så att säga, om figuranten direkt, oh för helvete ta det lugnt jag vi bara lattjar några killar, alltså så va och slänger den och för sjutton gubbar, så gör vi ibland, alltså vi vill ju att dom ska ha göra dom här besluten

FL: Mm

JB: Eh och ibland så är det alltså eh att att...så att vi övar både med medgörlig och omedgörlig och vi gör hela tiden så att det inte alltid bara är eh all in eller bara action utan dels...många gånger har vi alltså, det visar sig att när dom väl, det kommer till kritan vi har triggat upp dom lite grann så dom ska vara lite taggade, och sen är det helt ofarligt och det blir ingenting av det och de skall göra....osv det är viktigt att dom har....och tittar man på eh (ohörbart)

CÅ: (ohörbart) i det här fallet så så så i den här övningen nu som vi målar upp...

JB: Ja

CÅ: ...så (ohörbart)

JB: (ohörbart)

CÅ: Det lilla det lilla vi hinner se det är att han är på väg mot mot eh...

JB: (ohörbart)

CÅ: (ohörbart) på Norrbackagatan...

JB: Ja ja

CÅ: ...kommer han gåendes

JB: Med vapen

CÅ: ...och han har ett vapen

JB: Ja precis

CÅ: Det är inte så att han alltså....det är ingenting mer som vi hinner....

JB: Nej nej registrera, nej eh och eh....alltså under dom omständigheterna är någon på väg med ett vapen där så så måste dom ju skjuta om det är deras uppfattning att det här är på riktigt och det är livsfarligt, det, det är definitivt det vi...vi...och det är det som är, ibland svårt och få dom och göra vi har ju...eh...det är det som är det värsta, men eh...men och men och det värsta, värsta värsta scenariot är ju just detta som har inträffat här, det är det som är...absolut mardrömmen, den värsta värsta mardrömmen för alla poliser, jag kan säga att mina barn leker inte pang pang mot någon utan att fråga om dom är med på leken först och det är just av den anledningen eh det borde vara eh gängse alltså för att det är lögn att göra den här bedömningen under en sån här situation på på på det här så att eh, eh och det det det är fruktansvärt för det, det är våra nervsystem är inte bättre, det är tragiskt men eh men eh det är....nej det det....

FL: Ska vi spela förutsättningarna vidare och vad som händer i nästa....

CÅ: Bara en (ohörbart) du säger måste skjuta?

JB: Nej må...måste skjuta alltså börja inte börja verka eller på något sätt det kan vara varningsskott kanske det kan vara, men men alltså dom måste bedöma alltså objektivt sett

CÅ: Ja

JB: Är det en gärningsman med pistol så nära...

CÅ: Ja

JB: Han är omedgörlig och dom inte har något bättre skydd skyl än hörnet och han är snart framme vid hörnet

CÅ: Mm

JB: Eh...då då är det alltså nödvärn så det stänker om det

CÅ: Mm. Det här med för du pratade i början om det här med egen säkerhet och ingripandeskyldighet och man kan inte bara vänta....eh och sen så eget eller annans nödvärn

JB: Mm

CÅ: Pratade du om

JB: Ja det är ju basic

CÅ: Alltså e...alltså....

JB: Ja

CÅ: Ja, ja det är basic ja

JB: Mm

CÅ: Och hur....

JB: Enligt nödvärnslagen så att säga

CÅ: Ja just det

JB: Mm

CÅ: Men men hur, alltså polisernas egen säkerhet kontra ingripande skyldigheten och så säger du, måste skjuta, alltså hur....

JB: Nej alltså alltså om dom upp alltså upp...alltså i den situationen

CÅ: Mm

JB: Dom står där dom letar efter någon med med eh med eh skarpt vapen dom har dom här förutsättningarna som vi hörde här...

CÅ: Mm

JB: Det är inte hundra att dom har det också alltså det det det gör att dom har ännu mer en bild kanske jag ska inte svära på det men jag hade.... man blir inte mindre taggad av dom uppgifterna där, eh och så ser man någon med vapen komma mot sig, sen är det helt beroende på hur dom agerar och det det är ju där vet jag ju inte hur han agerat här nu om han har bli... om han har gjort något med...medgörligt eller inte eller hur dom (ohörbart...) utom sig av stress eller osv. eh men att dom har extre....att dom är ruskigt stressade här nu för det här är alltså, det här är inget bra scenario och när vi övar och folk haa dom här tvålskotten och alltså när gärningsmännen får en chans att, ja när ni ser poliserna så får ni skjuta, eh då ligger dom riktigt pyrt på det här

CÅ: Men hur ställer sig det här till alltså i, alltså egen säkerhet, för dom står ju gan...det är ju som du säger...

JB: Klumpat ihop sig (ohörbart)

CÅ: ...(ohörbart) nej men dom står dom har ju dåligt skydd i, i den här portalen eller också har dom (ohörbart)

JB: Ja dom har väldigt kort...kortvarigt skydd i så fall

CÅ: (ohörbart) kortvarig skydd

JB: Ja

CÅ: Ok. Ingripandeskyldigheten kontra egen säkerhet i det här?

JB: Alltså i det här fallet så uppfattar jag det här helt...i...på det här avståndet med skjutvapen så ser jag det här bara som egen säkerhet det här är inget nödvärn möjligvis kamraternas nödvärn

CÅ: Mm mm

JB: Eh eh i denna situationen objektivt sett för att eh dom (ohörbart) om det hade varit ett riktigt vapen och en gärningsman med uppsåt här dom, dom eh, den som börjar skjuta den den eh den kommer ha störst chans och komma därifrån

CÅ: Mm bra då kan du fortsätta

FL: Mm eh det dom gör är, dom säger dom ropar dom kommenderar inte den här vapenbeväpnade mannen utan dom dom flyr tillbaka genom portalen...

JB: Mm

FL: Eh en av dom springer in emot hörnet här...

JB: Mm

FL: Och två av dom eh till höger då i löpriktningen så att säga

JB: Mm

FL: På, på den sidan av portalen som är....

JB: Så dom går in igen

FL: In, inne på gården precis

JB: Dom går in på gården igen

FL: Ja

JB: En ställer sig efter dom kommit innanför portalen precis vid hörnet

FL: Mm

JB: Dom andra är längre bak längre in

FL: och till höger mm

JB: Ja ännu längre bort in då så att säga då, ja ok

FL: Runt hörnet från portalen då då

JB: Ja ja ja

FL: Mm precis. Eh och hur formulerar vi frågan därifrån då, va va....

JB: ja, det är ju, det är ju det är bas...det är fördröjnings...dom har försökt ja det det är en fördröjnings eh eh.....dom för....dom har försökt ta, dom omgrupperar tar ny ny position då, eh och...ja och sen så vet jag inte vad dom gör sen jag det, det här är ju nu är det ju nu är det ju katt och råtta lek här lite grann känns det som

CÅ: Mm men hur, hur ställs det då mot ingripandeskyldigheten?

JB: Eh...

FL: Dom förlorar ju honom ur sikte när dom gör det här

JB: Det gör dom ja

FL: Ja

JB: Ja och det förvånar mig inte ett dugg, jag jag har exempel på flera (ohörbart) den naturliga instinkten är dom, att dom antingen gör dom någonting där och skjuter som vi ibland tränar dom till, eh eller så försöker, försöker man fly, det är fäktat eller fly

FL: Mm

JB: Så det är den nivån skulle jag tippa här initialt, eh sen får de ju själva berätta hur dom upplevde det naturligtvis, men eh och sen därifrån så eh eh får man ju jobba ikapp om man kan, för problemet är här nu att i denna situationen så misstänker jag utan att veta men utifrån vad vi har sett utifrån vad polisen har berättat i dom här situationerna upprepat så det vore konstigt om dom inte eh....låg på en mycket hög stressnivå och inte hade koll på alla taktiska principer osv längre som jag nämnde tidigare krävde frontallobs tillgänglighet och vi vet att den inte är så tillgänglig när det, när det nått så här långt, i synnerhet inte vid en skarp

situation här dom misstänker någon med med skjutvapen och har och han dessutom inte ja backar ner så att säga eller, försöker ta sig därifrån för det, det är ju ett aggressivt beteende så med ett skjutvapen i handen så kan man ju uppfatta det så. Men det här är det, det, nu vet jag inte mer, nu nu får ni säga mer jag kan bara säga att där dom befinner sig så borde dom ligga på en mycket hög stressnivå som jag som jag kan tolka det här så att säga då det det vore konstigt annars.

FL: Ja.

JB: Vad händer sen?

FL: Ska vi spela vidare, mm, eh det som händer sen är att mannen som dom såg då här uppe på gatan han går ner till och in i portalen

JB: Ja

FL: Eh så att när när dom då står på vardera sida om utgången mot gården och portalen så kommer han....

JB: Jaha nu missförstod jag, men du då är det alltså, om vi tänker oss portalen här, här insidan på gården, då är det en på var sida, är det så?

FL: Här här är portalen

JB: Ja ja

FL: Här är gatan

JB: Ja

FL: Han har gått (ohörbart) här är polisbil

JB: Ja

FL: Eh dom tittar ut, ser honom komma här...

JB: Ja komma här ja

FL: Dom springer tillbaka, en gömmer sig bakom hörnet där...

JB: Då är jag med, japp

FL: Två går åt det hållet och den här mannen kommer då in i portalen...

JB: Efter dom ja...

FL: Fortfarande bärandes på sitt vapen

JB: Ja ja, så nu en här, och två är här

FL: Mm

JB: Har båda uppsikt in i portalen? Är den som är närmast åtminstone är det, är det någon som tittar....

FL: Den har uppsikt in i portalen

JB: Ser han att han får eh kommer efter

FL: Han ser att han kommer in där, dom andra två vet jag inte om jag törs säga riktigt säkert

CÅ: Nej, den ena utav dom har inte det

FL: Nej

JB: Nej

CÅ: Och den andra vågar vi inte säga

JB: Nej nej

FL: Men i vart fall den polismannen som står här

JB: Så långt (ohörbart) ja

FL: Ser att han kommer in här

JB: Har dom dragit sina vapen redan innan

FL: Ja

JB: Dom har vapnen i händerna?

CÅ: I portalen

JB: redan i portalen

CÅ: I portalen

JB: Dom drar vapnen....

CÅ: Nej i när dom är på väg tillbaka

JB: Dom drar först då?

CÅ: Ja

JB: Jag förstår....nej för att ja just det dom har alltså, har dom sökt gården utan att ha vapnen i händerna?

FL: Ja

JB: Ja...det kanske inte jag hade valt men det det är ju dom får göra s...bedömning själva, att ha handen, att ha vapnet i handen bakom benet medan man söker med ficklampa eller hur man nu gör beroende på ljus och sånt där, det i mörker så är det ingen som tar illa vid sig för att man har vapnet i handen om man är mycket snabbare och man har tagit bort en process från sig själv vi pratar om att ta bort processer från sig själv och lägga på processer på en potentiell gärningsman, det är en del av det här eh vi ju man jobbar med när man väl står så

att, och att göra det att man tar bort en process från sig själv tex ha vapnet i handen bak benet medan man söker så är man snabbare om det skulle braka loss speciellt när man söker någon med skjutvapen i ett sånt område

CÅ: Men det är i....när dom är på väg ...

JB: Nu förstår jag, nu drar dom först här...

CÅ: (ohörbart)

JB: Ja

CÅ: En utav dom berättar, eftersom det är två som är nyutbildade....

JB: Ja ok

CÅ: Dom har ju vapnen med kula i loppet...

JB: (ohörbart)

CÅ: En utav dom är lite äldre så att det är en alltså man hör det är en som hör mantelrörelsen när dom är på väg tillbaka

JB: Ja ja ja så en en gör sin mantelrörelse dom andra två patron.....

CÅ: Ja

JB: Men dom drar sina vapen där

CÅ: Ja

JB: Då är jag med då är jag med ja.

FL: Vad, vad kan man säga om vad utbildningen säger om hur man löser den här situationen som är nu när dom....

JB: Ja alltså...

FL: ...har kommit innanför portalen och han är däri?

JB: Alltså man dom har ju då skydd här, problemet är att dom står i, jag när man utbildar så vill man inte att dom ska springa på varsitt håll här

FL: Vad säger du, när man utbildar så....

JB: Man vill ju inte att dom ska springa på varsitt håll här

FL: Nej

JB: Därför att problemet är eh alltså grundmässigt nu bara så att säga nu har han ju skjutvapen och så, men det är ju det att, skulle han fortsätta raskt fram, börjar han springa, så är det bara några steg och sen stannar han här mitt emellan och börjar verka mot någon av dom, då kan inte den på andra sidan verka för då riskerar dom och skjuta sina kollegor.

FL: Mm

JB: Så att men det här är ju stress och jag, jag kritiserar inte över huvud taget att detta uppstår i den här situationen, det det finns ing....jag kan omöjligt kritisera detta.

FL: Nej och och som sagt för och återföra oss till basfrågan, det är inte meningen att du ska göra det heller utan vi vill ju höra....

JB: Nej nej nej jag förstår

FL: ...vad säger utbildningen

JB: Utbildningsmässigt så hade vi sprungit åt samma håll allihopa

FL: Mm

JB: För vi alla hade ställt sig så att så att när han kommer ut så kan vi i så fall verka om jag inte verkar redan när han är på väg mot oss här så att om jag tittar här...

FL: Inne i portalen

JB: ...inne i portalen, stanna släpp bara skjuta ett varningsskott kanske bara ner i marken jämte, bam, så han hör att det är något på all....vad som helst va

FL: Mm

JB: Och och sen bara försöka visa så lite som möjligt då, eh och verka därifrån

FL: Mm

JB: Eh....

FL: Nu hör vi inte det bandspelaren men vi ser ju dina gester du menar visa så lite som möjligt av kroppen...

JB: Ja ja du döljer så mycket av dina vitala delar egentligen skulle du helst bara visa ditt högra öga och skjuta

FL: Mm

JB: Om du står på den högra sidan för den gick gav ju bäst förutsättningar till skydd skyl för då kan man fortsätta bort och utnyttja terrängen lite bättre, om det sk...det inte skulle få verkan, han har skottsäker väst osv och att vi inte får verkan med mina skott vi måste fly vidare osv alltså det är det som är kruxet här, det här kan utveckla sig mera jag måste fortsätta fördrö....det är en form av fördröjningsstrid dom har hamnat i här va eh ska inte använda strid för det är inte, men det är princip det vi pratar om eh det det låter så illa när man säger det men men ni vet vad jag menar

FL: Mm

JB: Eh....utan dom är är riktigt illa på det kan vi säga här det är inget bra läge. Eh och speciellt när dom hamnar på varsin sida här, jätte bekymmersamt är det. Och dom måste i princip börja göra någonting när han är på väg fram, för hit kommer han fram mellan dom här så är dom ju riktigt illa på det för då kan han göra slut på den ene och det är, ja dom får kan ju

prova skjuta men det tragiska är att dom riskerar och jag jag har gjort såna övningar med flit för att folk har trott att dom har kontroll att dom bara skulle skjuta gärningsmannen, och så har jag gett dom olika färg på sina skott och sen så har dom fått skjuta varandra för att dom skulle, för dom har vägrat köpa det taktiska bakom, så redan på övning har dom riske....har dom skjutit varandra fast dom trodde att dom aldrig skulle göra det för nej nej nej jag kan det här för bra, och det visar sig att det inte....och då ha dom köpt argumentationen för det här taktiska då att det är problem och göra på det viset då, men eh och det är ju drivna erfarna gamla poliser. Men eh...eh ja nej det, jag kan inte säga mycket mer om det

FL: Eh man skriker åt gärningsmannen att han ska stanna, vilket han inte gör, och då springer man, om vi fortsätter låtsas att det här är innergården...

CÅ: Det är möjligt, det är möjligt att man skriker släpp vapnet också

FL: Mm

JB: Ja ja ja det det....

CÅ: (ohörbart) anledning och (ohörbart)

JB: Nej det och det vill det det är standard träning redan från polisutbildningen så att säga då så att man försöker få dom att upphöra med sitt beteende.

FL: Men det får ingen effekt

JB: Nej nej

FL: Och då springer man längre upp på gården nu nu står man ju då....eh här är ju portalen genom den huskroppen

JB: Ja ja

FL: Då springer man, nu har vi flera dimensioner här, vi har en bild och så har vi skapat oss en liten skiss här

JB: Ja precis jag är med jag är med precis (ohörbart)

FL: Så springer man uppåt här jag vet inte om du minns men det var som en liten höjd plåt här uppe?

JB: Ja ja det var det

FL: Eh dvs om vi fortfarande tänker oss att det här är portalen och dom två som som var här dom springer upp åt det hållet

JB: Ja

FL: Och även han som står på den sidan springer framför portalen och vidare uppåt här

JB: Ok så dom är tillsammans där uppe nu

FL: Nej dom sprider ut sig dom som är där längs en sträcka på vad ska vi kunna säga....10-15 meter.

CÅ: Ja så kanske, ungefär

JB: Ja ja

FL: Och gärningsmannen kommer ut ur portalen in på gården

JB: Ja och då är dom mot...då gjorde dom ju bät....där gjorde dom ju bra att dom tog sig till samma sida för nu har dom, nu nu då har dom bättre förutsättningar att göra, då riskerar dom inte att skada varandra medan dom, om dom måste verka

FL: Mm

JB: Ja

CÅ: Nu är avståndet från en utav dom, den som är närmast där som sitt...som är i ett buskage precis innanför här....

FL: Som är upp utefter den här husväggen

JB: Så det är ett buskage han sitter i här någonstans ja

CÅ: Ja just det precis, det är ungefär, tror att det är 12,6 meter och dom andra är runt mellan 16-18 meter som blir...

JB: (ohörbart)

CÅ: Ner, ner till ner till alltså portalen och den hära....

JB: Ja ja där han kommer ut så att säga då

CÅ: Ja just det precis

JB: Och det har ni mätt ja

CÅ: Ja, ja inte vi men tekniker

JB: Teknikerna ja ja precis mm ja

FL: Ehm...och det är väl egentligen ja, det är väl samma fråga där vad eller hur ser du på det här utifrån utbildningen som...

JB: Alltså som jag sa dom hamnade i en liten bättre position, det låter som han som är i buskage det är ju bara ett skylt naturligtvis eh ,var det inte någon byggnad också eller något slags cykel eller....

FL: Mm men den ligger lite längre bort

JB: (ohörbart)

FL: Lite längre bort

JB: Ja va bra då är det lite längre ner (ohörbart) men då är dom på denna sida fortfarande. Eh....eh hur uppfattar dom sin position dom andra två där, är det någon av dom som har ett skydd?

FL: Nej, en av dom står bakom ett träd men ja nu vet ju jag (ohörbart)

JB: Ja det var smala träd där ja, det var inga grova träd

FL: Du sa ju det när vi var där ute att dom är ju inte tillräckligt skydd

JB: Nej nej utan det, vi pratar grova träd då om vi ska prata som stoppar kulor lite med pistolkulor lite mindre som behövs men det är fortfarande rätt mycket så man kan inte...eller om det var i den här storleken så är det inget skydd och dessutom är det lite tunt för och gömma sig bakom också

FL: Nej så att det det är ingen av dom som har skydd

JB: Nej som har annat än sk....dom har skyl nu så att dom är alltså i en kass situation fortfarande där objektivt sett, om det hade varit skarpt situation

FL: Mm ja det är ju förutsättningarna

JB: Ja. Ja nej så att jag kan inte säga mycket dom, ny position eh...och så att det är läskigt och ens kommendera i detta läget, för den som kommenderar eller säger något han sky...röjer sin position.

FL: Mm.

JB: Eh och tex tittar vi på på eh vad heter det Malexander där eh han han låg ju med med K-pisten, alltså polisen som sköt honom i höften där uppe, eh Flink va, han han låg ju med med eh korn och sikte, han hade bestämt sig också han ska skjuta om han...och så kommenderar han fast han har allting inriktat då, eh och Flink lyfter ju sitt vapen omedelbart och skjuter i samma ögonblick i princip dom dom räknade väl ut att det var prec....nästan samtidigt men han han får iväg sitt skott bara och vi hann prata om det, delar av en sekund, han fick iväg skottet och Flink blev träffad i höften så hans skott eh dom, jag vet inte om han hörde det kom väldigt nära dom i alla fall då så hade, hade det hade han inte träffat med det skottet så hade då vi varit riktigt illa på det för han hade ju bättre vapnet så att säga så att eh det är det kan va det är alltså delar av en sekund som avgör om man trillar ner på rätt sida här. Så att eh...eh, ja nej ingen bra position...

FL: Om man tittar på dom här tre momenten där dom får liksom kontakt med med den här beväpnade mannen, när dom är på väg ut ur portalen, när dom har sprungit tillbaka in på gården och står på varsin sida av portalen, eller när dom har sprungit upp eh på den här höjden en bit bort dock utan skydd, eh vilket av dom här position....eller vad tycker du om dom här olika positionerna i förhållande till varifrån man man bäst skulle kunna uträtta något?

JB: Alltså eh eh....alltså det är inga bra position...alltså jo alltså dom hade ju skydd eh lite bättre av hörnet för jag utgår ifrån att det är sten eller kraftiga grejer då så att säga då. Därifrån har man kanske lite bättre i det tidigare skedet men man får ju tänka på att här är det överraskning, överraskning ger oss mycket stark stressrespons här eh tidigt då, eh eh så att att dom inte.... att dom är återhållssamma vilket är helt normalt av naturliga mänskliga begränsningar att man, man vill inte, eh eh och....

FL: Man vill inte?

JB: Skjuta, det är alltså jättesvårt och och få folk och ta det beslutet det är, det finns ju studier

från USA som visar att där man har haft tillräckligt mycket fog, ett..en av studie...det finns sena studier som styrker eh, eh att poliser gör allt för att slippa skjuta, eh men men i det fallet där tittade dom på en polis som hade dödats då, och det visade sig att tv...och där man hade tillräckligt med underlag så man kunde rekonstruera händelseförloppet då, antingen via film eller på annat sätt, och då visade det sig att två tredjedelar av dom som hade dödats dom hade goda förutsättningar att inte bli dödade om dom hade gjort alltså om dom inte hade väntat och väntat och väntat och väntat och försökt med annat och försökt med annat osv, hade dom...för dom hade upptäckt det så pass tidigt och dom hade medel och kunna skjuta tillbaka och så eller skjuta och verka, så hade dom alltså haft en chans och klara sig, en tredjedel eh eller det var ett antal av dom hade ingen chans för där var, dom dom blev överraskade och dom hann inte (ohörbart) så att säga, men objektivt så, så det här är ett klassiskt problem att att eh det är svårt och få, få dom och... och det är ju positivt på på mänskligt sett då men det kan ju vara farligt då för dom inblandade i högsta grad.

FL: Mm

JB: Eh eh men ja nej jag kan inte säga så mycket alltså jag kan inte för att det det nu är det, the shit happens här lite grann och (ohörbart) skit händer man kan inte göra så mycket, utan dom är där dom är och jag...jag vet inte, jag misstänker att jag jag jag kan tänka mig att dom försöker kommandera fast dom står bara i skyl, jag vet inte men det, det är inte orimligt, det hade jag kanske försökt eh också för jag vet inte vad jag skulle gjort i i jag har varit nära en gång som sagt bara eh mot någon med kniv men eh men eh, han slängde den ifrån sig precis innan jag tänkte skjuta, men eh men det är ingen lugn resa, och i det här fallet då med skjutvapen så...nej, så att eh jag taktiskt nu alltså taktik är egentligen ut genom fönstret det är nu det är liksom dom dom gör bara vad dom kan, var och en tänker nog eh dom kommunikationen här är nog borta, dom är, dom dom är nog ensamma i sitt huvud just nu med eh hotet som är på väg in mot dom, så eller som dom uppfattar det, det är min det är min uppfattning och av hur det rimligen borde vara utefter från allt vad vi har läst då

FL: Mm

JB: ...såna här situationer sett ut. Så jag kan inte säga så mycket mer, dom kom ingenstans där inne det alltså det är ju dom är ju dom har ju ingen tillflyktsväg alltså, man kommer inte ut...

FL: Inte vidare åt det hållet nej

JB: Nej nej dom komm...utan hade dom fått springa ner till hörnet och så ut där i så fall om dom skulle försöka ta sig ut därifrån, japp. Nej det är lite...ja....det är inget bra läge objektivt sett

FL: Mm

JB: Ja

CÅ: Är vi klara med händelsen

FL: Ja, jag tänker nästan det är det någon idé och....

CÅ: Nej jag tycker inte det utan då tänkte jag bara ställa om jag....

FL: Mm absolut

CÅ: När man skjuter, för du var ju vapentaktik....

JB: Jag är taktik vapen och självskyddsinstruktör

CÅ: Ja just det, alltså vad, såhär, var ska man sikta?

JB: Eh....eh....centralt eh försöker man rikta och kan säga att jag kan nästan med säkerhet säga att dom inte använt sina riktmedel här även om dom tror att dom har använt det men det är för att pupillen blir eh den är stor redan från början för det är dåligt ljus och under extrem stress så blir pupillen ännu större pga en sympatisk nerv som utvidgar pupillen, det innebär att du får ett extremt kort skärpdjup så om dom ens kunde se sina armar eller sina skjutvapen tror jag...eh så hade det varit ett blurr och rent bara av dom optiska effekterna på ögat....

CÅ: Men var siktar du

JB: ...rikt...riktmedel så riktar eh och det dom gör det är att dom, dom har en jag misstänker att ser dom vapnet så är det, tittar dom ju på vapnet, eh och då och vi vet att det mys...mystiskt ofta träffas vapen eller vapenhand när dom skjuter på eh skarpt då i såna här situationer då

CÅ: Men vad är, vad är dom utbildade på att sikta på?

JB: Centralt eh tyngdpunkten i princip alltså centralt bredaste i kroppen då...

CÅ: Inte i benet?

JB: Inte under den här nivån av eh av hot nej utan benet ja om det hade varit en kniv, då hade vi pratat benskott här, då hade vi pratat ett benskott

CÅ: Och skälet till då att man ska träffa centralt är?

JB: Eh det är att så fort som möjligt oskadliggöra eh eh det är det man är ute efter så att säga, det är för att oskadliggöra så fort som möjligt, om du tittar på eh om vi ser på kulans verkan i kroppen och det som har eh....snabbast effekt då att kunna påverka, från naveln eh och upp till eh strax vid ögonbrynen ungefär där har du en, en....linje eller lite bredare linje där du har dom vitala delarna, hjärta du har stora pulsådor du har ryggmärgen eh dom delarna som är väsentliga då nacke och eh du har ända upp i hjärnstammen här uppe då. Eh det sättet som en kula verkar eh det är att antingen eh eh träffa då eh vitala delar av nervsystemet så att du får en snabb effekt att du får alltså en eh det finns egentligen bara ett enda ställe du kan få knall o fall verkan, eh i nervsystemet, ja du kan få knall o fall verkan tillfälligt men knall o fall så att du får, och det det är ju nervsystemet då framför allt ryggraden då, eh men eh om du beroende på var i den här nivån du har träffat, så kan dom fortfarande fast dom är förlamade neråt så att säga om du råkar träffa ryggmärgen då, om det skulle träffas, så kan dom fortfarande skjuta i värsta fall då men förhoppningsvis har du fått eh är effekten så chockad så att dom upphör med sin verksamhet då. Och då kan dom ju överleva. Eh, men och annars är det ju urlö...snabb urlödning för du träffar stora kroppspulsådern eller hjärta eller motsvarande då eh eh eh och sen har du då dom här nerv...nervsystemet då, det kan också ha effekt på skelettdelar att dom tappar sin bärighet och dom ramlar och sånt här då men det är ju mer till alltså man försöker träffa lårbenen när vi pratar kniv då, man siktar på låren då, eh för att, när det är kniv då är det mobiliteten man är ute efter, och då skulle, eftersom våran ny...vi fick ju vår nya ammunition för att kunna påverka, efter Repslagargatan i Malmö då när man sköt massor med skott både i benen och i ryggen och överallt och det fick ingen

effekt där, så tyvärr tvingades skjuta honom i bröstet så han dog, eh så bytte man ju till vår eh större kaliber, eh för att få verkan, kunna få verkan i skelettdelarna då, för i det fallet hade han överlevt då om vi ha...om dom hade haft den ammunitionen för att då (ohörbart) för dom såg var (ohörbart) jag tror det 16 skott i benen eller nåt sånt. Men så nu är det så att vår ammunition är stark nog att splittra lårbenet och rörben...delen är porslinsartad så den splittras, och då upphör bärigheten lite sanning med modifikation för är dom extremt stressade och har konvulsiv muskelsammandragning så kan man faktiskt stappla har jag, enligt några steg på på ett avskjutet lårben men oftast så viker det sig då efter en bit då så att du får, och då kan dom inte nå någon med kniven längre, men skjutvapen så är det ut genom fönstret, eh eh där så att och medan du försöker skjuta på lårb...och skottverkan är ett gungfly för även om du träffar mitt för benet så kan kulan vika av eller kanske bara slida av och och medan du försöker få den effekten så kan han ju göra alltså då kan han ju, alltså det det, det är för riskabelt så att säga

CÅ: Vilket skjutavstånd tränar man på med Sigsauer?

JB: Eh...eh vi upp till... det finns ju skjutva....Sigsauern har en så kallad tactical range med den ammunitionen vi har till det vapnet som är femton meter ungefär, sen kan man skjuta och träffa på längre avstånd men då måste man börja förstå att redan vapnet eh eh och ammunitionen har en avvikelse som börjar göra sig påmind efter femton meters avstånd, så att det innebär att efter femton meter så får du tänkta på att har du andra runt omkring dig när du skjutet så måste du vara ännu mer försiktig för då kanske, även om du gör alla rätt, så är du på tjugofem meter och du gör alla rätt, så kan avvikelsen i ammunitionen i det vapnet göra att du missar och träffar någon du inte vill träffa i alla fall i värsta fall då extrem... givetvis så är det, men det är toleransen som fabrikanten ger då, eh för vapnet med den ammunitionen och det är en annan fråga då så att säga då men men ofta är det tillräckligt bra på dom avstånden vi pratar om så på dom här avstånden så så är det...men problemet är att riktmedel den sista efterkontrollen med riktmedel och det är svårt och göra, så därför är det viktigt att man, man eh eh har förmåga att tillräckligt, med tillräckligt träffsäkerhet kan kan titta och peka med vapnet och eh eh avfira med grovmotoriska eh muskler då istället och få tillräcklig sannolikhet och träffa i alla fall. Och det går och det övar man på nu också, så att man (ohörbart)

FL: i princip utan och sikta menar du?

JB: Ja man använder inte eft... man riktar....

FL: Då har man det inte (ohörbart)

JB: Man använder inte riktmedel för det, det är fysiologiskt inte möjligt men du kan ha vi kräver samma träff...eh så att säga då så att säga och på på på det beroende på vad du har runt omkring osv så att eh....

CÅ: Men det finns ju någonting som heter kompetensskjutning

JB: Ja absolut absolut

CÅ: Vad är det, vad är det man vad vad vilka avstånd (ohörbart)

JB: Eh jo det är lite olika, jag tror det är upp till en 20-25 meter en del skjutet eh och och sen är det 7 meter då. Och 7 meter och sen är det inte närmare eh utan det är dom avstånden man skjutet på och det är statistiskt man skjutet, eh osv, eh men enda anledningen till att man har valt dom avstånden det var för att på Polissskolan i Sto...eller på Sörentorp, skjutbanan där

fick du inte stå närmare än 7 meter för att då var det risk att det kom skit tillbaks från skjutväggen så det var....och och och så hallen var så lång så att du kunde stå på det, så det finns ingen taktisk koppling till dom skjutavstånden man står och skjuter på det är bara en gammal kvarleva, så det är inte taktiskt anpassat så det kan man inte ta, ta någonting i beaktande vad det beträffar, det har ingenting med det och göra

CÅ: Nej men däremot så är det så det är det man tränar på, eller (ohörbart)

JB: Ja det det är det man oftast eh ja det är det dom själva tjänsteskyttet och det är själva provet som vi enligt FN ska, enligt avtal är det såna (ohörbart)

FL: Det är där kravet ligger

JB: Internat....internationella avtal internationellt då att man ska ha minst ett sånt prov då så att det är rätt

CÅ: Mm

JB: Men sen övningarna i övrigt med FX och såna här saker och det gör man ju så att säga utöver själva det här testet då som är kravställt internationellt då. Ja...

FL: Mm

JB: Ja det...ja

FL: Mm nej jag börjar nästan känna mig klar

CÅ: Ja jag med

FL: Ja, är det någonting du känner att vi liksom inte har berört som du tycker ärrelevant i förhållande till en sån här situation och, och utbildningen?

JB: Eh....alltså problemet här är ju överraskningen dom hamnar i. Eh....eh....alltså det det är tufft det är synd om man skulle vilja hitta bra utvägar på det här så att säga men det vi med det vi har och kan så så....

CÅ: Få...får jag bara fråga en sak, om vi gör så som du beskrev det, du beskrev ju hur hur den här bastaktiken i POLKON eller...

JB: Ja ja

CÅ:alltså hur vi kommer till platsen, vi pratar med varandra, vi gör L, vi söker av, vi gör en säkring, vi har sökfunktion, om vi om vi om vi säger att vi vi gör på det viset...

JB: Mm

CÅ: Har man har man bättre eller sämre f...eller lika dant ska jag säga, förberedelse för en sån här situation då hotet plötsligt dyker upp?

JB: Tanken är....

CÅ: ...än om man då kommer dit och inte har alltså, vi s...alltså att man inte har....

JB: Mm

CÅ: ...den...eh vad ska jag säga...den inställningen att det är på riktigt

JB: Mm

CÅ: Om jag uttrycker mig på det viset

JB: Ja

CÅ: Men nu nu två ytterligheter

JB: Eh syftet med den ursprungliga boken jag nämnde och den nivån han la det på Remsberg då eh där det var att dom skulle eh göra det så medvetet som möjligt så länge dom inte var allt för stressade

CÅ: Mm

JB: Och sen när det rasslade till så skulle träningen ta över

CÅ: Mm

JB: Och det är i princip det vi har sett här att dom gjorde kanske söket bra alltihopa enligt dom här principerna vi har talat om, dom är på väg ut igen, eh och då plötsligt så, oj här blev vi tagna eller lite överraskade här då, eh eh och då är det som att, nu är det slut på taktikdelen, den medvetna delen av taktiken, nu blir det vad som händer och deras nervsystem klarar av och göra, och eh ändå så ja träningen var ju inte helt tokig för han insåg ju att han inte skulle stå kvar när dom hade passerat in här, han sprang åtminstone över till dom igen, och det var rätt beslut

CÅ: Mm

JB: Så det var ju åtminstone något som som alltså det, så dom var i en bättre position så till vida utifrån den aspekten sen att det inte fanns bra skydd där att det bara var skyl...eh men det det det är ju hopplöst och välja när det väl har rasslat till så att säga då, så att eh ja nej, inget, inte bra...så så till vida, sen är allt det andra, det är ju deras uppfattning av situationen hur dom har tolkat alltihopa (ohörbart) och det kan jag inte säga ett dugg om naturligtvis ju men eh jag kan bara säg...eh vad som vi uppfattar utifrån vår erfarenhet och alla dom studierna vi läst igenom och så vidare och så vidare, och och och eh så så ja det är det bästa jag kan säg...

FL: Mm

JB: Och vill ni ha källor till studier och sånt där om det kan vara till någon hjälp det är inte säkert men men då kan man ju få det också naturligtvis då så att ni inte, det inte bara jag som tycker, och vill ni ha hänvisningar till var det här står i i p...alltså i POLKON materialet eller gamla bastaktik materialet och så vidare så går det givetvis att, så kan jag givetvis hänvisa till var det kommer ifrån så, så långt möjligt då om det finns behov och intresse av det men annars så så eh....eh, ja inte på rak arm

CÅ: Nej

JB: Men ja....och som sagt, har jag fel så så lär jag mig mer om någon kan visa på något annat än vad jag vet, men vi har försökt hålla oss så uppdaterade som möjligt så att eh

FL: Bra då tackar vi så mycket och säger att klockan hann bli vadå...

CÅ: Kvart i tolv

FL: Perfekt

Polismyndighet

65

Förhör

Signerat av

Signerat datum

Enhet

Utredning 1 Stockholm SU

Diariernr

0150-K3191-18

Hörd person

Mårtensson, Fredrik

Personnummer

Den hörde är

Annan

ID Styrkt

Ja

Sätt

Tjänstelegitimation

Ställning till misstänkt - målsägande - vittne

Tolk

Språk

Brottsmisstanke / Anledning till förhöret

Fredrik Mårtensson hörs i egenskap av lärare på Polishögskolan gällande sin erfarenhet av PIC-utbildning.

Underrättad om misstanke

Underrättad om rätt till försvarare (best i FUK 12§ iakttagna)

Försvarare/ombud önskas

Försvarare/ombud närvarande

Godtar den försvarare som rätten förordnar

Förhørsledare

Eije Ekengren

Förhørsdatum

2018-10-15

Förhör påbörjat

15:08

Förhör avslutat

15:54

Förhørsplats

Kungsbron 21, Stockholm

Typ av förhör

RB 23:6

Förhörssätt

Ljudbandsförhör

Förhörsvittne

Utskrivet av

MJ

Berättelse

Dialogförhör.

FL: kom Eije Ekengren

FM: Fredrik Mårtensson

Åkl: Cå Martin Tidén

FL: Enligt telefonlistan är du kommissarie och tillhör HR Nationell avdelning och du står som lärare på Polishögsskolan Sörentorp, är det korrekt så långt?

FM: Nej, jag är inspektör och jag är ämnesansvarig i operativ ledning idag.

FL: Då har du blivit befordrad enligt telefonlistan kan jag informera.

FM: Okej.

FL: Om vi enbart ska prata om PIC utbildningen, vilken erfarenhet har du där?

FM: Jag började jobba på polishögskolan som lärare 2010, under våren, och första året så jobbade jag som kursansvarig för utbildarkurser eller handledarutbildning i särskild polistaktik. Efter mindre än ett år så växlade jag över och började jobba med ledningsutbildningar och då framförallt med Nationella polisinsatschefsutbildningar, som jag jobbade med fram till våren 2016, då blev jag kursansvarig för den, kurschef, kursansvarig och jag var också lärare i ledningsdelarna i den utbildningen.

FL: Och den var Nationell, den här utbildningen som...

FM: ... ja, den var nationell.

FL: Jag tänkte att vi skulle gå in direkt på att be dig kommentera ett scenario och jag tänkte ta lite steg för steg här... alltså en händelse där man får lite information om vad händelsen gäller, sen får man ytterligare information och ytterligare information osv. och sen skulle man vilja ha dina kommentarer då utifrån den här PIC-utbildningen som du har varit involverad i, se vad du kan säga om det.

Om jag börjar med att säga då att yttre befälet får i uppdrag av RLC att leda ett uppdrag där en anmälare uppgett att hon och en kamrat träffat på en man med pistol. Mannen har vid flera tillfällen visat pistolen men inte sagt något. Händelsen har inträffat i centrala Stockholm. Förutom yttre befälet beordras två patruller till platsen. RLC har inte fått fram något signalement på mannen.

Om man stannar där och bara får den informationen och man är utsedd till chef för den här insatsen. Kan du säga någonting utifrån den informationen och den här utbildningen som polisinsatscheferna får?

FM: En del som är väldigt viktigt och skapa sig ett, ett så bra beslutsunderlag som möjligt. I såna här situationer kan beslutsunderlaget vara väldigt bristfälligt, men det är det vi kallar för lägesbild och principen av rättvisade lägesbild.

Och i det här fallet, som det låter som, så där man skulle väl få den bästa lägesbilden eller mest information, det är väl från anmälarna, de här som ringer in det här. Och sen så fatta vidare beslut utefter det, vad behöver jag för kompetens för att hantera den här situationen.

FL: Mm, sen så meddelar yttre befälet övriga patruller att "vi styr fram så fort vi kan där och börjar köra av området till det att vi fått något signalement." Kan du kommentera det på något sätt?

FM: Nej, inte mer än att, att det jag kan tänk... eller det intrycket som jag får, det är att yttre befälet vill, vill verka mot den här situationen så fort som möjligt och inte invänta... ja, att tiden går så att säga, utan invänta att då, förmodligen RLC tar in mer uppgifter för ett bättre beslutsunderlag, för att, för att förbättra den här lägesbilden.

Det som... det som jag får intryck av, att det går hand i hand med en PDV-händelse, d.v.s. pågående dödligt våld, att, att man vill möta den här händelsen så fort som möjligt och det visar också forskningen på att, att om det skulle vara en pågående dödligt våldshändelse, vilket jag i och för sig inte får intryck av här nu när... utefter det du beskriver, så vill man då möta för att begränsa skadorna som den här människan skulle kunna göra, så fort som möjligt.

FL: Den informationen som finns i det här ärendet, det är också att RLC har kontakt med anmälaren per telefon. Sen anländer yttre befälet till anmälares adress och får i det läget information från RLC om att det finns historik från en adress i närheten, gällande besöksförbud och att någon har varit där med pistol. Yttre befäl ger direktiv till en av patrullerna att åka till adressen och ta kontakt med anmälaren. Den andra patrullen får i uppgift att "tråda av området". Vad säger du om den delen?

FM: Ja, egentligen samma sak där, att söka mer information för att få ett bättre beslutunderlag, vad är det vi har med och göra, i och med att, de tar kontakt med anmälaren. Den andra bilen som du säger ska tråda av området, är förmodligen av samma anledning där.

Dels för att hitta den här utpekade mannen då, som skulle ha en pistol, för att, jag kan tänka mig, försöka isolera den personen så fort möjligt, i syfte att han inte ska skada någon annan.

FL: Mm, RLC meddelar angående tidigare ärende att det rör sig om en person i samma kvarter. RLC lämnar mannens personnummer och information om att han haft ett vapen och hotat skjuta polis. Vad säger du efter den informationen?

FM: Om man har det som lägesbild... (kort paus) så kan jag förstå att man... (paus) när man... utefter den lägesbilden som man får, så behöver man, när man bygger en organisation, oavsett hur stor den är som ska möta den här situationen, så behöver man fundera på, vilken kompetens behöver jag för att möta den här situationen. Här kommer ju arbetsmiljöaspekten in också, den kompetensen som min personal har, bedömer jag som chef, om jag nu är utpekad chef enligt polisförordningen, eller vem som är chef, bedömer jag den är tillräckligt att hantera den här situationen så kan jag ju fortsätta om jag har stöd för det i lag. Om jag inte bedömer den som tillräcklig, så behöver jag nog kalla in annan kompetens, spontant.

FL: Yttre befälet frågar RLC om det är samma person som var aktuell med någon sprängladdning och får bekräftat att så var fallet. Det kanske blir samma svar där?

FM: Ja egentligen, precis, det blir nog samma svar som, som tidigare.

FL: Mm. Patrullen på aktuell adress meddelar att det inte finns någon anmälare i porten. RLC meddelar att det finns två ingångar till aktuell adress och att den beväpnade mannen setts på baksidan. RLC meddelar även adressen som var aktuell vid tidigare tillfället och "det låter som det är den här mannen, inte för att vi har det bekräftat, men...".

Sen repeterar RLC personnummer på mannen och att denne är markerad som farlig, våld, hot vid polisingripande och hotar skjuta polis. En av patrullerna meddelar att mannen placerade ut en bomb utanför adressen för någon månad sedan och att han var gripen för det, men har nu kommit ut igen, så han är väl extremt farlig. Man hittade AK-47 och handgranater hemma hos honom. Vad säger du om det?

FM: Ja, alltså det är ju den... om det är den lägesbilden som man går på, d.v.s. det underlaget som den personen får att fatta beslut på, så förstår jag att då höjer man också sin egen beredskap, allt väsentligt, skulle jag säga. Det som, det som är rimligt att den här chefen gör också, eller rimligt och rimligt, det som man skulle behöva göra, det är ju och gå ut med någon form av inriktning till sin personal som är, som jobbar i den här händelsen. Vad vill hon eller han som är utpekad chef i det här, om det nu är någon som är utpekad chef eller ja... som sagt enligt polisförordningen då eller i polisorganisationen. Behöver den gå ut med någon form av inriktningsbeslut till sin personal, hur ska vi möta den här situationen, ett mål med inriktningen, en plan, en strategi. Vem ska göra vad, lite grann så där. Så att man inte riskerar och springa in i någonting, om man inte vet vad man har och förhålla sig till.

FL: Innebär det då att det faller det här med att tråda av området?

FM: Nej, det behöver det inte göra, men däremot så, så skulle man behöva gå ut med en inriktning, va... vad jag förstår så sa den här chefen att han ville att en patrull skulle tråla av området. Nu vet inte jag om man har gått ut med någon inriktning men i alla fall någon form av inriktningsbeslut om vad vill jag med den här händelsen, hur ser jag, vad har jag för plan med det här som chef.

Åkl: Bara för... alltså inriktning... om vi då ställer det, även om du... om vi då ställer det i... i relation till, till POLKON, alltså till Nationella bastaktiken där det handlar om kontroll, om

problemområde och om den här tankeprocessen bl.a.

FM: Mm.

Åkl: Hur ställer det sig att, att... och hur ställer det sig då till att agera på det sättet som, som man gör med, att man åker in i ett område där det i vart fall påstås vara en person med pistol, i, i fordon...

FM: ...i?

Åkl: I fordon, så vitt jag förstår så, så... de åker in med bilar och så vitt jag förstår så är ett fordon inget bra skydd t.ex. mot pistol- eller automatvapeneld, jag vet inte.

FM: Nej, de skulle jag inte säga att det, du tänker att våra polisfordon skulle vara ett skydd mot?

Åkl: Nej, jag tror inte att det är det.

FM: Nej, det skulle jag inte säga heller.

Åkl: Men jag tänker man åker ju in i ett område där det påstås finnas en person med pistol.

FM: Ja, jag vet inte alls vilka avstånd det handlar om, så jag törs inte uttala mig om det.

Åkl: Nej.

FM: Skyddsaspekten skulle jag säga, den, vi har ju inga säkrade fordon på det sättet så jag skulle inte säga att polisfordonet är något större, eller mer skydd än något annat fordon ute, det är det inte. Men däremot vad det gäller... alltså behöver jag transportera mig en viss sträcka, då är det rimligt att jag använder fordonet för och komma snabbt fram mot den här personen också för att kunna påverka den situationen. Det behöver inte gå stick i stäv med, det som du beskriver om, om problemområden och hela den biten.

FL: Om man går vidare i det här scenariot då så befinner sig patrullen på anmälarens adress, men har inte fått någon kontakt med anmälaren. De meddelar att de kör runt till adressen där mannen var aktuell för någon månad sedan. Hur ser du på det utifrån den informationen som har gått ut på... gällande den här mannens farlighet, att nu är radiobilen på väg till den adressen, ensam.

FM: Ja, det... det är en bedömning man får göra utefter den lägesbilden som man har och utifrån hur den situationen såg ut, men spontant ska jag säga att man skulle agera med väldigt stor försiktighet. Om den chefen har gjort bedömningen att den här radiobilen kan åka dit själv, jag ska låta det vara osagt, för det, det blir väldigt subjektiv för mig och bedöma det, men det låter som att man, att det finns ett behov att iaktta stor försiktighet utefter den lägesbilden som beskrivs här för...

FL: Yttre befälet frågar RLC om det finns något signalement eller annan information från det gamla ärendet, registreringsnummer eller någonting. RLC meddelar att mannen kan ha haft en Mini Cooper vid tidigare tillfälle. Patrullen som tidigare meddelat att de skulle köra runt till adressen där mannen var aktuell tidigare, meddelar att de är på innergården och frågar RLC om de fortfarande har kontakt med anmälaren och om de kan be anmälaren ta sig ut. Har du någon kommentar till det?

FM: Nja, mer än att, att jag kan också förstå att man vill komma i kontakt med anmälaren för

få mer information, absolut. Den informationen som man får här, den bygger man på... eller jag får intryckt av att man bygger den på gammal information, om ett tidigare ärende, mer än det aktuella ärendet. Vilket gör att det kan bli... lägesbilden kan bli förskjuten så att säga, det blir, det blir egentligen inte en aktuell lägesbild utan att det blir en, man, man grundar aktuell lägesbild på gammal information, vilket gör att man har egentligen inte den uppdaterade lägesinformationen som man skulle behöva ha i just i det här ärendet, därför tycker jag att det är bra att man söker kontakt med anmälaren för att få en uppdaterad information. Vad är det vi har och förhålla oss till i det här ärendet nu.

FL: Yttre befälet tackar för informationen från patrullen, som befinner sig på innergården, och meddelar att han inväntar information från dem, bl.a. signalement. RLC meddelar att de försöker få klarhet på anmälaren och att anmälaren säger att hon ser mannen. Mannen ska stå där med en pistol i handen. Det kanske inte är någonting nytt och kommentera där. Yttre befälet meddelar att patrullerna ska iaktta största försiktighet och att de ska koordinera om de ser mannen. Vad tror du yttre befälet menar när han säger att de ska koordinera?

FM: Jag vet inte vad han menar, det jag kan tänka mig, att han kanske kan mena, det är att de ska följa då det som är beskrivit i de taktiska förhållningssäten i POLKON, att man ska lägga på den här mannen processer i syfte att ligga på förhand själv i de mentala processerna som är och att man ska iaktta de försiktigheter man kan göra med risk och problemområden.

FL: Yttre befälet meddelar att de inte vet om det är samma ärende som tidigare, eller status på anmälaren, vidare att det skulle kunna vara något helt annat. Vad säger du om det?

FM: Det tycker jag låter klokt pga. att det som beskrivs är ju väldigt mycket information från en tidigare händelse, det låter som det är mera information från den tidigare händelsen än aktuell händelse och att yttre befälet då kommenterar det så att säga, eller reflekterar över det, tycker jag verkar bra att, att det låter som han vill bromsa det hela lite grann, att vi, vi springer inte på för fort nu, det är det intrycket som jag får.

FL: Patrullen på innergården, där mannen var aktuell vid tidigare tillfälle, meddelar att de kommer att lämna innergården och gå ut mot deras bil. Det är mycket skrymslen och vrår på innergården och om det är så att anmälaren ser mannen så kan de inte se honom, de väljer att backa ut. Här skulle man kunna tänka sig att yttre befälet hade kunnat tagit det beslutet att ta ut dem därifrån, i och med att det måste betraktas som ett riskområde.

FM: De, ja... det får man nog säga. Men återigen jag hade nog försökt söka... eller vad jag hade försökt göra, men de... jag tycker det är rimligt att man söker mer information av anmälaren, just för att få det här beslutsunderlaget. Hela tiden att man, man får... man söker information för att få ett beslutsunderlag och från det beslutsunderlaget så fatta vissa beslut för att påverka själva situationen. Efter att jag har påverkat situationen så får jag en ny bild av händelsen, en återkoppling som jag behöver få som chef, för att fatta nya beslut, om påverkan och åtgärder på situationen. Eftersom man inte har hittat anmälaren nu, men vad jag förstår har kom... eller förlåt gärningsman... eh, mannen med pistol som, som anmälaren säger, men att man vet att man har kontakt med anmälaren och anmälaren kan se mannen med pistol. Så kan man ju få då ett nytt, en förnyad lägesbild, uppdatera lägesbilden på var den här personen skulle kunna vara.

Anmälare säger också att det är en pistol och jag tänker det är klart, om anmälaren säger att det är en pistol, så, så utgår man naturligtvis ifrån det, men jag tänker att man inte... vet hon att det är en pistol eller tror hon att det är en pistol, en reflektion bara.

FL: Patrullen på innergården meddelar att de ser mannen, yttre befäl meddelar att den andra

patrullen ska urlasta och ta kontakt med patrullen på innergården. Yttre befälet kör runt till aktuell adress. Är det någonting som du kan kommentera?

FM: Nej, inte mer än att yttre befälet kör runt till aktuell adress. Min uppfattning är att när man ska leda andra, om man ska leda andra enheter, så är min uppfattning att då ska man leda från den plats man har bäst förutsättning från att leda. Sen om yttre befälet gör den bedömningen att min bästa plats att leda är tillsammans med de här, där jag ser själva situationen eller om det är i radiobilen. Det måste vara upp till den personen och bedöma, men att man ska leda från den plats man har bäst förutsättningar att kunna leda.

FL: Och i det här skedet så meddelar RLC att de kontaktar piketen. Om man ser till hela det här scenariot, kan du se att det hade varit lämpligt och kontakta Piketen i ett tidigare skede?

FM: Om, om yttre befälet hade gjort den bedömningen att hans... att kompetensen på hans personal utefter den lägesbilden som förelåg i den aktuella situationen, och inte färgad utav den tidigare händelsen utan den aktuella situationen. Om han bedömde att de inte skulle kunna klara av det, med den kunskapen som de hade, då hade det varit lämpligt och ta in piketen för att ha den kompetensen att möta den här händelsen, det är min uppfattning. Om han hade bedömt att de hade tillräcklig kompetens, då förstår jag att de hade fortsatt.

FL: Jag visade dig innan förhöret en blankett som vi kan kalla för ordermallen.

FM: Mm.

FL: Är det någonting som använts eller användes under PIC-utbildningen när du var aktiv?

FM: Jag känner igen innehållet i det som beskrivs, i det här, och det var någonting som, som jag pratade om under PIC-utbildningen, det var det, och det är baserat forskning utav Per Johansson, som beskrivit effektiv insatsledning också.

FL: Utifrån den där, anser du att yttre befälet i det här exemplet som jag har dragit här, att han har skapat sig en tillräckligt bra bild av situationen?

FM: De är beroende på... jag skulle säga det, det är nog väldigt svårt och svara på, pga. att den informationskanalen som jag förstår, utefter det som beskrivs här, är ju anmälnaren och om jag har förstått rätt också så är det RLC som har haft kontakt med anmälnaren och inte patrullerna pga. att man kommer aldrig fram till anmälnaren.

FL: Det är korrekt.

FM: Så att den... den informationen som RLC har fått ifrån anmälnaren kan jag bara tänka mig att de har gått ut med till patrullerna på en gång. Lägesbilden som beskrivs, upplever jag låter... det låter som det är lite tunt med information, det kan jag hålla med om, men jag kan, jag kan heller inte säga att, att den, att yttre befälet borde kunna skaffa sig en bättre lägesbild. Det jag kan säga det är att lägesbilden är, är väldigt, väldigt viktig för att skaffa sig ett bra beslutunderlag i en situation, det är det absolut.

Samtidigt så vet jag också att det är i situationer svårt och skaffa sig information om vissa situationer också för att få det här bra beslutsunderlaget och då kan man tvingas fatta beslut på ett bristfälligt beslutsunderlag också. Och det kan man ju konstatera efteråt att det kanske inte blev så bra, men ändå så är ju det, den lägesbilden som man har skaffat sig vid aktuell tidpunkt, som man fattar beslut på, är det som gäller. Sen kan man ju resonera kring, hade yttre befälet eller patrullen haft möjlighet och skaffa sig en bättre information, en bättre

lägesbild kring den här händelsen. Möjligt, genom och prata direkt med anmälaren, få anmälaren och peka ut den här personen på avstånd eller någonting sånt där. Men det, jag kan inte bedöma det, men det jag kan säga det är att lägesbilden är väldigt, väldigt viktig, för att fatta så bra beslut som möjligt i en svår situation.

FL: Vi kanske ska klargöra det också att, det du berättar nu, det är alltså inte din syn på olika saker utan det är det som, som lärdes ut...

FM: ... ja...

FL: ... under din tid som utbildare.

FM: Precis.

FL: Ja, förutom då när du har sagt att, att det är eget tyckande. Ja, hur ser du på strategin i det här ärendet som jag har dragit? Anser du att det yttre befälet agerade i enlighet med det som lärs ut på PIC-utbildningen?

FM: Så till vida att man... han söker information från anmälaren och anmälaren har kontakt med RLC och om RLC och har gått ut med all den information som man har fått ifrån anmälaren så får ju yttre befälet det... den lägesbilden som finns och tillgå. Det jag upplever, det är att den lägesbilden färgas väldigt mycket utav en tidigare händelse i det här, som jag får intryck av, att den påverkar väldigt mycket, den här händelsen.

FL: I den här ordermallen så tar man upp det här med skyddsutrustning och hur... vad lär man ut när det gäller skyddsutrustning vid ingripande mot beväpnad person, vad säger PIC-utbildningen om det?

FM: Vi tar inte upp det i PIC-utbildningen så utan det tar nog mer upp... tas mer upp i bastaktikutbildningen och POLKON-utbildningen. Vi pratar mer om att, om man säger ur ett arbetsmiljö perspektiv, att man ska se till att den personal man har är utrustad på rätt sätt och har rätt kompetens för att möta en viss situation och det får man... det... det behöver man avgöra själv, från situation till situation och titta på utefter situationens krav. Dels hur man bygger en ledningsorganisation och sen så att man har rätt kompetens i den organisationen som man bygger upp, även om det är en väldigt liten organisation som kan handla om ett fåtal patruller, så behöver man ändå se att, att, att den kompetensen och den lilla organisation man bygger upp, behöver spegla själva situationen. Är det en farlig situation så behöver jag kompetens på min personal för att kunna möta den farligheten i den situationen. Är det en, en, en enkel statisk händelse, ja då, då behöver jag inte samma kompetens på min personal, för att möta den händelsen.

FL: Det finns en frågeställning i ordermallen, som lyder "har vi förmågan." Går det och kommentera det här med att det är tre radiobilar inkl. yttre befälet som ska agera mot en beväpnad person som man inte har lokaliserat i ett tätbyggt område?

FM: Förmågan hänvisar till just kompetens och det, det behöver man ju då bedöma som chef i det här. Har min personal den här förmågan, har min personal den här kompetensen att kunna möta den här situationen och då behöver jag ju titta lite grann i kristallkulan. Hur skulle den här händelsen kunna utvecklas, vad ser jag för alternativa händelseutvecklingar på den här situationen och utifrån de alternativa händelseutvecklingar som man ser på den här situationen, så behöver jag då se, har min personal tillräcklig kompetens för att möta det här. Om de inte har det, då behöver jag då be om den kompetensen för att kunna möta den händelsen, tex från piketen. Om jag bedömer att vi har den kompetensen, då fortsätter jag.

FL: Mm.

FM: Om det... om jag har stöd för det enligt proportionalitetsprincipen, osv osv, ja.

FL: Finns också en frågeställning som lyder "är det taktiskt rätt att göra det nu eller ska vi avvakta?". Hur ser du på den utifrån det scenariot som har beskrivits?

FM: Det upplever jag att det är en väldigt, väldigt subjektiv bedömning, så att det överlåter jag till yttre befälet där, det blir ju fel av mig och kommentera det.

FL: Mm, när det gäller arbetsmiljöaspekten då, att låta en ensam patrull gå in där mannen har varit aktuell tidigare?

FM: Jag ska säga att det beror helt och hållet på den patrullens kompetens. Är det en väldigt erfaren patrull som har god kompetens och har... kan göra bedömningen av att eh... man kan gå på eller att nej, nu börjar det bli för farligt, vi avvaktar, eller att man vidtar andra taktiska åtgärder, så får de bedöma det. Däremot så, så... ja, jag kan bara säga att man, man behöver verkligen ta, beakta arbetsmiljön i det här, just utefter det du beskriver nu då, om ensam patrull ska upp i trapphus på det sättet, för den, den personen som man då pratar om i ett tidigare ärende, ja, då, då skulle jag bedöma att då vore kanske bra om den patrullen har en god kompetens.

FL: Mm, jag har några frågor sen som gäller en liten annan del, tänkte höra om åklagaren har någonting nu?

Åkl: Ja, alltså den aktuella lägesbilden pratar vi mycket om och den aktuella lägesbilden är ju initialt att man har fått information om att det ska finnas en man som har en pistol, någonting som uppfattas som pistol i alla fall, och att han då inte har hotat utan han har visat pistolen för de här. Och i anledning av det då så är det ju då som vi har sagt tidigare då, två patruller och sen så ytterligare en patrull med yttre befälet då. Och då pratade du om inriktning och så där, och det här är ju tre, alltså det är ju tre olika patruller nu som ska samordnas, hur går det till?

FM: Det som, det som vi lärde ut då på polishögskolan det i... såna här, om man säger snabba lägen, så använde vi oss jag någonting som vi kallade för insatsidé och det är också det som står beskrivet längst ner i ordermallen, där man uttrycker någon form av övergripande mål, vad vill jag med den här händelsen, vad vill jag nå med den här händelsen och en väldigt grov, grovhuggen plan för det här.

Vem ska göra vad i det här när man sjösätter den här planen? Om det är eventuella riktlinjer som jag behöver ta hänsyn till, hur ska vi bemöta det här, begränsningar, vad vill jag, vad får inte hända i det här och att jag som chef vill ha en återkoppling, dvs. en förnyad lägesbild. Det här låter som att det skulle vara någonting som jag behöver fundera på och göra under en ganska lång tid, men det här är någonting som inte förväntas vara detaljerat utan någonting för och få, en, en, bara grov inriktning som jag kan då eh... så att säga fundera fram på någon minut och som inte, som inte ska... eftersom tiden inte... eller händelsen inte kan ge oss mer tid än att vi kommer fram med någonting ganska grovhugget i det här fallet, så är det den inriktningen som man kan begära, det blir inte någonting detaljerat, men det behöver vara någon form av inriktning till patrullerna. Är vi flera patruller så ska vi ha någon form utav ledning utav de patrullerna.

Åkl: Jag tänkte det, du pratade ju om det här med kompetensen också, hur, hur ska han veta det då, vilken kompetens den är patrullen har. För, jag bara föreställer mig att det kan ha en

viss betydelse för den inriktningen som han sen bestämmer sig för.

FM: Ja, absolut, då behöver jag, alltså jag behöver prata med patrullerna och om jag har ett turlag så vet jag ungefär vilken kompetens mina patruller har.

Åkl: Nu var det inte så här.

FM: Nej.

Åkl: Det var (ohörbart) turlag.

FM: Om det, förlåt?

Åkl: Det var inte ett turlag.

FM: Nej.

Åkl: Nej.

FM: Och har jag då patruller som kommer från flera olika ställen som jag inte har jobbat med tidigare, då, då blir det väldigt svårt för yttre befälet, då ska jag säga då, om man inte har pratat med patrullerna och rakt ut frågat, så, då kan inte det här yttre befälet bedöma vad man har för kompetens, mer än grundläggande polisiär kompetens.

Åkl: Och vad får det för konsekvens då, om du inte kan göra en bedömning av kompetensen, mer än att du då vet att han har grundläggande polisiär kompetens, hur ställer det sig då till ledningsfunktion?

FM: Själva ledningsfunktionen påverkas inte utan det som jag skulle säga påverkar, det är ju arbetsmiljöansvaret. Hur, hur väljer jag som chef att förhålla mig till mitt miljöarbetsansvar och till den kompetensen som jag i såna fall tror att mina patruller har.

Åkl: Sen är det ju så att, att lägesbilden är ju att det är en person med, med ett vapen och det kanske dessutom är en person med ett vapen som har hotat skjuta poliser.

FM: Ja.

Åkl: Hur, hur, och du sa att du inte visste hur stort det är området... det här området är inte särskilt stort, det är kvarter, runt, ja nu vet jag inte vilken malm det är, men det är centrala Stockholm i alla fall, det är ett kvarter, så att det är inget, det är inte särskilt stort...

FM: ... nej...

Åkl: ... och jag föreställer mig att, att... du pratade om alternativ händelseutveckling och händelseförlopp. Vilken inställning alltså vilken inställning lär man ut att man ska ha, när man åker på ett larm, om en beväpnad person. Är det på riktigt eller är det inte på riktigt, att det är en beväpnad person, om du förstår vad jag menar?

FM: Att man tror att det kanske inte är som det har beskrivits?

Åkl: Ja, eller utgår man ifrån att det är som det beskrivs?

FM: Ja, jag skulle, alltså om, om ett ärende går ut ifrån RLC om en beväpnad person. Risken är ju naturligtvis att det blir lite grann som pojken och vargen, att... dvs. att om man åker på

väldigt många händelser utav den här typen, att man, att man tappar garden lite grann, att ja, ris... ja, det kanske inte är någonting den här gången heller, om man åker på väldigt många såna här...

Och det kan ju naturligtvis få ödesdigra konsekvenser, framför allt eller ja, inte framför allt, men även för egen personal. Men jag skulle säga att det... det vi skulle behöva göra, det är ju när såna här ärenden går ut och man bedömer som... eller man, man kan inte bedöma huruvida det är skarpt eller på riktigt eller om det är en busringning, att vi behöver förhålla oss till som att det skulle vara på riktigt så att säga.

Åkl: Vilket... har PIC:en något ansvar för det, att det... alltså om det nu är så... du säger det, att risken är att man tappar garden, när man åkt på tionde gången och det inte har varit någon gång... nio andra gångerna. Har PIC:en något ansvar för att personalen höjer sin medvetandegrad?

FM: PIC... eller PIC:en eller den som är utpekad chef för en insats är ju den som, vad ska man säga, lägger nivån för det hela. Det är ju den som kommer med inriktningen, hur ska vi förhålla oss till det här. Och det är ju också den som talar om vad, vem som ska göra vad.

Åkl: Du pratade ju om det, jag har skrivit det här också, "inriktning?"

FM: Ja.

Åkl: Alltså vad, kan du beskriva lite mer, vad är en inriktning?

FM: En inriktning i det här fallet, det är just det som vi gick ut med då, det vi kallar för insatsidé, den här grovhuggna planen och var vill jag nå med det här, och ifrån där vi är nu och nå... hur ska vi nå till det här målet, var är min... vad är min plan. Och i den här planen, vem utav de här radiobilarna ska göra vad, eller de olika patrullerna, för att nå det här målet, så att säga.

Det är det som är, om man säger inriktningen, och sen, sen de övriga delarna som står i, i insatsidén, men det som... det som jag framförallt behöver ta, ta hänsyn till i själva insatsidén, det är ju lägesbilden och rättsläget. Och utifrån lägesbilden och rättsläget så sätter jag upp ett mål, dvs. syfte, vad är det vi ska uppnå och varför ska vi göra det och sen en strategi, en plan, en grovhuggen plan, för att nå det målet, och vem som ska göra vad.

Och när vi börjar att genomföra planen så är det viktigt att jag som chef får en återkoppling också, för det är då vi börjar påverka själva situationen och det är då jag kan komma med nya påverkande beslut i det här också.

Åkl: Då ska jag var ännu mer tydlig än vad jag var när ställde frågan förra gången. Det här är en person med pistol och som vi då utgår ifrån är på riktigt och sen så är det uppgifter om att det kan vara en person som skjuter mot poliser. Hur ställer det sig då på att man åker in med polisbilar och uniformerad personal?

FM: Jag skulle ställa det mot, mot arbetsmiljöperspektivet.

Åkl: Ja, okej.

FM: Sen om det är fördelat till den här personen, det kan inte jag svara på, men... för det är ju kopplat till kompetens.

Åkl: Och sen, just det... är kopplat till kompetens, och sen nästa fråga, när vi har pratat om

det här med nationell bastaktik med andra så har de pratat om att man går i D-formation, för att då inte, om det skulle bli eldgivning, inte skjuter mot varandra.

FM: Mm.

Åkl: Och i det här fallet är det ju då ett larm om en person med pistol. Hur ställer sig det med organisationen var patrullerna är i relation till varandra, vad yttre befälet leder verksamheten ifrån och så där. Eftersom de är ju inget bra om poliser skjuter mot varandra.

FM: Nej, vad det gäller dom, vad ska man säga, formationer, taktiska förhållningssätt så, som ligger under bastaktiken och POLKON, så är jag för dåligt insatt i det idag för att kunna kommentera det. Vad det gäller, återigen det är med ledningsfunktionen, var någonstans ska jag leda och om det är en grupp poliser som, som ska öppna eld t.ex. Om jag nu är medveten om att vi är i en sån situation eller vi riskerar att hamna i en sån situation, ja då är det ju, då är det ju ett yttre befäl som ska fatta det beslutet för den gruppen poliser. Är jag inte medveten om det, ja, då blir det ju, såsom jag kan bedöma det, nödvärnssituation eller laga befogenhet situation.

Men vad det gäller, vad det gäller hur poliserna formerar sig och hela den biten, så tyvärr kan jag inte kommentera det, för jag klarar inte, jag har inte den kompetensen.

Åkl: Men vem är det som är ansvarig för det, alltså hur de gör det är en sak, men är det som är ansvarig för det.

FM: Det... jag får nog luta mig mot bastaktiken där också, ja, jag kan bara säga vad jag skulle kunna tänka mig, men det blir...

Åkl: ... ja...

FL: ... jag kan inte svara på det.

Åkl: Nej.

FL: Jag tänkte bara lite kort fråga dig eftersom du nu finns här och är tillgänglig. Det handlar om en utbildning som jag blev lite fundersam på vad det kan vara för någonting. Det är i och för sig ett år innan du började jobba med PIC-utbildningen, så fanns det en utbildning som hette "pågående dödligt våld", är det någonting du har hört talas om?

FM: Ja, men jag vet inte riktigt vad den, vad den... vad den utbildningen innebär. Jag vill minnas att det är en utbildning som är sprungen ur de skolskjutningar som var i USA och bl.a. Finland, där forskningen visar på att vår bastaktik som vi hade, som byggde på ett avvaktande förhållningssätt, riskerade att skapa mer skada i en pågående dödligt våldssituation än om vi faktiskt var mer offensiva i en sån situation.

Forskningen visar på att det var viktigare att gå på och möta hotet så fort som möjligt för att inte... för att avbryta det här pågående dödliga våldet, än att man faktiskt avvaktade utanför och ja byggde upp en ledningssituation och byggde upp med allt innan man gick in då.

Men vad utbildningen innehåller och sådär, jag har inte själv gått den tyvärr, så jag kan inte kommentera mer än så.

FL: Nej, men du har förklarat det väldigt bra, om det nu är på det sättet.

FM: Ja.

FL: Att ursprunget är de här skolskjutningarna.

FM: Ja, så vill jag minnas att det var, att det var sprunget ur då.

FL: Jag tänkte en förkortning bara som jag inte förstår och det står CBRNE yttre?

FM: Ja, det är...

FL: Du kan få se hela...

FM: ...ja, vad bra...

FL: ... få se om...

FM: ... de...

FL: ... om du förstår.

FM: Det är chemical, biological, radiological nuclear och e kommer jag inte ihåg vad det står för, men i alla fall...

FL: ... det låter som angrepp av kemikalier.

FM: Ja, det är, det är därför vi har vår skyddsmask bl.a. så att i, i CBRNE-utbildningen, så får man utbildning på skyddsmasken, hur den fungerar, vad den skyddar emot, så att det är olika typer av angrepp eller sånt som vi kan utsättas oss för, bl.a. om vid en olycka med någon form av tankbil, med farligt, innehåll eller vid en krisberedskapssituation, om det skulle komma då biologisk krigföring eller kemisk krigföring eller kemisk krigföring och det, typ sånt.

FL: Det låter inte bra när jag säger det, men jag tror jag har gått den utbildningen.

FM: Ja.

FL: Det finns någonting som heter Stockholms chefsintroduktion, är det någonting du känner till?

FM: Nej, jag tror... ja, känner till det så tillvida att det är... beroende på var man ska gå eller börja i för chefsbefattning i Stockholm så har de en lokal utbildning i Stockholm, som introducerar chefer i ja deras (ohörbart) funktion. Vad den innehåller eller hur lång den är, det vet inte jag.

FL: Nej, okej, då var det inte mer jag tänkte fråga dig om, är det så att du har någonting mer som du känner att du vill berätta i det här ämnet?

FM: Nej, inte spontant.

FL: Har åklagaren något mer?

Åkl: Nej.

FL: Nej, då avslutar vi och klockan är 15.54.

Att arbeta med ordermallen som utgångspunkt för "huret" i vardagen

Lägesbild:

- Principen av en rättvisande bild: min förmåga att hantera en situation kan inte bli bättre än den bild jag har av situationen¹
- besluten grundas inte på själva situationen, utan på den "skapade bilden av situationen" (info via LKC)
- stor vikt bör läggas vid ledningssystemets förmåga att inhämta och skapa en bild av situationen (kan vara föränderlig)
- lägesbilden underlättas av att vara visualiserad, (Foto, film, skiss)

Rättsläge: (Får vi, kan vi, ska vi?)

Får vi

- Lagstöd? (Legalitet för åtgärder/ingripanden, tvångsmedel, Såväl BrB, RB som PL)
- Vem är beslutsför?
- Har beslut fattats?

Kan vi:

- Har vi rätt personalnumerär?
- Har personalen rätt utbildning?
- Har personalen rätt utrustning?
- Har vi förmågan?

Ska vi:

- PL§8. Är det behövligt, Är det proportionerligt?
- Är det taktiskt rätt att göra det nu eller skall vi avvakta?
- Arbetsmiljöaspekten

Insatsidé:

- Gemensamt mål: Ett övergripande mål som ger något gemensamt att jobba mot, tex. Vår uppgift är att gripa en person som är anhållen i sin frånvaro i dennes bostad.
- Strategi: Inledningsvis, därefter, slutligen.
- Rollklargörande: Vem gör vad för att nå målet? Skall kopplas mot strategin.
- Riktlinjer: Det här vill jag skall hända. Ett klargörande av på vilket sätt målet skall nås. Tex genom användande av de nationellt fastställda metoderna i BTI och BTII
- Begränsningar: Vad får inte hända? Skall vara något som vi kontrollerar, något som vi kan påverka. Ej något som beror på externa handlingar. Tex. Vi bryter ej upp låsta dörrar utan initialt säkras dessa. Beslutet omfattar bara den söktes bostad.
- Återkoppling: Återkoppling tillbaka är absolut nödvändig då ny information kommer till kännedom. Detta påverkar lägesbild, ev. rättsläge, målet och strategin men även riktlinjer och begränsningar kan behöva ändras
- Omfall: Gynnsammast, troligast, farligast.

¹ P Johansson Effektiv ledning sid 8

Polismyndighet

78

Förhör

Signerat av

Signerat datum

Enhet

Utredning 1 Stockholm SU

Diarienum

0150-K3191-18

Hörd person

Aminoff, Sofie Mari Astrid

Personnummer

Den hörde är

Vittne

ID Styrkt

Nej

Ställning till misstänkt - målsägande - vittne

Momentansv. för taktik på PHS,

Södertörns högskola

Tolk

Språk

Brottsmisstanke / Anledning till förhöret

Sin kunskap om utbildningen inom POLKON

Underrättad om misstanke

Underrättad om rätt till försvarare (best i FUK 12§ iakttaga)

Försvarare/ombud önskas

Försvarare/ombud närvarande

Godtar den försvarare som rätten förordnar

Förhållsledare

Jesper Rundeberg

Förhållsdatum

2018-10-02

Förhör påbörjat

09:46

Förhör avslutat

11:07

Förhållsplats

Kungsbron 21

Typ av förhör

RB 23:6

Förhållsätt

Ljudbandsförhör

Förhållsvittne

Utskrivet av

aklj

Berättelse

Närvarande är Cå Martin Tidén och Sofies gruppchef Mats Gustavsson.

FL: Förhållsledare Kommissarie Jesper Rundeberg

CÅ: Chefsåklagare Martin Tidén

SA: Sofie Aminoff (vittne)

MG: Mats Gustavsson (Sofia Aminoffs gruppchef)

FL: Och då säger jag så att vi har det på bandspelaren att innan vi sätter oss här så har vi varit ute på platsen där och tittat

SA: Mm

FL: Vi gick upp på höjden på Norrbackatäppan, kommer du ihåg?

SA: Yes

FL: Där du nästan klev ner i gropen sen på vägen tillbaka

SA: Jag klev ner i gropen

FL: Du klev ner i gropen men du höll dig på benen

SA: Mm

FL: Ja. Och så tittade vi ner mot Norra Stationsgatan 99 porten som var i hörnet där jag såg att det var baksidan och så fanns det en entré

SA: Mm

FL: Huvudentré på andra sidan huskroppen

SA: Yes

FL: Och sen gick vi ner på Norrbackagatan och så gick vi vänster och så gick vi in genom den här portalen

SA: Mm

FL: Till Norrbackagatan 41 och 43. Och sen gick vi längs med fastigheten där och så gick vi ut i den här lilla gången mellan staketet och huset förbi där dagiset höll till och så tittade vi och pekade igen upp mot höjden där på Norrbackatäppan där vi hade stått förut

SA: Yes

FL: Och sen gick vi tillbaka in på gården och så gick vi längs med staketet, rundade det här huset som jag såg att jag vet inte riktigt vad det är om det är tvättstuga eller grovsoprum eller vad det är. Och upp på den lilla platån och sen så gick vi ner för gångvägen och tillbaka ut genom portalen

SA: Mm

FL: Mm. Eh och du har inte fått några förutsättning eller någon information om vad som har hänt...

SA: Nej

FL: ...på platsen du såg att du kände igen ifrån någon bild i tidningen...

SA: Ja, det som jag känner igen (ohörbart) det är ju ungefär det som har sagts i media

FL: Mm

SA: Mer eller mindre

FL: Mm mm

SA: (ohörbart) så, det är den biten som jag kände igen (ohörbart) från något nyhetsuppslag

FL: Ja just det du hade sett foto från utsidan av portalen från Norrbackagatan

SA: Mm

FL: Mm och sen har vi pratat lite om vad, vad du jobbar med och vad du har för för kompetens inom ditt område och vad du har gjort och så men du får gärna återupprepa det så vi liksom....

SA: Yes

FL: ...sätter dig i ett sammanhang

SA: Eh, jobbar som lärare på polisprogrammet, Södertörns högskola. Och där är min arbetsuppgift att jag är lärare inom polisiär konflikthantering och specifikt då in på taktiken. Eh...momentansvarig också och det är mer att eh...hå...se till och hålla mig uppdaterad på utvecklingen i ämnet och även mycket logistiska saker eh för att lösa helt enkelt allting som är runt omkring så att eh, men huvudsaken är att jag utbildar i taktik eh inom polisiär konflikthantering. Och med taktik så är ju också det, det utmunnar ju från gamla bastaktiken, idag har det blivit ämnet POLKON, polisiär konflikthantering, men det är betydligt mer också, utan i POLKON så består utav olika moment då har vi ju vapen eh fysiska tekniker och metoder, eh taktik, det mentala kunskapsområdet och eh det kommunikativa kunskapsområdet så att dom momenten blir tillsammans polisiär konflikthantering. Och det är specifikt taktik eh som jag utbildar mest i, även fast man har berör dom andra hela tiden att det, allting bakas ju in och blir en helhet.

FL: Och när du säger att du är momentansvarig då är du ansvarig inom vilket moment?

SA: Inom taktiken

FL: Taktiken

SA: Ja

FL: Just det. Sen hade du varit i Ukraina också och utbildat, men då handlade det mer om (ohörbart)

SA: Yes då var det SPT, det är kontroll av folksamlingar och liknande

FL: Mm

SA: Eh så att det, min bakgrund här (ohörbart) är att jag är, ja eh instruktör inom, inom SPT:n särskild polistaktik eh, det är grunden och sen efter det blev jag POLKON instruktör eh, så att det som jag har jobbat mest med är folksamlings...vilket jag också utbildar i och är, ja man kan säga momentansvarig för arbete med folksamling eh...men eh det är mest, mest taktik

FL: Mm. Och sen, det har förvirrat mig lite granna du ser ju att vi har ju framför oss här...

SA: Mm

FL: ...nationella bastaktiken, kan du förklara skillnaden lite bättre för oss på, alltså vad är bastaktik vad är POLKON och hur förhåller dom sig till varann

CÅ: Ka...kan inte du stänga av den där först så ska vi bara såhär, det här är (ohörbart)

FL: Ja just det (ohörbart)

CÅ: Ok (ohörbart) bastaktik då var det gamla

SA: Yes

CÅ: Men mycket utav det som finns här är fortfarande gällande men det har utvecklats?

MG: Ja och, om jag bara får sticka in...

CÅ: Mm

MG: POLKON, namnet är ju ganska nytt inom myndigheten

CÅ: Mm

MG: Så förut, hur länge kan det ha funnits, som vi använt POLKON, några år?

SA: Ja det är väl, startades upp för kanske, projektet är flera år sen men som man har utbildat inom POLKON det är i alla fall i tre år eller något sånt där, men mycket är detsamma som nationell bastaktik men eh

MG: Sen under en 10-årsperiod så har den väl bytt namn säkert två tre gånger

SA: Ja

MG: Har det gjorts

SA: Och det är anledningen också varför många, det byter namn det är...och momenten har ibland bytt namn också, dom små delarna inom polisiär konflikthantering

CÅ: Men finns det någon motsvarighet till den här, den här då som heter nationell bastaktik utbildningsmaterial som heter POLKON taktik?

SA: Eh ja det gör det, eh...det det finns material, mycket utav materialet är detsamma

CÅ: Mm

SA: Eh men det finns utbildningsmaterial inom POLKON eh...

FL: Det (ohörbart)

SA: Ja det är den pärmen så det

CÅ: Just det men POLKON det är ju så mycket det är ju....

Oklart vem som pratar: (Ohörbart)

CÅ: ...jätt...jättemycket

SA: Ja

CÅ: Men om vi då tänker bara det som motsvarar nationella bastaktiken, finns det då en motsvarighet till det som jag just nu håller i?

SA: Ja fast den är, och det är ju just att...ja eh det finns en grund men sen hänvisar man i POLKON materialet tillbaka till nationell bastaktik

CÅ: Ok

SA: För att det här är fortfarande relevant, grunderna är där

CÅ: (ohörbart)

SA: Så det krånglar till det så att det finns kortfattat så finns det ett litet, några sidor ett kort stycke om specifik taktik i det utbildningsmaterialet, men sen hänvisar man vidare till, till det här som ligger då som en bilaga i det materialet eh...

CÅ: Så att när, om man om man då utbildar i det som i POLKON och det...

SA: Mm

CÅ: ...taktiken då, då använder man sig utav det här utbildningsmaterialet...

SA: Yes

CÅ: ...och vi kommer ju gå in på det när du får förklara det men då kan vi bara stämna av det mot, mot eh...mot vad vad om det är några skillnader med det här grundläggande taktiska förhållningssättet som kanske heter någonting annat i dag då

SA: Det heter fortfarande GTF, grundad taktiska förklaringsmodellen

CÅ: Jaha idag?

SA: Yes

CÅ: Ok, va bra

SA: Och det har också bytt namn flera gånger så att eh, jo det är förklaringsmodellen som, men det är lek med ord, det är fortfarande samma innebörd bakom orden

CÅ: Mm

FL: Om man pratar med nyutbildade kollegor om POLKON, förstår dom vad det är då eller pratar dom om bastaktik dom som har, har gått ut för, för ett halvår sen?

SA: Dom som har eh dom som är utbildade och har gått ut för ett halvår sen där är det polisiär konflikthantering

FL: Ja

SA: Sen har vi också påtalat exakt det här att när vi utbildar då talar vi om för studenterna att när ni kommer ut så kommer ni förmodligen höra eh bastaktik, bastaktik 1 och 2, ni kommer höra man pratar om SPT så kommer det finnas poliser som säger IMF, ingripa mot folkmassa, som i sin tur är särskild polistaktik så att det finns ju många namn eh men det berör samma sak.

FL: Mm

SA: Eh men bastaktik eh är samma sak som taktiken, det momentet idag

FL: (Ohörbart)

SA: Inom polisiär, polisiär konflikthantering POLKON

FL: Har vi rätt ut det då känns det som?

CÅ: Ja vi kanske kommer tillbaks till under för...förhöret så att vi får det där...

FL: Mm. Eh jag såg ju att du tittade dig omkring när vi var där ute på den här orientering osv kan, kan det...jag förklarade för dig också då, jag ska säga det nu igen så att det finns med på bandspelaren att det är ju inte det är ju inte din personliga uppfattning om hur du tycker att man skulle ha löst situationen som vi så småningom kommer måla upp för dig som vi vill ha utan det vi vill ha det är ju din kunskap som lärare och utbildare, vad föreskriver utbildningen och vad säger utbildningen i den mån det går och säga något om det.

SA: Yes

FL: Det är den förutsättningen är vi klar med så att säga?

SA: Yes

FL: Yes. Men vad vad tänker du då utifrån din kunskap som utbildare och din kunskap om om POLKON och taktiken inom det, när du är där ute är det något särskilt du reagerar på i miljön, omgivningen, vad vilka tankar går genom ditt huvud?

SA: Det här är, det här blir mer steg för steg som jag ser och lite så också som själva utbildningen går till att eh...man måste ju först när man åker dit till platsen, eh man måste skaffa sig någon initial lägesbild utav situationen, man har ju fått ett arbete, ett jobb, förmodligen via radion eh och den informationen som man får den måste man börja värdera och någonstans eh ok vad är det för information eh hur vad kan den innebära, eh och börja tänka i, utifrån en, den här informationen, vad är realistiska situationer som vi kan ställas inför, börja tänka det sin egen mentala förberedelse, och även också vad är värsta tänkbara eh...och i bakhuvudet ska man (ohörbart) information (ohörbart) kanske inte stämmer till 100% den kan vara ganska fel men det är fortfarande en initial, någonting och utgå ifrån, man börjar redan där göra en taktisk risk och hotbedömning som är ett utav benen i GTF:en den grundande taktiska förklaringsmodellen, eh vad är det för situation vi ställs inför eh eller kan ställas inför, och hur ska vi hantera den. Börja tänka i olika, för sin mentala förberedelse eh och kunna komma så förberedd som möjligt eh på den restid man har fram. Både att man ska navigera fram sitta och köra, hitta rätt, eh inta mer information som kommer in, eh så det är ju första någonstans eh...utifrån den sen så blir ju eh...när man kommer på plats då börjar man prata om, utifrån informationen man har fått eh...vad hur högt vi har värderat den, är det en väldigt hög hotbild är det en låg hotbild, man kanske gör förberedelser, ska jag höja min beredskap eller liknande, hur kraftig är den här hotbilden, eh börja tänka på eh, på dom bitarna och sen på platsen så bör, måste man börja värdera riskområden, är också ett begrepp som vi utbildar i, eh ett riskområde är eh platspunkt eller ställe som ett angrepp kan komma ifrån. Och det här måste vi värdera (ohörbart) se flera riskområden i den här miljön så finns det skulle jag säga, beroende på vart man ser, det är ett svårt område för det finns så många riskområden vart kan en person gömma sig, befinna sig (ohörbart) därifrån ett angrepp kan komma ifrån, och då måste man ju bedöma någonstans eh är det någon som hänvisar till en plats, hör jag ljud, någonting, vart det troligt (ohörbart) och börja skanna av, för där riskområdet är ganska lågt eh men succesivt söka sig framåt eh till platsen, vart finns den här personen eller personerna, eh och det är ju typ all information som man får (ohörbart) hela tiden kommer lägesbilden utvecklas ju hela tiden för steg för steg. Eh och det är ju sånt som man, vi övar på väldigt långsamt och sen ökar progressionen i terminerna eh så spontant på den här platsen det är ju också beroende på var dom möts av där på plats men det är väldigt många riskområden man ska ha koll på eh samtidigt eh värdera riskområdena, eh vilken är farligast troligast eh var ska vi gå, måste vi passera riskområden utifrån att det här leder eh det är någonting annat är farligare, eh och utöver det så pratar man också om eh...eh taktiska grundprinciper. Vi har tre taktiska grundprinciper som vi förhåller oss till eh och det är, den ena är ju fri reträttväg eh någonstans veta, och det är ju kopplat (ohörbart) tex om man är i en

byggnad, vart, vart är min fria reträttväg, vart är ett område som jag har kontroll (ohörbart) om det faktiskt skiter sig eller om vi måste backa ut, vad är ett säkert ställe, utomhus (ohörbart) där blir det kanske mer vart har jag mina skydd och skyl, eh vart ska vi retirera eh men också vart har jag mitt skydd och skyl så det är med fri reträttväg eh, den andra är kopplad till riskområdena, eh hantera så få riskområden som möjligt, och det är utifrån att vi möts ofta utav flera riskområden. Eh initialt så kanske är då, eh en gavel bakom en byggnad, dörrar, fönster, eh kullen eh...ett tjockare träd, saker där skulle det faktiskt en person kunna befinna sig för att angreppet kommer ju slutligen från en person eh, men sen också personerna i sig, man måste värdera individerna om man träffar på fler, vilka utav dom här utgör den största hotbilden eh vilka ska vi lägga mer fokus på, eh och försöka prioritera det, och vi, människan, det här ju kopplat också till liksom teoretisk hur vi människor är uppbyggda och liknande att vi hanterar inte hantera flera saker samtidigt, det gör inga människor, att multitaska är generellt sett ganska dåligt, utan här måste vi prioritera och det är därför vi måste tänkta och värdera, vilket person, vilket riskområde ska vi prioritera först, eh utifrån den information vi har fått eh och då eftersträvar (ohörbart) hantera så få riskområden som möjligt eh och lägg fokus på det som är farligast troligast utifrån den information som man hela tiden får eh...man kan prioritera också att man fördelar riskområdena emellan sig om man har flera, men det är situationen som styr att, om det är en person eller flera personer som är väldigt eh anses ha en hög hotbild och farliga, ja men då kanske alla poliser lägger fokus på den och släpper det andra för att man har skalat av dom andra. Och det är dom här bitarna så att i grunden så pratar vi först om det teoretiskt och sen sätter in det i övningar eh för att sen öva det mer och mer praktiskt och på mer och mer komplexa situationer

FL: Mm

SA: Och så det, men det är mer risk(ohörbart) andra och sista taktiska kon...eh...taktiska principen är, håll taktiken defensiv, men inte passiv. Med det innebär man att eh vi ska eftersträva ha kontroll i situationen, eh vi ska försöka förhålla tempot så att vi inte springer in i en situation så vi tappar kontrollen, det är grunden, sen kan det vara att få kontroll kan ibland vara att vara offensiv, att man utnyttjar en taktisk sekund, men jag skulle vilja mer översätta just det här att håll taktiken defensivt, såhär vad måste vi göra för att få kontroll över situationen för det är ett viktigt begrepp, kontroll så vi kan jobba säkert utifrån vårt perspektiv. Och det blir ju komplexiteten att man måste förstå det här grund och sen öva men som polis tvingas man (ohörbart) fatta dom här besluten på ibland bara några sekunder och ibland har vi hundradels sekunder på oss. Och (ohörbart) göra den här bedömningen och vidta en adekvat åtgärd utefter det eh och förståelse då också på stresshantering och med koppling det mentala kunskapsområdet och liknande, vad kommer jag påverkas av, vad är jag medveten om mina stressorer och liknande. Hur kan hur kan jag jobba hur kan jag tänka eh och det som ni märker så (ohörbart) redan inte bara på taktiken för att POLKON är en helhet

FL: Mm

SA: I det här så ko....den här mentala förberedelsen så (ohörbart) på en gång in på vapenhantering vapenväxling eh fysiska tekniker eh vad händer vad ska vad är den här personens kapacitet kontra min kapacitet eh så det, det är därför det är ämnet POLKON det här går ihop, och sen kan vi koppla det ännu längre att sen ska jag ha juridiken med mig, eh...eh brottsbalken, rättegångsbalken, eh vapenjuridik eh och koppla det till taktiken, juridik och taktik, det går alltid ihop, för det avgör någonstans, leder fram till vad ska vi vidta för utgårdar utifrån det vi möts utav.

FL: Mm

SA: Så det är ja, nu kanske jag svävade bort från grundfrågan

FL: Inte alls.

SA: Mm

FL: Nej då. Eh du säger att man strävar efter och skapa kontroll, va..vad lär man ut om hur gör man det då?

SA: Det är just det här att man får öva på att eh värdera en situation eh och hela tiden analysera och värdera situationer som man ställs inför, och det blir ju mycket tex att först sätter man ju grunderna, eh och halkar tillbaka till (ohörbart) utbildar att för det kanske blir lite i dom första terminerna i stuprör, man måste kunna ha en korrekt vapenhantering, man måste ha vissa grunder i eh...vid fysiskt ingripande med personer och även förståelse hur vi kan använda kommunikation med man kanske har ett högt eh väldigt hög hotbild initialt och man eh hur man använder rösten och liknande men även taktiken hur ska jag förhålla mig, vart har jag mitt skydd skyl och (ohörbart) så att det blir hela tiden hur man värderar det, eh och och då blir det någonstans att varje situation är ju unik eh och det finns inte bara en lösning eh det kan finnas flera lösningar på en och samma situation eh och alla, allt alla dom här lösningarna är rätt, utan det är utifrån min subjektiv vad har jag uppfattat vad har jag sett, hur jag har tolkat den informationen, hur har min ko...vad har min kollega uppfattat och liknande så det blir en en...en väldigt komplex situation och där övar vi på skolan (ohörbart) med att förstå grunderna när man fått tillräckligt mycket kött på benen i alla dom här områdena så börjar vi pussla ihop dom mer och mer och öka progressionen och bygger ut till case, olika case (ohörbart) vi lägger ut eh skapar olika situationer med både låg och hög hotbild där studenterna måste värdera situationen och vidta då, hålla skapa vidta åtgärder och någonstans kan man sitta och diskutera då just att, varför gick det bra eller varför gick det mindre bra och många gånger har varit just att nej men det gick inte bra för vi tappade kontrollen, ok vad berodde det på, eh...min kommunikation med vi hade olika bilder, skulle kunna vara att jag och min kollega uppfattade situationen olika, det brast i kommunikationen mellan oss eller, eh jag kom alldeles för nära personen eh jag hade inte tid, för det är också ett sätt att det här tar tid för oss, för alla människor, vi måste varsebli, vi måste definiera och vi måste agera, reagera, på det vi möts utav, det tar tid för alla människor, genom övning och mental förberedelse så kan man minimera den här tiden men det kommer alltid ta tid. Men vi kommer alltid ha faktorer eh stress eh trötthet och andra saker, övning, eh hur mycket har jag fått öva på dom här bitarna, eh det sånt påverkar, hur...hur snabbt jag hinner värdera den här situationen

FL: Mm

SA: Eh...

FL: Och och vad betyder det att ha kontroll, betyder det att det är polismännen som bestämmer vad som sker eller liksom hur definierar (ohörbart)

SA: Ja eh att försö...att, på delvis ja att att eh...att vi har kontroll i situationen eh och försöka bestämma i situationen eh men det är ju också utifrån vad gör personen, en person kanske väljer att inte lyssna på en, men vad kan jag vidta att ändå för mig att ska...att kunna jobba säkert. Jobba säkert för mig och min kollega och tredje part som finns runtomkring och även mot den misstänkta som vi möter, eh vad måste jag vidta för åtgärder för att kunna jobba säkert, eh och då är det just dom här bitar med skydd och skyl, eh har jag mentalt förberett mig, eh vad...ja alla dom här bitarna som jag har berört

FL: Mm

SA: Det är det som byggs ihop eh men kontroll är någonstans att...vi måste lösa situationen eh vad, vad kan jag rent taktisk göra för att kunna lösa den här situationen så säkert som möjligt. Eh...

FL: Eh när när du började berätta där om om eh liksom att man måste t...ta sig fram till platsen och få information om vad som har hänt osv så kom du så småningom till till att du berättade att man att man succesivt söker sig framåt

SA: Mm

FL: Vad hur går det till och vad är det man lär ut om hur man gör?

SA: Det är också utifrån...det är vad man får för information eh är det en eller flera gärningsmän eller personer som vi letar efter, eh vad kan det finnas för andra personer runt omkring och det påverkar ju också vad är det för miljö (ohörbart) vilken tidpunkt på dygnet, eh och om det är tex vi får ingen information eller någonting eh någonstans i det här området då får man ju tänka att ok vi har stannat på eh på den här gatan, nu vet jag inte om det var Norrbackagatan som dom stannade på, där blir ju deras utgångsläge, och därifrån måste dom börja i så fall, vad har vi för information, om man inte får någon information ja då blir det, personen eh den skulle kunna finnas (ohörbart) dom här olika riskområden, närmsta riskområdena just nu, det finns dörrar det finns portar, fönster, vilka är troliga, ja den första kanske är vägen in bakom den hära porten, eh och helt enkelt eh på ett säkert sen ta sig fram, däremot eh till och kontrollera dom, och då finns det ju olika metoder, vi lär ju ut eh tex hur man söker i, hur man söker igenom en byggnad på ett säkert sätt och liknande, med kikmetoden och hur man kan anpassa den i olika miljöer, eh...utan det blir ju dom här vinklarna och vråna liksom att där skulle det kunna finnas en en person, den ligger väldigt nära i förhållande till mig, då kanske det är den jag ska börja med, däremot om jag har fått en bild av att ja det är bara en gärningsman, eh det indikerar på att eh vi får kanske folk som meddelar eller nå liknande att den befinner sig längre (ohörbart) längre fram, ja men då kan jag skala bort dom här riskområdena och kanske göra en tempoväxling framåt, eh passera dom här riskområdena för att jag inte, jag tycker inte dom utgör ett hot, för och komma snabbare fram, och sen kanske man då tar en halvhalt där istället, och någonstans ok, vad är det vi ser, eh...vad ska vi lägga fokus på, eh...så...åter igen vilken taktik man väljer det beror ju på vad för information jag får hela tiden eh lite mer offensivt eller måste jag ta det väldigt långsamt eh det beror sig på den, vad är det för information

FL: Mm

SA: Och hur värderar jag den

FL: Vi, vi ska alldeles straxt komma in på lite mer just det om information om vad som händer i det här specifika ärendet men jag skulle vilja fråga en sak till först, du, du har några gånger återkommit till till eh, eh du pratar om det mentala området

SA: Mm

FL: Va..vad är det man lär ut där, va..vad är det...

SA: Eh...

FL: ...man får sig till livs

SA: (ohörbart) ...det kan jag inte gå in på i detalj utan då då är det nog bättre att om ni vill ha jättedetaljerat och sånt där då är det bättre att höra av sig till eh dom som jobbar med det mentala men det man pratar om ett är hur man, både mental förberedelse på lång och kort sikt, eh det här lång sikt är utifrån min dagssömn, eh kost, hälsa, eh men även och sen den korta sikten, hur förbereder jag mig faktiskt på, utifrån att jag får rätt jobb, hur förbereder jag mig i dom, i dom flesta fall i polisbilens vägen fram. Eh man pratar ju om triggerpunkter att någonting att man kan skapa olika triggerpunkter för att peppa upp sig själv och liknande men också vikten av att eh eh...ja eh...att någonstans eh...landa här och nu, skala bort andra faktorer som kan påverka mig när man kommer ner till det här kortsiktiga inför situationen. Eh så det...det är det är ett väldigt stort ämne men man försöker koka ner det just till det här så är det just att, en del utav långsiktiga mentala förberedelsen det är också träning eh...eh att öva eh att diskutera situationer, att hålla sig uppdaterad på juridik och liknande så att man känner sig trygg med...eh...men framförallt då eh att hur försöka utnyttja den tiden som man har där och då, eh eh på vägen fram att, vad behöver vi göra, måste jag höja min beredskap, eh snacka ihop sig med kollegan för att vara så förberedda som möjligt. Eh...men jag tror om ni vill ha mer detaljerat för det är oftast det (ohörbart) återkommit taktiken, eh hade ni hunnit snacka ihop er innan om tex på övningar, eh vad var din bild utav det här utifrån den informationen ni hade fått eh...eh...såna bitar eh blir berörs ju hela tiden. Eh...

FL: Mm

SA: Mm

FL: Eh...det som, det det liksom det jobb som går ut då vid det här tillfället det är, vad är det kl 03:57 eller....

CÅ: (ohörbart) nej jag tror inte att (ohörbart)

SA: Det jag kan lägga till med det mentala också det är ju också medveten om sin egen stress och stresshantering eh det är också just att vi alla kommer påverkas av stress, vad kan jag göra för att få ner min puls eller vara medveten ok jag kommer vara ordentligt stressad men jag har testat och jag vet att jag kan hantera det eh...så den är ju också (ohörbart) en viktig bit

FL: Mm

SA: I det mentala. Yes

FL: Om jag förstår dig rätt så den mentala förberedelsen är till för att inte bli så stressad och sen har man också en stresshantering för att lära sig att....

SA: Ja

FL:agera och hantera om man ändå blir så

SA: Ja om man säger så att, att du kommer bli stressad, ja, det kanske inte någonstans om man kanske åker på ett rutin snatteri eller liknande däremot ska man vara mentalt förberedd att generellt sett ett snatteri brukar gå lugnt till, det kanske kan bli lite stök och något sånt där men man, det är ju det här man måste vara beredd på, ok förmodligen kommer det gå lugn men vi kanske måste vara beredda och använda fysiska tekniker om den här personen är stökig eh, i en annan situation med högre hotbild om det är med skjutvapen eller någonting, då har man förmodligen, då kommer man ha ett stresspåslag, eh men jag vet att jag har övat eh jag kan eh mentalt kanske förberedd att det här är en sån situation att jag kommer eventuellt behöva verka med mitt vapen eh är jag mentalt förberedd på det, vad måste jag

göra, eh...såna bitar

FL: Mm.

CÅ: (ohörbart) 03:50:54 så går radion ut och säger att Norra Stationsgatan 99 Vasastan, där får vi in något ärende där en anmälare träffat på en man med pistol

SA: Mm

CÅ: Och det här går då till det, den bilen där eh yttre befälet så småningom kommer att bli, befinner sig (ohörbart) och sen så 03:51:18 så svarar då 9430 som är dom vi kommer och prata om (ohörbart) uppfattat från Fredsgatan vi styr Norra Stationsgatan, vad säger du, en man med pistol där, då svarar radion, ja väldigt oklart men det ska ha varit en person som har visat pistolen för anmälaaren och dennes kompis, visade flera gånger men har inte sagt något, vi jobbar på mer information. Och så kliver man över på insats 11, och sen så gör även då ytterligare en patrull sällskap så att då är det, 9130, 9430 och 9560 som är på väg dit sammalagt sju poliser

SA: Mm

FL: Och i 9430 är det tre poliser

SA: Mm

FL: Dom andra patrullerna är dubbelpatrull, och i en av dom dubbelpatrullerna så utser man också en PIC

SA: Mm

CÅ: Och sen så får man då lite senare, anmälaaren ska ha sprungit in i porten nära där mannen visade upp pistolen men som sagt vi jobbar fortfarande på mer information inget signalement än så länge, och sen så pratar man lite om hur den här pistolen såg ut att den var jättestor och svart, udda inte en sån som polisen har, den här var (ohörbart) man är fortfarande på väg framåt då

SA: Mm

FL: Och anmälaaren säger inte att mannen har hotat henne med pistolen utan han hon har sett att han har en

SA: Mm

FL: Eller ett vapen i alla fall

SA: (ohörbart)

CÅ: Ska vi ta nästa info

FL: Naej

CÅ: Nej

FL: Jag tror vi stannar där så länge

CÅ: Ja ok

FL: Eh och och frågar vad vad tänker du utifrån vad vi har prata om nu och vad som föreskrivs i POLKON konceptet och taktiken, kan man säga någonting var hur bör man lägga upp det här och vad är det som ska ske nu?

SA: Ja det första är ju just den lilla informationen dom har fått, en person med vapen eh...eh och någonstans där där blir det initiala börja göra en taktisk risk och hotbedömning, eh och person med vapen generellt sett då hoppar vi upp på den här taktiska risk och hotbedömningen att ja det här kan vara en allvarlig situation, vad är (ohörbart) situationer ja det, hur tillförlitlig är den här personen men vi måste utgå på att ja men det här kan stämma, det kanske inte stämmer men eh, förmodligen så finns det en person med någon form utav vapen, kanske inte exakt vet vad för typ av vapen, det måste vi ha som utgångsläge med den information vi har nu, eh och det säger sig också utifrån att eh man väljer och skicka tre patruller initialt också just att ja, eh att här behöver vi resurser, det här kan bli en, en allvarlig situation eh med en hög hotbild, eh och börja grubbla ja, utifrån där blir det individuellt också till poliserna utifrån eh hur dom själva eh någonstans börjar ok, vad kan vi mötas (ohörbart) att det kanske är en person den kanske inte har vapen men den kan ha vapen, eh behöver vi ta höjd för det eh, måste jag höja min beredskap, eh hur ska vi rent eh förhålla oss till det här också, eh börja kanske väcka tankar och sånt där ok nu måste vi vara på tå, vi måste vara alerta eh ifall att det faktiskt eh...visar sig att vara rätt att det är en person med med med vapen som har ett våld, högt våldskapital då måste vi tänka på vår säker(ohörbart) säkerhet och tredje mans säkerhet eh, så dom bitarna blir ju initialt absolut eh, ens mentala förberedelse och börja, så mycket som man kan planera men sen också eh av vikt eh visst det spelar roll vad det är för tidpunkt och såna saker, mycket folk som finns (ohörbart) eh att vi måste komma fram, eh hur lång tid kan få gå eh, åter igen eh det får inte gå så fort så vi tappar kontrollen eh det här med men, att få kunna, vi kan inte vänta heller hur länge som helst, vi måste fram, ifall att det här stämmer och det kanske är någon annan som är kan, bli skadad eller liknade eh, att det finns eh risk för att folk helt enkelt blir skadade och dom bitarna.

FL: Finns det något och hämta ur utbildningen om hur man tar sig fram?

SA: Ja alltså du har ju åter igen eh...(ohörbart) är hela utbildningen någonstans att där är ju har ju eh...praktisk poliskörning, eh det är också en del och (ohörbart) grunderna, eh trafikjuridik är helt enkelt hur man om man ska börja redan där, hur tar vi oss fram till platsen, vi är ju oftast eh kör fordon, sen kan man diskutera ska vi stanna lite längre bort för och sen eh ta oss lång...att man skyndar sig och kanske till någon form utav brytpunkt och sen i ett lugnare tempo tar sig lite då närmre när vi börjar komma närmare objektet eh såna saker eh...går ju också att diskutera eh...men det är ju på...det är ju vikt av att man kommer fram till platsen så att om det faktiskt står en person där, med så måste vi få kontroll på den så fort som möjligt. Eh så att vi vill ju ta oss fram så fort som möjligt, men helst ska det inte gå fortare så vi tappar kontrollen, sen exakt hur man gör det det är allt ifrån eh miljön hur det styrs men eh, eh vad finns det för vägar in och liknande, eh ska vi gå från olika håll, eh eller ska vi gå från samma håll, eh där måste man ju och halkar vi in mer på vapen och liknande utifrån att det kanske finns skjutvinklar och liknande eh om vi är mentalt förberedda att vi kanske kommer behöva verka med ett vapen eh...eh eller med vårt tjänstevapen...eh...ja

FL: Vad menar du när säger, det kans...kanske finns skjutvinklar?

SA: Skjut....det är och...en utav dom här bitarna som man måste beakta att eh om din ja det här kanske är en situation där vi tvingas verka med vårt tjänstevapen då måste vi vara medveten om eh vart är mina kollegor, eh, vart kan eventuellt en tredje part, andra människor

befinna sig och det blir ju någonstans det vi ser, vad är det för miljö runt omkring eh...som att det är inte alltid jättebra (ohörbart) om man har en person att ha två poliser på vardera sida om den här personen, ja då har vi våra skjutvinklar, mot varandra, och om jag då och då blir det svårare och verka med vapnet någonstans utifrån att då finns det ju risk att jag träffar min kollega eller en tredje part och sen kan det ju finnas byggnader runtomkring, vad är det, eh fönster och liknande eh och dom bitarna det är sånt man måste beakta eh utan det är ju åter igen just att man pratar om att ja, (ohörbart) pratar om fysiska teknikerna grunden så pratar man om en V formation om vi möter någon, det är både för att få kontroll på en person eh det blir svårare för den här personen att om man står i en V formation så måste den ha lite kolla på båda, men också vi äventyrar inte varandras skjutvinklar, det är sånt som man ska försöka beakta i situationen men den blir ju åter igen väldigt svår och komplex eh i en situation.

FL: Mm jag förstår, eh i just det här fallet då så får ju patrullerna så småningom information också om eh historik information

SA: Mm

FL: Alltså under knappen information benämner man den benämner man det på RLC

SA: Mm

FL: Eh...om ett tidigare ärende, inte just på Norra Stationsgatan 99 men men i alldeles geografisk närhet eh att man har haft tidigare ärenden där med en man med vapen eh och att det finns kommentarer på honom i STORM att han tidigare har hotat skjuta poliser eh...och fortfarande så är ju inte den den mannen som anmälaren har sett med vapen, varken identifierad eller hittad...

SA: Mm

FL: Men den här informationen kommer om adressen

SA: Mm

FL: Tänk på det här säger RLC till patrullerna

SA: Mm

FL: Eh...

CÅ: Jag vill att ni tar med er att vi börjar dom i utropet

SA: Mm yes

FL: Skulle det utifrån vad vi har diskuterat här hela tiden om om vad man lär ut ändra någonting i hur man skulle liksom gå till väga här? Eller vad säger (ohörbart)

SA: Ab....ja alltså det, grunden att ändå att man har fått uppgifter, det finns en person med vapen, bara det är någonstans att här någonstans att ja, man hoppar upp på hotbilden, nu måste vi vara mentalt förberedda, den här informationen att det finns något på historik, det, absolut relevant information, och att det alltså måste vara med att det skulle kunna vara den här personen, vad har den här personen för historik, vad är dens kapacitet, och liknande så det påverkar absolut eh...(ohörbart) för åter igen att någonstans där att man måste börja värdera någonting att vem som helst går inte runt med vapen så att ja det skulle kanske eventuellt eh kunna vara troligt att det är den här personen eh och det...det är en del utifrån den

informationen att det bygger ju deras lägesbild, vad är det vi måste hantera, eh...och så den, i den här när man skapar sig hur ska vi agera, då blir det en till pusselbit, det skulle kunna vara den här personen eh vad är dens våldkapital och liknande, vad har den gjort tidigare, eh...för och vara mentalt förberedda, men sen också att man är medveten om att, ja det kanske inte är den personen, eh men det, men någonstans så har vi ändå ett vittne som har sett att det är en person med vapen. Eh så att...ja om man tänker realistiskt och någonstans att det här eh visst det är många som bor i Stockholm och allt möjligt eh...men vem som helst går inte runt med vapen generellt sett. Eh...så att det skulle kunna vara en ett realistiskt scenario att det faktiskt är den här personen, ja det är ju tänkbart, behöver inte va det men det är ett realistiskt eh scenario utifrån den information vi har fått som vi måste beakta

FL: Mm

SA: Eh...

FL: Vi har ju pratat lite om hur man tar sig fram om man ska åka bil eller om man ska stanna vid brytpunkt och gå

SA: Mm

FL: Eh att man ska vara observant på varandras skjutvinklar, du har beskrivit den här v-formationen osv...

SA: Mm

FL: ...säger man någonting i utbildningen om hur ska man åstadkomma det då, när man är sju poliser i tre olika bilar, hur hur löser man det här rent logistiska utmaningen?

SA: Ja det, om möjli....eller man ska ju försöka eftersträva om man är jobbar i en utökad numerär, så utser man en gruppchef, eller polisinsatschef eller någonting, att någon mer då tar befälet och leder och fördelar, eh och många gånger så finns det ju (ohörbart) uttalad om det finns ett yttre befäl eller lokal svaromålare som är där på platsen eh men sen är det ju också att vilken polispatrull landar först, det blir ju någonstans att eh man jobbar enligt uppdragstaktiken att, att en gruppchef där kan ju styra beroende på att såhär gör vi, vi avvaktar, tar väntläge tills alla har kommit eller eh nu gäller det framåt eh att eh första polispatrull på plats eh, eh åk fram så långt som ni kan eh ge oss förbättra vår lägesbild vad möts ni utav, (ohörbart) på det finns ju som sagt flera olika lösningar men när vi jobbar i en utökad numerär så ska vi försöka utse någon som är ...eh som blir en form utav gruppchef eh...och men sen...vill jag också med det påtrycka just att eh vikten av att även i patrullen eh försöka jobba ihop, snacka ihop sig, eh ibland har vi inte valmöjligheten att göra det, vi har bara någon sekund eller någonting och agera och då blir det, vad tolkar jag, eh vad säger min kollega, vad innebär det, eh...så det...

FL: Mm. Martin har du någonting?

CÅ: Nej, nej

FL: Eh....den här polispatrullen då som är tre stycken...

SA: Mm

FL: 9430 sa vi att dom har som anropssignal, eh dom...parkerar utanför den här portalen som vi gick in

SA: Mm

FL: Inte alldeles utanför...

CÅ: (ohörbart)

FL:men står man står man inne på gården och titt....ja går jag för fort fram?

CÅ: Nej nej utan dom är ju först på 99:an

FL: Mm

SA: Mm

CÅ: Dom blir beordrade precis som du...

FL: Till Norra Stationsgatan...

CÅ: Till Norra Stationsgatan 99 för att träffa anmälaren för att få ett signalement

SA: Mm

CÅ: Sen så visar det sig att anmälaren är då på baksidan och då så försöker anmälaren då med som är fortfarande då uppkopplad på telefon...

SA: Mm

CÅ: ...med radion förklara hur man tar sig till baksidan

SA: Mm

CÅ: Och berättar då att man ska åka till Norrbackagatan 41

SA: Ok mm

CÅ: Och det är därför som 9430 då...så småningom kommer till Norrbackagatan 41 och det är också den adressen där...den här eh....eh...Norrbackagatan 41 det är också den adressen som dom har haft ett ärende på förut

SA: Mm

CÅ: Alltså det är där under knappen historiken finns

SA: Mm

FL: Och då åker dom dit

CÅ: Ja

FL: Och parkerar då om man tänker sig att du nu står inne i, på gården, och tittar ut genom den här portalen, så ställer man upp radiobilen eh utanför portalen så att man ser bakänden på den

SA: (ohörbart)

FL: Du står inne på gården

SA: Jag står inne på gården, ja

FL: Det här pappret, A4-arket är portalen

SA: Mm

FL: Som du tittar ut igenom och då står polisbilen ute på gatan eh lite till höger ifrån din synvinkel sett så att du ser bakänden på den

SA: Ok yes

FL: Eh dom går in på gården, alla tre, eh hittar ingenting där, eh och börjar gå ut igen, eh och när dom är, om vi fortsätter låtsas att du tittar inifrån gården...

SA: Här är gården

FL: Mm

SA: Och jag tittar ut mot 41:am

FL: Det här A4-arket är portalen

SA: Mm

CÅ: (ohörbart) repetera 03:51 så får dom informationen om att att dom ska ha det här uppdraget då att det finns en person som har visat en pistol...

SA: Det är där

CÅ: ...och 04:02 så ropar 9430 upp att dom är på innergården dvs...

SA: Den där...och då tagits sig in här som jag förstår det, ställt bilen där, och gått in genom porten?

FL: Jag säger på banspelaren så att det hörs att vi samtidigt som Martin ger förutsättningar så pekar vi på ett flygfoto här över området

SA: Mm

FL: Ja nu hamnade kanske bilen på trottoaren...

SA: (ohörbart) där (ohörbart)

FL: ...det det här (ohörbart)

SA: Men den står där

FL: Precis

SA: In till porten mm

FL: Eh och så går man in genom den här portalen då, in på innergården

SA: Mm

FL: Och när man sen är på väg ut igen

SA: Mm

FL: Portalen går ju igenom den här huskroppen, vi ser ju liksom inte den på flygfotot men du ser öppningen på den där nere?

SA: Mm

FL: Eh så ser dom då åt höger i sin riktning, om jag lägger pennan så är det åt det där hållet, för dom är på....

SA: Dom befinner...dom är här...

FL: ...dom är på väg ut....

SA: ...på väg ut

FL:dom är i portalen

SA: Mm

FL: Och precis när dom kommer ut ur portalen, eller en av dom i alla fall så ser den till höger i sin riktning...

SA: Mm

FL: ...alltså åt det här hållet, eh en man med vapen som befinner sig någonstans mellan husknuten och eh en bit upp i det här lekparksområdet där vi sa att här kan man inte köra igenom här ligger ju stenarna

SA: Mm mm

FL: Eh den polisen ser att mannen har ett vapen och att han är på väg ner mot polisbilen och portalen. Om man under övning hade målat upp det här scenariot och den här situationen vad, hur skulle man då vilja att dom agerar?

SA: Ja där är ju utifrån att den läges(ohörbart) fått så har vi förmodligen en gärningsman och göra med, vi har inte fått någon information om flera även fast det ska finnas med i bakhuvudet att det kan finnas fler personer och utifrån hur vi hanterar riskområden och liknande vad är farligast troligast så att man lägger fullt fokus på den här personen som har ett vapen eh att samtliga tre patruller eh lägger fok...eller samtliga tre dom här tre konstaplarna poliserna som är där, lägger fokus på honom, eh absolut, eh eh, fullt fokus på, på det riskområdet eh, (ohörbart) beakta var finns det eventuellt andra människor i omgivningen, eh men utifrån att, om vi kopplar det här med hur vi påverkas av stress och liknande, att att man har fullt fokus på den där helt rimligt, eh...i bästa av världar liknade också försök att tänka, finns det andra människor runt omkring (ohörbart) nu har vi faktiskt lokaliserat att det är en person med vapen. Det här är ett, ett farligt hot som vi måste hantera. Eh...eh...försöka förmedla ut vidare eh via radion, lägesbild till övriga patruller, vad är det som händer,

eh...åter igen att det kan ske på en gång att någon kanske får (ohörbart) ut men fokus kommer ligga där och då, det är prio att inte släppa den här personen, tänka på sina, vart har jag mina kollegor, eh vart har vi eventuellt skydd och skyl, eh och såna bitar, eh men fullt fokus på på den personen och i den bästa (ohörbart) också försöka ha koll på, ser vi några andra människor, eh vad finns det för...eventuella flyktvägar och liknande om den här personen skulle börja springa eller någonting annat

FL: Flyktvägar för den personen?

SA: Flyktvägar för den personen om den skulle börja avvika och springa mot ett annat men det är i den bästa av världar där blir ju någonstans att fokus på, på honom eh...förmedla vidare ut om möjligt till radio men som sagt att man får med det på en gång, i så fall är det jättebra men eh, men så att dom får en lägesbild till övriga patruller som kanske inte är där på plats men huvudfokus är att med den lägesbilden vi har fått att det, han är riskområdet (ohörbart) teoretiska det är farligast troligast vår uppmärksamhet vår fokus ska ligga på den personen eh, dom andra sakerna blir periferi eh så det...

FL: Mm

SA: ...och hur vi ska hantera det här hotet

FL: Eh inte släppa den här personen sa du, va vad är du tänker då?

SA: Ja det blir ju också utifrån att...beroende på vad han gör att eh...om vi har fått syn på en person eh det blir ju också men att någonstans att försöka ha koll på personen, vad gör den, samtidigt så kan det vara så att det, åter igen kan finnas i olika scenarior vart har jag mitt skydd och skyl, ska jag gå in bakom skydd och skyl men man vill ju försöka eftersträva möjligt att ha...nå...ögon på det där för och se vad den agerar mot, eh eller vad den gör, för och vara beredd på att bemöta va vad kommer den här göra, eh...ska vi kommendera den vara beredd utifrån (ohörbart) vapen att man eh eh har höjt beredskapen att (ohörbart) står och riktar med person...riktar med vapen mot personen, eh och men det är just det här att för att kunna var kommer den här personen och göra, då måste jag ju se vad den gör. Men det blir ett avvägande, hela tiden. Eh...

FL: Mellan?

SA: Mellan att eh tex att gå in helt och hållet bakom skydd och skyl men då tappar vi, det finns ju fördelar och nackdelar med olika saker att dom, om man går in helt och hållet så att vi int...så vi tappar uppsikten, eh då vet vi inte vart den personen tar vägen, det kanske man initialt men någonstans att eh att det skulle att det kan ske, men någonstans där att ha fokus på den, på personen och vad gör den här, försöka jobba med dom skydd och skyl som vi har eventuellt eh...men eh försöka eftersträva ändå att vi vill ha ögon på den här personen, vi kan inte, vi ska försöka släppa det här riskområdet, eh men det är åter igen situationen som gör, det finns ju situationerna kan vara att man väljer att här är alldeles för svår situation att vi tvingas backa bak, eh men utifrån att vi står där nu och har mött den här personen eh och där vi är att nu har någon polis fått syn på den här, det är ett vapen, eh...om jag åter igen skapa kontroll, kan jag ha kontroll på den här situationen eh, genom att fortfarande vara beredd eh, (ohörbart) agera beroende på vad den här personen gör, eh...men det blir ju eh ja, det känns som att jag låter luddig

FL: Nej då nej då

SA: Nej

FL: Det är väl i så fall vårt problem då får vi ställa bättre frågor.

SA: Yes

FL: Bra. Martin?

CÅ: Nej

FL: Nej. Eh det som händer är att dom backar tillbaka

SA: Mm

FL: Poliserna

SA: Mm

FL: Genom portalen

SA: Mm

FL: En ställer sig då om man tänker sig då har ju dom vänt riktning

SA: Mm

FL: Åt det hållet som dom går åt så ställer sig en till höger eh när man kommer ut ur portalen in på innergården och dom andra två går upp alldeles...förlåt...ur den personens riktning så blir det då vänster, eller hur, han går tillbaka genom portalen...

SA: Han går ju tillbaka hit...

FL:mot gården och går till vänster

SA: Mm

FL: Dom andra två går tillbaka eller springer tillbaka genom portalen ut så att man kommer ut på gården och till höger

SA: Mm

FL: Direkt där.

SA: Yes

CÅ: Och i portalen så höjer man bereskapen.

FL: Just det

SA: Yes

CÅ: Och eftersom två utav dom är nyutbildade så har dom eh patron i loppet medans en utav dom gör mantelrörelse

SA: Mm

FL: Och det gör man då på väg tillbaka efter det att man har sett (ohörbart)

SA: Mm

FL: Eh...

CÅ: Och man ropar också

SA: Mm

CÅ: Att man har sett honom på Norrbackagatan

FL: Just det på radion

SA: Mm

FL: Mm

SA: Yes

FL: Eh vad ställer vi för för fråga där då, va vad vad alltså...

SA: Det jag kan se utifrån att eh att som inte har vapen och sånt framme och vad man beaktar då det är ju någonstans att en person med ett vapen i handen...det är en extrem farlig situation, det tar bara någon hundra sekund för den och kunna höja att man då backar bak, går in i skydd och skyl för att hinna vidta dom åtgärderna för att man ska kunna agera mot eh hotet eh är absolut en bra och rimlig reaktion utifrån att jag hade inte vapnet framme det måste jag utifrån att det är ett sånt hot där vi måste faktiskt eh höja vår beredskap och vara beredda och faktiskt använda vårt vapen. Så utifrån dom inte hade vapen (ohörbart) hunnit höja sin beredskap, backat bak i skydd o skyl, för att sen då kunna bemöta själva hotet

FL: Mm

SA: Beroende på vad som händer

FL: Samtidigt så tappar man ju det här eh...

SA: Ja och det...

FL: Man ser ju inte personen längre

SA: Man tappar uppsikten och det blir det här (ohörbart) det, kanske att man hade kunnat stå kvar om man redan hade haft vapnet framme

FL: Mm

SA: Eh...för att kunna va beredd, fortfarande beakta skydd och skyl men utifrån att man inte har det utan man ska tänka på skydd och skyl eh eller vår säkerhet för att det kan gå så extremt fort om man har en motiverad gärningsman, eh att backa bak, för och hinna vidta dom här åtgärderna, och sen kanske också bara mentalt, ok, ena patrullen någonstans eh det här är situationen eh det här ja djupa andetag att du bara ok, är vi med nu, eh...så absolut eh om man backar bak i skydd för och kunna ta upp sitt tjänstevapen...

FL: Mm

SA: ...och därefter vidtag ja, jag ser inga konstigheter med det

FL: Mm

SA: Eh det är ja så man borde göra

FL: Eh det som händer sen det är att mannen som dom såg här uppe på gatan med vapnet han han kommer ner till portalen och går in i portalen

SA: Mm

FL: Medan dom då står på gårdssidan av portalen. Fortfarande så har han vapnet

SA: Mm

FL: Det ser man. Eh åtminstone den polisen som vek till vänster och står inne i hörnet här

SA: Mm

FL: Ser mannen inne i portalen med vapnet dom andra två...är vi lite oklara över

SA: Mm

FL: Eh

SA: Men (ohörbart)

FL: (ohörbart)

SA: Någon har uppsikt ut över (ohörbart)

FL: Ja precis

SA: Mm

FL: Va vad kan man säga om, om vad utbildningen föreskriver om hur löser man den situationen som man har för handen nu?

SA: Där blir det ju åter igen att eh...dom finns ju där, försöka använda sig utav dom skydd och skyl man har uppsikt, eh där sen blir det någonstans att man måste ju börja förmedla en kommunikation eh att någonstans beordra den här personen eh få dens uppmärksamhet (ohörbart) beredd på att eh mental förberedelse beroende på vad den här personen gör agerar eh eh rörelsemönster utifrån att det kan gå så extremt fort eh att någon faktiskt riktar ett vapen eller kanske eh börjar verka mot mig eller någon annan. Du måste vara beredd men i den där eh, försöka börja kommendera någonting, släpp vapnet, backa bakåt, lägg dig ner, försöka lägga på processer både på en en kontakt eh men sen också om möjligt eh lägg på processer och försöka på personer och göra som man vill eh...och...

CÅ: Det gör man

FL: Mm. Man man skriker till den här mannen att han ska stanna

SA: Mm

FL: Och eventuellt också att han ska släppa vapnet, det är lite oklart

SA: Mm

FL: Eh men det gör han inte

SA: Nej

FL: Han fortsätter och gå med sitt vapen

SA: Mm

FL: Och då springer alla tre poliserna längre in på gården

SA: Mm

FL: Dom två och även den polisen som som står i hörnet här springer över framför portalen så att säga och inåt gården och uppåt mot den här platån...

SA: Mm

FL: ...som som vi var uppe på

SA: Mm

FL: Eh där vi pratade om Stockholms största odling av vattenkrasse i sandlådan

SA: Yes

FL: Lite fånigt och säga så kanske men då minns du exakt var vi var någonstans

SA: Yes

FL: Nu säger jag inte att att dom stod precis där men dom springer uppåt mot den platån

SA: Mm

FL: Eh...och gärningsmannen kommer ut ur portalen in på gården.....och egentligen samma fråga då ,va vad ser du på va vad säger utbildningen om hur, hur har vi hanterat läget hur ska vi hantera läget?

SA: Eh...här det blir ju också nu halkar vi mycket på vapenjuridik och dom bitarna vad är det för situationer som vi kan verka med vapen. Eh och dom har känner jag också att...absolut att vi berör och utbildar mycket i det taktiken men där som jag har sagt tidigare i telefonsamtal att där är ju andra lärare och momentansvariga som har ansvar för vapenjuridiken och mer på detalj som just frågor kring vapenjuridiken tror jag det är bättre att ni vänder er där för att en exakt bild för vad skolan...men rent taktiskt då att man kanske förflyttar sig någonstans om man ska beakta skjutvinklar och liknande att man försöker på något sätt eh fortfarande hålla en v-formation, vad har vi för skydd och skyl utifrån det som finns runtomkring oss att då att vi inte står och hamnar i en situation där vi faktiskt riktar vapen mot varandra eh det blir obra, utan då blir det någonstans försöka samlas ihop få någon form utav v-formation och ja sen är det ju miljön som styr hur mycket kan vi svänga ut, va medveten om fönster och portar eh...och det blir framförallt då alltså glastrutor och sånt där liknande att om vi någonstans

hamnar i en situation där vi tvingas verka med vapnet mot den här personen, eh vad siktar vi på, vad finns det för bakgrund, eh de blir jättesvårt också utifrån för det ska man medveten, det kan man ju se på hur många vittnesuppgifter och andra också när man pratar med poliser verkligen vad är det man såg, det blir väldigt mycket fokus på personen och det är en del utav att, även fast vi är poliser det (ohörbart) också att fokus blir på vapnet, vad gör den här personen med sitt vapen. Och det är, samtidigt så är det också en överlevnadsinstinkt att någonstans att det är det som är det kritiska. Men att dom förflyttar sig dit eh...ja det...ja att dom samlar ihop sig eh...det förbättrar utifrån skjutvinklar för deras eh sen måste dom beakta mycket annat sen kanske utifrån där dom hamnar så kanske det blir rent taktiskt blir något sämre med skydd och skyl och sånt men utifrån vad dom har fokus för så så ja...är det fullt förståeligt ändå att dom hamnar där

FL: Mm

SA: Och vart dom befinner sig, eh mm

FL: Vi har ju pratat om det här att man ska, försö...det är fokus på den här personen inte släppa den här personen eh man måste också eh få skapa kontroll man måste köpa sig tid

SA: Mm

FL: Man måste kunna få möjlighet att göra sig redo att verka med vapnet eh man måste söka skydd eller i andra hand skyl, eh di...diskuterar man dom här eh alltså vad man önskar uppnå, eh...och hur man ska göra det kontra ingripande skyldigheten som vi har, i taktikutbildningen?

SA: Ja absolut det blir ju någonstans att vi är ju poliser någonstans att vi har en uppgift och lösa eh och eh det här är saker vi ska förhålla oss till men sen måste vi ju också hantera det här hotet som vi står inför eh så att åter igen så blir det att det finns ju ibland flera lösningar men det beror på vad som finns, nu står vi där och då, eh och att vi har en skyldighet och ingripa ja, och här blir ju också en en trängd situation, nu befinner vi oss här, personen är på väg mot oss, eh och...ja...nu tappar jag tråden men...

CÅ: Ni pratar om det på utbildningen?

SA: Ja, det berör vi absolut på utbildningen eh...sen är det ju olika situationer att det, det är åter igen just att eh, vad är det för situation där och då, då befinner vi oss mitt i den, vi måste agera mot det som (ohörbart) eh sen kan det vara andra situationer andra lägen att åter igen att det finns flera lösningar men utifrån där har man hamnat här och nu, då har vi en skyldighet och ingripa

FL: Mm

SA: Eh sen kan det finnas helt andra situationer utifrån att det här är en alldeles för hög hotbild i eh vi backar ut, fryser läget, har uppsikt på området, tillkalla förstärkning eller någonting men utifrån hur situationen har hamnat i den här (ohörbart) nu då är det ju absolut, det här dom här bitarna måste vi beakta med taktiken och allt möjligt, men vi måste också ingripa mot den här personen.

FL: Mm. Vad säger man under utbildningen alltså dom här olika teknikerna nu då, vi har ju pratat om att (ohörbart) v-formationen att man inte står i varandras skjutvinklar eh vi har pratat lite om lokaliserings sök du har nämnt kik som en metod, eh va vad säger man under utbildningen är det här, hur ska poliserna förhålla sig till dom här metoderna, är det s...är det dom dom ska använda eller (ohörbart)

SA: Det...

FL: ...exempel och sen får ni göra...

SA: Det är en grund eh det är en grund som dom får och det är åter igen för att kunna eh jobba säkert, sen måste man hela tiden anpassa till miljön, eh hur det ser ut, eh...och...så att jag skulle väl säga att nej det är absolut ingenting som är hugget i sten, eh utan det här är en grund för att eh medvetliggöra eh...hur dom kan hantera eh situationer hur kan vi eftersträva att jobba så säkert som möjligt. Men sen finns det ju situationer att ja ibland kanske det är bättre och vara offensiv och ja utnyttja en taktisk sekund eller någonting annat eh men det kräver också många gånger mer övning utan det här är ju, dom hära nyckelstenarna med att man måste göra den här, en taktisk riskbedömning, ha koll på vår reträttväg, vart har vi skydd och skyl, eh fokus på riskområdena, prioritera det, det är ju grunder för hur kan vi jobba säkert, men det är ingenting som säger att ni måste göra, utan det är ju upp till individen sen att bedöma situationen, hur tolkar jag den, eh va vad är det som händer

FL: Mm

SA: Så...eh anpassa utifrån vad, vad är det för sit...miljö vi är i och för situation vi hamnar i eh utan det är vad ska vi säga mer för och lägga, ge dom olika verktyg, det här kan ni använda utav, eh men det finns ju betydligt många fler verktyg eh, men det ger en en en stabil och stadig grund att någon kon...någonting att utgå ifrån.

FL: Mm.

CÅ: Får jag, nu ska jag ställa...alltså jag hakar på den frågan därför att...det som då hette nationell bastaktik det var ju någonting som utvecklades efter Malexander

SA: Yes

CÅ: (ohörbart). Och det som du håller på med som numera heter SPT...

SA: Ja det är en sak, det är en annan sak

CÅ: Ja just det ja just det men det ja det är en annan sak men den, det är den...

SA: ...utvecklades också efter...

CÅ: ...utvecklades efter kravallerna i....

SA: Göteborg

CÅ: Göteborg så det är -99 och 2001..

SA: Ja

CÅ: ...om inte jag miss...missminner mig (ohörbart) men om vi då går tillbaka då till den nationella bastaktiken då som även om den nu ligger under POLKON så är det som man skrev då 2005 här Stefan Strömberg, är ju fortfarande då gällande så har jag förstått det som att det är ett grundläggande taktisk förhållningssätt som du då berättade om att det är så det är så man ska vara eller det är så man ska tänka när man går in i situationer som polis, och sen så finns det då nationellt fastställda taktiska metoder...

SA: Yes

CÅ: LOK-sök eh ska se...

SA: Normalstopp

CÅ: Normalstopp, rekognoseringssök, vägspärr och rek och sök i terräng

SA: Ja, det är normalstopp, vi stoppar mest fordon, det gör vi i stort sett dagligen som yttre poliser eh hur gör vi det utifrån ett taktiskt perspektiv eh...lokaliseringssök hur kan vi säkert söka igenom byggnader och miljöer

CÅ: Mm

SA: Och sen rek (ohörbart) rekognosering observation säkring eh...och sök i terräng, eh mer ja hur rekognoserar man en byggnad lite delvis lite spaningsverksamhet, att man på vilket sätt kan man observera en byggnad så att kunna eftersträva på ett säkert sätt att ha uppsikt på alla som kommer och lämnar (ohörbart) ett objekt kontra också säkringsfasen att vi ska kunna ingripa mot alla som kommer och lämnar ett objekt, och vägspärr, en annan typ av metod hur vi kan stoppa fordon, eh men det är dom nationella fastställda som alla poliser i Sverige....

CÅ: Och om jag då har förstått det rätt så är det ju så att att på sidan 12 då i den här så står det såhär, det finns ett antal taktiska grundprinciper, det var dom du gick igenom

SA: Mm

CÅ: Och poliser i för polisarbetet, dessa principer ska underlätta för dig tills du gör ett mer medvetet val byggt på den kunskap du har om uppdragets art, den du ingriper mot och omständigheterna i övrigt

SA: Mm

CÅ: Om jag läser det så förstår jag det som att först har vi GTF, grundläggande taktisk förklaringsmodell (ohörbart)

SA: Yes

CÅ: Och sen så har vi dom här fem, om det var då fem princip...grundprinciperna, men sen när vi då ställs inför situationen så kan vi tex om vi ska genomsöka terrängen, använda oss utav då det någonting som man återkommer till rätt ofta i dom här grundprinciperna dvs man har en som söker och en som säkrar

SA: Mm

CÅ: Oberoende av om det är ett LOK-sök enligt...enligt den här beskrivningen då för LOK-sök här det är ju att man ska söka igenom en en fastighet men om man då kommer till en plats som kanske inte är en fastighet eller ja, vad det nu kan vara, så kanske man då gör att att eh det här med säkringsfunktion och sökfunktion det är ett praktisk det verkar vara ett praktiskt sätt och göra det även om det nu inte står just i den här boken, men därför att vi har fått det som ett verktyg..

SA: Mm

CÅ: ...är det så jag ska uppf...förstå liksom (ohörbart)

SA: (ohörbart) att sök och säkringsfunktion där...det blir ju mer också (ohörbart) till byggnader och liknande men det är just att eh...för att kunna ha eh, nu går vi in om man

(ohörbart) för och koppla det till (ohörbart) till en byggnad att man har en sökfunktion som leder själva sökandet, eh där...den blir ju den som prioriterar och styr själva sökandet, bedömer vilket riskområde ska vi titta på, säkringsfunktionen då och försöka ha koll på andra riskområden, sen när vi väl påträffar hotet, eller den vi söker, då blir det en helt annan situation eh då är det mer att anpassa det utifrån att ok nu har vi faktiskt hittat personen som vi letar, det är inte troligt att det finns några fler gärningsmän eller liknande, och då är ju det utifrån farligast troligast så blir ju fokus då fullt fokus på den här eh personen

CÅ: Du missförstod frågan, det var antagligen för att jag är...var kanske otydlig då, men vad jag menar är att du har ju den grundläggande taktiska förklaringsmodellen...

SA: Ja

CÅ: ...och sen så har du alla dom här grundprinciperna, men det här är ju inte alla dom situationer som ni poliser....

SA: Nej

CÅ:ställs inför

SA: Nej

CÅ: Och då så uppfattar jag det som att om vi har det här som ett paket...

SA: Mm

CÅ: Och sen så använder vi oss utav det, det här är det paketet vi ska använda oss av när vi ska lösa uppgifter i den vardag som...säger jag vi, som ni ska lösa uppgifter i den vardagen som ni lever i...

SA: Mm

CÅ: Och sen så om det blir mer än sök och en säkringsfunktion eller om det blir mer enligt någon annan metod, det får ni göra en bedömning av utifrån den....

SA: Själva ja

CÅ: ...den, själva men det är det här, det här är det här är det det här är dom verktygen som ni (ohörbart)

SA: Det det....

CÅ: Ja så så ja

SA: Det är en grund absolut det det det här det är en grund som dom får som dom kan använda sig av, sen kan ju, men sen är det ju mycket också även på skolan hur man hur anpassar vi det här, vad blir det för situationer, eh...utan jag skulle säga att det här är en grund...

CÅ: Ja

SA: Och stå på eh...

CÅ: Men och...och skälet till att man har en grund och stå på och att man utvecklar det här det var ju att i Malexander så visade det sig så att dom poliserna som ingrep där kom från olika distrikt och var alltså hade inte samma metod vilket gjorde att det blev farligt både för dom och för andra

SA: Mm mm

CÅ: Och därför är det viktigt att man gör då...

SA: Man har en gemensam...

CÅ: En gemensam...

SA: Taktik en gemensam grund och stå på eh det är exakt så för att innan Malexander innan bastaktiken så såg man att det fanns så många olika metoder och det kunde va, och det kunde skilja sig bara i Stockholm beroende på om man jobbar norr eller söder och liknande, och det här är just för att det är en gemensam grund oavsett om det är en polis från Kiruna och en från Malmö så ska man kunna jobba tillsammans sen kommer man alltid, åter igen med tonvikt på att det är en grund, sen måste man anpassa efter situationen.

CÅ: Mm (ohörbart)

FL: Mats du flaggade förut för att du ville komma in?

MG: Nej men det var då då vi pratade om GTF:en att man har det hela tiden i i sin ryggsäck

FL: Mm

MG: Vad man än gör som polis

FL: Sa inte du att du ville säga något om stresshantering eller något sånt där?

MG: Ja ja ja ja ja, nej men det är just det där att eh när man hamnar i en sån situation, eh och nu pratar jag rent personligt som jag har varit i eh, i eh i eh skjutsituation där min kollega sköt, eh med (ohörbart) och just när man ser en person, och i det här fallet var de en AK47:a som gärningsmannen hade, så ser man vapnet, extremt stort också, eh och sen så jobbar du med dig själv, jag är på väg till platsen, sen så hör jag att det börjar skjutas, och då stiger min puls som jag redan har hög, då börjar min taktiska andning, och då går jag in i mig själv och då har jag min mentala förberedelse det, det är nu det gäller, och där jag har mitt vapen, jag har också en annan (ohörbart) så att jag går alltid med vapen här eh för jag har min GTF i ryggsäcken sen har jag utvecklat min egen (ohörbar) sidoutbildningar man har gått, så jag går med vapnet här, där ser jag gärningsmannen, och jag och min kollega har redan gjort upp att vi går i en v-formation, det är väldigt mycket folk ute, och då har jag för det första min andning, taktiska andningen som jag börjar jobba med, och sen när jag ser den här gärningsmannen då jag ser ju bara jag ser i stort sett bara han och hans jättestora vapen, sen så smäller det runt om oss då, sen så ligger han bara där. Eh...så just att stressen är ju den man jobbar oerhört mycket med, under en sån här process

FL: Mm

MG: Och nu är jag väldigt jag tycker väldigt mycket om och läsa just om stresshanteringarna och såna här saker, det finns många bra böcker, eh vad heter den författaren som vi brukar prata om....eh (ohörbart) heter han

SA: Det finns massa olika

MG: Kan absolut rekommendera (ohörbart) och det och...man brukar försöka titta mycket på det militära, för att det är dom som har varit ute dom har ju provat det skarpt väldigt väldigt

ofta, och det är där dom ser liksom vad är det som går och vad är det som inte går, eh och det försöker man ju titta rätt mycket på

SA: Ja det är väl utav dom bitarna som man inom polisen att, var medveten om sin egen stresshantering, eh att jag kommer påverkas av stress eh men hur kan jag både medvetliggöra den eh men också vad händer med mig, men hur kan jag ändå jobba i den här situationen men det är ofrånkomligt eh med övning eh att både diskutera att vara mental förberedda, få öva praktisk dom bitarna så gör man, förbättrar man situationen att kunna hantera men det spelar ingen roll bara för vi är poliser så är vi inga supermänniskor däremot så har vi övat och vi har juridiken, vi har en grundtaktik med oss, eh att luta oss tillbaka på eh, även fast vi kommer stå där och vara superstressade eh i sån här allvarliga situationer, eh men med övning eh med reflektion, med diskussioner, så förbättrar man sin, sin möjlighet att kunna hantera det i bästa fall.

FL: Bra

CÅ: Mm

FL: Är vi nöjda?

CÅ: Ja

FL: Är det någonting som ni känner osagt?

SA: Mm...nej jag skulle gärna vilja sen läsa igenom bara förhöret, eh om det finns möjlighet till det?

FL: Mm absolut. Det är jättetråkigt och läsa utskrivna dialogförhör men det ska du gärna få göra.

SA: Mm ja jag vill ändå göra det (ohörbart)

FL: Mm absolut

SA: Så det, det är som jag sa till dig förut att jag, jag förstår att ni vill höra, höra mig eller ja som utbildare här men det är en viss olustkänsla

FL: Ja

SA: Som är ändå utifrån att det är en sån massmedial och stor situation

FL: Och det förstår vi också

SA: Eh...

FL: Jag stänger av jag säger att klockan är 11:07

Den 8 november mellan klockan 9 och 10.20 läste Sofie igenom det utskrivna förhöret. Hon kunde fylla i några saker som inte hörts vid utskriften och ville också förtydliga det som står på sidan 12 med att det är uppgifterna i sig som bedöms tillförlitliga eller inte och inte personen som lämnar dem.

Polismyndighet

107

Förhör

Signerat av

Signerat datum

Enhet

Utredning 1 Stockholm SU

Diariernr

0150-K3191-18

Hörd person

Hagstedt, Per Linus

Personnummer

Den hörde är

Vittne

ID Styrkt

Nej

Ställning till misstänkt - målsägande - vittne

Tolk

Språk

Brottsmisstanke / Anledning till förhöret

Hörd i egenskap av vapeninstruktör.

Underrättad om misstanke

Underrättad om rätt till försvarare (best i FUK 12§ iakttagna)

Försvare/ombud önskas

Försvare/ombud närvarande

Godtar den försvarare som rätten förordnar

Förhørsledare

Jesper Rundeberg

Förhørsdatum

2018-10-29

Förhör påbörjat

11:37

Förhör avslutat

11:46

Förhørsplats

FOI, Grindsjön

Typ av förhör

RB 23:6

Förhörssätt

Ljudbandsförhör

Förhörsvittne

Utskrivet av

J.R

Berättelse

Hagstedt berättade att han jobbat knappt 10 år som vapenlärare på PHS och även varit ämnansansvarig för detta under 4-5 år. Hagstedt arbetar nu på piketens utbildningsgrupp där han i princip uteslutande jobbar med vapenutbildning med de olika vapen som finns hos piketen.

Hagstedt tillfrågades vad utbildningen föreskriver om hur länge man skall verka med sitt vapen i en situation där man möts av ett vapenhot. Hagstedt svarade att det som lärs ut är att man skall göra en verkanskontroll efter avlossat skott för att försöka utvärdera om man fått någon effekt. Har man inte fått önskad effekt och hotet består så måste man skjuta igen. Grunden är att göra en verkanskontroll efter varje avlossat skott, hur lång kontroll som skall göras avgörs av hur akut hotet är och vilken förmåga den enskilde polismannen har att uppfatta om man fått effekt eller inte. Om man möts av ett vapenhot måste man i vart fall verka till dess det hotande vapnet inte längre är riktat mot någon.

Höjd beredskap definieras i FAP som när man håller vapnet skjutklart. Det vill säga att man tagit upp det ur hölstret och har en kula i loppet, alternativt gör en mantelrörelse för att få en kula i loppet. Att knäppa upp hölstret är ett led i ens egen förberedelse men räknas inte som höjd beredskap utan det är först då man plockar fram vapnet och har en kula i loppet.

Hagstedt tillfrågades hur fort man klarar av att skjuta ett helt magasin med i vart fall någon bibehållen precision, Hagstedt menade att frågan nästan är omöjlig att besvara och att det beror på vem som skjuter. En tävlingsskytt med tävlingsvapen kan komma ned till tider på 0,15-0,20 sekunder per skott. Hagstedt förklarade att det är stor skillnad på ett tävlingsmoment och en situation då man är utsatt för ett hot och att han inte kan säga hur fort man då skulle kunna skjuta.

Hagstedt kan inte ange hur fort en "normalpolis" skulle kunna skjuta. Hagstedt själv brukar räkna med att han kan skuta så fort som 0,25 sekunder per skott och ändå ha en något så när bibehållen precision. Hagstedt betonade att detta är svårt att sätta in i en verklig situation

eftersom det då är så många andra faktorer som spelar in.

Hagstedt ombads att försöka förklara skillnaden i precision och verkningsgrad på polisens pistol och en MP5. Hagstedt menade att en oerfaren skytt förmodligen inte träffar ett mål på 15 meter med en pistol men att de flesta klarar av att göra det med en MP5. Del beroende på att den har bättre riktmedel och dels för att man har en kolv att lägga an mot axeln när man skjuter med en MP5, vilket gör skyttet mycket stadigare. Verkningsgraden i varje skott skiljer sig inte åt då båda vapnen avfyrar samma ammunition.

Polismyndighet

109

Förhör

Signerat av

Signerat datum

Enhet

Utredning 1 Stockholm SU

Diariernr

0150-K3191-18

Hörd person

Hagstedt, Per Linus

Personnummer

Den hörde är

Annan

ID Styrkt

Nej

Ställning till misstänkt - målsägande - vittne

Tolk

Språk

Brottsmisstanke / Anledning till förhöret

Hörd om sin kunskap och erfarenhet som vapeninstruktör

Underrättad om misstanke

Underrättad om rätt till försvarare (best i FUK 12§ iakttagna)

Försvarare/ombud önskas

Försvarare/ombud närvarande

Godtar den försvarare som rätten förordnar

Förhørsledare

Jesper Rundeberg

Förhørsdatum

2018-12-11

Förhör påbörjat

08:50

Förhör avslutat

09:32

Förhørsplats

Kungsbron 21

Typ av förhör

RB 23:6

Förhörssätt

Ljudbandsförhör

Förhörsvittne

Utskrivet av

MJ

Berättelse

FL: kom Jesper Rundeberg

LH: Linus Hagstedt

Åkl: Cå Martin Tidén

FL: Just det Linus, vi behövde ju ställa några mer frågor till dig. Dels för att vi var lite summariska sist, eller jag, och dels för att vårt fokus skiftar lite under utredningens gång och nu är det vissa grejer som jag känner att vi behöver ta lite djupare.

Men jag tänkte att vi skulle börja i en ände som vi har snuddat vid, nämligen att få mera klart för oss din roll, din kunskap och så att säga vart, var du står och vem du är. Du har ju skrivit en bok bl.a.

LH: Mm.

FL: Som handlar om?

LH: Polisen vapenanvändning, alltså de juridiska förutsättningarna för att använda skjutvapen i polistjänsten.

FL: Och tar du upp det som vi har pratat om nu en hel del...

LH: ... de, de...

FL: ... just laga befogenhet kontra nödvärn ...

LH: ... kapitlet som jag och en kollega har skrivit handlar primärt om laga befogenhet, alltså förutsättningen att använda skjutvapen för att utföra en tjänsteåtgärd.

FL: Och sen har du jobbat, du sa tio år tror jag sist vi träffades, som vapeninstruktör...

LH: ... ja, knappt tio år har jag jobbat som vapenlärare på PHS och tre eller fyra år så var jag väl ansvarig för hela vapenutbildningen därute också, innan skolan så att säga lades ner, eller övergick i Södertörns ägo. Och just nu jobbar jag som vapenutbildare på heltid inom Region Stockholm.

FL: Och vi pratade ju sist om det här med verkanskontroll.

LH: Mm.

FL: Kan du beskriva, vad sägs om hur och när man ska göra en verkanskontroll?

LH: Ja, om man säger, vad sägs, då utgår jag lite grann från vad jag så att säga har lärt ut i min roll PHS då, om vi börjar i den änden.

En verkanskontroll, det är ju någonting som jag gör efter att jag har använt mitt skjutvapen, då med använt så menar jag att jag har avfyrat det. Vad fick det för effekt det här skottet. Det kan vara att jag skjuter i marken, blev personen ifråga rädd och släppte det här farliga föremålet. Eller om jag nu skjuter mot benet, träffar jag en bärande skelettdel, har den här personen gått i marken. Så att det är en utvärdering egentligen efter min, min våldsanvändning. Alltså fick det avsedda effekt eller måste jag upprepa den här åtgärden för att söka den effekt som jag är ute efter. Så att det är väl förenklat sett en verkanskontroll.

FL: Och är de då någon skillnad, vi har ju pratat nödvärn och laga befogenhet, är det någon skillnad på hur man gör en verkanskontroll i de situationerna?

LH: Generellt sätt så kan man väl säga såhär, i en situation där man skjuter med stöd av laga befogenhet, så finns det generellt sätt mer tid. Avstånden brukar vara längre och det brukar finnas mer tid att utvärdera så att säga min våldsanvändning.

I nödvärnssituation så är ju syftet egentligen att försöka skydda mig själv mot ett eventuellt dödligt angrepp. Så att där är förutsättningen att tiden, dvs. att göra en verkanskontroll, förmodligen mindre generellt sätt.

FL: Och vad är det man hoppas se vid den här verkanskontrollen då?

LH: De vi vill, om man säger såhär, de man inte kan förvänta sig, det är de man ser på film, dvs. att man träffar någon och så blir det en kastad av blod och sen blir allting bra. Om du skjuter en person t.ex. den här årstiden eller egentligen vilken årstid som helst, när folk har kläder på sig, så kommer du förmodligen inte se vart skottet träffar, utan det du eventuellt kan se, det är effekten den här kulan eventuellt kan ha gjort.

T.ex. om du träffar ett ben, effekten då oavsett om man nu får ont i benet alltså smärta eller om man träffar en bärande skelettdel, det är att person förmodligen kommer ramla omkull. Så att den effekten jag vill se, kommer förmodligen vara visuell i den bemärkelsen att personen tappar det farliga, möjligen ramlar eller att man får någon form av, någonting händer pga. min våldsanvändning, men men de är inte det, man tror i film att man ser det väldigt tydligt allting.

FL: Och i en nödvärnssituation då, alltså eller finns det någon situation där man kan tänka sig

ett undantag från den här verkanskontrollen?

LH: Hur menar du då?

FL: Jag tänker lite på, jag vet inte om det är så idag, men förr så, det som då hette Piketen, de utbildade ju i, de sköt ju alltid dubbelskott.

LH: Mhm, okej.

FL: När de sköt, så sköt de två skott på en gång.

LH: Okej.

FL: Hur ska man då kunna göra en verkanskontroll efter det första skottet så att säga?

LH: Ja, utbildningsperspektiv, om vi utgår från min bakgrund på skolan, så det är ju ingenting som vi någonsin har utbildat på min tid där.

FL: Nej, det är nog längre tillbaka.

LH: Om du per automatik, om du automatiserar beteendet alltid skjuter två skott, då skulle jag säga, då är det svårt och göra en verkanskontroll. Då blir det såna fall verkanskontroll efter de här två skotten. Men det inget sätt som jag känner till på att man utbildar inom svensk polis idag, att man per automatik skjuter två skott.

Det vi däremot utbildar på, det är ju söka en effekt av din våldsanvändning, dvs. att du gör en verkanskontroll.

FL: Hur, alltså hur lär man ut hur man gör verkanskontrollen, alltså har man, är man kvar riktad i målet och tittar över pipan och via sikte och korn på, på målet eller hur ...

LH: ... det vi lär...

FL: ... går det till...

LH: ... det vi lär upp, det är egentligen det som vi kallar, rent skjuttekniskt skulle man kunna sätta likhetstecken med verkanskontroll och uppföljning av skottet. Det betyder samma sak, men rent faktiskt, alltså om jag nu avfyrar mitt vapen mot dig här, jag avfyrar pang, när jag skjuter det skottet, så släpper jag ut avtryckaren och kommer tillbaka och är beredd och skjuta ett nytt skott i, i väntan på utvärderingen, så att vi väntar på verkanskollen. Här fattar jag ett nytt beslut, fick jag effekt mot det eller inte. Personen ifråga står fortfarande, han kanske har pistolen eller kniven i handen, jag måste skjuta ett skott till pang. Nytt skott, fingret släpper ut avtryckaren, jag kommer tillbaka till motsvarande tryckpunkt, om man har en sån på vapnet, för att kunna vara beredd och skjuta igen.

FL: Hur lång tid kan man tänka sig att den där processen är, går det att säga någonting om det?

LH: Det är omöjligt och svara på, därför att vi reagerar väldigt olika under stress och våra sinnen påverkas väldigt mycket av t.ex. ett dödligt hot. Tidsuppfattning t.ex. är någonting som nästan alla anger blir förvrängt, vissa uppger att saker och ting går i slowmotionen, vissa upplever att saker och ting går jättefort, hur snabbt eller långsamt hjärnan har förmågan att processa den här, eller utvärdera den här situationen, det går inte svara på, det är väldigt individuellt, men generellt sett så är det svårare att göra den här bedömningen, under,

beroende, om du är utsatt för en högre grad av stress, så blir det svårare och svårare så att säga. Så att ju större hot ditt är desto svårare, är min uppfattning, att göra den här verkanskontrollen.

FL: Och för att återgå till frågan som jag snuddade lite vid, finns det en situation då som är så hotfull, att man, att man inte kan göra en verkanskontroll överhuvudtaget?

LH: Du tänker att man inte rent fysiskt klarar av och göra det, alltså rent kroppsligt?

FL: Mm.

LH: Jag skulle säga att situationen som uppstår på nära avstånd och vi pratar framförallt skjutvapen, där, är min erfarenhet, att stressen blir så pass stor, att verkanskontrollen åtminstone är svårare att göra, än jämfört om en situation där du har mer tid t.ex. laga befogenhetssituation.

FL: Vad skulle du säga är ett nära avstånd?

LH: Alltså generellt sett så, rent statistiskt sett, så skjuter svensk polis på ganska korta avstånd. En majoritet av alla skjutningar sker på avståndet under sju meter.

Och konfronterar du en person med ett vapen, ett skjutvapen, på ett avstånd under sju meter, det är nära, för min, i min värld, och det är nära även om vi pratar eggvapen ...

FL: Även om vi pratar...?

LH: ... eggvapen, alltså knivar, yxor motsvarande.

FL: Skulle du säga att det har någon betydelse för hur man klarar av att göra en verkanskontroll, hur snabbt uppdykande hotet är?

LH: Du tänker att hotet dyker upp väldigt snabbt, kontra jag har sett hotet tidigt och liksom de sker mer en stegring i våldsanvändningen.

FL: ... ja, precis, exakt, med tanke på vad du sa om förmåga och möjligheter.

LH: Nej, jag, nej jag kan inte svara på det faktiskt, för det är nog väldigt individuellt, det beror på. Jag kanske, verkanskontrollen gör jag först så att säga när jag har skjutit, sen, sen den här situationen har, har liksom stegrat långsamt eller om det kommer plötsligt, jag kan faktiskt inte svara på den frågan, det är nog väldigt individuellt.

FL: Och hur kan, jag vet att vi var inne på det sist lite grann, men lite i linje då med vad är det man hoppas se vid en verkanskontroll, alltså när, när, när anser man att hotet upphör då, alltså...

LH: Ja...

FL: ... vilken effekt är det man strävar efter att upptäcka i den här verkanskontrollen?

LH: Låt säga att jag riktar ett skjutvapen mot mig, där jag skulle vilja se, om jag gör en verkanskontroll, så skulle jag se att det här vapnet inte längre är riktad mot mig och att personen ifråga uppenbart har liksom avbrutit sin brottsliga handling, dvs. lagt sig ner, ramlat omkull, gör ingen ansatts till att försöka röra vapnet längre i min riktning, det är de jag söker efter. Och hur lång tid det tar och uppnå den effekten, det beror ju helt enkelt på var man har

träffat Man behöver inte ens ha träffat för att uppnå den här effekten, det kan ju vara att man skjuter ett varningskott och personen ifråga släpper vapnet, sträcker upp händerna. Det kan vara att personen har blivit träffad med ett antal skott och fortfarande står med vapnet riktad mot dig. Så att, att, det är nog mer kopplat till ammunitionsverkan, alltså vad vi får för effekten av den, de träffar som vi lyckas få in.

FL: Och att vapnet inte längre är riktat mot dig, går det och, alltså det är ju grader på allting, om jag riktar ett vapen mot dig eller inte mot dig, om jag bara avviker mynningen lite grann ifrån dig, hur skulle du liksom uppfatta det då?

LH: Jag skulle säga såsom du visar nu, om vapnet är riktat mot mig eller om du pekar...

FL: ... ja, det här var ju bara några grader bredvid dig, säger jag till bandspelaren.

LH: Där, där skulle jag nog tänka mig, pratar vi en nödvärnssituation, så i det fallet skulle inte jag tänka att det var **uppenbart**, att det brottsliga angreppet var avslutat utan då skulle tänka att det är fortfarande överhängande risk **för**, att du faktiskt fortsätter och angripa mig. Så att såsom du visar här, så gör jag ingen skillnad egentligen att, jag skulle verka mot dig i alla fall.

FL: Mm och går det och hitta nån, nån så att säga bortre gräns, där vapnet är riktad så mycket från dig, att hotet skulle ha anses ha upphört?

LH: Jag skulle säga att det är omöjligt för mig och svara på den frågan, för det beror på hur den som skjuter uppfattar situationen och som sagt under stress så påverkas våra sinnen ganska mycket. Ett klassiskt tecken man drabbas av tunnelseende, vilket innebär man brukar få ett ganska starkt fokus på vapnet, alltså det farliga föremålet. Så att om jag i min, min blick bara ser ett vapen och två händer, sen om det är riktat här eller här, jag ser fortfarande ett vapen som är riktat någonstans emot mig, så jag kan tyvärr inte svara på den frågan.

FL: Sist vi pratades vid så sa du att ungefär, vi pratade om det som vi pratar om nu, och då sa du att "om man möts av ett vapenhot, så måste man i vart fall verka till dess det hotade vapnet inte längre är riktat mot någon".

LH: Mm.

FL: I vart fall... betyder det att man ska sluta verka när vapnet inte läng... alltså förstår du, det finns ett visst tolkningsutrymme i uttrycket "i vart fall".

LH: Jag skulle säga såhär, när det är **uppenbart** att det brottsliga angreppet inte längre är pågående eller överhängande, alltså det skall vara uppenbart, då finns det inte förutsättningar längre att verka och de så att säga, det är de vi lär ut.

Sen är det ju, det är ju din tolkning av situationen, alltså vi kan titta, om du och jag hamnar i samma situation, så kommer vi förmodligen uppleva den lite olika, beroende på vår nivå av stress. Skulle vi titta på den i efterhand, på en övervakningskamera, då skulle vi förmodligen vara ganska överens om exakt vad som hände, men den som utsätts för hotet kommer förmodligen uppleva det på ett helt annat sätt.

FL: Mm och pudelns kärna här blir ju då, när är det uppenbart?

LH: Ja, om jag tar till... som exempel, om, om du stöter på mig och jag står med ett vapen i händerna, du skriker polis, släpp vapnet. Jag släpper vapnet, det faller ner i backen, jag sträcker mina händer rakt upp, utifrån mitt kroppspråk, det du kan läsa in i situationen, så

finns det ingen antydning att jag, att jag gör mig beredd att liksom greppa det där vapnet utan att jag kanske tar ett steg bort från det där vapnet och vänder mig om. Då så att säga, då är det uppenbart att det brottsliga angreppet är avslutat.

Däremot om jag släpper vapnet, lägger det i mitt i knä såhär och håller händerna liksom beredd, visst jag håller upp händerna, men jag skulle kunna plocka upp vapnet och verka mot dig, då är det inte **uppenbart** att det brottsliga angreppet är avslutat och då finns det fortfarande en risk för att personen att personen bara skulle kunna ta det här vapnet och skjuta. Så att det ligger i betraktarens ögon, skulle jag vilja säga, beroende på hur man uppfattar situationen.

FL: Ska vi se om jag kan formulera den här frågan, så att det blir begripligt. Om, vi kan börja i en annan ände, vilken forskning känner du till om polisers förutsättningar att sluta skjuta när en nödvärnssituation upphör?

LH: Svensk eller internationell forskning?

FL: Både och.

LH: I Sverige skulle jag vända mig till Johan Bertilsson, som jobbar nere i Skåne, han är doktorand på, tror Lunds universitet. Han forskar kring hur människor reagerar på stress och framförallt då situationer som poliser kan hamna i, alltså dödligt hot. Han skulle jag säga är aktör i Sverige.

Vänder man blicken lite mer utomlands, internationellt sett, så finns det en kille som heter Dave Grpssman, som har skrivit flera böcker i ämnet, bl.a. en som heter On Killing och en som heter On Combat och framförallt i, jag tror det är i On Combat, så tar han väldigt tydligt upp hur människor reagerar vid stress, alltså vid dödliga hot, som jag tycker, det är en väldigt bra beskrivning av de symptom, om man får kalla det så, som man kan drabbas utav. De två skulle jag vända mig till.

FL: Det som vi har tittat på om forskning, handlar ju ganska mycket om förmågan att avbryta ett första skott i en nödvärnssituation, alltså det vi kallar nödvärnsdrag. Du drar, gör mantelrörelse, om du inte har kula i loppet, och sen siktar du och trycker av. Liksom i en hastig upptäckande nödvärnssituation. Och sen tittar man på att den situationen förändras så att nödvärnet, ja att hotet, hur var det du sa? Uppen...

LH: ... uppenbart...

FL: ... uppenbart avbryts...

LH: ... uppenbart avbryts, ja.

FL: ... och så klarar man ändå inte av att hålla inne det där första skottet utan det går av i alla fall.

LH: Mm.

FL: Är det någon skillnad tror du, i förmågan att avbryta ett sånt första skott, när nödvärnssituationen upphör, eller att avbryta en påbörjad skottlossning i en... är det någon skillnad att, att liksom forska på att klara av att inte skjuta det där första skottet och att forska på att klara av att sluta, när du väl har skjutit ett antal skott i nödvärn.

LH: ... tänker du...

FL: ... förstår du hur jag menar?

LH: Ja, tänker du förutsättningar liksom att undersöka rent vetenskapligt hur det funkar eller förutsättningarna man kan eller inte.

FL: Ja, både och.

LH: Ja förutsättningar att forska kring det, det kan jag faktiskt inte uttala mig om, det får nog Johan Bertilsson svara på, det har han säkert grottat i, men den erfarenhet som jag utifrån utbildningssituationen i den här simulatoren som vi pratade om tidigare. Det är att det är ganska vanligt att förutsättningar för att skjuta uppstår, och personen ifråga drar sitt vapen, skjuter och i samband med det kanske man får en effekt eller att personen ifråga släpper vapnet, men det kan ta flera sekunder från det att jag har fattat mitt beslut, tills att hjärnan faktiskt förstår att förutsättningar att skjuta har upphört.

Vilket innebär att under den processen, så kan det vara så att jag skjuter flera skott till. Och det är i alla fall, det är relativt vanligt i en utbildningsmiljö, när man blir stressad och satt lite grann under press.

Hur lång den processen är så att säga, det går inte och svara på, däremot så finns det ett ganska omskrivet rättsfall i, i en stad som slutar på -köping, Norrköping, Jönköping motsvarande. Där det var två poliser som gjorde en trafikkontroll, skulle kontrollera körkort hos en kille, som sade sig ha sitt körkort i sin lägenhet.

Kommer dit, visar sig han har inget körkort, det uppstår någon form av konfrontation han drar en kniv. Han gör ett utfall mot poliserna i hallen, sen vänder han sig om och springer ut i trapphuset och när han kommit ut i trapphuset så blir han skjuten i ryggen. Det polisen beskriver är att han upplever att han sköt, när han gjorde så att säga sitt utfall, men det tog så att säga relativt lång tid för honom och processa det här hotet.

Och det där vet jag att Janne Fredriksson på polishögskolan som vi också pratade om tidigare, har gjort en del forskning just kring de, den typen av händelse, alltså förmågan att återkalla ett beslut, som han gjorde på ett antal polisstudenter och de, det är en ganska bra rapport, om man nu vill tänga lite grann det du är inne på.

FL: En mer konkret fråga. Vet du hur fort det går när måltavlan i skjutkällaren vänder bort?

LH: Så att säga från framme till borta?

FL: Ja.

LH: Det beror nog på vilken typ av målspele du har.

FL: Det kanske är olika?

LH: Ja, det beror nog på vilket system du har, vissa är tryckluft, vissa är elmotorer, så att nej jag kan inte svara på.

FL: Kan du tiden för något av systemen?

LH: Ja, på vårat skulle jag säga att... nej, jag kan inte svara liksom en exakt tid, men den vänder bort fort. När jag trycker på bort, då vänder den ögonblickligen.

FL: Martin ler.

Åkl: Nej, jag har ingen fråga.

FL: Är det någonting som du känner, att det här borde de ha tänkt på och fråga om?

LH: Nej, i och med att jag inte helt klart för mig vad ni, vad ni vill.

FL: Nej.

LH: Så att, nej inget som jag känner att jag, tycker att har kunnat, jag tycker jag har redogjort utifrån min erfarenhet i alla fall utifrån de frågor jag har fått på ett ganska konkret sätt.

FL: Mm, ska bara titta igenom att jag inte har missat någonting... mm, nej vi stänger av där.

FL: Vi sätter på bandspelaren igen en stund. Vi har suttit kvar och diskuterat och kom in på om man tränar för att slippa hamna i ett tunnelseende och det sa du att det gör man...

LH: ... mm...

FL: ... hur?

LH: Ja, det som lärs ut eller det som lärdes ut under min tid på skolan, det var att, efter jag har gjort min verkankontroll, alltså jag har skjutit mot en person eller ett mål, jag ligger kvar i målet, konstaterar att jag har fått den effekt jag har velat, t.ex. att tavlan vänder bort eller, i en verklig situation att personen ifråga går ner i marken, lägger sig ner och ger upp. När jag har gjort klart min verkanskontroll, vill jag göra ett avsök. Avsökningen syftar till att bryta tunnelseendet dvs. gå ner, sen tittar jag mig omkring.

FL: Du menar du sänker vapnet?

LH: Precis, man sänker vapnet, tittar åt vänster, tittar åt höger, man kan ta in vapnet i kropp och liksom börja titta mer trehundra sextio grader runt för att försöka bryta det här tunnelseendet, som man eventuellt kan ha hamnat i och skapa sig en uppfattning om vart, finns det flera hot. Vart är mina kollegor, alltså vilken miljö befinner vi oss i, har någonting förändrats under den här tiden, så att jag kan egentligen fatta nya beslut, om min fortsatta, de fortsatta åtgärderna som jag vidtar.

FL: Och då förstår jag på din beskrivning att, de åtgärderna för att bryta tunnelseendet, de gör man, när man vid verkanskontrollen tycker att nu har hotet upphört.

LH: Precis, när jag har konstaterat att jag har fått den effekt jag vill uppnå, bra, det finns inte förutsättningar och skjuta mot **den** personen mer. Då gör mitt avsök eller avspegling eller tre-sextio, kallas lite olika, men syftet är att bryta tunnelseendet, att liksom försöka hitta.

FL: Och jag tror att jag vet svaret, men ändå, sker det någon träning i att bryta tunnelseendet under ett pågående hot?

LH: Nej.

Åkl: Och då måste jag då fråga, för jag sitter faktiskt och läser en dom här från Stockholms tingsrätt, från den 3 mars 2016, B12230-14, sidan 6. Där man då redovisar ett förhör från en vapeninstruktör, där han säger att vid ett hot är hjärnan ganska fixerad vid händelsen, man hamnar i konen dvs. tunnelseende. Man måste ta in detta i övandet, man automatiserar ett

beteende. I skjututbildningen får man lära sig att ta ett sidosteg. Kollegorna övar alltid sidosteg, när man hamnar i konen får man en mållåsning. Då pratar han om sidorsteg, är det någonting som du har hört talas om eller vet om eller?

LH: Att man utbildar på ta ett steg i sida, absolut det kan du göra, men såsom jag tänker steget i sida, syftar primärt inte att bryta ett tunnelseende. För om jag tittar på dig såhär och tar ett steg åt sidan, så har jag int... påverkar jag inte det visuella. Däremot har jag förändrat förutsättningen för dig att kunna verka mot mig, att jag kanske tar ett kliv, att stiga in i skydd eller skyl. Men, såsom jag tänker mig vapenutbildning, så tänker inte jag att sidosteget påverkar mina förutsättningar att bryta ett ev. tunnelseende. Det är mer ur ett taktiskt perspektiv, att jag vill hitta ny position, inte stå kvar där, där gärningsmannen t.ex. lokaliserade mig senast.

Åkl: Och bara, vi tog det i början också, tunnelseendet, det är det som beskrivs som att du får fokus på vapnet alltså de...

LH: ... precis man, man, hjärnan vill ju gärna fungera så att vi vill fokusera visuellt på det som vi uppfattar som farligt, dvs. det blir en väldigt... det periferar seendet försvinner mer och mer, för att fokusera på det som man upplever såsom ett hot. Så att det perifera seendet påverkas ganska kraftigt, så därför man brukar vi prata om tunnelseende. Vissa beskriver det som att det är som att titta i ett sugrör motsvarande.

Åkl: Bra.

FL: Bra.

Polisen

Polismyndighetens riktlinjer för fördelning av arbetsmiljöuppgifter

PM 2015:11

Saknr 742

Uppdaterad mars
2016

PolisenDokument
HandbokSida
2 (7)Datum
2015-09-21

Beteckning

Saknr

<i>Avser område/ämne</i> Arbetsmiljöansvar och fördelning av arbetsmiljöuppgifter	<i>Gäller för följande organisatoriska enheter (adressater)</i> Polismyndigheten
<i>Beslutad av</i> Thomas Rolén, särskild utredare	<i>Föredragande</i> Eva Årestad Radner, tillträdande kanslichef
<i>Beslutsdatum</i> 18 december 2014	
<i>Gäller från och med</i> 1 januari 2015	<i>Giltighetstid</i>
<i>Övrigt</i> Uppdatering i mars 2016 av tidigare dokument beslutat 2014-01-18. Förändringen i dokumentet består av ett förtydligande kring handläggningen av blanketterna som undertecknas vid fördelningssamtalet, punkt 2.3	

1 Ansvar för arbetsmiljöuppgifter

Syftet med fördelning av arbetsmiljöuppgifter är att ansvaret för en arbetsmiljöuppgift ska ligga på den chefsnivå där den kan fullgöras mest effektivt, och att de skyldigheter arbetsmiljölagen ställer på arbetsgivaren kan utföras i praktiken. Denna riktlinje tydliggör var arbetsmiljöuppgifterna fullgörs mest effektivt.

Rikspolischefen har det yttersta ansvaret för arbetsmiljön i Polismyndigheten och fördelar arbetsmiljöuppgifter till regionpolischeferna samt cheferna för de nationella avdelningarna. Därefter fördelar dessa chefer arbetsmiljöuppgifter vidare i myndigheten. Regionpolischef fördelar skriftligt arbetsmiljöuppgifter till regionvakthavande befäl

Arbetsmiljöuppgifter för chefer, med ansvar för verksamhet, personal och ekonomi, anges under punkt 3. Arbetsmiljöuppgifter för chefer med verksamhets- och personalansvar (men ej ekonomiskt mandat att vidta åtgärder) anges under punkt 4 och för personal med operativt eller annat särskilt ledningsuppdrag under punkt 5.

2 Rutin för fördelning och returnering

2.1 Fördelning

Fördelning ska ske till ordinarie chef, ställföreträdande eller biträdande chef. Överordnad chef fördelar till sina närmaste underställda chefer och deras eventuella ställföreträdare. Biträdande chef får fördelning från den ordinarie chef den biträder.

Fördelning till chefer (punkterna 3 och 4) samt till regionvakthavande befäl (punkt 5.1) ska ske skriftligen på blankett "Fördelning av arbetsmiljöuppgifter", vid ett fördelningsamtal, i samband med tillträdet av funktionen. Överordnad chef initierar detta.

Övrig personal med operativ ledningsfunktion eller annat ledningsuppdrag (se punkt 5.2) informeras och instrueras om sina arbetsmiljöuppgifter av överordnad chef/uppdragsgivare i samband med tillträdet av funktionen. Denna fördelning är således inte skriftlig.

Chef som fördelar uppgifterna ska förvissa sig om att mottagaren förstår innebörden och har kunskap, kompetens, befogenhet samt tillräckliga resurser för att kunna fullgöra uppgifterna. Detta säkerställs vid fördelningssamtalet. Mottagaren ska ha fullgjort adekvat arbetsmiljöutbildning och kunskaperna bör kontinuerligt uppdateras.

Om kompetens inom arbetsmiljöområdet inte bedöms tillräcklig, krävs utbildning/komplettering innan fördelning genomförs. Uppföljning av alla fördelade arbetsmiljöuppgifter ska ske vid utvecklingssamtal, i samband med den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet samt om behov uppstår.

Fördelade arbetsmiljöuppgifter följer chefsuppdraget och rätt chef ska ha rätt fördelning för sitt chefsuppdrag och den verksamhet som chefen ansvarar för. Det innebär att skriftlig fördelning behöver förnyas om en chef byter chefsuppdrag eller verksamhet eller om chefen varit tillfällig chef för samma verksamhet som han/hon nu är ordinarie

chef för. Om chefen inte längre har chefsuppdrag så har hon/han inte längre ansvar för arbetsmiljöuppgifterna.

Om överordnad chef som fördelat arbetsmiljöuppgifter helt ersätts av annan befattningshavare behövs ingen förnyad fördelning till underordnade chefer om de redan har fördelats arbetsmiljöuppgifter för sitt chefsuppdrag/verksamhet. Nyttillträd chef ska säkerställa att fördelning skett till underställda chefer och kontrollera om någon chef returnerat en eller flera arbetsmiljöuppgifter.

2.2 Returnering

Arbetsmiljöuppgift, som mottagaren inte bedömer vara möjlig att genomföra eller saknar kompetens för, ska returneras till närmast överordnade chef genom blanketten "Returnering av arbetsmiljöuppgift".

Returnering ska inte ske vid chefs avgång, returnering sker endast om mottagande chef upplever att förutsättningar saknas för att fullfölja sina arbetsmiljöuppgifter.

2.3 Hantering av blanketter

Fördelade och mottagande chefer behåller varsitt original av blanketterna och ser till att en kopia av blanketterna läggs i personalakten. Det är verksamhetsnära HR som i nuläget hanterar personalakterna. Blanketterna ska ej diarieföras på regionen eller avdelningen.

Kopia på ifylld blankett skickat till Funktionsbrevlådan "HR-direkt HR support". HR-direkt registrerar att fördelning skett till mottagande chef.

3 Arbetsmiljöuppgifter för chefer med ansvar för verksamhet, personal och ekonomi

3.1 Rikspolischef ansvarar för att:

- Policy, strategi och årliga mål för det hälsofrämjande, förebyggande och efterhjälpande arbetsmiljöarbetet finns och implementeras i Polismyndigheten.
- Leda och följa utvecklingen av Polismyndighetens arbetsmiljöarbete och inkludera arbetsmiljöaspekter i mål, budget och uppföljning.
- Riktlinjer finns för arbetsmiljöarbetet, arbetsmiljöuppgifter fördelas och att kompetensutveckling inom området bedrivs.
- Årligen följa upp att myndighetens systematiska arbetsmiljöarbete fungerar och utvecklas.
- Utföra arbetsmiljöuppgifter enligt punkt 3.2 nedan för sina direkt underställda medarbetare.

3.2 Regionpolischef/Avdelningschef/Polisområdeschef/ Enhetschef/Lokalpolisområdeschef/Sektionschef och Gruppchef med ekonomiskt mandat att vidta åtgärder ansvarar inom sin nivå för att:

- Aktivt och i samverkan med medarbetare och skyddsombud verka för en god och säker arbetsmiljö enligt Polismyndighetens arbetsmiljöpolicy och strategi, medarbetarpolicy, värdegrund och ledarkriterier.
- Verka för en arbetsmiljö som främjar hälsa, engagemang, kreativitet och verksamhetsutveckling.
- Inkludera arbetsmiljöaspekter i mål, budget och uppföljning.
- Hålla sig underrättad om, driva och utveckla arbetsmiljöarbetet i enlighet med arbetsmiljölagstiftning, Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS), diskrimineringslagstiftning samt Polismyndighetens interna styrdokument.
- Bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete genom att regelbundet undersöka, riskbedöma, åtgärda och kontrollera genomförda åtgärder i enlighet med Polismyndighetens riktlinjer för systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM).
- Omedelbart åtgärda akuta brister i arbetsmiljön och upprätta handlingsplan för arbetsmiljöåtgärder som inte direkt kan åtgärdas.
- Arbetsmiljö- och säkerhetsrutiner görs kända, efterlevs och anpassas till aktuell verksamhet/område.
- Medarbetare informeras om risker i arbetsmiljön och ser till att de har tillräckliga kunskaper för sitt arbete. I detta ingår att säkerställa att nya medarbetare, medarbetare som varit borta en längre tid eller tillfälligt anställda får introduktion.
- Förebygga psykosociala arbetsmiljöproblem, kränkande särbehandling, trakasserier och diskriminering. Utredning och åtgärder initieras vid tecken på nämnda problem.
- Identifiera behov av psykosocialt stöd och säkerställa att medarbetare erbjuds relevanta åtgärder.
- Bevaka tecken på ohälsa, utreda och genomföra arbetsanpassning och rehabilitering.
- Hantera tillbud och arbetsskador samt utreda och vidta åtgärder för att förhindra upprepning. Händelser som föranlett dödsfall, svårare personskada eller drabbat flera medarbetare ska anmälas till Arbetsmiljöverket utan dröjsmål (inom ett dygn) enligt 3 kap 3 a § arbetsmiljölagen. Detta gäller även tillbud som inneburit allvarlig fara för liv och hälsa. Överordnad chef ska informeras.

4 Arbetsmiljöuppgifter för chefer med verksamhets- och personalansvar (ej ekonomiskt mandat att vidta åtgärder)

4.1 Gruppchef ansvarar för att:

- Aktivt och i samverkan med medarbetare och skyddsombud verka för en god och säker arbetsmiljö enligt Polismyndighetens arbetsmiljöpolicy och strategi, medarbetarpolicy, värdegrund och ledarkriterier.
- Verka för en arbetsmiljö som främjar hälsa, engagemang, kreativitet och verksamhetsutveckling. Uppmärksamma överordnad chef på behov av förbättringsåtgärder.
- Hålla sig underrättad om och arbeta för en god arbetsmiljö i enlighet med arbetsmiljölagstiftning, Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS), diskrimineringslagstiftning och Polismyndighetens interna styrdokument.
- Väga in arbetsmiljöaspekter vid planering och ledning av arbetet.
- Medarbetare informeras om risker i arbetsmiljön och ser till att följa upp att de har relevant kompetens. I detta ingår att säkerställa att nya medarbetare, medarbetare som varit borta en längre tid eller tillfälligt anställda får introduktion.
- Se till att arbetsmiljö- och säkerhetsrutiner görs kända och efterlevs.
- Identifiera behov av psykosocialt stöd och initiera i samarbete med överordnad chef att medarbetare erbjuds relevanta åtgärder.
- Förebygga psykosociala arbetsmiljöproblem, kränkande särbehandling, trakasserier och diskriminering. Utredning och åtgärder initieras, i samarbete med överordnad chef, vid tecken på nämnda problem.
- Bevaka tecken på ohälsa och initiera arbetsanpassning och rehabilitering i samarbete med överordnad chef.
- Hantera tillbud och arbetsskador samt utreda och vidta åtgärder för att förhindra upprepande. Händelser som föranlett dödsfall, svårare personskada eller drabbat flera medarbetare ska anmälas till Arbetsmiljöverket utan dröjsmål (inom ett dygn) enligt 3 kap 3 a § arbetsmiljölagen. Detta gäller även tillbud som inneburit allvarlig fara för liv och hälsa. Överordnad chef ska informeras.

5 Arbetsmiljöuppgifter för personal med operativ ledningsfunktion eller annat ledningsuppdrag

Funktioner som leder, samordnar och fattar beslut i operativ verksamhet, ska i sin arbetsledning agera förebyggande och säkerställa arbetsmiljön för berörda medarbetare inom ramen för uppdraget.

5.1 Regionvakthavande befäl ansvarar för att:

- Väga in arbetsmiljöaspekter vid planering och ledning av arbetet, bedöma uppkomna risker samt göra anpassningar till den aktuella situationen avseende personalresurser, kompetens, förmågor och skyddsutrustning
- Under icke-kontorstid göra anmälan enligt 3 kap 3a § AML till Arbetsmiljöverket vid allvarliga tillbud eller olyckor. Informera medarbetarens ordinarie chef om det inträffade.
- Initiera krisstöd.

5.2 Övriga med ledningsuppdrag ansvarar, inom ramen för uppdraget, för att:

- Väga in arbetsmiljöaspekter vid planering, genomförande och uppföljning av arbetet/insatsen.
- Kontrollera och säkerställa att arbetsuppgift/händelse/insats som är förenad med risker har föregåtts av en riskbedömning och att säkerhetsåtgärder har tagits fram.
- Informera medarbetare om eventuella risker och säkerhetsåtgärder samt bevaka att medarbetarna följer säkerhetsåtgärderna.
- Tillse att anmälan om tillbud och olycksfall upprättas i arbetsskadeprogrammet LISA.
- Uppmärksamma medarbetarens chef om medarbetare behöver stöd ur hälso- och arbetsmiljöaspekt.

Polismyndighet

125

Handläggningsordning Rgn Stockholm

Signerat av

Signerat datum

Enhet

Utredning 1 Stockholm SU

Diariernr

0150-K3191-18

Originalhandlingens förvaringsplats

Datum

2018-11-12

Tid

07:48

Involverad personal

Hans Nordahl

Funktion

Uppgiftslämnare

Berättelse

Kontaktade Region Stockholm för att få ev. styrdokument/arbetsbeskrivning gällande gruppchefer/yttre befäl / polisinsatschefer.

Det som finns är denna handläggningsordning.

Polisregion Stockholms handläggningsordning

PRST
2018:01

Saknr 127

Publicerades den
19 december 2017

<i>Avser område/ämne</i> Handläggningsordning	<i>Gäller för följande organisatoriska enheter (adressater)</i> Polisregion Stockholm
<i>Beslutad av/titel</i> Ulf Johansson, regionpolischef	<i>Föredragande/organisatorisk enhet</i> Ove Berggren, kommissarie regionkansliet
<i>Beslutsdatum</i> 2017-12-19	<i>Godkänd av</i> Dan Eliasson, rikspolischef
<i>Gäller från och med</i> 2018-01-01	<i>Giltighetstid</i> Tills vidare
<i>Diarienummer</i> A561.923/2017	
<i>Ersätter dokument som upphävs</i> Polisregion Stockholms handläggningsordning (PRST 2016:04) Överfört beslut från Polismyndigheten i Stockholms län gällande kontant betalning vid utlämnande av allmän handling, AA 793-67837-2012	

INNEHÅLL

INNEHÅLL	3
1 INLEDNING	5
2 ORGANISATION OCH LEDNING	6
2.1 Övergripande för polisregionen	6
2.1.1 Organisation.....	6
2.1.2 Ledning.....	6
2.1.3 Regionpolisråd.....	7
2.2 Övergripande för polisområden	8
2.2.1 Organisation.....	8
2.2.2 Ledning.....	8
2.2.3 Övergripande för lokalpolisområde	8
2.2.4 Övergripande för sektion	8
2.3 Övergripande för enhet	10
2.3.1 Organisation.....	10
2.3.2 Ledning.....	10
2.3.3 Övergripande för sektion	10
3 ANSVARSOMRÅDEN	11
3.1 Övergripande om ansvar	11
3.2 Regionpolischefens processansvar.....	11
3.3 Regionpolischefens verksamhetsansvar.....	11
3.4 Särskilt utpekat ansvar	11
4 BEMYNDIGANDEN OCH ANSVAR	12
4.1 Chef.....	12
4.2 Biträdande chef.....	12
4.3 Ställföreträdande chef.....	12
4.4 Polischef i beredskap	12
4.5 Beredskapshavande beslutsfattare i gränsärenden	12
4.6 Former för delegering	12
4.6.1 Chefs ansvar för att fördela arbetsuppgifter och avgöra ärenden	13
5 BILAGOR	14
1 Polisregion Stockholms organisation.....	14
2 Karta över polisregion Stockholm	14

-
- 3 Polisregion Stockholms delegationsordning för personal- och ekonomiadministrativa beslut..... 14

1 Inledning

Innehållet i handläggningsordningen har beslutats med stöd av 1 kap. 4 § Polismyndighetens arbetsordning. Denna handläggningsordning gäller för polisregion Stockholm och innehåller kompletterande bestämmelser till Polismyndighetens arbetsordning.

Utöver denna handläggningsordning kan regionpolischefen eller biträdande regionpolischefen besluta om ledning av regionens verksamhet genom regionala riktlinjer eller särskilda beslut.

2 Organisation och ledning

2.1 Övergripande för polisregionen

Övergripande bestämmelser för polisregion Stockholms organisation, ledning och ansvarsområde finns i Polismyndighetens arbetsordning.

Polisregionens närmare organisation har beslutats av regionpolischefen och framgår av bilaga 1 till denna handläggningsordning.

2.1.1 Organisation

Inom polisregionen finns, enligt Polismyndighetens arbetsordning, direkt under regionpolischefen och biträdande regionpolischefen;

- fyra (4) polisområden; Nord, City, Syd och Gotland samt
- fem (5) enheter; regionkansliet, enheten för operativ verksamhet (operativa enheten), enheten för utredning (utredningsenheten), enheten för gränspolis (gränspolisenheten) samt underrättelseenheten.

Regionpolischefen och biträdande regionpolischefen äger rätt att besluta om regionorganisationens indelning i sektioner och grupper.

Regionpolischefen och biträdande regionpolischefen har rätt att göra ändring i eller revidering av handläggningsordningen. En sådan ändring får inte vara i strid med Polismyndighetens arbetsordning eller Polismyndighetens särskilda beslut.

2.1.2 Ledning

Polisregionen leds av en regionpolischef. Regionpolischefen har en biträdande chef som även är ställföreträdande regionpolischef. Om vare sig regionpolischef eller biträdande regionpolischef är i tjänst och ingen annan är förordnad ska chefen för regionkansliet vara ställföreträdare för regionpolischefen.

Biträdande regionpolischef har samma ansvar och behörighet vad gäller ledning och styrning av verksamheten som regionpolischefen, om inte annat framgår av Polismyndighetens arbetsordning, denna handläggningsordning eller särskilt beslut.

2.1.2.1 Ledningsgrupper

På regionnivå finns en strategisk ledningsgrupp och en operativ ledningsgrupp.

Den strategiska ledningsgruppen leds av regionpolischefen. I ledningsgruppen ingår biträdande regionpolischef, polisområdeschef samt chef för enhet. Därutöver ingår även chef för nationell avdelnings regionala enhet och chef för regionalt utvecklingscentrum. Vid förhinder för regionpolischefen fullgörs ordförandeposten av biträdande regionpolischefen. Regionpolischefen, och biträdande regionpolischefen i de fall denne svarar som ordförande, har rätt att adjungera ledamöter till ledningsgruppen.

Den operativa ledningsgruppen leds av den biträdande regionpolischefen, om inte regionpolischefen beslutar annat. I ledningsgruppen ingår chef för enhet eller den denne utser, biträdande polisområdeschef för polisområde Nord, City och Syd, chef för polis-

område Gotland eller den denne utser, regional representant från kommunikationsavdelningen samt regional representant från utvecklingscentrum Stockholm. Ordföranden har rätt att adjungera ledamöter till ledningsgruppen.

2.1.2.2 Stöd från nationella avdelningar

Regionpolischef och biträdande regionpolischef får, för ledning och styrning av verksamheten vid polisregionen, stöd från Polismyndighetens nationella avdelningar. Detta sker bl.a. genom att en regional ekonomienhet, en regional HR-enhet, en regional kommunikationsenhet samt en regional rättsenhet placeras inom polisregionen. Verksamheten vid dessa enheter regleras i handläggningsordning för respektive avdelning.

Inom polisregionen har även ett utvecklingscentrum (utvecklingscentrum Stockholm) som tillhör nationella operativa avdelningen och ett laboratorium som tillhör nationellt forensiskt centrum placerats. Verksamheten vid dessa organisatoriska enheter regleras i handläggningsordning för respektive avdelning.

2.1.3 Regionpolisråd

Inom polisregionen finns ett regionpolisråd vars ledamöter utses av regeringen. Regionpolischefen är ordförande i regionpolisrådet.

Regionkansliet är kanslifunktion för och samordnar regionpolisrådets arbete.

2.2 Övergripande för polisområden

Polisområdenas organisatoriska indelning och geografiska ansvarsområde framgår av bilaga 1 och 2.

2.2.1 Organisation

Polisområde är indelat i kansli, lokalpolisområde och sektion.

2.2.2 Ledning

Varje polisområde leds av en polisområdeschef. Vid polisområde Nord, City och Syd finns en biträdande polisområdeschef.

Polisområdets kansli leds av en kanslichef. Kansliets verksamhetsansvar framgår av Polismyndighetens arbetsordning.

Inom varje polisområde ska det finnas en ledningsgrupp.

Polisområdets ledningsgrupp leds av polisområdeschefen. Polisområdeschefen beslutar om ledningsgruppens sammansättning.

2.2.3 Övergripande för lokalpolisområde

Lokalpolisområdenas organisatoriska indelning och geografiska ansvarsområde framgår av bilaga 1 och 2.

2.2.3.1 Organisation

Lokalpolisområde är indelat i grupper.

2.2.3.2 Ledning

Varje lokalpolisområde leds av en lokalpolisområdeschef. Vid lokalpolisområde Arlanda, Rinkeby, Norrmalm, Södermalm, Botkyrka och Södertälje finns biträdande lokalpolisområdeschef.

Inom varje lokalpolisområde får det finnas en ledningsgrupp.

Lokalpolisområdets ledningsgrupp leds av lokalpolisområdeschefen. Lokalpolisområdeschefen beslutar om ledningsgruppens sammansättning.

2.2.4 Övergripande för sektion

Sektioners organisatoriska indelning framgår av bilaga 1.

2.2.4.1 Organisation

Sektion är indelad i grupper.

2.2.4.2 Ledning

Varje sektion leds av en sektionschef.

Inom varje sektion får det finnas en ledningsgrupp.

Sektionens ledningsgrupp leds av sektionschefen. Sektionschefen beslutar om ledningsgruppens sammansättning.

2.3 Övergripande för enhet

Enheternas organisatoriska indelning framgår av bilaga 1.

Gränspolisens geografiska ansvarsområde framgår av bilaga 2.

2.3.1 Organisation

Enheterna är indelade i sektioner och grupper.

Vid gränspolisensheten finns ett enhetskansli, vid övriga enheter finns kansligrupper.

2.3.2 Ledning

Varje enhet leds av en enhetschef.

Inom varje enhet ska finnas en ledningsgrupp. Enhetens ledningsgrupp leds av enhetschefen. Enhetschefen beslutar om ledningsgruppens sammansättning.

2.3.3 Övergripande för sektion

Sektioners organisatoriska indelning framgår av bilaga 1.

2.3.3.1 Organisation

Sektion är indelad i grupper.

2.3.3.2 Ledning

Varje sektion leds av en sektionschef.

Inom varje sektion får det finnas en ledningsgrupp.

Sektionens ledningsgrupp leds av sektionschefen. Sektionschefen beslutar om ledningsgruppens sammansättning.

3 Ansvarsområden

3.1 Övergripande om ansvar

Inom Polismyndigheten finns det två typer av övergripande ansvar när det gäller ledning och styrning av verksamheten, dels processansvar, dels verksamhetsansvar.

Vad processansvar innebär och vem som är processägare framgår av 3 kap. 3 och 4 §§ i Polismyndighetens arbetsordning.

Verksamhetsansvar innebär ett ansvar för att leda den egna verksamheten i enlighet med vad som anges i 5 kap. 8-9 §§ i Polismyndighetens arbetsordning.

3.2 Regionpolischefens processansvar

Regionpolischefen är enligt 3 kap. 4 § i Polismyndighetens arbetsordning processägare och därmed processansvarig för bedrägeribrott, idrottsrelaterad brottslighet, polisrytteri samt sjöpolisverksamhet.

3.3 Regionpolischefens verksamhetsansvar

Regionpolischefens verksamhetsansvar innefattar ansvar för genomförandet av all polisverksamhet inom Stockholms län och Gotlands län som inte ska genomföras av annan enhet inom Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen.

3.4 Särskilt utpekad ansvar

Biträdande regionpolischef beslutar om utomstående möjligheter att medfölja i polisbil. Chefen för regionkansliet ansvarar för beredning inför sådant beslut.

Chefen för regionkansliet ansvarar för att tillhandahålla sekretariatsfunktioner till regionala ledningsgrupper, se punkt 2.1.2.1.

Chefen för regionkansliet ansvarar för arbetet med polisregionens handläggningsordning med bilagor och regionens övriga styrdokument.

Chefen för operativa enheten ska utföra de arbetsuppgifter som regionpolischefen fördelar i dennes egenskap av processägare för sjöpolisverksamhet, polisrytteri och idrottsrelaterad brottslighet, se punkt 3.2.

Chefen för utredningsenheten ska utföra de arbetsuppgifter som regionpolischefen fördelar i dennes egenskap av processägare för bedrägeribrott, se punkt 3.2.

Chefen för regionkansliet ansvarar för polisregionens officiella anslagstavla. Denna ska finnas i entrén till polishuset Norra Agnegatan 33-37, Stockholm.

4 Bemyndiganden och ansvar

4.1 Chef

Varje chef har ett verksamhetsansvar. Chefs verksamhetsansvar framgår av 5 kap. 8-9 §§ i Polismyndighetens arbetsordning.

4.2 Biträdande chef

Biträdande chef har samma ansvar och behörighet vad gäller ledning och styrning av verksamheten som chef, om inte annat framgår av särskilt beslut.

I de fall det finns en biträdande chef är denne även ställföreträdande chef.

4.3 Ställföreträdande chef

Regionpolischefen eller biträdande regionpolischefen beslutar, efter förslag från polisområdeschef eller chef för enhet, om inrättande av en funktion som ställföreträdande chef.

En ställföreträdande chef träder in i chefens ställe när denne är frånvarande, t.ex. vid sjukdom, semester eller tjänstledighet. En ställföreträdande chef har samma ansvar och behörighet vad gäller ledning och styrning av verksamheten som chefen, när denne träder in i chefens ställe.

4.4 Polischef i beredskap

Chefen för operativa enheten ansvarar för att ta fram och upprätthålla en plan för polischef i beredskap inom polisregionen. Planen ska fastställas av regionpolischefen eller biträdande regionpolischefen.

4.5 Beredskapshavande beslutsfattare i gränsärenden

Chefen för gränspolisenheten ansvarar för att ta fram och upprätthålla en plan för beredskapshavande beslutsfattare i gränsärenden. Planen ska fastställas av regionpolischefen eller biträdande regionpolischefen.

4.6 Former för delegering

Regionpolischefen eller biträdande regionpolischefen får delegera till annan medarbetare (personlig delegation) att besluta i ärenden enligt Polismyndighetens arbetsordnings bilaga 4 och 5.

Lägst beslutsnivå inom polisregionen vad gäller personal- och ekonomiadministrativa beslut framgår av bilaga 3 till denna handläggningsordning.

Medarbetare som erhållit delegation i enlighet med stycke 1 eller 2 ovan får inte vidaredelegera beslutanderätten.

Regionpolischef eller biträdande regionpolischef beslutar om personlig delegation efter begäran från chef för polisområde eller enhet. Beslut om delegation till medarbetare eller funktion som tillhör annan avdelning eller polisregion får ske efter godkännande av

berörd avdelning eller polisregion. Chefen för regionkansliet ansvarar för beredning inför sådana beslut.

Beslut om delegation ska framgå i särskilt beslut.

4.6.1 *Chefs ansvar för att fördela arbetsuppgifter och avgöra ärenden*

Av 5 kap. 8 § Polismyndighetens arbetsordning följer att varje chef har ett ansvar för att ärenden inom den egna verksamheten handläggs rättssäkert. Det innebär bl.a. att en chef, med utgångspunkt i den lägsta beslutsnivå som anges i nationell eller regional delegationsordning, alltid har ett ansvar att fördela en arbetsuppgift med beaktande av den anställdes lämplighet, erfarenhet, skicklighet och utbildning inom det berörda ämnesområdet.

Enligt ovan har chef att i varje enskilt fall att avgöra om medarbetare med den lägsta beslutsnivå som anges i delegationsordningen har tillräcklig kompetens inom ämnesområdet. I de fall tillräcklig kompetens saknas är det chefs skyldighet att begränsa medarbetares befogenhet att fatta aktuella beslut.

I de fall det finns ett behov av att inskränka enskilda funktioners ansvarsområde enligt Polismyndighetens arbetsordning bilaga 4 ska chef för polisområde och enhet framställa begäran till regionkansliet. Chef för regionkansliet ansvarar för att frågan bereds inför beslut av regionpolischefen eller biträdande regionpolischefen.

5 Bilagor

- 1 Polisregion Stockholms organisation
- 2 Karta över polisregion Stockholm
- 3 Polisregion Stockholms delegationsordning för personal- och ekonomiadministrativa beslut

Bilaga 1

Region Stockholm

Chef

Region

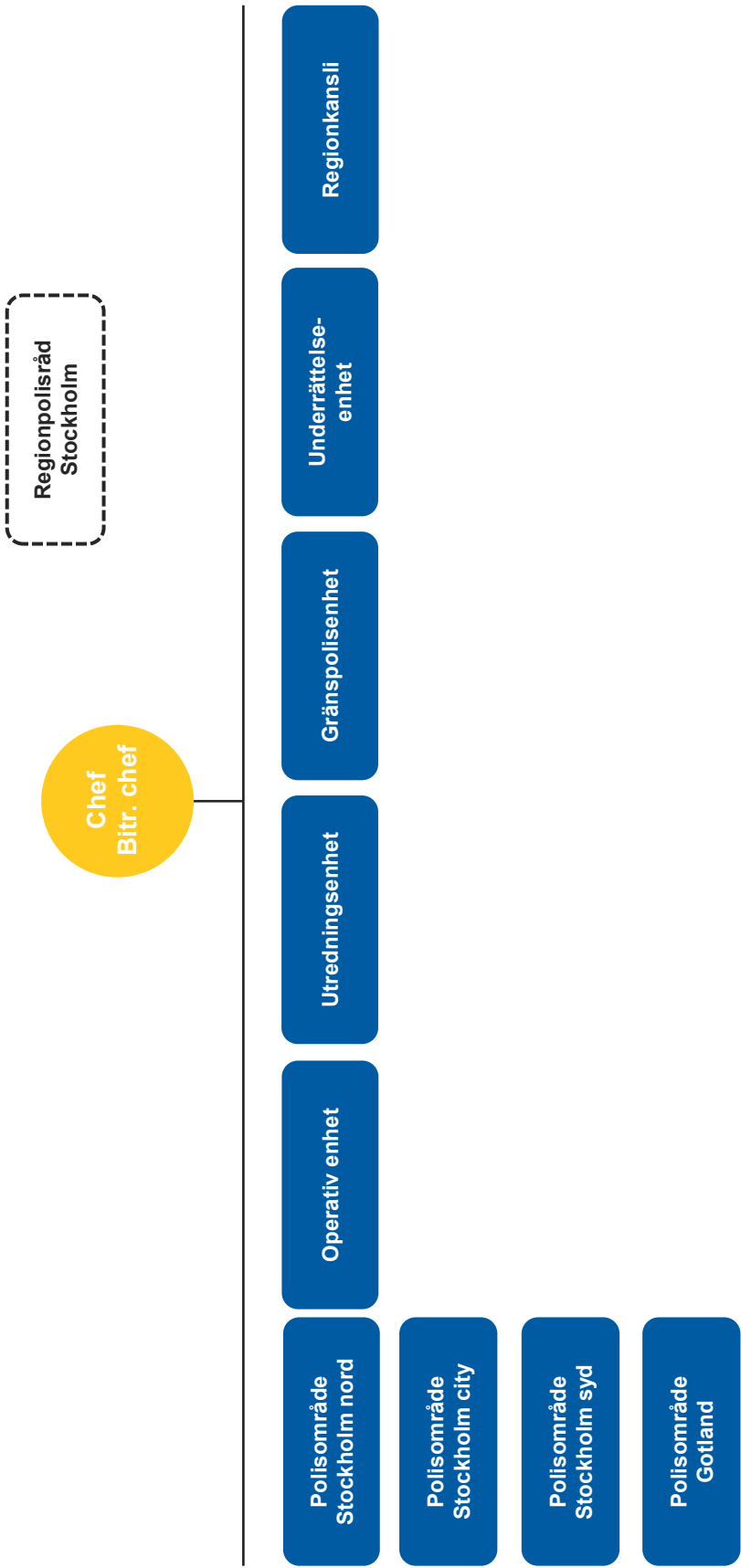
Polisområde/
enhet

Lokalpolisområde/
sektion

Grupp

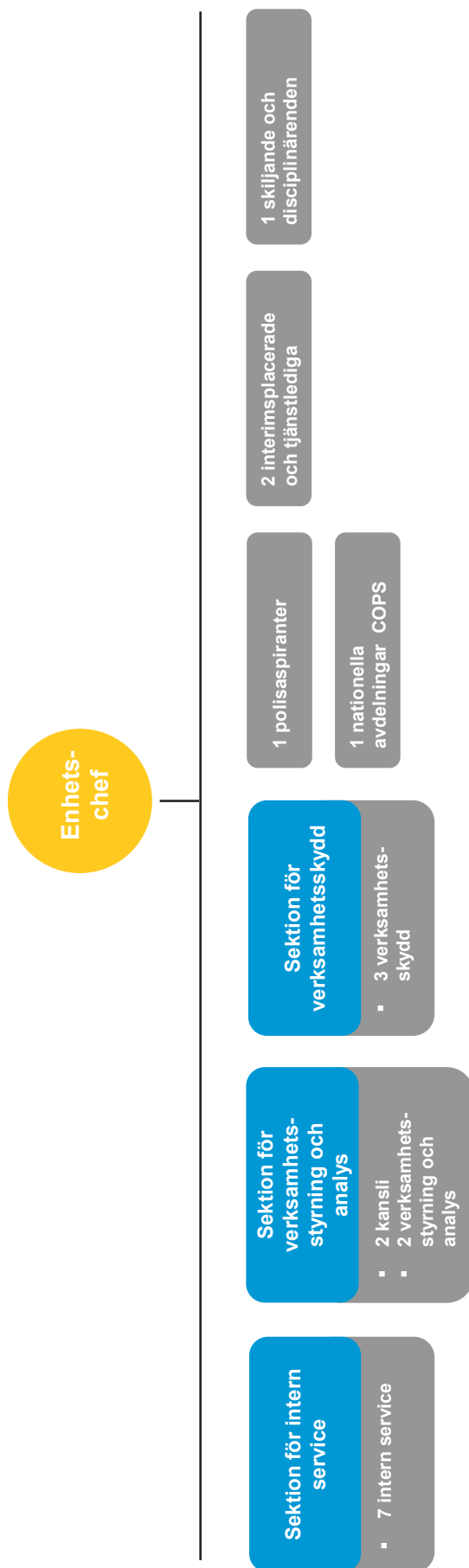

Polisregion Stockholm

Regionkansli

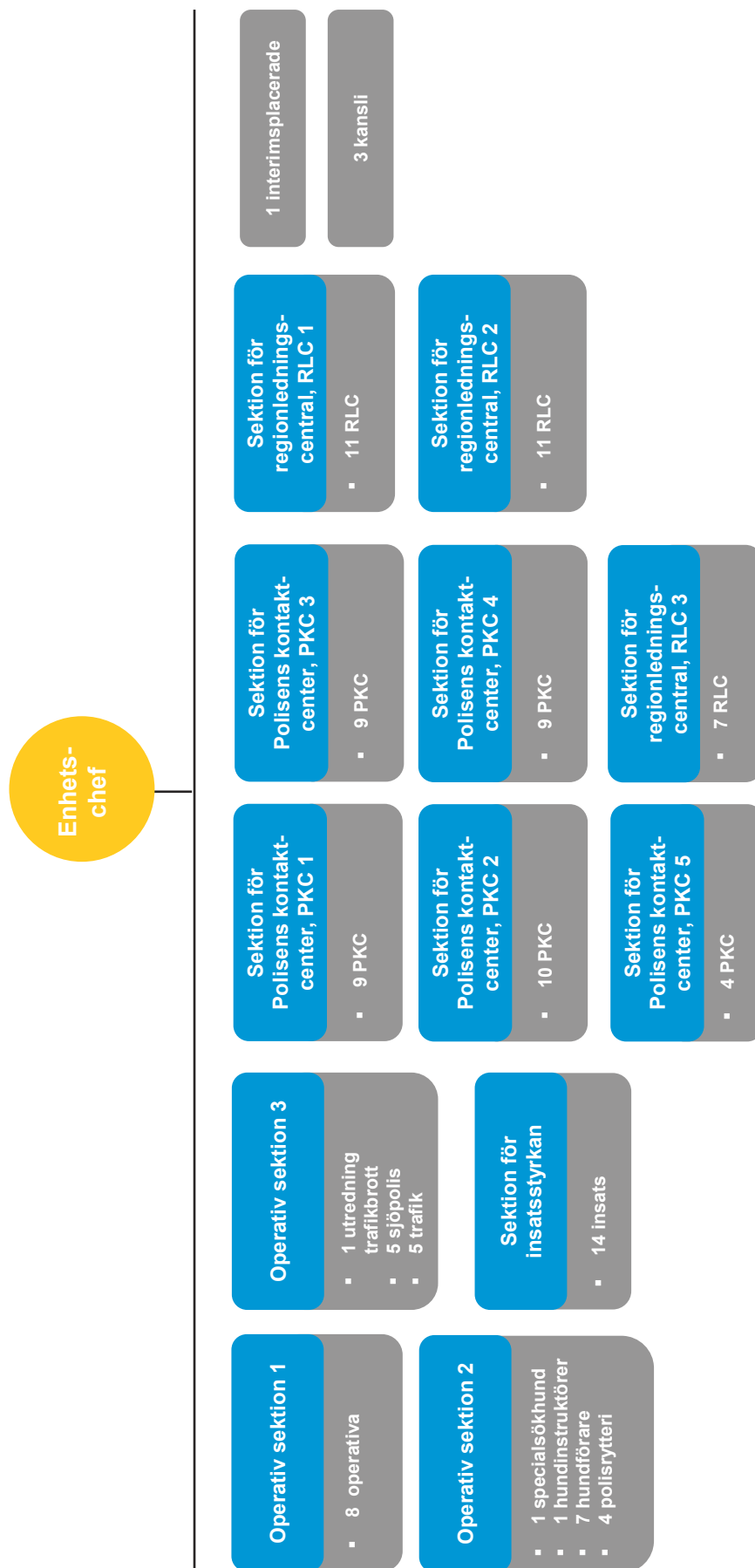
Region Stockholm

Operativ enhet

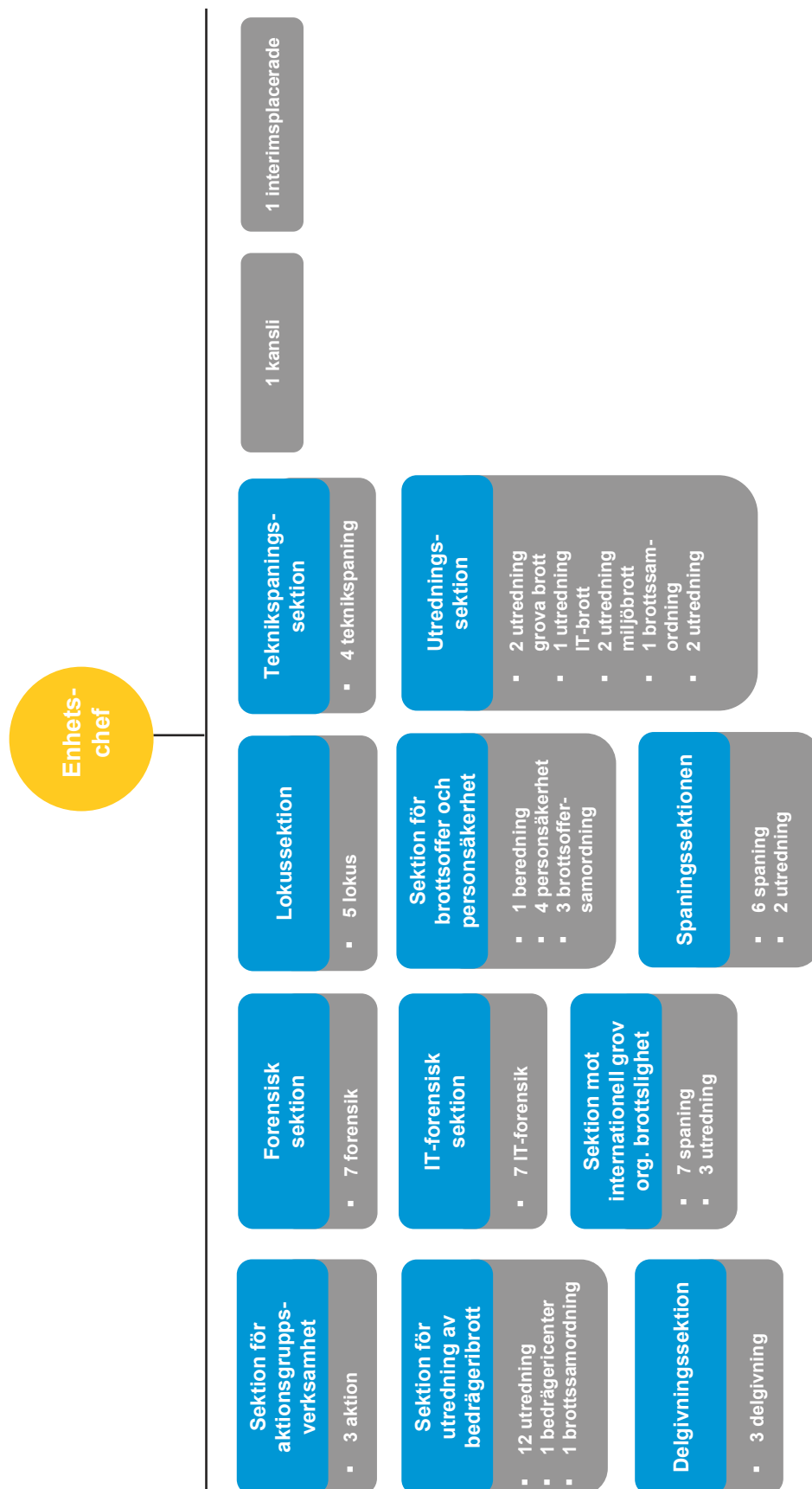
Region Stockholm

Region Stockholm

Utredningsenhet

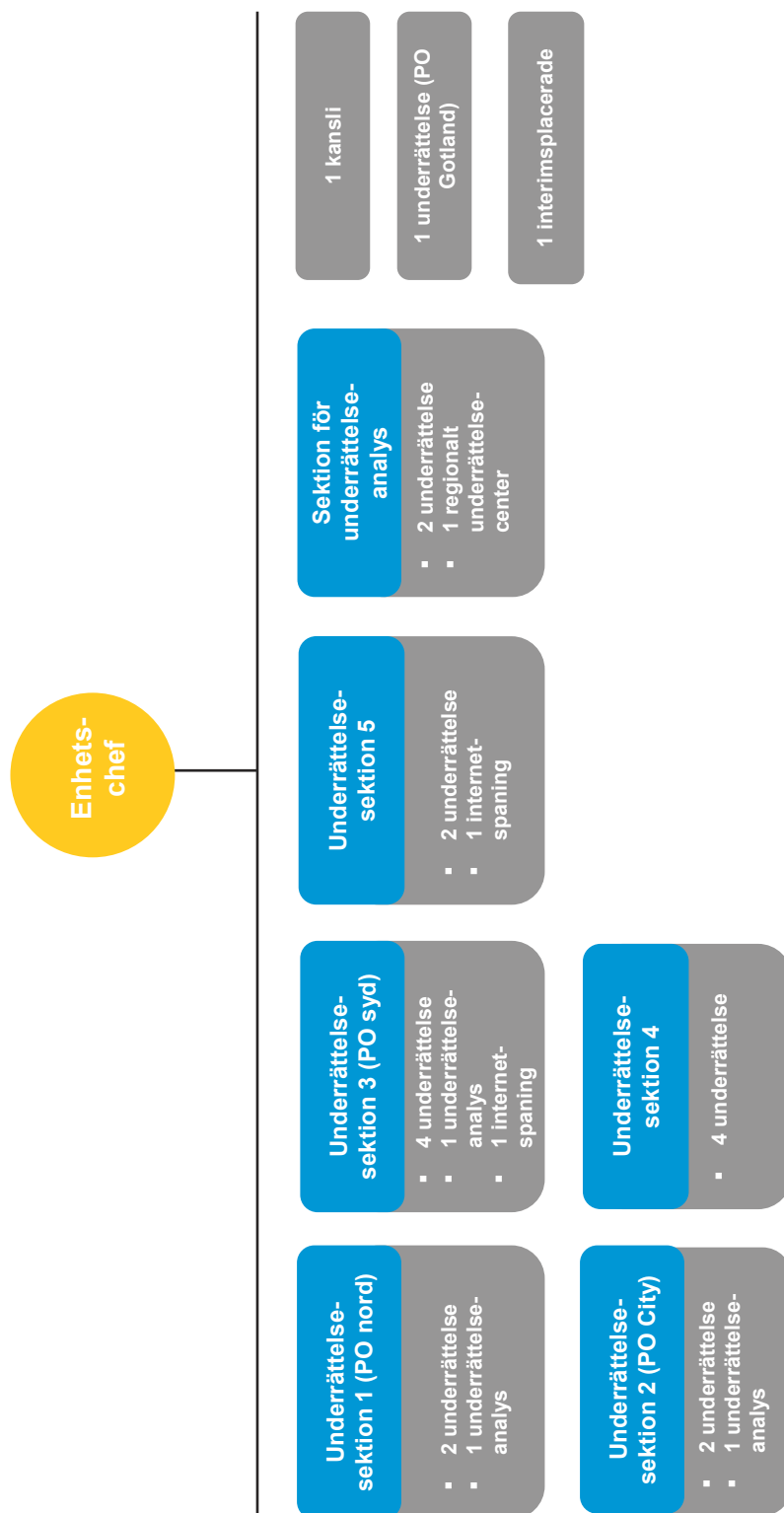
Region Stockholm

Polisen

Underrättelseenhet

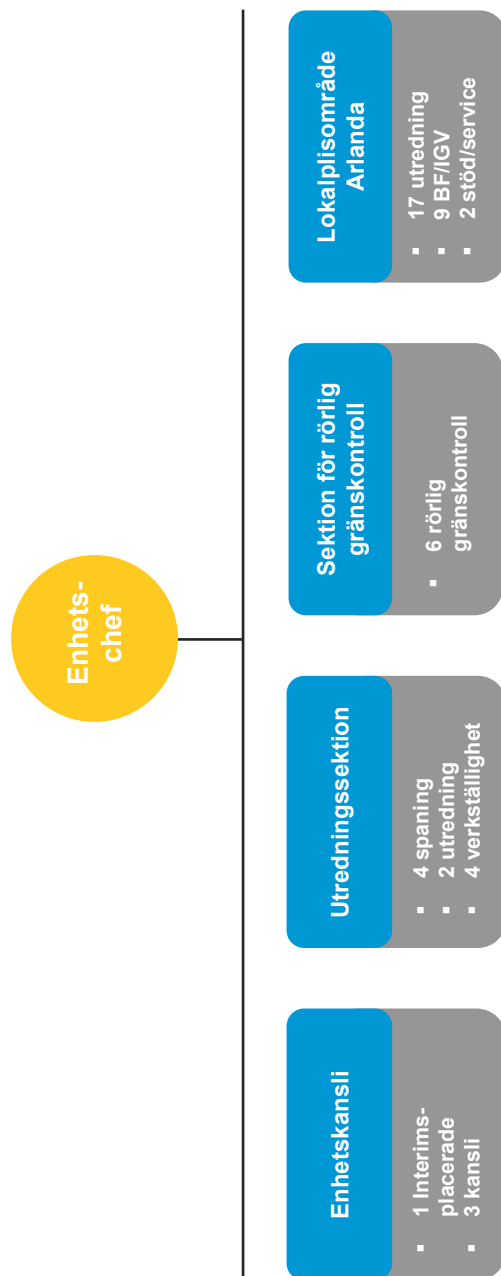
Region Stockholm

Polisen

Gränspolis enhet

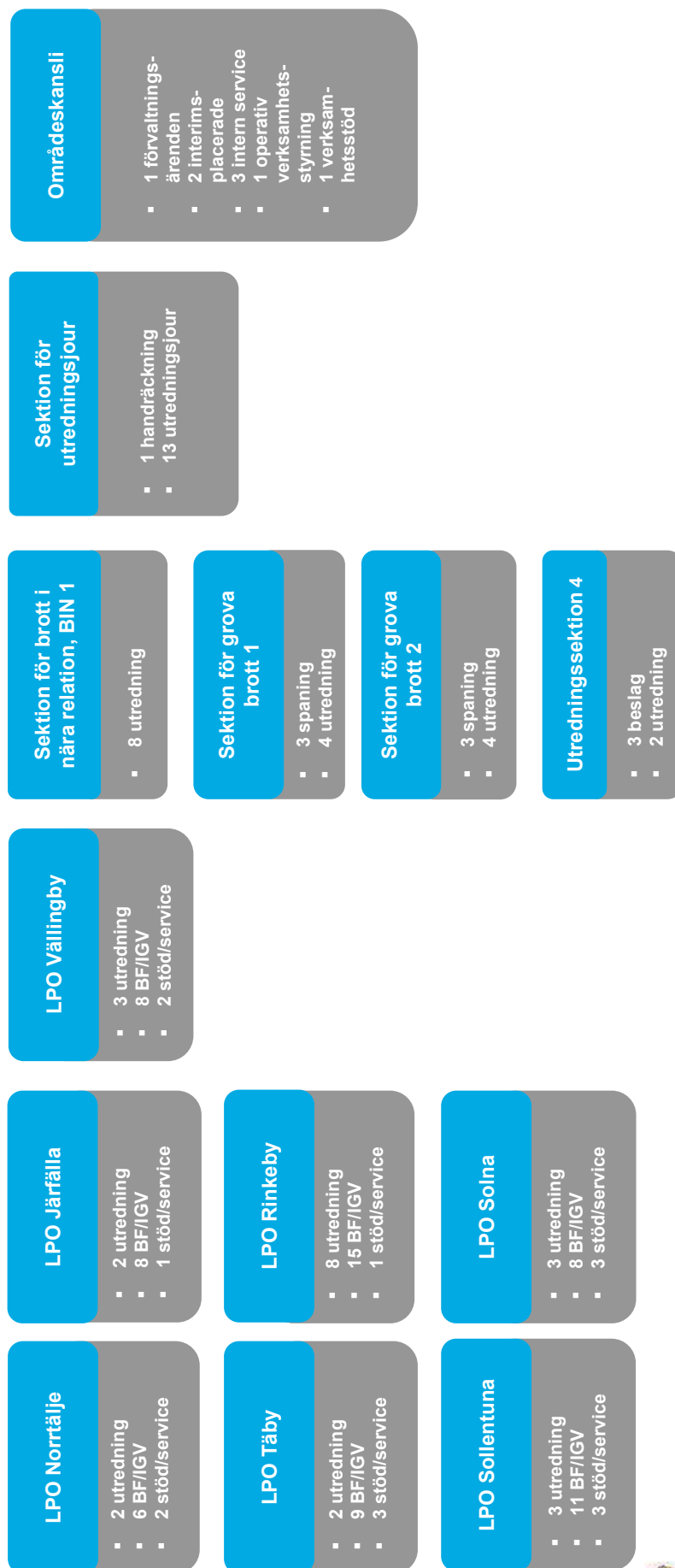
Region Stockholm

Polisen

Polisområde Stockholm nord

Chef
Bitr. chef

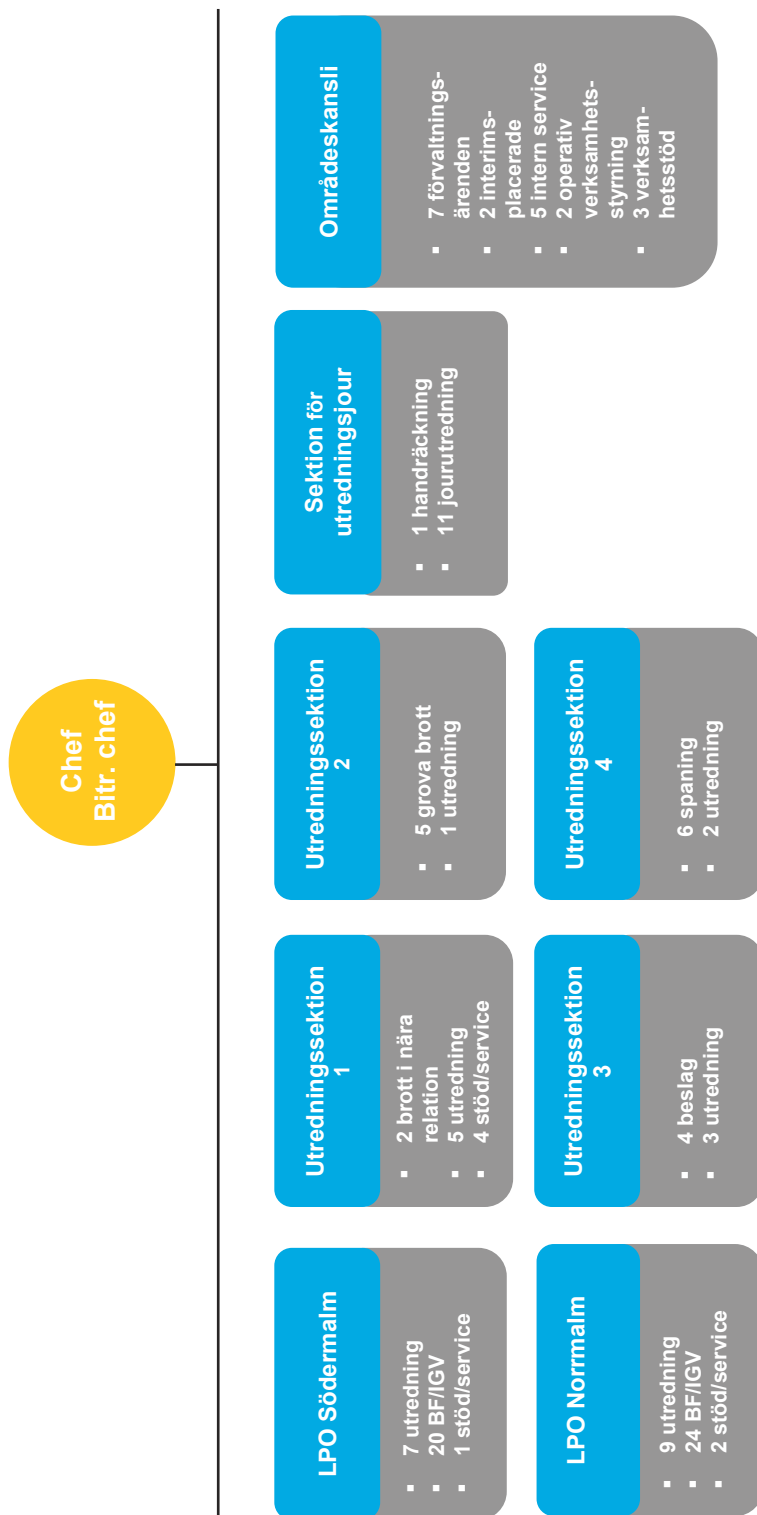

Polisen

8

Region PO/enhet LPO/sektion Grupp

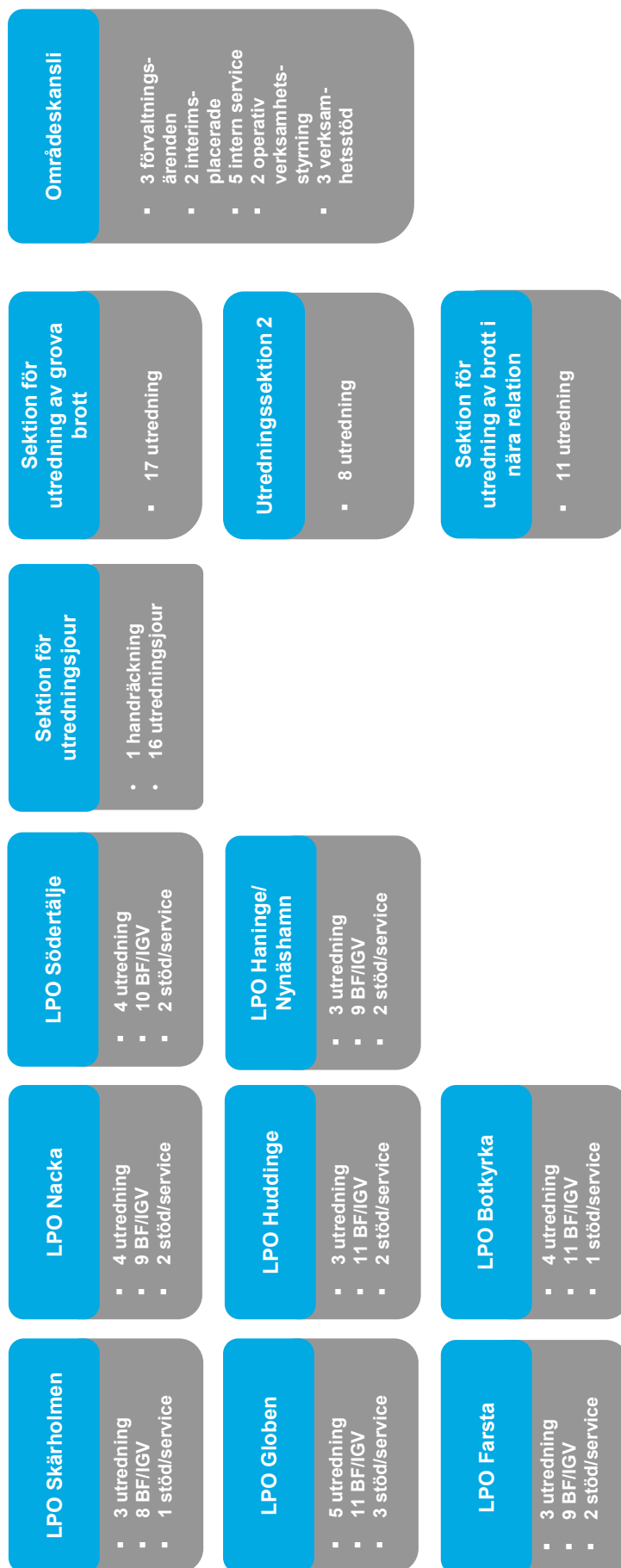
Polisområde Stockholm city

Polisen

Polisområde Stockholm syd

Chef
Bitr. chef

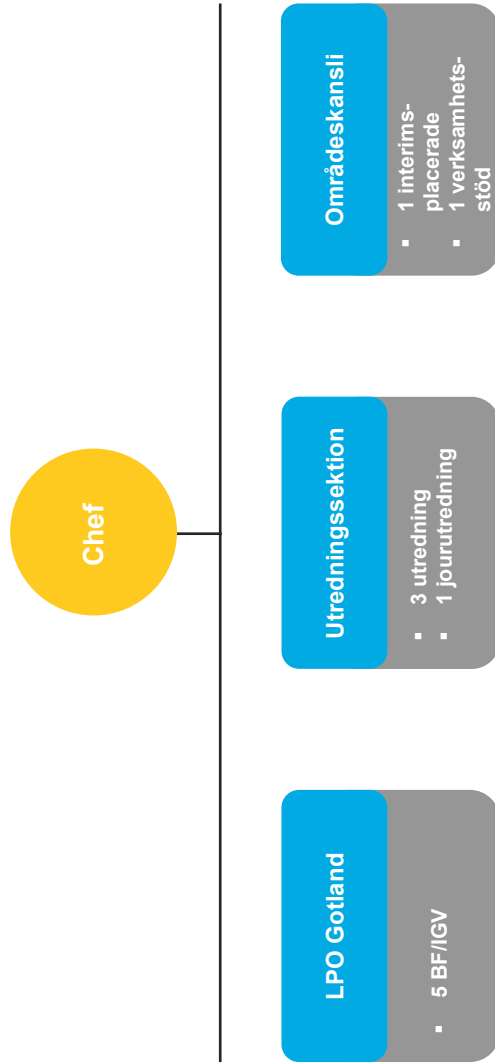

Polisen

10

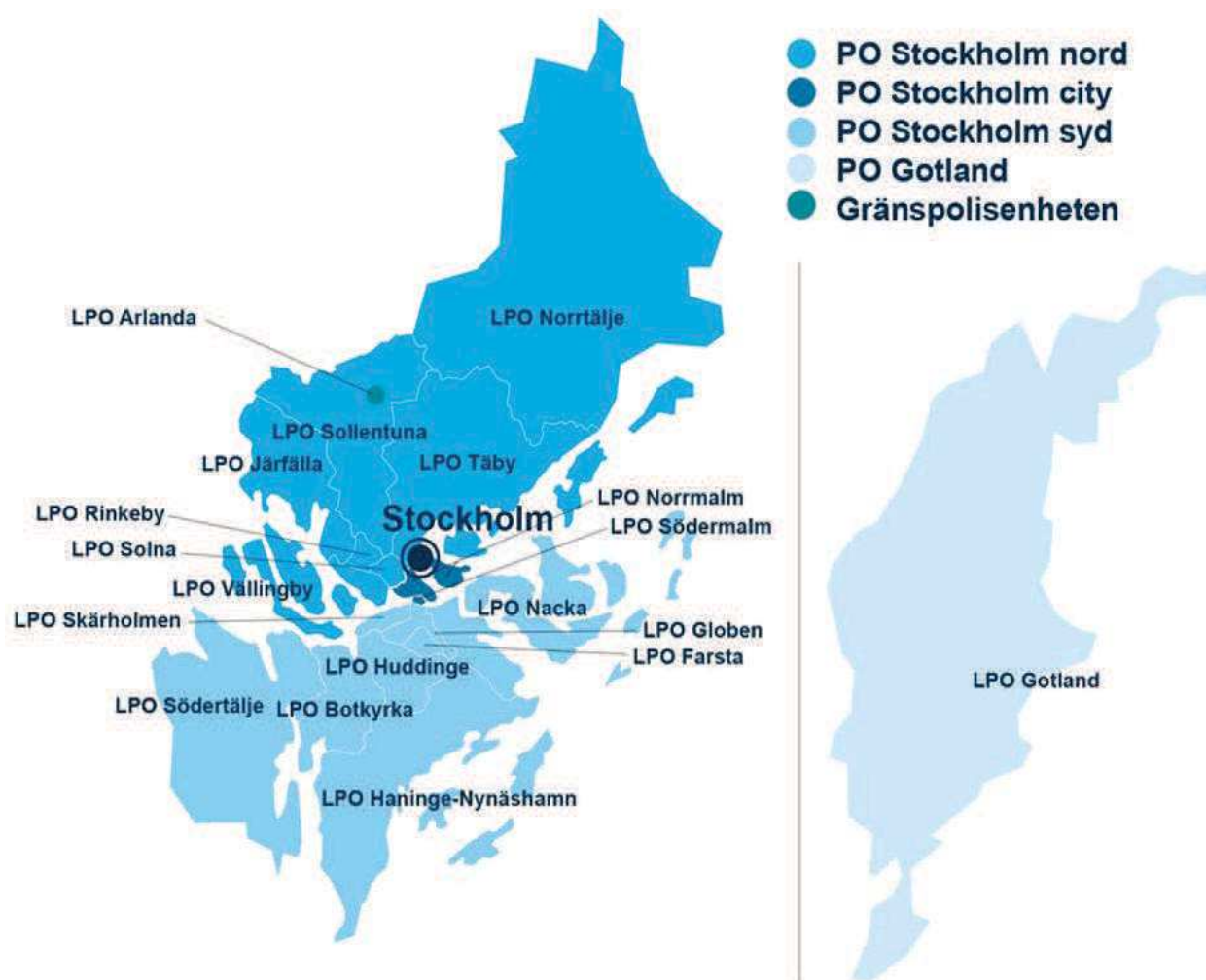
Region PO/enhet LPO/sektion Grupp

Polisområde Gotland

Karta över huvudort, polisområden och lokalpolisområden i polisregion Stockholm

Inledning med utgångspunkter och läsanvisningar

Denna delegationsordning är en del av arbetsordningen och inskränker därmed sådana beslutsbefogenheter som annars skulle ha tillkommit chefer enligt 5 kap. 9 § arbetsordningen.

Delegationsordningen är, avseende avsnitt 1–12, också Polismyndighetens arbetsgivar-nyckel. Om det behövs får också överordnad chef utöva de genom avsnitt 2-12 delegerade befogenheterna. Arbetsgivar-nyckeln gäller inte sådana arbetsgivarbefogenheter som enbart utövas av rikspolischefen.¹

Den som fattar beslut har också, i förekommande fall, rätt att återkalla beslutet. Beslutsfattaren ska vid behov samråda med såväl ekonomi- som HR-avdelningen innan beslut fattas i ärendet (verksamhet, ekonomi och kompetens – det s.k. ”VEK-perspektivet”). För vissa ärendetyper är samrådsförfarandet tvingande, vilket följer av denna delegationsordning. Beslut ska fattas inom ramen för en nationellt enhetlig arbetsgivar- och personalpolitik.

Medarbetare som erhåller delegation i enlighet med denna delegationsordning får inte vidaredelegera beslutanderätten.

Definition m.m.

Med **chef på lägst indirekt nivå** avses chef med minst en underställd chef, förhandlingschefen samt chef som – utan att ha några underställda chefer – är direkt underställd rikspolischefen eller chef för polisregion eller avdelning.

Med **regionala HR- och ekonomichefer (motsvarande)** avses HR- och ekonomichefer som verkar vid polisregioner och avdelningar.

Där **regionpolischef** anges avses även **biträdande regionpolischef** om inte annat särskilt anges.

¹ Rikspolischefen utövar exklusivt arbetsgivarens befogenheter bl.a. i frågor om anställningar, chefsförordnanden, lönesättning, övriga anställningsförmåner, tjänstledighet, bisysslor och därmed likställda frågor när frågorna avser dennes organisatoriskt direkt underställda chefer.

Förkortningar/förklaringar

AF	Anställningsförordningen (1994:373)
AFS 1994:1	Arbetskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter om arbetsanpassning och rehabilitering
AFS 2001:1	Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete och allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna
AMF	Arbetsmiljöförordningen (1977:1166)
AML	Arbetsmiljölagen (1977:1160)
AO	Arbetsordning för Polismyndigheten
ASA/Polis	Lokalt kollektivavtal om arbetstider, arbetstidsberoende ersättningar och semester m.m.
ATO	Arbetsstagarorganisation(er)
BA	Lokalt kollektivavtal om förhandlingsordning m.m. inför anställningsbeslut och inför vissa arbetsledningsbeslut
CA	Chefsavtal
FLL	Föräldraledighetslagen (1995:584)
FMA	Avtal om fackliga förtroendemän
FML	Lagen (1974:358) om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen
HA	Huvudavtal
InstrEbmF	Förordningen (2007:972) med instruktion för Ekobrottsmyndigheten
InstrPmyF	Förordningen (2014:1102) med instruktion för Polismyndigheten
InstrSäpoF	Förordningen (2014:1103) med instruktion för Säkerhetspolisen
LAS	Lagen (1982:80) om anställningsskydd
LOA	Lagen (1994:260) om offentlig anställning
LOU	Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling
LUFS	Lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet
LRA	Lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister
MBA-S	Medbestämmandeavtal för det statliga arbetstagarområdet; del av bilaga till förhandlingsprotokollet till Ramavtal om samverkan för framtiden
MBL	Lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet
NFC	Nationellt forensiskt centrum

NI	Nationella insatsstyrkan
Noa	Nationella operativa avdelningen
PF	Polisförordningen
PL	Polislagen (1984:387)
PSA/Polis	Avtal om ersättning för inkomstförlust vid vissa fall av arbetsskada för polisman
PUtbF	Förordningen (2014:1105) om utbildning till polisman
RALS	Dels Ramavtal om löner m.m. mellan Arbetsgivarverket och OFR/S, P, O, dels Ramavtal om löner m.m. mellan Arbetsgivarverket och SEKO
RALS 2010-T	Ramavtal om löner m.m. mellan Arbetsgivarverket och Saco-S
SemL	Semesterlagen (1977:480)
SFB	Socialförsäkringsbalken (2010:110)
SPI/Civil	Lokalt kollektivavtal om särskilda polisinsatser för arbetstagare som inte är poliser
SPI/Polis	Lokalt kollektivavtal om särskilda polisinsatser
URA	Avtal om utlandskontrakt och riktlinjer för anställningsvillkor vid tjänstgöring utomlands
VA-T	Villkorsavtal mellan Arbetsgivarverket och Saco-S
VA(-T)	Dels Villkorsavtal mellan Arbetsgivarverket och OFR/S, P, O, dels Villkorsavtal mellan Arbetsgivarverket och SEKO samt dels Villkorsavtal-T mellan Arbetsgivarverket och Saco-S
Tjlf	Tjänstledighetsförordningen (1984:111)
TurA-S	Avtal om turordning för arbetstagare hos staten

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
1. Kollektivavtal				
1a	Sluta och säga upp kollektivavtal	Befogenhet att, med därmed sammanhängande process, sluta och säga upp kollektivavtal för Polismyndighetens räkning	Förhandlingschefen eller den denne utser genom delegation i kollektivavtal eller i enskilt skriftligt beslut	Efter samråd med berörda chefer i den nationella strategiska ledningsgruppen och med chefen för ekonomiavdelningen eller, om befogenheten är delegerad, efter samråd i den regionala strategiska ledningsgruppen
2. Förhandling med och information till ATO				
2a	Företräda arbetsgivaren i MBL-förhandlings- eller andra samverkansfrågor innan beslut fattas	Innan beslut fattas utöva arbetsgivarens befogenheter i informations- och förhandlings- eller samverkansfrågor som avses i 11-14 och 38 §§ MBL jämförda med 3 kap. 1-2 och 6 §§ HA, i 22 § eller 27 § 3 mom. ASA/Polis, i 2 kap. 1 § VA(-T), i 4-5 §§ Avsnitt I samt 4 § Avsnitt II PA-16, i 2-4 §§ BA eller i 6 kap. 8-9 §§ AML och 8 § AMF	Chef som har att fatta det beslut som informationen eller förhandlingen (respektive samverkan i skyddskommittén) avser	
2b	Twisteförhandlingar och rättsprocesser	Utöva arbetsgivarens befogenheter dels gällande twisteförhandling enligt 4-5 kap. HA, dels, inom ramen för delegerade processberättigheter, gällande rättsprocess enligt LRA	Chefen för HR-avdelningen eller den denne utser	
2c	Företräda arbetsgivaren i vissa förhandlingar enligt 10 § MBL	Befogenhet att företräda arbetsgivaren i förhandling som avses i 10 § MBL, dock inte i kollektivavtals- eller twisteförhandling	Chef på lägst indirekt nivå som har befogenhet att enas i den fråga som förhandlingen avser	

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
2d	Informera ATO – övergripande	Befogenhet att fortlöpande hålla ATO underrättade om hur verksamheten utvecklas produktionsmässigt och ekonomiskt liksom om riktlinjerna för personalpolitiken (19 § MBL) och i förekommande fall om hur utredningsarbetet vid rationalisering fortlöper (1 kap 15 § 3 MBA-S) och om det planeringsarbete som pågår (2 kap. 20 § 3 MBA-S)	Chef på lägst indirekt nivå utifrån sitt ansvarsområde	
2e	Befogenhet att informera ATO om enskild överenskommelse	Befogenhet att informera ATO om enskild överenskommelse enligt ASA/Polis eller VA(-T), liksom om ny lön enligt 9 § RALS respektive RALS/Polis-T	Chef som har befogenhet att träffa den aktuella enskilda överenskommelsen respektive komma överens om lön	
2f	Lämna varsel till, eller ha överläggningar med, ATO om avslutad provanställning eller tidsbegränsad anställning	Befogenhet att lämna ATO varsel, och i förekommande fall ha överläggning, om att provanställning ska avbrytas i förtid eller avslutas utan att övergå i en tillsvidareanställning eller att tidsbegränsad anställning ska upphöra (6 och 31 §§ respektive 15 och 30 a §§ LAS)	Chef för lokalpolisområde eller sektion vad gäller avbrytande av en provanställning i förtid eller att en provanställning avslutas utan att övergå i en tillsvidareanställning. Närmaste chef vad gäller att tidsbegränsad anställning ska upphöra.	
2g	Lämna varsel till, eller ha överläggningar med, ATO rörande facklig förtroendeman eller skyddsombuds arbetsförhållanden eller arbetsvillkor	Befogenhet att lämna ATO varsel (och arbetstagaren underrättelse), och i förekommande fall ha överläggning, om fråga uppkommer om ändring av facklig förtroendemens eller skyddsombuds arbetsförhållanden eller anställningsvillkor (5 § FML)	Den chef som har befogenhet att fatta beslutet	

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
3. Anställningar m.m.				
3a	Ledigförklarande av anställning	Beslut om ledigförklarande av anställning, dock inte av * polismästare, * polisöverintendent, * polisintendent, eller * (civilanställd) direktör (3 och 6 §§ AF) utom då det gäller ersättningsrekrytering i sådant fall då den som ska ersättas lämnar en funktion som normalt sammanhänger med anställningen som polismästare, polisintendent eller direktör	Regionpolischef vad gäller ersättningsrekrytering av polismästare, polisöverintendent, polisintendent eller (civilanställd) direktör. Chef för polisområde och enhet vad gäller ledigförklarande av övriga anställningar.	Efter samråd med regionala HR- och ekonomichefer (motsv.) eller den denne utser; samrådet avser hela anställningsprocessen inklusive lönesättning (3a, 3b, 3f, 3g och 5c) Chef för polisområde och enhet ska även samråda med regionpolischef.
3b	Tillsvidareanställning	Beslut om tillsvidareanställning – inklusive, i förekommande fall, provanställning – med placering för närvarande vid aktuell avdelning eller polisregion, utom beslut om anställning efter förflyttning från Säpo (3g) (3 § AF; jfr beträffande poliser 2-5 §§ PF)	Regionpolischef vad gäller polismästare, polisöverintendent, polisintendent eller (civilanställd) direktör. Chef för polisområde och enhet vad gäller av övriga anställningar.	Se 3 a
3c	Chiefsförordnande	Beslut om chefsförordnande inklusive tillförordnande av chef	Regionpolischef vad gäller chef för polisområde och enhet. Chef för polisområde och enhet vad gäller chef för lokalpolisområde, sektionschef och gruppchef.	Efter samråd med regional HR--chef (motsv.) eller den denne utser

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
3d	Anställning av polisaspirant	Beslut om anställning av polisaspirant (3 § AF och 5 § PUtbF)	Chefen för kompetensheten vid HR-avdelningen	
3e	Intermittent anställning	Beslut om, eller återkallelse eller avbrytande av, intermittent anställning (3 § AF och 3 § Lokalt kollektivavtal om vissa förmåner för intermittent anställda arbetstagare)	Närmaste chef, vakthavande befäl, stationsbefäl eller, inom ramen för en polisinsats, kommanderingschef eller polisinsatschef	
3f 	URA-kontrakt	Utdöva arbetsgivarens befogenheter enligt URA	Chefen för internationella enheten vid Noa eller den denne utser	Se 3a
3g 	Tidsbegränsad anställning (ej intermittent)	Beslut om annan tidsbegränsad anställning (än sådan som omnämnts ovan) med placering för närvarande vid aktuell avdelning eller polisregion, utom i sådana fall då denna under anställningstiden kommer att övergå till en tillsvidareanställning enligt 5 § andra stycket LAS (3 § AF)	Regionpolischef vad gäller polismästare, polisöverintendent, polisintendent eller (civilanställd) direktör. Chef för polisområde och enhet vad gäller av övriga anställningar.	Se 3a
3h	Anställning efter förflyttning från Säpo	Beslut om anställning efter förflyttning från Säpo, dock inte gällande redan sedan tidigare tjänstledig (5 § PL och 24 § andra stycket InstrSäpoF)	Chefen för HR-avdelningen	Efter samråd med den avdelningschef och regionpolischef under vilken den anställda för närvarande ska vara placerad
3i	Samråd inför Säpos beslut om tidsbegränsad anställning av polisman	Samråda med Säpo inför Säpos beslut om tidsbegränsad anställning av polisman jml. 23 § InstrSäpoF (26 § första stycket, 28 och 45 §§ InstrPmyF)	Chef för polisområde och enhet	

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
3j 	Ställa polismän till förfogande till EBM	Ställa polismän till förfogande för den polisverksamhet som bedrivs vid EBM (7 § InstrEbmF och 47 § InstrPmyF)	Chefen för Noa eller den denne utser Chefen för avdelningen för särskilda utredningar beslutar om polismän vid avdelningen	Efter samråd med chef för berört polisområde eller enhet
3k 	Ställa polismän till förfogande för högskola	Ställa polismän till förfogande för högskola som enligt regeringens beslut enligt 3 a § förordningen om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor bedriver utbildning till polisman	Chefen för kompetensenheten vid HR-avdelningen Chefen för avdelningen för särskilda utredningar beslutar om polismän vid avdelningen	Efter samråd med chef för berört polisområde eller enhet
3l	Omplacering inom avdelning eller polisregion inom ramen för arbetsledningsrätten	Beslut enligt arbetsledningsrätten om tillfällig/tidsbegränsad eller stadigvarande geografisk eller organisatorisk omplacering inom avdelning eller polisregion	Chef för polisområde och enhet	Dock, om omplaceringen sker utan den omplacerades egen begäran efter samråd med regional HR-chef (motsv.) eller den denne utser
3m	Omplacering inom avdelning eller polisregion utom ramen för arbetsledningsrätten som ett led i ett uppsägningsförfarande eller i anslutning till graviditet	1. Beslut om omplacering inom polisregionen/avdelningen, men utanför ramen för arbetstagarens arbetsskyldighet i enlighet med 7 § andra stycket i LAS (stadigvarande omplacering som ett led i uppsägningsförfarandet) 2. Beslut om omplacering inom polisregionen/avdelningen, men utanför ramen för arbetstagarens arbetsskyldighet i enlighet med 18-21 §§ FLL (tidsbegränsad omplacering i anslutning till graviditet)	Chef för polisområde och enhet Chef för lokalpolisområde och sektion	Efter samråd med regional HR-chef (motsv.) eller den denne utser

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
3n	Omplacering till annan avdelning eller polisregion inom eller utom arbetstagarens arbetskyldighet	Beslut dels enligt arbetsledningsrätten om tillfällig/tidsbegränsad eller stadigvarande geografisk eller organisatorisk omplacering till annan avdelning eller polisregion, dels om omplacering till annan avdelning eller polisregion utanför ramen för arbetstagarens arbetskyldighet enligt 7 § andra stycket LAS (stadigvarande omplacering som ett led i uppsägningsförfarande) eller 18-21 §§ FLL (tidsbegränsad omplacering i anslutning till graviditet)	När avlämnande avdelningschef eller chef för polisområde och enhet och mottagande avdelningschef eller chef för polisområde och enhet är överens om omplaceringen: Mottagande avdelningschef eller chef för polisområde och enhet. När det, oavsett samtycke hos avlämnande avdelningschef eller chef för polisområde och enhet, gäller omplacering till Noa: Chefen för Noa eller den denne utser. Detta gäller inte anställda vid avdelningen för särskilda utredningar	Om omplaceringen sker antingen utan den omplacerades egen begäran eller utanför ramen för dennes arbetskyldighet, efter samråd med berörda regionala HR-chefer (motsv.) eller den respektive chef utser. Vid omplacering till Noa, efter samråd dels med chef för polisområde och enhet, dels med chefen för HR-enheten för avdelningarna eller den denne utser

4. Anställnings upphörande m.m.				
4a	Uppsägning pga. arbetsbrist	Uppsägning pga. arbetsbrist (4 § andra stycket LAS och, om kollektivavtal enligt TurA-S saknas, 3 § TurA-S)	Regionpolischef (jfr dock 1a om kollektivavtal ska träffas enligt TurA-S)	Efter samråd med chefen för HR-avdelningen
4b	PAN-anmälan gällande skiljande från anställning	Anmälan till PAN med förslag om avskedande eller uppsägning på grund av personliga skäl (i förekommande fall inklusive avstängning) samt beslut om yttrande till PAN (29 kap 5 § BrB; 5 kap 10 § AO)	Regionpolischef, dock, för det fall berörd regionpolischef är ledamot i PAN, den denne utser. Vid jäv för berörd regionpolis-	Efter samråd med regional HR-chef (motsv.)

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
			chef och bitr. regionpolischef utövas befogenheterna av annan regionpolischef. Vid jäv för berörd avdelningschef och bitr. avdelningschef utövas befogenheterna av regionpolischef i polisregion Stockholm.	
4c	Avbrytande av provanställning	Besluta och lämna besked, och i förekommande fall ha överläggning med arbetstagareren, om att provanställning ska avbrytas i förtid eller avslutas utan att övergå i en tillsvidareanställning (6 § andra och tredje stycket LAS)	Chef för lokalpolisområde och sektion	
4d	Tidbegränsad anställning som inte kommer att fortsätta	Besluta och lämna besked, och i förekommande fall ha överläggning med arbetstagareren, om att tidsbegränsad anställning inte kommer att fortsätta (15 § LAS)	Närmaste chef	
4e	Anställnings upphörande i samband med hel sjukersättning	Besluta och lämna besked att anställning ska upphöra maa att arbetstagareren fått rätt till hel sjukersättning (33 § andra stycket LAS)	Regional HR-chef (motsv.) eller den denne utser	Efter information från den chef som fått kännedom om beslutet om sjukersättning
4f	Avskiljande och avstängning av student	Avskiljande och omedelbar avstängning av student från polisprogrammet (11-12 §§ PUtbF)	Chefen för kompetensenheten vid HR-avdelningen eller den denne utser	Efter samråd med utbildningsanordnarna
4g	Ändring av uppsägningstidens längd (gäller ej Chefsavtalet)	Utvående av arbetsgivarens befogenheter gällande ändring av uppsägningstidens längd, utom för arbetstagarer som omfattas	Chef för lokalpolisområde och sektion	

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
		av Chefsavtal (14 kap. 2 § sista stycket och 5 § VA(-T))		
4h	Ändring av uppsägningstidens längd (gäller Chefsavtalet)	Utövande av arbetsgivarens befogenheter gällande ändring av uppsägningstidens längd för arbetstagare som omfattas av Chefsavtal (9 § 3 CA)	Regionpolischef	
4i	Arbetstagarens skyldighet att stå till förfogande under uppsägningstiden	Förklaring att arbetstagaren inte behöver stå till förfogande under uppsägningstid (13 § LAS)	Chef för lokalpolisområde och sektion	
4j	Ny statlig anställning	Beslut att anställningen inte ska upphöra om en arbetstagare får en ny statlig anställning (11 § andra stycket LOA)	Regional HR-chef (motsv.)	Efter förslag från berört polisområde eller enhet
4k	Arbetsgivarens befogenheter enligt Avtal om omställning	Utöva arbetsgivarens befogenheter enligt Avtal om omställning	Regional HR-chef (motsv.)	Efter förslag från berörd chef på lägst indirekt nivå, dock, vad gäller 2 kap. 16 § (överenskommelse om frivillig avgång), efter samråd med chefen för HR-avdelningen eller den denne utser
4l	Lokala omställningsmedel	Utöva arbetsgivarens befogenheter enligt Lokalt kollektivavtal om användning av lokala omställningsmedel	Chefen för HR-avdelningen eller den denne utser	

5. Lön		
5a	Lönesättande samtal	Befogenhet att inom ramen för en lönerrevision, förutsatt att kollektivavtalet så medger (RALS respektive RALS 2010-T) och med beaktande av aktuella direktiv, sätta lön ge-

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
		nom lönesättande samtal		
5b	Lön i enlighet med Chefsavtalet	Befogenhet att sätta lön i enlighet med Chefsavtal (6-8 §§ CA)	Närmaste chef på lägst indirekt nivå	Efter att ha informerat förhandlingschefen
5c	Lön vid nyanställning	Befogenhet att träffa överenskommelse om lön vid nyanställning (9 § RALS respektive RALS 2010-T)	Den som får besluta om anställning	Se 3a
5d	Lön utanför lönnerevision	Befogenhet i enlighet med 9 § RALS respektive RALS/Polis-T att utanför lönnerevision träffa överenskommelse om ny lön under pågående anställning om det finns skäl för det	Regionpolischef	Efter samråd med regionala HR- och ekonomichefer (motsv.)
5e	Tidsbegränsat lönetillägg	Beslut att utge eller att upphöra med att utge tidsbegränsat lönetillägg (2 § 4 Lokalt kollektivavtal om lönetillägg)	Regionpolischef	Efter samråd med regionala HR- och ekonomichefer (motsv.)
5f	Löne- eller anställningsförmåner som inte omfattas av denna delegationsordning eller kollektivavtal	Beslut om sådana skattefria eller skattepliktiga löne- eller anställningsförmåner som inte är uppräknade i denna delegationsordning och som inte heller redan följer av kollektivavtal	Regionpolischef	Efter samråd med cheferna för HR- och ekonomiafdelningen eller den dessa chefer utser
5g	Löneavdrag i samband med avstängning m.m. och att löneavdrag kan göras enligt andra grunder än enligt avtal	Beslut, utom såvitt gäller idrottstävlingar (8e), att löneavdrag inte ska göras eller, såvitt även gäller frihetsberövande, avstängning eller ”försättande ur tjänstgöring”, att löneavdrag ska göras enligt andra grunder än som anges i VA(-T) (6 kap. 2 § sista stycket och 8-10 §§ VA(-T))	Regionpolischef	Efter samråd med regional HR-chef (motsv.) eller den denne utser
5h	Arbetsgivarens befogenheter gällande läkarintyg	Utöva arbetsgivarens befogenheter gällande läkarintyg m.m. (t ex förstadsintyg) enligt 7 kap. 3 § VA(-T)	Närmaste chef	Efter samråd med HR-partner (motsv.) eller den denne utser

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
5i	Lön under ledighet för studier m.m.	Utöva arbetsgivarens befogenheter gällande lön under ledighet för studier eller för viss tjänstgöring i totalförsvaret (9 kap. 4-7 §§ VA(-T))	Chefen för HR-avdelningen eller den denne utser	Efter förslag från berörd chef
5j	Tillägg vid tillfällig föräldrapenning (VAB m.m.)	Beslut att, vid särskilda skäl, betala ut tillägg för fler än 10 dagar per år (8 kap. 5 § VA(-T))	Regional HR-partner (motsv.) eller den denne utser	Efter förslag från berörd chef
5k	Beräkning av föräldralön	Beslut att tidigare daglön ska ligga till grund för beräkningen av föräldralön (6 § första stycket Lokalt kollektivavtal om föräldralön)	Regional HR-partner (motsv.) eller den denne utser	Efter förslag från berörd chef
5l	Månadutbetalning, förskott, m.m.	Utöva arbetsgivarens befogenheter gällande månadsubetalning, förskott m.m. enligt 15 kap. VA-(T)	Chefen för HR-avdelningen eller den denne utser	
5m 	Beslut att inte betala ut sjuklön	Utöva arbetsgivarens befogenheter gällande beslut att inte betala sjuklön enligt sjuklönelagen 4a-5 §§ lagen (1991:1047) om sjuklön)	Regional HR-chef (motsv.)	Efter förslag från berörd chef

6. Arbetsstider och arbetstidsberoende ledigheter

6a	Arbetsstidförhandlingsgrupp	Företräda arbetsgivaren i Polisens arbetstidsförhandlingsgrupp (22 § 4 ASA/Polis)	Förhandlingschefen eller den denne utser	
6b 	Speciallista m.m. vid kort varsel	Beslut – inklusive provisoriskt beslut – enligt förhandlingsordningen (22 § 2 och 4 ASA/Polis) eller beslut om arbete efter annans ordinarie tjänstgöringslista eller sådan speciallista som måste beslutas med så kort varsel att förhandlingsordningen inte är till-	Regionpolischef för beslut som rör hela polisregionen. För beslut som rör enskilt polisområde eller enhet, chef för respektive polisområde eller	

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
		lämplig (6 § 1 ASA/Polis) eller återopande av nödfall (15 § 1 mom. ASA/Polis)	enhet. Dock såvitt avser beslut om speciallista enligt 22 § 2 p. 3 punktsatsen (ej kort varsel) – chef för lokalpolisområde och sektion.	
6c	Redovisning av verksamhetens krav, periodlista m.m.	Redovisning av verksamhetens krav för arbetstagare med periodplanerad arbetstid (8 § 3 första stycket a och andra stycket ASA/Polis) och beslut, efter samråd, om periodlista (8 § 3 c och 8 ASA/Polis)	Chef för lokalpolisområde och sektion	
6d	Enskild överenskommelse med arbetstagare enligt ASA/Polis	Befogenhet att träffa eller säga upp enskild överenskommelse med arbetstagare enligt ASA/Polis (5 § 4 mom., 10 § 1 och 2, 14 § 3 mom. ASA/Polis) Befogenhet att träffa eller säga upp enskild överenskommelse med arbetstagare enligt ASA/Polis (14 § 7 mom. ASA/Polis)	Chef för polisområde och enhet Regionpolischef	
6e	”11-8-principen”	Utöva arbetsgivarens befogenheter enligt ”11-8-principen” (6 § 9 a - 9 c ASA/Polis)	Chef för lokalpolisområde och sektion	
6f	Måltidsuppehåll, arbete på mertid/övertid och tidsförskjutning	Beslut att tillämpa måltidsuppehåll i enskilt fall (6 § 6 andra stycket ASA/Polis), begäran om arbete på mertid (11 § 5 mom. ASA/Polis), begäran om arbete på övertid (14 § 2 mom. ASA/Polis) och beslut om tidsförskjutning (19 § 2 mom. ASA/Polis)	Närmaste chef, vakthavande befäl och stationsbefäl eller, inom ramen för en polisinsats, kommanderingschef, polisinsatschef eller regional insatsledare	
6g	Visa hur arbetstidsdirektivet har beaktats vid allvarliga	Befogenhet att på avtalsparts begäran visa hur arbetstidsdirektivet har beaktats (6 § 11	Den som har fattat beslutet att förkorta aktuell vilope-	

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
	händelser etc.	ASA/Polis)	riod/veckovila	
6h	Arbetsgivarens befogenheter i övrigt enligt ASA/Polis	Utöva arbetsgivarens befogenheter i övrigt enligt avsnitt A i ASA/Polis (2 § första stycket fjärde och sjätte punktsatsen, 5 § 1 mom. tredje stycket och 3 mom. 4, 6 § 3, 7 § 2 b, e, g och h, 9 § 2 a, c, e och h, 11 § 1 mom. andra stycket, 3 mom., 4 mom. första stycket och 6 mom., 13 § 1 mom. andra stycket, 14 § 4 mom., 17 § 1 mom. andra stycket, 4 mom. fjärde stycket och 5 mom. andra stycket samt 20 § ASA/Polis)	Närmaste chef	
6i	Chefsavtal och förtroendearbets- betstid	Befogenhet att komma överens om att arbetsstagare som omfattas av Chefsavtal ska ha något annat än förtroendearbets- tid (9 § 1 CA)	Närmaste chef på lägst indirekt nivå	Efter att ha informerat förhandlingschefen
6j	Tillämpning av SPI-avtalen	Beslut att tillämpa SPI-avtalen (för poliser, 3 § SPI/Polis, respektive för civilanställda, 2 § SPI/Civil)	Chefen för Noa eller den denne utser	Efter samråd med chefen för HR-avdelningen eller den denne utser
6k	Arbetsgivarens befogenheter enligt SPI-avtalen	Utöva arbetsgivarens befogenheter enligt något av SPI-avtalen när det har beslutats att något av dem ska tillämpas	Chefen för Noa eller den denne utser, eller kommanderingschef eller polisinsatschef eller i den särskilda polisinsatsen	Dock, när det gäller bestämmande eller byte av modell (4-8 §§), efter samråd med chefen för HR-avdelningen eller den denne utser
7. Semester				
7a	Riktlinjer för semesterplanering	Beslut om fastställande av riktlinjer för semesterplaneringen (27 § 3 mom. ASA/Polis)	Regionpolischef	Efter samråd i den utökande strategiska ledningsgruppen
7b	Semesterplan	Beslut om semesterplan i enhetlighet med	Chef för polisområde och enhet	

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
		fastställda riktlinjer (27 § 2 och 3 mom. ASA/Polis)		
7c 	Semesterledighetens förläggning utanför juni-augusti m.m.	Befogenhet att komma överens om dels att semesterledigheten ska förläggas på annat sätt än att arbetstagaren får en ledighetsperiod om minst fyra veckor under juni-augusti, dels att viss del av den semesterledighet som en arbetstagare ska erhålla under semesteråret inte ska upptas i semesterplan (27 § 1-2 mom.) och befogenhet att medge semesterledigt del av arbetspass (24 § och 27 § 1 och 3 mom. ASA/Polis) och att fatta enskilda beslut om semesterens förläggning utanför ramen för en semesterplan (27 § 1 och 2 mom. ASA/Polis)	Närmaste chef	
7d 	Frågå semesterplanen	Beslut om att, utan arbetstagarens samtycke, återkalla eller avbryta semesterledighet eller i övrigt frågå semesterplanen (27 § 3 mom. ASA/Polis)	Regionpolischef	Efter att ha informerat för-handlingschefen
7e	Enskild överenskommelse om semesterens längd	Befogenhet att träffa enskild överenskommelse om semesterens längd (5 kap 17 § VA(-T))	Regional HR-chef (motsv.) eller den denne utser	
8. Övrig ledighet m.m.				
8a 	Föräldraledighet	Föräldraledighet: Utöva arbetsgivarens befogenheter, utom att sluta kollektivavtal (1a) eller besluta om omplacering utanför ramen för arbetskyldigheten (3l och 3m), enligt FLL och 8 § Tjlf (korrigering – ska vara 3	Närmaste chef på lägst indirekt nivå	Dock, när frågan är av principiell vikt, efter samråd med regional HR-chef (motsv.) eller den denne utser

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
8b 	Tjänstledighet	<i>m och 3n)</i> Tjänstledighet: Utöva arbetsgivarens befogenheter, utom att sluta kollektivavtal (1a), gällande tjänstledighet enligt * lagarna om arbetstagares rätt till ledighet för utbildning, om rätt till ledighet för vissa föreningsuppdrag inom skolan m.m., om rätt till ledighet för svenskundervisning för invandrade, om ledighet för närståendevård, om rätt till ledighet för att bedriva näringsverksamhet och om rätt till ledighet av trängande familjeskäl, * TjLF – utom beträffande föräldraledighet (8a), allvarigare sjukdomsfall m.m. (8c), fackliga förtroendemän (8d) eller idrottsutövning (8e) –, samt * 13 kap. 2-3 a §§ VA(-T)	Chef för lokalpolisområde och sektion	Efter samråd med Internationella enheten vid Noa när tjänstledigheten avser EU eller biståndsfinansierade uppdrag och i övrigt: efter samråd med regional HR-chef (motsv.) eller den denne utser
8c 	Ledighet med anledning av dödsfall, begravnin, m.m.	Beslut enligt 10 b § TjLF när ledigheten avser sådana sjukdomsfall, dödsfall, begravningsceremonier etc. som har betydelse för tillämpningen av 3 § Lokalt kollektivavtal om lön under viss typ av ledighet	Chef för lokalpolisområde och sektion	Efter samråd med regional HR-chef (motsv.) eller den denne utser
8d	Ledighet för anställning hos ATO och s.k. fackliga ”VA-dagar”	Beslut enligt 10 a § TjLF när ledigheten gäller anställning hos ATO och enligt 10 b § TjLF när ledigheten avser fackliga förtroendemän på sätt som har betydelse för tillämpningen av 9 kap. 2 § VA (-T)	Chefen för HR-avdelningen eller den denne utser	Efter förslag från chefen för regionkansliet
8e 	Ledighet för idrottsutövning	Beslut om tjänstledighet utan löneavdrag för sådan idrottsutövning som avses i Riktlinjer	Närmaste chef på lägst indirekt nivå	Efter förslag från närmaste chef och, när frågan är av

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
		för tjänstledighet vid deltagande i idrottstävling (10 b § TjLF jfr 6 kap. 2 § sista stycket VA(-T))		principiell vikt, efter samråd med regional HR-chef (motsv.) eller den denne utser
8f	Fortlöpande ledighet för facklig förtroendeman	Beslut (överenskommelse) om fortlöpande hel eller partiell tjänstledighet för facklig förtroendeman och om ledighetens förläggning (6 § tredje stycket FML jfr 2 § FMA med tillhörande protokollsanteckningar)	Regionpolischef	Efter samråd med regional HR-chef (motsv.)
8g	Annan ledighet för facklig förtroendeman	Beslut (överenskommelse) om annan ledighet för facklig förtroendeman än den helt eller partiellt fortlöpande och om ledighetens förläggning (6 § tredje stycket FML jfr 2 § FMA med tillhörande protokollsanteckningar)	Chef för regionkansliet	Efter samråd med regional HR-chef (motsv.) eller den denne utser
8h	Fortlöpande ledighet för skyddsombud	Beslut (överenskommelse) om fortlöpande hel eller partiell ledighet/befrielse från ordinarie arbetsuppgifter och om ledighetens förläggning dels för skyddsombud, dels för ledamot av skyddskommitté (6 kap. 5 och, beträffande ledamot, 15 §§ AML och 6 kap. 16 § AML jfr med 6 § tredje stycket FML samt 5 § Lokalt kollektivavtal om lön under viss typ av ledighet)	Regionpolischef	Efter samråd med regional HR-chef (motsv.)
8i	Annan ledighet för skyddsombud	Beslut (överenskommelse) om annan ledighet/befrielse från ordinarie arbetsuppgifter för skyddsombud och ledamot av skyddskommitté än den helt eller partiellt fortlöpande och om ledighetens förläggning (6 kap. 5 och, beträffande ledamot, 15 §§ AML	Chef för regionkansliet	Efter samråd med regional HR-chef (motsv.) eller den denne utser

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
		och 6 kap. 16 § AML jfr med 6 § tredje stycket FML samt 5 § Lokalt kollektivavtal om lön under viss typ av ledighet)		
8j	Facklig information	Befogenhet dels att på motsvarande sätt som reglerades i Samverkansavtal för utveckling av Polisen träffa överenskommelse om tid och plats för facklig information, dels att medge att ersättning för facklig info byts ut mot ledighet (4 § första stycket jfr hithörande anmärkning i inrangeringsavtalen och fjärde stycket Lokalt kollektivavtal om lön under viss typ av ledighet)	Chef för regionkansliet	Efter samråd med regional HR-chef (motsv.) eller den denne utser
8k	Försättande ur tjänstgöring	Beslut om "försättande ur tjänstgöring" (grundar sig på arbetsledningsrätten och på allmänna rättsgrundsatser om nöd)	Regionpolischef (dock i brådskande fall som inte kan vänta: närmaste chef utan samråd)	Efter samråd med regional HR-chef (motsv.)
8l	Läkarbesök utan löneavdrag	Beslut enligt 9 kap 1 § VA(-T) om ledighet utan löneavdrag för läkarbesök m.m.	Närmaste chef	
8m	Delpension	Bevilja delpension (3 § Avtal om delpension för arbetstagare hos staten m.fl.)	Regionpolischef	Efter samråd med regionala HR- och ekonomichefer (motsv.)

9. Tjänsteresor m.m.

9a	Tjänsteresa utom riket	Planläggning och beslut om tjänsteresa utom riket och därtill hörande förmåner (10 kap. 2-4 och 8 §§ VA (-T) och 3 § Lokalt kollektivavtal om kostnadsersättningar m.m.)	Regionpolischef	Efter anmälan till internationella enheten vid Noa (gäller dock inte operativa tjänsteresor) (se myndighetens riktlinjer inom området för eventuella undantag)
----	------------------------	--	-----------------	--

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
9b	Polisens utlandsstyrka	Utöva arbetsgivarens befogenheter enligt förordningen om Polisens utlandsstyrka och i tillämpliga delar enligt lagen om utlandsstyrkan inom Försvarsmakten	Chefen för internationella enheten vid Noa eller den denne utser	Dock, när frågan är av principiell vikt, efter samråd med chefen för HR-Nationella avdelningar eller den denne utser
9c	Tjänsteresa inom riket	Planläggning och beslut om tjänsteresa inom riket (10 kap 2-3 §§ VA(-T) och 3 § Lokalt kollektivavtal om kostnadsersättningar m.m.)	När tjänsteresan innebär ett tillfälligt byte av tjänsteställe inom polisregionen, chef för polisområde och enhet, annars närmaste chef	Dock, när tjänsteresan innebär ett tillfälligt byte av tjänsteställe, efter samråd med regional HR-chef (motsv.) eller den denne utser
9d	Tjänsteresa inom riket med tillfälligt byte av tjänsteställe utom polisregion eller avdelning	Planläggning och beslut om tjänsteresa inom riket som innebär ett tillfälligt byte av tjänsteställe utom polisregionen eller avdelningen (10 kap. 2-3 §§ VA(-T) och 3 § Lokalt kollektivavtal om kostnadsersättningar m.m.)	Regionpolischef	Efter samråd med regional HR-chef (motsv.) eller den denne utser (jfr 3n)
9e	Förrättningsställe övergår till tjänsteställe	Beslut att förrättningsställe inom den vanliga verksamhetsorten ska övergå till att bli tjänsteställe (2 § Lokalt kollektivavtal om kostnadsersättningar m.m.)	Chef för polisområde och enhet	
9f	Logikostnad efter det 30:e dygnet	Beslut att arbetsgivaren betalar logikostnad efter det 30:e dygnet under en flerdygnsförrättning (10 kap. 6 § VA(-T))	Chef för lokalpolisområde och sektion	
9g	Bilmedgivande	Befogenhet att träffa överenskommelse om bilmedgivande (2 § Lokalt kollektivavtal om kostnadsersättningar m.m.)	Chef för polisområde och enhet	

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
9h	Färdmedel vid annan resa än tjänsteresa	Godkännande av färdmedel då ersättning ska ges vid annan resa än tjänsteresa (11 kap. 4 § VA(-T))	Chef för lokalpolisområde och sektion	
9i	Ersättning för resa vid särskilda skäl	Beslut om ersättning för resa i andra fall än de som anges i VA(-T) (11 kap. 5 § VA(-T))	Chef för lokalpolisområde och sektion	
9j	Årskort	Beslut om årskort (motsv.) för visst färdmedel	Regionpolischef	Efter samråd med regionala ekonomichefer (motsv.)
9k	Förmånsbil	Beslut om förmånsbil	Chefen för HR-avdelningen	
9l	Merkostnadstillägg och flyttersättning	Beslut om merkostnadstilläggets storlek vid förening av en tillsvidareanställning och en tidsbegränsad anställning och beslut att merkostnadstillägg vid dubbel bosättning ska betalas enligt särskilda grunder (6 § Lokalt kollektivavtal om kostnadsersättningar m.m.) och beslut dels rörande flyttersättning, dels rörande merkostnader för resor då arbetstagaren har rätt till flyttersättning men inte flyttar (11 kap 1 och 5 §§ VA(-T), bilaga till 11 kap VA(-T) och 8 § Lokalt kollektivavtal om kostnadsersättningar m. m.)	Regionpolischef	
9m	Förskott på förmåner	Beslut rörande förskott på förmåner (10 kap. 10 § VA(-T) och 7 § Lokalt kollektivavtal om kostnadsersättningar m.m.)	Den som äger besluta om förmånen	

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
10. Arbetsmiljö				
10a	Rehabilitering - Försäkringskassan	Befogenhet dels att lämna de upplysningar till Försäkringskassan som behövs för att klarlägga rehabiliteringsbehov, dels att medverka i rehabiliteringsarbetet samt dels att besluta om de åtgärder som behövs för en effektiv rehabilitering (30 kap. 6 § SFB och 3 kap. 2 a § AML; jfr också AFS 1994:1)	Chef till vilken fördelats arbetsmiljöuppgifter innehållande rehabiliteringsansvar för arbetstagaren i fråga	Efter samråd med regional HR-chef (motsv.) eller den denne utser
10b	Företagshälsovård	Befogenhet att svara för att den företagshälsosvård som arbetsförhållandena kräver finns att tillgå (3 kap. 2 c § AML och 12 § AFS 2001:1)	Chefen för HR-avdelningen	Efter samråd med chefen för ekonomiafdelningen
10c	Uppföljning systematiskt arbetsmiljöarbete	Befogenhet att genomföra årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet (11 § AFS 2001:1)	På nationell nivå – chefen för kompetensområde arbetsmiljö vid HR-avdelningen För övrig verksamhet – chef till vilken fördelats arbetsmiljöuppgifter	Efter samråd med regional HR-chef (motsv.)
10 d	Beställning av tjänst från företagshälsosvården	Beslut om beställning av tjänst från företagshälsosvården	Närmaste chef	Dock vid beställning av mer omfattande karaktär (t.ex. längre eller regelbundet återkommande insatser eller insatser som berör en grupp snarare än en enskild person) efter samråd med regional HR-chef (motsv.) eller den denne utser

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
10e	Utförande av systematiskt arbetsmiljöarbete	Befogenhet att i övrigt – och vid behov i samverkan med skyddsombud och arbetstagarare – svara för utförandet av det systematiska arbetsmiljöarbetet enligt 3 kap. 2 och 2 a §§ AML och AFS 2001:1	Chef till vilken fördelats arbetsmiljöuppgifter för det systematiska arbetsmiljöarbetet för verksamheten i fråga	
10f	Utöva arbetsgivarens befogenheter enligt PSA/Polis	Utöva arbetsgivarens befogenheter enligt PSA/Polis	Chefen för kompetensområde arbetsmiljö vid HR-avdelningen eller den denne utser	Efter begäran från den chef till vilken fördelats arbetsmiljöuppgifter i ärendet
10g	Regelbundna hälsoundersökningar	Beslut att, när lokalt kollektivavtal inte har kunnat träffas, arbetstagarare efter särskild uppmaning ska genomgå regelbundna hälsoundersökningar (2 § andra stycket Avtal om regelbundna hälsoundersökningar enligt 30 § LOA)	Den som har fört förhandling enligt 2 § första stycket Avtal om regelbundna hälsoundersökningar enligt 30 § LOA	
10h 	Ersättning för vård om det finns särskilda skäl	Beslut om ersättning för vård om det finns särskilda skäl (3 § Lokalt kollektivavtal om att rätt till ersättning för sjukvårdskostnader m m har upphört)	Chef för polisområde och enhet	Efter samråd med regional HR-chef (motsv.)
10i	Svara på skyddsombuds begäran	Befogenhet att genast lämna skriftlig bekräftelse på, och att lämna besked i frågan som avser skyddsombuds begäran enligt 6 kap. 6a § AML	LPO-chef i det lokalpolisområdet där begäran framställts och skyddsombudet är verksamt eller, för annan organisation, chef direkt underställd regionpolischef i den verksamhet där begäran framställts och skyddsombudet är verksamt. Om begäran inkommit direkt	Efter samråd med överordnad chef, sådant samråd behövs inte när begäran inkommit direkt till skydds-kommitté

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
10j	Svara Arbetsmiljöverket	Befogenhet att avge yttrande och lämna svar till Arbetsmiljöverket i sådant ärende om föreläggande eller förbud som har föranletts av skyddsombuds framställan till verket enligt 6 kap. 6a § AML	till en skyddskommitté utövas istället befogenheten av ordföranden i skyddskommittén. LPO-chef eller chef direkt underställd regionpolischef	Efter samråd med överordnad chef
11. Utbildning/kompetensutveckling				
11a	Chefsutbildning	Beslut att polischef ska genomgå särskild chefsutbildning (6 och 8 §§ PUtbF)	Chefen för kompetensenheten vid HR-avdelningen eller den denne utser	
11b	Polisutbildning för specialister	Beslut att specialist ska genomgå polisutbildning för specialister (7-8 §§ PUtbF)	Regionpolischef	Efter samråd med chefen för kompetensenheten vid HR-avdelningen eller den denna utser
11c	Undantag från det som föreskrivs om utbildning i Polisutbildningsförfordningen	Beslut att medge undantag från det som föreskrivs om utbildning i PUtbF (13 § PUtbF)	Chefen för kompetensenheten vid HR-avdelningen eller den denne utser	
11d	Fastställa kompetensutvecklingsplan	Fastställande av Polismyndighetens kompetensutvecklingsplan	Chefen för HR-avdelningen	Efter samråd i den utökade nationella strategiska ledningsgruppen
11e	Lokal kompetensutveckling som inte omfattas av kompetensutvecklingsplanen – högst en halv dag	Beslut om genomförande av lokal kompetensutveckling som inte omfattas av kompetensutvecklingsplanen och som pågår högst en halv arbetsdag	Närmaste chef	

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
11f	Lokal kompetensutveckling som inte omfattas av kompetensutvecklingsplanen – mer än en dag <i>(korrigering – beträffande omfattningen, se precisering)</i>	Beslut om genomförande av lokal kompetensutveckling som inte omfattas av kompetensutvecklingsplanen och som pågår i mer än en halv arbetsdag	Chefen för kompetensenheten vid HR-avdelningen eller den denne utser. Chefen för avdelningen för särskilda utredningar beslutar om anställda vid avdelningen	Efter samråd med berörd chef för polisområde och enhet
11g	Deltagande i kompetensutveckling	Beslut om att myndigheten ska delta i kompetensutveckling (t.ex. utbildning, konferens, seminarium, övning) som inte var känd när kompetensutvecklingsplanen beslutades	Närmaste chef på lägst indirekt nivå	Efter samråd med sektionschef inom kompetensenheten vid HR-avdelningen
11h	Uttag av organisatoriskt underställd personal för kompetensutveckling	Beslut om uttag av organisatoriskt underställd personal för kompetensutveckling (dock inte 11e)	Närmaste chef på lägst indirekt nivå	Samråd enbart vid utbildarutbildningar: efter samråd med chefen för kompetensenheten vid HR-avdelningen eller den denne utser
11i	Utbildningsresultat för aspirantutbildning	Beslut avseende utbildningsresultat för aspirantutbildningen (2, 5 §§ PUTbF)	Chefen för kompetensenheten vid HR-avdelningen eller den direkt underställde chef denne utser	

12. Övriga HR-ärenden				
12a	Bisyssla (ej chefskretsen)	Beslut om bisyssla (13 kap. 10-11 §§ VA(-T), och 7 c § LOA)	Chefen för HR-direkt vid HR-avdelningen eller den denne utser Vid frågor av större vikt, principiell betydelse eller förskjutning av praxis utövas befogenheten av chefen för HR-	Dock, vid frågor av större vikt, principiell betydelse eller förskjutning av praxis, efter samråd med kompetensområde arbetsgivarutveckling och förhandling vid HR-avdelningen

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
			avdelningen	
12b 	Bisyssla (chefskretsen)	Beslut om bisyssla för de som tillhör chefskretsen (även 9 § 2 CA)	Regionpolischef	Efter samråd med chefen för HR-direkt, vid HR-avdelningen, eller den denne utser
12c	Personalnomenklatur	Förslag om ändringar eller avsteg från Polismyndighetens beslutade nomenklatur avseende anställningar, funktioner, tjänstegrader och liknande	Chefen för HR-avdelningen eller den denne utser	
12d	Inleda arbetsrättsligt ärende eventuellt PAN	Beslut att inleda ett arbetsrättsligt ärende i syfte att utreda om det finns skäl att anhängiggöra det vid PAN dels rörande polismäld arbetstagare då det, när beslut har fattats att inte inleda eller lägga ned förundersökning, finns misstanke om s k disciplinärt överskott, dels rörande annan arbetstagare då det finns anledning till det	Chefen för gruppen för skiljande- och disciplinärenden	
12e	Anmälan till PAN gällande tjänsteförseelse	Beslut att anhängiggöra ärende gällande tjänsteförseelse vid PAN (5 kap. 10 § AO)	Regionpolischef, dock, för det fall berörd regionpolischef är ledamot i PAN, den denne utser. Vid jäv för berörd regionpolischef och bitr. regionpolischef utövas befogenheterna av annan regionpolischef Vid jäv för berörd avdelningschef och bitr. avdelningschef utövas befogenheterna av reg-	

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
			ionpolischef i polistregion Stockholm	
12f	Avskriva arbetsrättsligt ärende	Beslut att avskriva dels ärende rörande polisanmäld arbetstagare för vilken beslut har fattats att inte inleda eller lägga ned förundersökning, dels arbetsrättsligt ärende som har inletts i syfte att utreda om det finns anledning att anhängiggöra det vid PAN	Chefen för gruppen för skiljande- och disciplinärenden	
12g	Kvittningsrätt	Utöva arbetsgivarens befogenheter enligt lagen om arbetsgivares kvittningsrätt och enligt 7 § Lokalt kollektivavtal om föräldralön	Chefen för HR-avdelningen eller den denne utser	Efter förslag från chef för polisområde eller enhet eller efter det att den aktuella fordran uppdagats på annat sätt
12h	Distansarbete	Befogenhet att träffa enskild skriftlig överenskommelse om den närmare regleringen av distansarbete (3 § tredje stycket Avtal om distansarbete)	Chefen för HR-avdelningen eller den denne utser	Efter förslag regionpolischef
12i	Uppbära tjänstepension och PA16	Medgivande att arbetstagare som vid anställningstiden uppbär tjänstepension ska omfattas av PA16 (1 kap. 2 § 3 avdelning II PA16)	Chefen för HR-avdelningen	Efter förslag från regionpolischef
12j	Lämna prov för DNA-analys	Beslut om vilka som omfattas av skyldigheten att lämna prov för DNA-analys enligt 9 § lagen (2014:400) om Polismyndighetens elimineringsdatabas	Regionpolischef	Efter samråd med NFC
12k	Nationella insatsstyrkan	Utövande av arbetsgivarens befogenheter enligt 1 §, 7 § första stycket första och andra meningen samt 10 § Lokalt kollektivavtal om särskilda arbetstidsvillkor för nationella	Chefen för nationella insatsstyrkan vid Noa	

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
		insatsstyrkan och sökande till denna		
		Utvävande av arbetsgivarens befogenheter enligt övriga bestämmelser i Lokalt kollektivavtal om särskilda arbetstidsvillkor för nationella insatsstyrkan och sökande till denna avtalet i övrigt	Chefen för nationella insatsstyrkan vid Noa eller den denne utser.	
12l	Skrivpersonal till facklig förtroendemanns förfogande	Befogenhet att ställa skrivpersonal till facklig förtroendemanns förfogande om det lämpligen kan ske (6 § FMA)	Regionpolischef	Efter samråd med chefen för arbetsgivarutveckling och förhandling vid HR-avdelningen
12m	Enskild överenskommelse med arbetstagare som omfattas av chefsavtalet	Befogenhet att träffa eller säga upp enskild överenskommelse med arbetstagare som omfattas av Chefsavtal om avvikelser från bestämmelserna om allmänna anställningsvillkor (9 § d CA)	Regionpolischef	Efter samråd med chefen för arbetsgivarutveckling och förhandling vid HR-avdelningen
12n	Disciplinpåföljd för student	Beslut om disciplinpåföljd för student vid polisprogrammet (9-10 §§ PUtbF)	Chefen för kompetensenheten vid HR-avdelningen eller den denne utser	Efter samråd med utbildningsanordnarna
12o	Tjänstekort	Beslut att utfärda eller återkalla tjänstekort enligt 2 och 10 §§ förordningen (1958:272) om tjänstekort	Närmaste chef	
12p	Uniform i och utanför tjänsten	Beslut om tilldelning och bärande av uniform i och utanför tjänsten (FAP 798-1)	LPO-chef eller sektionschef	Efter godkännande av budgetansvarig
12q	Uniformering för polisman i utlandstjänst	Beslut om uniformering för polisman i utlandstjänst	Sektionschef vid internationella enheten vid Noa	
12r	Uniform utom riket i övriga fall, där beslut krävs	Beslut om polismanns rätt att bära uniform utom riket i övriga fall, där beslut krävs.	Sektionschef vid internationella enheten vid Noa	

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
13. Upphandling och inköp m.m.				
13a	Inköp av varor och tjänster	Beslut om inköp av varor och tjänster (inköpsanmodan)	Varje chef inom ramen för tilldelad budget och fastställd attestförteckning	Om inköpet förväntas överstiga 10 mkr, efter samråd med chefen för ekonomiska avdelningen
13b 	Undantag från upphandlingslagarna	Beslut om att inte tillämpa upphandlingslagarna och beslut om att tillämpa icke-annonserade inköpsförfaranden i dessa lagar samt beslut om att hemställa till regeringen för fattande av sådana beslut i de fall där regeringen har beslutanderätt	Chefen för ekonomiska avdelningen	
13c	Avsteg från statlig inköps- samordning	Beslut om avsteg från att tillämpa statliga ramavtal	Chefen för ekonomiska avdelningen	
13d 	Förfrågningsunderlag	Beslut om godkännande av förfrågningsunderlag	Varje chef inom ramen för tilldelad budget och fastställd attestförteckning	Om inköpet förväntas överstiga 10 mkr, efter samråd med chefen för ekonomiska avdelningen
13f 	Tilldelning av kontrakt och ramavtal samt avbrytande	Beslut om tilldelning av kontrakt eller ramavtal och avbrytande	Varje chef inom ramen för tilldelad budget och fastställd attestförteckning	Om inköpet förväntas överstiga 10 mkr, efter samråd med chefen för ekonomiska avdelningen
13g	Undantag från upphandlingslagarna	Beslut om att tillämpa icke-annonserade inköpsförfaranden i upphandlingar vad avser it-inköp	Chefen för it-avdelningen	
13h	Avsteg från statliga avtal	Beslut om avsteg från att tillämpa statliga ramavtal vad avser it-inköp	Chefen för it-avdelningen	

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
----	--------------------------	---	----------------	-------------

14. Medelsförvaltning – budgetansvar

14a	Budgetram polisregion exklusive lokalkostnader	-	Regionpolischef (kan endast vidaredelegeras i enlighet med särskilt beslut)	
14b	Investeringsram polisregion exklusive lokalinvesteringar	-	Regionpolischef (kan endast vidaredelegeras i enlighet med särskilt beslut)	
14c	Budget- och investeringsram avseende lokaler	-	Chefen för ekonomiförvaltningen eller den denne utser	

15. Övriga ekonomidelegationer

15a	Tecknande av klientmedelskonton	-	Chef lokalpolisområde och sektion	
15b	Beslut om utställande av inköpskort	-	Chef lokalpolisområde och sektion	
15c	Lämna fullmakt att hämta ut postförsändelser	-	Chef lokalpolisområde och sektion. Delegationen gäller inom respektive organisatorisk enhet.	
15d	Inlösning av bank- och plusgirobetalningar	Lämna fullmakt att i banken inlösa till Polismyndigheten ställda bank- och plusgirobetalningsavier eller annan till Polismyndigheten adresserad värdehandling	Chef lokalpolisområde och sektion. Delegationen gäller inom respektive organisatorisk enhet.	

16.	Beslutsatt	Beloppsgränser
16a	Gruppchef	200 000 kr
16b	Sektionschef och LPO-chef	1 000 000 kr
16c	Enhetschef och PO-chef	2 000 000 kr

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
16d	Avdelningschef och regionpolischef	20 000 000 kr		
16e	Chefen för ekonomiavdelningen	Obegränsat		
17. Manuella utbetalningar				
17a	Manuella utbetalningar region	Utbetalning av rutinmässig karaktär, exempelvis utbetalning till följd av tidigare fattat beslut, ex. restbelopp på fakturor, återbetalning på grund av felaktig scanning, räntefakturer och inkassokostnader	Regionpolischef, kan delegeras till regional ekonomichef (motsv.) eller den denne utser ¹	
17b	Manuella utbetalningar avdelning	Utbetalning av rutinmässig karaktär, exempelvis utbetalning till följd av tidigare fattat beslut, t.ex. restbelopp på fakturor, återbetalning på grund av felaktig scanning, räntefakturer och inkassokostnader	Avdelningschef, kan delegeras till regional ekonomichef (motsv.) eller den denne utser ²	
17c	Manuella utbetalningar av ansökningsavgifter för pass och nationellt identitetskort i enlighet med beslut om återbetalning		Chefen för ekonomiavdelningen, kan delegeras till regional ekonomichef eller den denne utser	Om beslut om återbetalning, se bilaga 4, avgiftsförordningen (1992:191)
17d	Manuella utbetalningar av övriga ansökningsavgifter i enlighet med beslut om återbetalning	-	Chefen för rättsavdelningen, eller den denne utser	Om beslut om återbetalning, se bilaga 4, avgiftsförordningen (1992:191)
17e	Utbetalningar inom rättsavdelningens verksamhetsområde	Exempelvis inlösen av vapen, skadeståndersättningar, uppbörds och registerutdragsrenden, utbetalningar till djurägare (utan F-skatt)	Chefen för rättsavdelningen, eller den denne utser	

¹ Gruppchef, controller eller ekonom vid polisområde² Gruppchef, controller eller motsvarande

Bilaga 3

Nr	Övergripande beskrivning	Precisering eller hänvisning till regelverk	Befogenhet hos	Samråd etc.
17f	Utbetalning för eftersök vid viltolyckor	-	Chef lokalpolisområde och sektion	
17g	Hittelön och utbetalning av beslagtaget gods	-	Chef lokalpolisområde och sektion	
17h	Utbetalning till klientmedelskonton i ramavtalsbank (beslag)	-	Chef lokalpolisområde och sektion	
17i	Övriga ekonomidelegationer	Inlösen av ogiltiga svenska sedlar	Regional ekonomichef eller motsvarande	

Bilaga

E-post till chefer i region Stockholm

Bilaga till Externt dokument 2018-11-12 07:48, diariernr 0150-K3191-18

Beskrivning

Hans Nordahl

Från: Jonas Wahlström
Skickat: den 2 oktober 2018 10:03
Till: Hans Nordahl
Ämne: SV: Du kanske kan hjälpa mig

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Hej Hans!

Här kommer länken enl. ö.k.

Hälsningar
Jonas

<https://intrapolis.polisen.se/globalassets/media-dokument-ikoner-dokumentobjektens-bilder/styrdokument/polisens-styrdokument/handlaggningsordningar/handlaggningsordning-region-stockholm-prst-2018-01-.pdf>

Från: Hans Nordahl
Skickat: den 1 oktober 2018 15:30
Till: Jonas Wahlström
Ämne: Du kanske kan hjälpa mig

Hej Jonas.

Skulle haft kontakt med Anette Haag men hon är på utbildning och hänvisar till dig.

Jag eftersöker om det i PO City finns en arbetsbeskrivning eller dylikt över vad som åligger yttre befäl, gruppchefer på IGV/ och polisinsatschefer (PIC).

Jag har själva polismyndighetens arbetsordning men den är väldigt kortfattad, beskriver bara att det skall finnas sådana funktioner.

Har haft kontakt med Ove Berggren på regional nivå men där hade de inget mer än arbetsordningen.

Jag har också "Polismyndighetens riktlinjer för fördelning av arbetsmiljöuppgifter" PM 2015:11 där punkten 5.2 är relevant.

Du får gärna ringa mig om det är något du undrar över.

Mvh

Hans Nordahl
Kommissarie

Region Stockholm-Mitt-Nord
Avdelningen för särskilda utredningar

Telefon: 010-5635666
Mobil: 070-6613618
hans.nordahl@polisen.se

Polismyndigheten
Avdelningen för särskilda utredningar
Box 12256

Hans Nordahl

Från: Thomas Holst
Skickat: den 2 oktober 2018 12:16
Till: Hans Nordahl
Ämne: SV: Uppdragsbeskrivning

Hej,

Absolut, vi har ingen sådan beskrivning.

Vänligen Thomas

Från: Hans Nordahl
Skickat: den 2 oktober 2018 12:10
Till: Thomas Holst
Ämne: SV: Uppdragsbeskrivning

Hej.
Nej det står inte att ni ska ha det. Jag måste bara checka av att det inte finns för jag antog att så var fallet.
Det är min åklagare som håller på och bråkar ang detta.
Det var Jonas Wahlström på regionkansliet som hänvisade till lpo chefen om denne ev. skrivit något egen beskrivning.
Jonas visste inte så därför ställde jag frågan till dig.

Då kan jag checka av att någon sådan beskrivning finns inte, eller hur?

Vänligen

Hasse Nordahl, SU

Från: Thomas Holst
Skickat: den 2 oktober 2018 11:56
Till: Hans Nordahl
Ämne: SV: Uppdragsbeskrivning

Hej Hans,

Jag känner inte till att vi har något dylikt. Står det att vi ska ha det?

Vänligen thomas

Från: Hans Nordahl
Skickat: den 2 oktober 2018 11:10
Till: Thomas Holst
Ämne: Uppdragsbeskrivning

Hej Thomas.
Har nu gått rakt nedstigande från region – po och hamnade nu hos dig på lpo.
De övriga nivåerna hade inget mer än polismyndighetens arbetsordning – där står det bara att det skall finnas.

Finns det någon uppdragsbeskrivning/arbetsbeskrivning inom Lpo Norrmalm ang gruppchefer på IGV samt även om det finns för yttre befäl.

Mvh

6. Taktiska kunskapsområdet

Polishögskolan

Polisiär Konflikthantering

2014-05-05

Taktiska kunskapsområdet

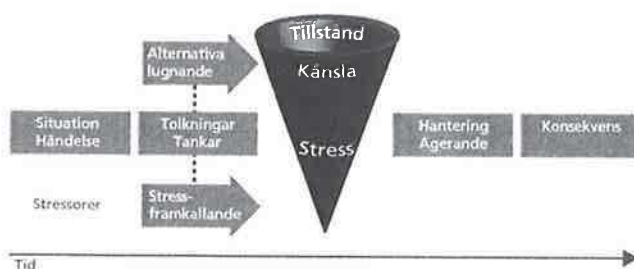
Innehåll

6. Taktiska kunskapsområdet	3
6.1 Inledning	3
6.2 Kontroll i situationen	3
6.3 Grundläggande taktiskt förhållningssätt	3
6.4 Taktisk risk- och hotbilda-bedömning	3
6.5 Mänskliga begränsningar (kontrollbegreppet)	4
6.6 Tankeprocessen	4
6.7 De tre förhållningssätten i samverkan	5
6.8 Tre taktiska grundprinciper	6
6.9 Fem nationellt fastställda taktiska metoder	6

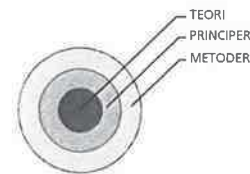
6. Taktiska kunskapsområdet

6.1 Integrerat taktiskt förhållningssätt

I strävan för att skapa kontroll i situationen behöver individen en förståelse för teori, princip och teknik/ metod i kunskapsområdena. Det är individens förmåga att i den unika situationen kunna samverka kunskaper och erfarenheter som är avgörande för resultatet. Individens tolkning av situationen grundar sig på kunskaper och tidigare erfarenheter vilket påverkar möjligheten till inre kontroll. Med inre kontroll kan kommunikativ kontroll uppnås genom ett medvetet och rationellt val av sätt att kommunicera. Inre och kommunikativ kontroll ska genom att samverka med de taktiska kunskaperna leda till att skapa kontroll i situationen, d.v.s. tid och egen förmåga till adekvat åtgärd.

Figur 12. Individens tolkning av situationen är beroende av tidigare erfarenheter och förståelsen av kunskapsområdena.

Integrerat taktiskt förhållningssätt

Min förståelse, förhållningssätt och förmåga för den unika situationen

Faktiska förutsättningarna i den unika situationen (t.ex. motpart, miljö, tid) i förhållande till **Strävan att skapa kontroll i situationen**

Figur 25. Förståelsen för kunskapsområdena i förhållande till de faktiska förutsättningarna och individens strävan att skapa kontroll i situationen är intimt sammankopplade med individens förmåga.

*"Förståelsen av arbetet är inte bara basen för våra handlingar utan också basen för den kompetens vi använder i vårt arbetsutförande."*¹

6.2 Kontroll i situationen

Ordet kontroll används med varierande betydelse i olika situationer. Därför kan ordet kontroll betyda olika saker för olika personer beroende på utgångspunkten. Kontroll kan t.ex. betyda fysisk kontroll genom att en gärningsman övermannats och hålls fast eller belagts med handfängsel. Kontroll kan bestå i psykologisk kontroll genom att en gärningsman tvingas till medverkan genom vapenhot eller fysisk överlägsenhet från polisens sida. Kontroll kan också bestå i att en "situation är under kontroll", vilket nödvändigtvis inte behöver betyda att polisen kan styra allt som sker i situationen men polisen har förmåga

¹Ledning och förståelse, kapitel 3, Sandberg och Targama.

Taktiska kunskapsområdet

att hantera det som sker på ett kontrollerat sätt utan att ytterligare skador sker.

Det är i den sistnämnda betydelsen kontroll används inom polisiär konflikthantering. Definitionen på kontroll i situationen är tid och egen förmåga till adekvat åtgärd.

Kunskapsområdena i polisiär konflikthantering ska i samverkan med varandra bidra till att polisen kontrollerar situationen. Inre kontroll, taktisk kontroll och kommunikativ kontroll ska leda till kontroll i situationen. Målet är att polisen ska kunna agera rättssäkert och rationellt, och med hög säkerhet för alla inblandade parter.

Kontroll i situationen
"Tid och förmåga till adekvat åtgärd"

6.3 Taktiska bedömningar

Varje situation som en polis ska ingripa i måste bedömas ur en rad olika aspekter. I vilken ordning de olika aspekterna ska bedömas avgörs givetvis av situationen. Ju mer akut situationen är desto snabbare måste bedömningen göras. I vissa fall, när tid finns kan en mer ingående och väl övervägd bedömning göras. I andra, mer akuta situationer måste bedömningen göras snabbt och då till stor del byggas på tidigare kunskaper och erfarenheter.

6.4 Grundläggande taktisk förklaringsmodell

En viktig utgångspunkt i det taktiska kunskapsområdet är den grundläggande taktiska förklaringsmodellen (GTF) som är en teoretisk beskrivning av vissa förhållanden mellan en gärningsman som bestämt

sig för att gå till angrepp och motparten, polisen, som ska utföra ett ingripande mot denne. Förklaringsmodellen kan även användas som ett bedömningsstöd i ingripandesituationer för att bedöma riskerna och möjligheterna till att kunna utföra ett säkert ingripande. Den taktiska förklaringsmodellen består av tre delar:

- ◆ Risk- och hotbilsbedömning
- ◆ Kontrollbegreppet (mänskliga begränsningar)
- ◆ Tankeprocessen

6.4.1 Risk- och hotbilsbedömning

För att kunna skapa kontroll och förutse eventuella angrepp måste en realistisk hotbilsbedömning av hela situationen ha gjorts, där en uppskattning av sannolikheten för angrepp är första steget, samt veta varifrån ett angrepp kan komma.

Risk- och hotbilsbedömning bygger på definitionerna av hotbilsbedömning respektive riskområde.

Hotbilsbedömning - i miljön ska förutses vad som kan vara eller bli farligt och vilken typ av angrepp som kan komma. Det är viktigt att göra en realistisk hotbilsbedömning som baseras på kunskap om miljön, tidigare händelser, personen man möter och andra faktorer, exempelvis anledningen till ingripandet.

Riskområde – den punkt eller plats i miljön varifrån ett angrepp kan komma.

Utifrån dessa definitioner kan en bedömning göras av riskerna och var dessa finns och då fokusera på dessa.

6.4.2 Hotbilda-bedömningen

Till att börja med måste någon form av lägesbild skapas. I detta ligger att göra en taktisk helhetsbedömning av situationen. Här handlar det om att klargöra vad som är känt men också vad som är okänt. Utifrån den lägesbilden måste en rimlighetsbedömning av den sannolika hotbilden göras. Här är erfarenhet både en stor tillgång men också i viss mån en riskfaktor.

Poliser som arbetat i många år samlar givetvis mängder med erfarenheter som gör att de kan känna igen sig från tidigare situationer och göra rimlighetsbedömningar utifrån sina erfarenheter. Små signaler t.ex. i form av motpartens sätt att röra sig eller tala, blickar, tiden och platsen eller skeendet o.s.v. kan varna för att det finns risker i situationen. Samtidigt kan erfarenheter från situationer som inte utvecklats till något farligt också skapa en falsk trygghet som gör att polisen inte uppfattar varningssignalerna.

Givetvis är det så att det aldrig helt går att utesluta att något farligt kan inträffa i den mest gemytliga situationen men en inställning att något farligt lurar i varje situation kommer sannolikt att skapa en tämligen stressad polis som får svårt att använda sin fulla mentala kapacitet till att förebygga konflikter. Risken är att denna polis genom sitt beteende uppfattas som tämligen avståndstagande och fyrkantig och därigenom riskerar att skapa konflikter som kan leda till riskfyllda situationer där sådana från början inte fanns. Den mentala förberedelsen på kort sikt syftar till att optimera anspänningen anpassad till den aktuella hotbilden.

Sammanfattningsvis bygger hotbilda-bedömningen på lägesbilden, en bedömning av rimlighet och sannolikhet för riskerna i den aktuella situationen. På detta sätt förebygger polisen att själv skapa säkerhetsrisker.

Ett säkerhetstänkande ska inte i sig självt skapa säkerhetsrisker. I praktiken innebär det att agerandet i situationen måste vara anpassat till hotbilden för att inte eskalera situationen till en värre situation än initialt och därigenom utsätta polisen för större risker än vad som faktiskt fanns från början.

6.4.3 Riksområden

Efter att en hotbilda-bedömning av situationen gjorts kan en bedömning göras av den fysiska miljön där ingripandet ska genomföras. Bedömningen utifrån förklaringsmodellen fyller sin funktion i första hand i situationer där det bedömts att någon form av hotbild finns eller kan finnas.

Riskbedömningen består i att bedöma den fysiska miljön på platsen. Miljön kan t.ex. bestå av en lokal, ett hus, en bil, ett terrängavsnitt men också en person. En sådan miljö kan innehålla ett eller flera riskområden.

I en situation där det kan finnas risk för att en motpart vill angripa polisen för att skada denne kommer angreppet från en viss punkt. Denna punkt kan t.ex. vara en dörröppning varifrån en gärningsman kan springa mot polisen, en husknut där en gärningsman kan stå dold inför ett överraskande angrepp, ett stort träd bakom vilket en person kan gömma sig eller då omgivningen utgörs av en person, handen som kan hålla ett vapen eller foten som kan utdela en spark. Dessa punkter kallas i förklaringsmodellen riskområden, punkter varifrån ett direkt angrepp kan komma.

För att kunna agera på ett så säkert sätt i miljön där ingripandet ska ske behöver alltså riskområdena identifieras men också prioriteras. Viss riskområden kan utgöra en större fara för polisen, t.ex. p.g.a. att de finns närmare polisen.

Det primära för polisen är att förstå betydelsen av risk- och hotbilda-bedomningen och att kunna identifiera och prioritera riskområden.

6.4.4 Kontrollbegreppet (Mänskliga begränsningar)

Den andra delen i förklaringsmodellen utgår från några av de mänskliga begränsningar som alla människor, oavsett om man är polis eller inte, man eller kvinna, ung eller gammal är behäftade med. Begränsningarna som omfattas av denna förklaringsmodell utgörs av oförmåga att upptäcka eller uppfatta skeenden i omgivningen (varseblivning), att bedöma skeendets eller föremålets karaktär (förstå/definiera) samt reagera (reagera/agera).

Vid ett skeende, som kan vara ett angrepp, tar det tid att upptäcka att något händer, att förstå vad som sker och om det överhuvudtaget är ett angrepp. Det tar också tid att hinna reagera. När ett angrepp väl upptäckts och förståtts som just ett angrepp kan förmågan att upptäcka sådant som sker i omgivningen påverkas ytterligare i negativ riktning. Detta gäller i synnerhet om man känner sig hotad. Den begränsade varseblivningen brukar då kallas tunnelseende. Det som uppmärksamheten riktas mot kan kallas för fokuspunkt. Det är denna punkt som blicken fokuserar på. Det kan t.ex. vara kniven vid ett knivhot. Det är dock inte säkert att det just är det farliga föremålet som blicken fastnar på. Fokuspunkten kan också vara t.ex. angriparens ögon eller ett dörrhandtag som måste tryckas ned för att komma ut genom dörren och bort från angriparen.

Att uppfattningsförmågan begränsas och att resultatet kan bli att det endast går att fokusera och uppfatta en viss punkt/del i en miljö innebär givetvis att andra delar och skeenden i miljön inte uppfattas. Medvetenhet om denna begränsning får t.ex. betydelse för hur uppmärksamheten bör riktas

och fördelas inom en patrull eller grupp av poliser för att motverka följderna i en hotfull situation.

Det är inte bara det som tas in via synen som kan påverkas. Även förmågan att varsebli ljud kan påverkas t.ex. så att en information från kollegor eller order från ett befäl inte uppfattas.

För att kunna agera på ett angrepp måste polisen först ha möjlighet att upptäcka att något sker eller är på väg att ske. Står polisen t.ex. med ryggen mot en dörröppning där någon plötsligt dyker upp och utdelar ett slag mot polisens huvud kommer denne givetvis inte ha en möjlighet att upptäcka faran. Möjligen kan polisen i en gynnsam situation få en förvarning om

att något sker via hörseln. Dock blir nästa steg i modellen, förståelsen (definitionen), kraftigt fördröjd. Då något plötsligt sker, t.ex. genom att någon dyker upp i en dörröppning måste först avgöras om personen på något sätt utgör ett hot mot polisen eller någon annan för att kunna avgöra om och vad som ska göras. Ett sådant beslut kan givetvis försvåras av en rad olika omständigheter som t.ex. ljusförhållanden, stresspåslag, tidigare erfarenheter m.m.

Då polisen definierat hotet, t.ex. en kniv i gärningsmannens hand kan polisen agera mot hotet. Detta fördröjs dock av reaktionstiden. Denna tid kan också variera beroende på olika omständigheter som t.ex. fysisk hälsa, dagsform, ålder, m.m.

I reaktionstiden ligger också andra parametrar som kan förlänga eller förkorta tiden till ett agerande. För att agera behöver ett beslut fattas. Givetvis kan agerandet anses ske mer reflexmässigt men då har beslutet, medvetet eller omedvetet, ändå fattats, kanske tidigare, innan själva händelsen inträffat.

Hanteringen av beslutsprocessen går direkt tillbaka

till den mentala förberedelsen. Ju fler delar i beslutsprocessen som hanterats innan händelsen inträffar, desto kortare tid går åt till dess hantering i den akuta situationen.

Vikten av mental träning, annan mental förberedelse, alternativa planer och förberedelse blir här tydlig. Se vidare det mentala kunskaps- och färdighetsområdet.

Du måste bedöma om du utifrån dina egna färdigheter och förmågor har möjlighet att hantera ett angrepp från de riskområden du identifierat när du gjort din riskbedömning. De mänskliga begränsningarna påverkas av olika faktorer såsom stress, ljud, ljus, erfarenhet, fysisk status och förmåga. Det gör att tidsåtgången för att kunna hantera ett angrepp kan variera från en situation till en annan och från en individ till en annan.

6.5 Tankeprocessen

Tankeprocessen är den tredje och sista delen i förklaringsmodellen.

I modellen delas ett angrepp in i ett antal olika steg i tanke och handling som beskriver vad en gärningsman måste göra för att kunna utföra angreppet. Vanligtvis utgörs det första steget av att gärningsmannen på något sätt måste få reda på var den som ska angripas finns. Detta kan göras genom att gärningsmannen ser den som ska angripas eller kanske med hjälp av hörseln kan lokalisera personen. Därefter måste någon form av förberedelse göras. Detta kan vara alltifrån att höja näven för att utdela ett slag till att sikta med ett vapen. Till slut kan själva angreppet utföras, slaget utdelas eller avtryckaren tryckas in.

En polis måste gå igenom samma steg för att bemöta angreppet. D.v.s. upptäcka/ lokalisera gärningsmannen, förbereda sig, t.ex. genom att ta fram OC-sprayen eller dra tjänstevapnet och till sist utföra åtgärden

(spraya, avfira). Polisen är dock tvungen att också gå igenom ett steg ytterligare som inte en gärningsman måste passera. Polisen måste definiera själva hotet/ angreppet för att veta att en åtgärd ska/ får göras. En uppställning av modellen kan se ut på följande vis:

Gärningsmannens steg:	Polisens steg:
1. Lokalisera	Lokalisera
2. Förbereda	Förbereda
3. Agera	Definiera
4. –	Agera

Ovan beskrivning visar att polisen automatiskt kommer att ligga ett steg efter vid ett angrepp. De olika stegen måste inte nödvändigtvis komma i ovan nämnd ordning. En gärningsman kan t.ex. rikta sitt vapen mot en dörr där denne vet att någon kan komma in innan själva upptäckten av en person görs. Polisen kan dock sällan sägas ha rätt att t.ex. sikta med sitt vapen mot någon utan att först avgöra om personen faktiskt utgör ett hot mot polisen.

Tankeprocessens steg utgör också en hjälp för en polis att hitta vägar att försvåra ett angrepp. Genom att utnyttja de olika stegen kan processer läggas på en person som gör att angreppet försvåras i första hand genom att det tar längre tid för angriparen att kunna påbörja angreppet. En polis som t.ex. utnyttjar ett skyl att gömma sig bakom gör det svårare för en angripare att lokalisera polisen som ska angripas. Om polisen backar några steg tar det längre tid för en angripare att nå fram till polisen vid ett fysiskt angrepp samtidigt som polisen själv får längre tid på sig att förbereda en motåtgärd och att agera.

Genom att förutse riskerna och ta hjälp av de olika stegen i tankeprocessen under en taktisk arbetsuppdrag kan polisen undvika ett angrepp eller till och med förebygga att sådant sker genom att ta bort möjligheten för en angripare att lyckas.

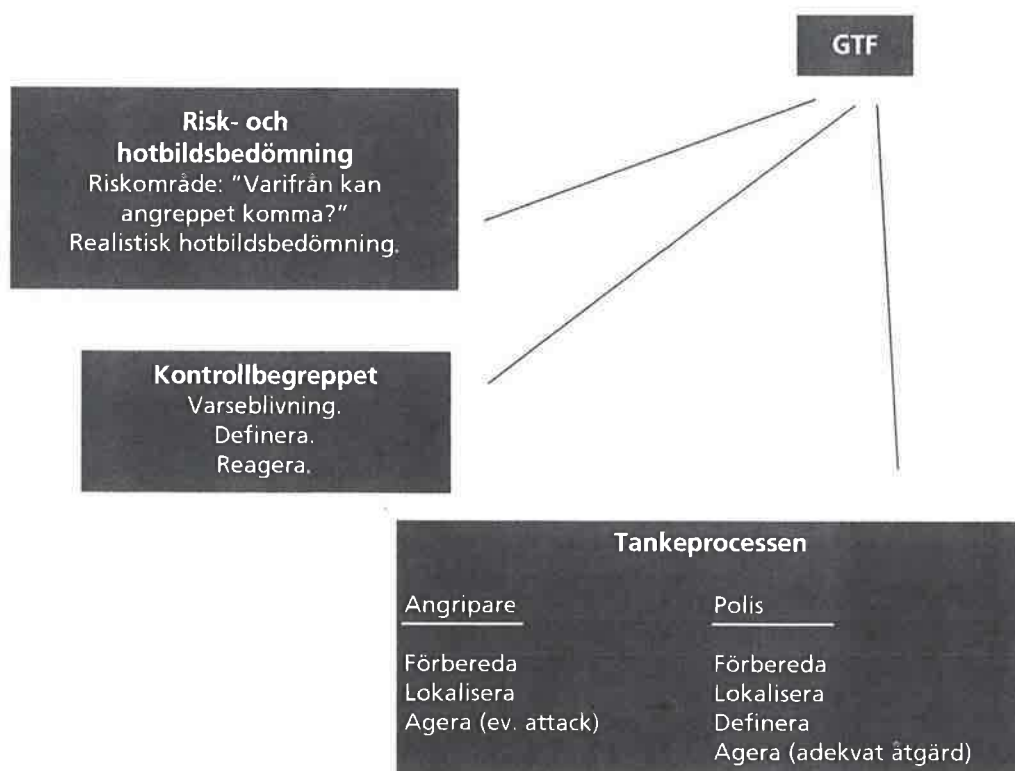
Taktiska kunskapsområdet

S

Genom risk- och hotbilsbedömningen skapas en uppfattning om en realistisk hotbild samt tänkbara riskområden. Utifrån kunskapen om de mänskliga begränsningarna kan en bedömning av om den negativa verkan av dessa kan undvikas, det vill säga: är det möjligt att upptäcka (varsebli), förstå (definiera) och agera på ett eventuellt angrepp? Observera att denna frågeställning är hypotetisk och måste ställas innan något inträffar. T.ex. om någon kommer in genom dörren (ett identifierat riskområde) med något i handen, är det då möjligt att upptäcka att detta sker, definiera vad som sker och dessutom reagera med en adekvat åtgärd? Väntar man med att ställa sig frågan till dess något inträffar, så är det för sent, eftersom man då inte kan förbättra sina möjligheter (tankeprocessen) i förväg.

Är svaret på frågan "Nej!" kan kontroll skapas med hjälp av tankeprocessen. Detta görs då genom att lägga på processer på det som angriparen behöver göra för att angripa, och genom att ta bort processer som polisen behöver göra för att hinna med en adekvat åtgärd. Exempel på en process är att polisen placerar sig på ett sådant sätt att angriparen måste förflytta sig för att kunna få effekt med sitt angrepp. Angriparen måste, för att angripa, förbereda sig och lokalisera polisen. Polisen måste för att göra en åtgärd också förbereda sig och lokalisera angriparen. För att det ska vara en adekvat motåtgärd krävs det att angreppet definieras. Exempel: angriparen håller en kniv dolt i sin hand och polisen måste definiera att angreppet kommer att utgöras av en knivattack för att kunna agera med rätt åtgärd. Polisen försvårar förberedelsen och lokaliseringen för angriparen och underlättar för sig själv genom att förbereda sig på lämpligt sätt och genom att lokalisera angriparen.

Grundläggande taktisk förklaringsmodell

Figur 33.

Miljö	Situation	Person
Risk- och hotbilda-bedömning	Kontrollbegreppet	Tankeprocessen
Var finns riskerna?	Kontrollerar jag dem?	Om inte, hur skapar jag kontroll?
Realistisk hotbilda-bedömning Riskområden	Tid att: - Varsebli - Definiera - Reagera	Gm: Pm: Lokalisera Lokalisera Förbereda Förbereda Angripa Definiera ----- Agera

Kontrollfrågorna har ett förebyggande syfte. Genom att ställa dessa frågor innan ett angrepp sker kan polisen skapa möjlighet till åtgärder för att förebygga eller undvika angrepp.

6.6 Tre taktiska grundprinciper

Grundprinciperna utgör en bas i det taktiska agerandet och syftar till att skapa kontroll i situationen utifrån den taktiska förklaringsmodellen. Att det är principer och inte regler betyder att de är vägledande och inte absoluta.

Principerna bygger på

- ◆ kunskapen om hur de mänskliga begränsningarna gör det svårt att hinna upptäcka, förstå och reagera i en hotfull situation,
- ◆ kunskapen om hur tidigare upplevelser påverkar hjärnans begränsade förmåga att ta in överraskande händelser
- ◆ kunskapen om människans försvarsmekanismer som sätter in i en livshotande situation och som kan leda till irrationella beteenden såsom förnekelse, flyktbeteende men också kamp.

Eftersom poliser förväntas agera professionellt är det naturligtvis inte önskvärt att styras av dessa försvarsmekanismer. Om de tre taktiska grundprinciperna tillämpas skapas tid för att få kontroll i situationen.

1. Defensiv – försök att undvika en direkt och fysisk konfrontation med en angripare. Att vara defensiv är inte detsamma som att vara passiv. För att du i en situation ska hinna med det du behöver göra är det bra att ha ett defensivt förhållningssätt. På så sätt ger du dig själv tid att förstå situationen och skapa de förutsättningar som du vill ska råda. Ett defensivt förhållningssätt ger också större möjlighet till kommunikation. Även om ett defensivt förhållningssätt utgör grundprincipen ger ledordet flexibilitet möjlighet till ett mer offensivt agerande när så krävs.
2. Reträttväg – försök hela tiden ha klart för dig vart du kan ta vägen om ett angrepp kommer. Reträttväg

betyder inte nödvändigtvis att vägen bort från en angripare eller ett hot måste vara bakåt eller samma väg man kommit. Reträttväg är att på ett planerat sätt ta sig bort från hotet till en säker plats i syfte att skapa ett bättre utgångsläge för ny åtgärd.

3. Sträva efter att hantera så få riskområden som möjligt i taget för att öka möjligheten till minskad stress och ökad varseblivning. Tillämpningen av den här grundprincipen kan uppnås genom ett defensivt agerande och att ha en reträttväg även om det nödvändigtvis inte förhåller sig så.

Självklart kan avsteg från någon eller samtliga av de taktiska grundprinciperna göras. Detta ska då göras som ett medvetet val. För att göra ett sådant val ska det ske medvetet och

medföra **ökad** kontroll i situationen eller p.g.a. att situationen kräver ett högre risktagande. Eftersom den egna säkerheten sätts på spel bör ett sådant risktagande ske i första hand för att rädda liv eller att rädda någon från annan allvarlig fara för hälsan.

6.7 Flexibilitet – valet mellan ett defensivt eller offensivt agerande

Som beskrivits ovan ger en defensiv taktik flera fördelar i en riskfylld situation och minskar risken för skador på både polis och motpart. Vad som avgör valet mellan defensivt eller offensivt agerande beror på en rad olika faktorer. Först och främst handlar det kanske om tid. Finns tid till ett mer defensivt agerande så är det i de allra flesta fall att föredra p.g.a. att det utsätter både ingripande polismän och motpart för lägre risker och ställer lägre krav på färdighet och timing m.m. Ett ingripande som resulterar i frivillig

medverkan från gärningsmannens sida är givetvis eftersträvänsvärt och vägen dit är i många fall kommunikation eller förhandling.

I vissa fall kan ett offensivt agerande dock krävas p.g.a. risk för liv eller krav på bevissäkring vid t.ex. narkotikatillslag.

Förklaringsmodellens beskrivning av de mänskliga begränsningarna gäller lika mycket en polis som motparten. Detta är givetvis till fördel för polisen vid ett ingripande och utgör grund för flera delar i de taktiska metoderna. T.ex. förvårar de snabba kikarna i lokaliseringssöket för en ev. gärningsman att upptäcka polisen och reagera, rörelsemönstret vid ett fordonstopp försvårar lokaliseringen. Dessa delar i förklaringsmodellen kan även nyttjas för att vid behov kunna välja ett mer offensivt agerande.

6.7.1 Framgångsfaktorer för ett offensivt agerande

Faktorerna utgörs av ett antal exempel på hur tankeprocessen kan användas för ett mer offensivt agerande. Under varje faktor beskrivs också vilka svårigheter som finns och vilka krav det ställer på polisen som utför ingripandet. Faktorerna rymmer till stor del i begreppet tempoväxling. Därigenom kan faktorerna användas i såväl ett i övrigt defensivt ingripande. Ett i grunden defensivt ingripande kan även innehålla offensiva moment.

6.7.1.2 Överraskning

En presumtiv angripare som överraskas kommer ligga steget efter polismannen. Polismannen har redan lokaliserat angriparen och har haft möjlighet att förbereda sig. Motparten hamnar i en situation där dennes reaktionstid kommer att försena dennes angrepp. Motparten kan visserligen redan ha förbe-

rett sig på ett angrepp och har bara att agera då polismannen upptäcks men reaktionstiden ger polisen ett försprång. Ev. kan även motparten behöva lokalisera polismannen om det överraskande ingripandet kommer från ett oväntat håll. Är ingripandet helt oväntat måste motparten gå igenom ytterligare en process då denne också måste hinna förbereda sig.

Misslyckas överraskningsmomentet i en offensiv metod måste kanske en defensiv metod istället väljas.

Man ska dock vara medveten om att ett överraskande ingripande också kan skapa ett motangrepp från en motpart som inte tänkt angripa poliserna. Detta kan ske bl.a. p.g.a. rädsla eller missförstånd. Motparten kanske inte hinner inse att det är polisen som ingriper mot honom/ henne och därför blir rädd och reflexmässigt går till motangrepp.

Det är heller inte helt ovanligt att kriminella är utsatta för hot från andra kriminella och därför missförstår situationen och p.g.a. det går till motangrepp om denne inte hinner identifiera de som angriper honom som poliser.

För att motverka detta är det viktigt att ge den ingripandet sker mot god möjlighet att identifiera poliserna som just poliser. Detta kan t.ex. ske genom tydlig utmärkning och verbal information.

Vid ett offensivt agerande krävs att polismännen snabbt lyckas ta psykisk- eller fysisk kontroll över gärningsmannen genom stor fysisk överlägsenhet, hot, fasthållning eller på annat sätt göra det omöjligt för gärningsmannen att gå till motangrepp. Detta ställer i sin tur krav på polismännens färdigheter samt givetvis att det finns lagstöd för det sätt gärningsmannen hanteras på.

6.7.1.3 Rörelse och hastighet

Likväl som de snabba kikarna i lokaliseringssöket är till för att försvåra en gärningsmans angrepp är snabba förflyttningar också till för att försvåra ett angrepp och förkorta gärningsmannens förberedsetid. Angriparen kan få kortare tid på sig att lokalisera, förbereda och utföra angreppet. Angriparens reaktionstid spelar också här en roll.

Består t.ex. ett angrepp i fysiskt våld, t.ex. ett slag eller ett knivhugg, blir det svårare att träffa om polisen rör sig och ju högre hastigheten i rörelsen är desto kortare tid har angriparen på sig att agera. Handlar det om ett angrepp med skjutvapen har angriparen även här kortare tid på sig men det ställer dessutom högre krav på angriparens träffsäkerhet då målet (polisen) är rörligt.

Rörelse ställer dock större krav på polismannen då det gäller att möta ett angrepp. Det kan bl.a. handla om att det under rörelse är svårare att både varsebli och definiera ett angrepp. Det kan också handla om på vilket sätt angreppet ska bemötas. Ska t.ex. tjänstevapnet brukas ställer det krav på att polismannen har tillräcklig färdighet i att skjuta och träffa under rörelse. Alla dessa krav blir svårare att möta ju högre hastighet rörelsen har.

Hög hastighet i en metod gör också att den blir svårare att genomföra tyst varför risken för upptäckt kan vara större och därigenom göra att angriparen istället får längre tid på sig för förberedelse.

6.7.1.4 Distraktion

Distraktionen är till just för att distrahera en angripare, t.ex. genom att få angriparen att rikta uppmärksamheten åt ett annat håll än det varifrån ingripandet sker. Distraktionen är visserligen en hjälp för angriparen att varsebli att något är på gång.

Reaktionstiden startar så fort distraktionen sker. Distraktionen är dock ämnad att rikta angriparens uppmärksamhet åt fel håll, bort från själva ingripandet eller förhindra varseblivning och lokalisering. Detta

skapar tid för ingripande poliser att lokalisera angriparen och utföra ingripandet (angreppet/ attacken). Kraftiga distraktioner kan även skapa reflexmässiga beteenden hos en gärningsman som förlänger dennes motangrepp, ex. stänger ögonen, kurar ihop sig eller "stelnar". Här spelar även rädsla en roll. Givetvis måste polismännen veta ganska väl var angriparen finns för att kunna genomföra en distraktion, t.ex. i ett visst rum. Det är ju dock inte helt säkert att de vet exakt var i rummet en gärningsman finns.

Distraktion kan ske på en mängd olika sätt men grunden är en överraskande händelse som gör att gärningsmannens uppmärksamhet reflexmässigt riktas åt detta håll. Vad som krävs beror helt på situationen. I en situation som är tyst och utan andra störningar kanske bara ett rop från ett visst håll räcker. I en annan situation kanske s.k. distraktionsgranater krävs. I en vardagssituation är polisernas uppfinningsrikedom avgörande.

6.7.1.5 Psykisk påverkan

Den sista faktorn som tas upp här är också den mest osäkra eftersom den är svårast att bedöma på förhand. Om någon effekt nås genom psykisk påverkan beror givetvis till stor del på den person mot vilket ingripandet sker. Har denne närmast till kamp, flykt eller underkastelse. För att bedöma detta på ett mer säkert sätt krävs god kännedom om personens inställning, psyke och psykiska status vid tillfället.

Många poliser har nog upplevt att ett kraftfullt och offensivt agerande med stor självsäkerhet hos dem som agerar i många fall leder till att en gärningsman

ger upp. Om inte kunskapen som nämnts ovan finns om personen innebär dock detta ett stort risktagande vid ett ingripande mot en person som kan anses farlig.

Hur stor psykisk påverkan polisens ingripande har beror givetvis på hur gärningsmannen upplever ingripandet. Upplevelsen kan till stor del påverkas av polisens agerande, utrustning och övriga omständigheter. Detta är dock aldrig helt avgörande.

Ett fysiskt övertag beroende på överlägsenhet i antal, uppenbar överlägsenhet i fysisk styrka, beväpning, grad av hot och de signaler poliserna sänder genom agerande och kroppsspråk m.m. är några av de faktorer som kan ha inverkan på den ingripandet sker mot.

6.8 Fem nationellt fastställda taktiska metoder

Med utgångspunkt från de tre taktiska grundprinciperna har de fem nationella taktiska metoderna fastställts. Metoderna är underordnade principerna och ska användas som stöd vid tillämpningen av dessa. Syftet med metoderna är att ge stöd i agerandet i pressade situationer samt skapa förutsägbarhet i agerandet.

Lokaliseringssök – syftet är att lokalisera en eller flera personer genom en sökmetod där man försöker att undvika en direkt fysisk konfrontation. Söket sker metodiskt och man ser till att behålla en reträttväg genom att inte passera osökta utrymmen.

Normalstopp – syftet är att utföra kontrollen av ett fordon med så stor säkerhet som möjligt för poliser, personerna i bilen och dem som finns i närheten.

Vägsärr – syftet är att vid en fast punkt på vägen kontrollera fordon och de som färdas i fordonen.

Uppgiften kan vara att gripa eller omhänderta personer, eller eftersöka gods.

Rekognosering/observation/säkring – syftet med rekognoseringsfasen är att skaffa information om ett problemområde. Syftet med observationsfasen är att se till att ingen kan komma till eller lämna problemområdet utan att iakttas av observatörer. Syftet med säkringsfasen är att se till att ingen kan komma till eller lämna problemområdet utan att gripas eller omhändertas av polis, om det taktiska läget medger detta.

Sök i terräng – syftet är att lokalisera, gripa eller omhänderta personer som tagit sin tillflykt till terrängen.

Medvetna avsteg – flexibilitet i metoden

De nationellt fastställda metoderna är precis som övriga tekniker och metoder i utbildningsmaterialet målbilder som ska anpassas flexibelt efter förutsättningarna i den unika situationen. Metoderna bygger på polisens strävan att skapa kontroll i situationen, det vill säga att skapa tid och egen förmåga till adekvat åtgärd. Metoderna måste anpassas efter förutsättningarna i den unika situationen och genom ett integrerat taktiskt perspektiv och därmed också med en juridisk förankring.

Polisens förståelse för konsekvensen av sitt handlande är vägledande i utbildningen i polisiär konflikt-hantering.

Polishögskolan

Utgivare

Polishögskolan

Produktion

Polishögskolan,
informationsgruppen

Att arbeta med ordermallen som utgångspunkt för "huret" i vardagen

Lägesbild:

- Principen av en rättvisande bild: min förmåga att hantera en situation kan inte bli bättre än den bild jag har av situationen¹
- besluten grundas inte på själva situationen, utan på den "skapade bilden av situationen" (info via LKC)
- stor vikt bör läggas vid ledningssystemets förmåga att inhämta och skapa en bild av situationen (kan vara föränderlig)
- lägesbilden underlättas av att vara visualiserad, (Foto, film, skiss)

Rättsläge: (Får vi, kan vi, ska vi?)

Får vi

- Lagstöd? (Legalitet för åtgärder/ingripanden, tvångsmedel, Såväl BrB, RB som PL)
- Vem är beslutsför?
- Har beslut fattats?

Kan vi:

- Har vi rätt personalnumerär?
- Har personalen rätt utbildning?
- Har personalen rätt utrustning?
- Har vi förmågan?

Ska vi:

- PL§8. Är det behövligt, Är det proportionerligt?
- Är det taktiskt rätt att göra det nu eller skall vi avvakta?
- Arbetsmiljöaspekten

Insatsidé:

- Gemensamt mål: Ett övergripande mål som ger något gemensamt att jobba mot, tex. Vår uppgift är att gripa en person som är anhållen i sin frånvaro i dennes bostad.
- Strategi: Inledningsvis, därefter, slutligen.
- Rollklargörande: Vem gör vad för att nå målet? Skall kopplas mot strategin.
- Riktlinjer: Det här vill jag skall hända. Ett klargörande av på vilket sätt målet skall nås. Tex genom användande av de nationellt fastställda metoderna i BTI och BTII
- Begränsningar: Vad får inte hända? Skall vara något som vi kontrollerar, något som vi kan påverka. Ej något som beror på externa handlingar. Tex. Vi bryter ej upp låsta dörrar utan initialt säkras dessa. Beslutet omfattar bara den söktes bostad.
- Återkoppling: Återkoppling tillbaka är absolut nödvändig då ny information kommer till kännedom. Detta påverkar lägesbild, ev. rättsläge, målet och strategin men även riktlinjer och begränsningar kan behöva ändras
- Omfall: Gynnsammast, troligast, farligast.

¹ P Johansson Effektiv ledning sid 8

Polismyndigheten

Bilaga - Skäligen misstänkt

* * * Skyddad personuppgift * * *

Enhet

Utredning 1 Stockholm SU

Diarienumr

0150-K3191-18

Skäligen misstänkt person

Appelgren, Hans Christian

Personnr

19830812-0255

Personalia och dagsbottsuppgift

* * * Skyddad personuppgift * * *

Utskriftsdatum
2019-04-08

Namn Appelgren, Hans Christian		Personnummer 19830812-0255		
Tilltalsnamn	Kallas för	Öknamn	Kön	
Födelseförsamling	Födelselän	Födelseort utland		
Tidigare efternamn				
Medborgarskap	Hemvistland	Telefonnr		
Adress				
Folkbokföringsort				Senast kontrollerad mot folkbokföring
Föräldrars/Vårdnadshavares namn och adress (beträffande den som inte fyllt 20 år)				
Utbildning				
Yrke / Titel				
Arbetsgivare			Telefonnr	
Anställning (nuvarande och tidigare)				
Arbetsförhet och hälsotillstånd				
Kompletterande uppgifter				
Uppgiven inkomst		Bidrag	Civilstånd	
Maka/make/sambos inkomst			Hemmavarande barn under 18 år	
Försörjningsplikt			Skulder	
Förmögenhet				
Kontroll utförd				
Taxerad inkomst		Taxeringsår		
Maka/make/sambos taxerade inkomst				
Taxeringskontroll utförd av		Datum		
- -				

Polismyndighet

Bilaga - Skäligen misstänkt

* * * Skyddad personuppgift * * *

Enhet

Utredning 1 Stockholm SU

Diariennr

0150-K3191-18

Skäligen misstänkt person

Bäckström, Hannes Erik

Personnr

19871106-1435

Personalia och dagsbottsuppgift

* * * Skyddad personuppgift * * *

Utskriftsdatum

2019-04-08

Namn Bäckström, Hannes Erik		Personnummer 19871106-1435	
Tilltalsnamn	Kallas för	Öknamn	Kön
Födelseförsamling	Födelselän	Födelseort utland	
Tidigare efternamn			
Medborgarskap	Hemvistland	Telefonnr	
Adress			
Folkbokföringsort			
Senast kontrollerad mot folkbokföring			
Föräldrars/Vårdnadshavares namn och adress (beträffande den som inte fyllt 20 år)			
Utbildning			
Yrke / Titel			
Arbetsgivare		Telefonnr	
Anställning (nuvarande och tidigare)			
Arbetsförhet och hälsotillstånd			
Kompletterande uppgifter			
Uppgiven inkomst		Bidrag	Civilstånd
Maka/make/sambos inkomst		Hemmavarande barn under 18 år	
Försörjningsplikt		Skulder	
Förmögenhet			
Kontroll utförd			
Taxerad inkomst		Taxeringsår	
Maka/make/sambos taxerade inkomst			
Taxeringskontroll utförd av		Datum	
		- -	

Polismyndighet

Bilaga - Skäligen misstänkt

Enhet

Utredning 1 Stockholm SU

Diariennr

0150-K3191-18

Skäligen misstänkt person

Thulin, Karl Johan

Personnr

19800229-0594